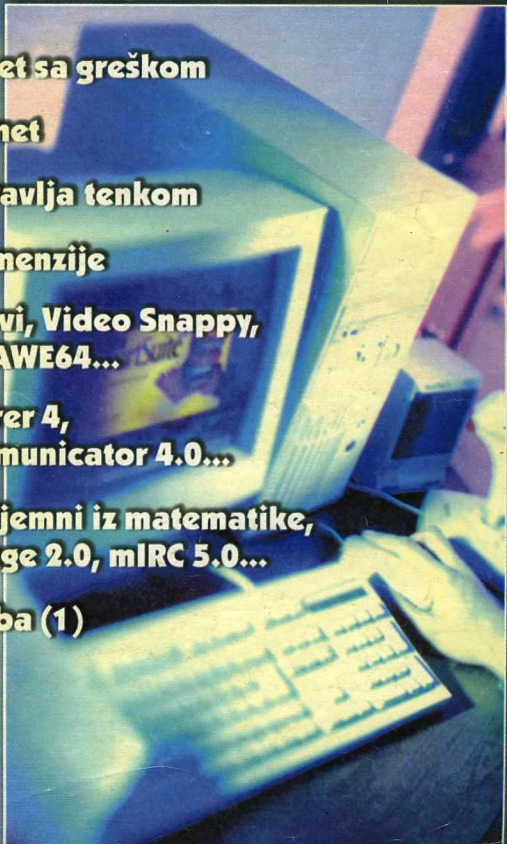

Svet

5/97

KOMPJUTERA

CENA 15 DINARA

Pentium II - opet sa greškom

Porez na Internet

Kompjuter upravlja tenkom

Faraon u tri dimenzije

**16X CD-ROM-ovi, Video Snappy,
SoundBlaster AWE64...**

**Internet Explorer 4,
Netscape Communicator 4.0...**

**Program za prijemni iz matematike,
Claris Home Page 2.0, mIRC 5.0...**

Mala škola Weba (1)

YU ISSN 0352-5031

150 DEN, 300 SIT, 6.80 DEM
4.50 USD, 56 ATS,
6.80 CHF, 35 SEK

Computer

Dream

RAČUNARSKE KONFIGURACIJE

KOMPONENTE I DODATNA OPREMA

Intel/AMD/Cyrix
(133/166 Mhz),
8, 16, 32 Mb RAM,
HDD 1-2.5 Gb
COLOR 14-17",
Mini tower ...

Štampači

 HEWLETT
PACKARD
EPSON

Skeneri i miševi

 Genius

CASIO
Digitalni adresari

SF 4300	SF 7900
SF 4600	SF 8500
SF 4950	SF 9350
SF 5300	SF-R20

FAX/MODEMI
14.400/33.600

IOMEGA
ZIP 100

SIMM memorije
8, 16, 32 Mb

CD-ROM 8x, 12x   Sound blaster 16/32/AWE 64
HDD 1, 1.3, 1.6, 2 i 2.5 Gb

Interfejs za PC

Video karte

 Trio64 V+
 Virge 3D

matrex

Filteri za monitore, džojstici, miševi, podloge, zvučnici, diskete,
riboni, HDD rekovci, data svičevi, kutije za CD i diskete,
držači monitora, držači telefona ...

CD ORIGINALI (programi i igre)
CD RECORDABLE MEDIA

Nemanjina 4, Beograd, 011/3226-303, 3226-323, 3224-221, 3610-310

Uređuje TIHOMIR STANČEVIĆ

Multimedijalni portabli

Ove MMX zveri u malom pakovanju nude odlične multimedijalne mogućnosti „za poneti“. Solo 2200 S5-166 firme „Gateway“ je Pentium MMX-166 sa 40 MB

RAM-a, velikim 2,1 GB diskom, lepim 12,1-inčnim ekranom i svim potrebnim multimedijalnim dodacima. Ako vam ovone nije dovoljno, postoji i jača verzija sa 80 MB RAM-a.

Konkurencija dolazi iz IBM-a: ThinkPad 760XD ima 32 MB RAM-a, ekran iste veličine kao i Solo, nešto veći hard disk od 3 GB, osmobarzinski CD, 1 MB video memorije... i skromnu cenu od 6200 USD. (sp)

Intel se nagodio

Sudski proces koji su poveli „Cyrix“ i AMD protiv „Intela“ oko toga da li je MMX tehnički termin ili je vlasništvo „Intela“, završen je pre par nedelja vandsudskom nagodbom. Rezultat nagodbe je da je MMX zaštitni znak firme „Intel“ i da „Cyrix“ i AMD moraju to da istaknu na svojim kompatibilnim procesorima. AMD je iste nedelje počeo sa isporukom svog K6 procesora na 233 MHz koji je sa MMX tehnologijom direktni konkurent Pentium II (Klamath) procesoru koji će „Intel“ lansirati tek na jesen. „Cyrixov“ M2, pandan Pentiumu Pro, na tržište će doći već sredinom maja, što je mesec dana pre od najavijenog termina. (dk)

Windows 97: Codename Memphis

Nova zvanična verzija Windowsa 95 sa sobom će doneti mahom podršku za nove Web tehnologije, kao i nekoliko sistemskih poboljšanja. Najnovija stvar je FAT16-to-FAT32 konvertor kojim možete svoje postojeće particije prebaciti na novi, brži i napredniji FAT32 sistem bez gubitka podataka ili potrebe da radite pun backup ovog diska. Dodata je podrška za više grafičkih kartica, pa možete imati i nekoliko monitora sa slikom „u nastavcima“.

Zamislite samo igre u toj tehnologiji... Od novih drajvera, najbitniji su oni za DVD uređaje, kao i podrška USB (Universal Serial Bus) digitalnim kamerama. Kao najveći novitet, tu je Internet Explorer 4.0, koji je za sada u beta fazi, ali će kompletna verzija izaći do kraja juna. Novi IE donosi podršku za push (engl.: gurati) tehnologiju kojom kompanije na Webu automatski dostavljaju nove informacije korisnicima. Tu su i Smart Favorites, opcija da IE sam proverava da li se u se vaše omiljene prezentacije promenile i, ako jesu, da ih samoinicijativno dovuču u keš ciosk korisnik radi nešto drugo. WWW se više ne razlikuje od standardnog desktopa - Microsoft je otišao toliko daleko da se i lokalnim diskovima pristupa kao da su objekti na Internetu. (sp)

„Mobilni“ na suncu

Nokia je za svoje modele mobilnih telefona 1610 i 1611 ponudila bateriju sa solarnim punjačem koja se napuni za pet sati stajanja na suncu, a postoji i priključak za normalno punjenje. Baterija omogućuje 140 minuta razgovora i 73 sata stand by režima. Cena sunčane baterije je 250 DEM. (dk)

Genius Kids Designer

Uz pomoć specijalnog „Geniusovog“ tableta veličine 7 x 5 inča (17,5 cm x 12,5 cm) dete može slobodno da se našalja i iscrta po računaru bez opasnosti po zidove ili bele podloge po stanu. Tablet sem odličnog dizajna poseduje i priručnu olovku i softversku podršku u obliku popularnog programa KidPix Studio. (bb)

Fujifilm NC-3D i Panasonic TruPhoto

Uz pomoć termo-autohrom tehnologije ovaj štampač proizvodi slike fotografskog kvaliteta. Specijalni papir na sebi ima kapsule boje, pa mastilo nije potrebno, a cena eksploatacije je oko jedne marke po slici. Maksimalna odštampana površina je 84 x 130 mm, rezolucija štampe 480 x 720 tačaka, a paleta 16,7 miliona boja. Sa štampačem se dobija 20 listova ovog specijalnog papira, kao i Adobe PhotoDeluxe solver za obradu slika.

Panasonic TruPhoto je sličan uređaj koji štampa na formatu 89 x 127 mm, takođe na specijalnom papiru. I uz ovaj aparat se dobija program za obradu slika. TruPhoto košta 380 USD, a 20 listova specijalnog papira staje 15 USD. (sp/ts)

Princeton Arcadia monitori

Monitore Arcadia firme „Princeton Graphics Systems“ pre svega krasi ogromne dimenzije - na raspolaganju su modeli dijagonalne 27 inča (69 cm) i 31 inč (79 cm). Priklučen na računaru, Arcadia monitor prikazuje sliku do rezolucije 800 x 600 tačaka, a uz pomoć TV kartice, eksternog TV tjuvera, video

rikordera ili kamere, prikazuje i video signal. Prava stvar za kombinovano PC i TV iskustvo. Doduše, skupo iskustvo - manji model košta 1.000, a veći 1.400 USD. (ts)

Broj 152, maj 1997.

Cena 15 dinara

Glavni i odgovorni urednik

Zoran Mošorinski

Generalni direktor „Politike“ A.D.

Hadži Drgan Anić

Izdajnik štampa „Politika“ A.D.

11000 Beograd, Makedonska 29

Uređuje redakcijski kolegijum:

Tihomir Stancević

Nenad Vasović

Redakcija:

Gradimir Joksimović

Goran Krstanović

Slobodan Mazedončić

Vojislav Mihailović

Slobodan Popović

Nikola Stojanović

Likovno-grafička oprema:

Rina Marjanović

Brankica Raičić

Marketing: sekretar redakcije:

Nataša Uskoković

Ilustracije:

Predrag Miličević

Dopisnici:

Branislav Anđelić (SAD)

Miomir Besarabić (Švajcarska)

Aleksandar Petrović (Kanada)

Saradnici:

Branislav Bebović, Branislav Bujanija,

Aleksandar Vejković, Borde Vulović,

Ilir Gašić, Dušan Džaregar, Branko Jeković,

Stevan Josimović, Jelka Jović, Drgan

Kosovac, Božo Krstajić, Miloš Kostić,

Dalibor Lanić, Marko Milivojević, Josip

Mocil, Ivan Orčević, Nenad Orić,

Vladimir Orović, Vladimir Peodorov,

Momir Radić, Samir Riđić, Duško Sević,

Alexander Swarwick, Dejan

Stjepanović, Dušan Stojčević, Viktor

Točević, Branislav Tomić, Nikola

Čušić, Damir Čolak

Tehnička saradnja:

Srdan Bukvić

Telefoni redakcije:

011/ 392 0552 (direktan)

392 4191, lokal 369

fax: 392 0552

e-mail: editors@sk.co.yu

http: //www.beograd.com/sk

BBŚ: 392 9148 (14, 4 Kbps, V42bis)

(SysOp: Vojislav Mihailović)

Pretplata za našu zemlju: tromesečna

40,50 din., šestomesečna 81,00 din.

Uputla se vrši na žiro-račun broj:

40801-603-2-47980, uz obaveznu

naznaku: „Politika“ A.D., pretplata na list

„Svet kompjutera“. Poslati uplatnicu i

činu adresu.

Pretplata za inostranstvo:

polugodišnja - vozom: 37 DEM

|| protivvrednost ostalih valuta

polugodišnja - avionom:

I grupa - Evropa: 54 DEM

II grupa - Bliski istok: 55 DEM

III grupa - Afrika-Azija: 57 DEM

IV grupa - Amerika-Kanada: 59 DEM

V grupa - Daleki istok: 60 DEM

VI grupa - Južna Amerika: 62 DEM

VII grupa - Australija: 64 DEM

|| protivvrednost ostalih valuta.

Uputla se vrši preko Deutsche Bank AG

Frankfurt/M na račun Komercijalne banke

AD, Beograd broj 9359662, u protiv-

vrednosti valuta USD ili DEM u korist

„Politika“ A.D. - Beograd, čovrni račun

broj: 70400-07091747 koji se vodi kod

Komercijalne banke AD - Beograd.

Kod uplate obavezno navesti: Svihna

plaćanja - Prepisati na list „Svet kom-

pjutera“. Kopiju uplate obavezno do-

poslati na tel/fax pretplatne službe: +381

11 392 8776 ili na adresu: „Politika“

A.D. - pretplata, 29. novembra 24/1,

11000 Beograd

Rukopise, crteže i fotografije ne

vraćamo

CompuNet 2000

Poslovnim ljudima telefonske veze predstavljaju korak napred ka uspešnom poslovanju. U svetu, lokalne telefonske kompanije nude izuzetne ponude svojim pretplatnicima u vidu raznih servisnih usluga (posebno registrovanje poziva od strane centrala). Ukoliko vam je telefon vezan za računar i poslužujete koristeći se modemom, idealno rešenje stiže iz firme „Integrated Technology USA“. Tastaturu sa integrisanom telefonskom slušalicom CompuNet 2000 zame-

njuje telefonski uređaj (numerički deo tastature se koristi za biranje) sa modemsom i softverskom podrškom. Negativna strana ovakvog uređaja je neprestan rad računara, tako da je idealan za kancelariju sa servisima koji imaju stalno napajanje. Cena na američkom tržištu je 240 dolara. (bb)

Kompjuter bez tastature

„Siemensu“ je razvijen sistem koji bi PC-u zamenio tastaturu, miša i monitor. Specijalni projektor na radnu površinu stola projektuje sliku ekrana, tastature i „touch-pad“ površine. Projekciju tastature i touch-pada prati kamera koja registruje pokrete i prosleđuje ih kao signale sa tastature do kompjutera. Zbog velike cene sistema još neko vreme neće biti dostupan običnim smrtnicima. (dk)

Apple Spartacus

Ove godine gubitak „Apple“ slavi 20 godina od svog prvog kompjutera. Tim povodom nastao je *Twentieth Anniversary Macintosh* ili kraće *Spartacus*. Slavljenik u sebi objedinjuje vrhunac tehnike i estetike. *Spartacus* ima tanki monitor od 12,1 inča sa aktivnom matricom i futuristički dizajnirano kućište u kojem kuca *PowerPC 603e* na 200 MHz, disk od 2 GB i 32 MB RAM-a (proširivo do 128). U paketu se do-

bijaju i dva zvučnika za srednje i visoke tonove i jedan sub-woofer, a CD stoji ispod monitora vertikalno. Miša zamenjuje trackpad. Tužna vest je da se *Spartacus* prodaje u ograničenoj seriji od samo 12.000 komada, pa ako raspolažete sa 9000 USD - požurite. <http://twentiethanniversary.apple.com/>. (dk)

Novi Nokia monitori

Multimedijalni produkti kojim se tržište zatrpava zadnjih godina dobili su svog novog konkurenta. Reč je o novim duplim zvučnicima stereo kvaliteta sa *Sub-Woofer* sistemom za duboke tonove, koji prema rečima proizvođača kreiraju najbogatiji zvuk koji ćete iskusiti na vašem računaru. Dizajnirani iz „Nokije“ su kreirali zvučnike u donjem delu kućišta monitora, što omogućava sprečavanje svakog negativnog dejstva zvučnika na sam monitor. Sem što će se prodavati kao poseban proizvod, nameñeni su i nadgradnji X serije „Nokije“ monitora. (bb)

Prst umesto miša

Ako ste ponosni vlasnik jednog touch-screen monitora i želeli biste da prstom po ekranu vodite *Windows* strelicu, „Elo Touch-Systems“ vam nudi program „Monitor-Mouse for Windows“ koji možete naći na <http://www.elotouch.com>. (dk)

Informacije za rubniku „Hard/Soft scena“ dobili smo od proizvođača i njihovih zastupnika ili su prenesene iz strane štampce. Objavljeni podaci najčešće nisu plod našeg iskustva. Ukoliko nisu navedeni adresa i telefon za dodatne informacije znači da njima ne raspolažemo. Spremi smo da objavimo informacije i o vašem proizvođaču. Pošaljite nam kompletne podatke (tehničke informacije, cena i uslov prodaje) i adresu, fax i telefon na kojem se može dobiti više informacija. Naša adresa: Svet kompjutera, Hard/Soft scena, Makedonska 31, Beograd.

U OVOM BROJU

NA LICU MESTA	
Biblioteka grada Beograda	14
Sajam tehnike	16
TRŽIŠTE	
Mikroprocesori	15
Izašao Pentium II	15
FRANCUSKA	
Porez na Internet	17
NOVE TEHNOLOGIJE	
Tenk bez vojnika	18
3D faraon	18
Pisanje glasom	19
INTERNET	
Internet Explorer 4	32
Netscape Communicator	33
Mala škola Weba (1)	34
WWW editori za Amigu	35
Internet Gaming	36
TEHNIKE	
Trikovi u Photoshopu (2): Teksture i refleksi	37
WWW VODIČ	
Manga	12
Kamera	12
Sport	13
CeDeTEKA	
Corel Worldwide Auto Guide	10
The Way Things Work 101 Dalmatians	10
Animated Storybook	10
Ikone	11
Interactive World Atlas	11
TEST DRIVE	
Sony CDU-9265 CD-R	21
Philips multimedia 16X CD-ROM-ovi (Teac, Sony i Noname)	24
Video Snappy SoundBlaster AWE64 Diamond Stealth 2500 Video	25 25 25
TEST RUN	
Clarix Home Page 2.0	27
mIRC 5.0	28
Sirena	28
Aksiom	29
PD KUTAK	
Kernel Toys	30
WinRAR	30
eFT Explorer	30
Web Paint	31
GIF Animator	31
WAV Maker	31
Power Toys	31
WO PORT	
SVET IGARA	38
	67

Quarterdeck Partition-It

Posle svog poznatog „čistača“ hard diskova *Clean Sweep*, „Quarterdeck“ prezentira još jednu inteligentnu alatku, ovog puta za optimizovanje hard diskova. *Partition-It*, kao

što mu i samo ime govori, manipuliše postojećim particijama na disku, tako što sa jedne strane proračunava i podešava optimalnu veličinu klastera sa čime se na većini diskova dobija mnogo prostora. Sa druge strane, ovaj alat može da smanjuje ili povećava, pa čak i da spaja različite particije na disku, a da postojeći programi i fajlovi uopšte nisu ugroženi tim postupkom i ostaju gde su. Cena ovom čudu od programa je oko 50 dolara. (mb)

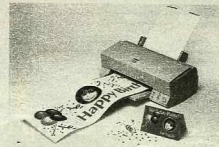
Compaq za 1000 dolara

Poznatiji proizvođač računara i opreme je lansirao novu seriju jeftinih PC-a: *Presario 2100* ima *Cyrix Media GX* processor na 133 MHz (nova zamena za *Pentium*, po stranim testovima brza koliko i „Intelov“ čip na 75 MHz), 24 MB RAM-a, 2 GB disk, osmobarzinski CD i 33,6 Kbit/s modem. Monitor košta dodatnih 400 USD, a cela konfiguracija deluje vrlo lopo u svojoj crnoj boji. Nezgodno je to što, sam standardnih portova, nema slotova za proširivanje. (sp)

EPSON Stylus Color 400, 600 i 800

Nove modeli ink-čdet štampača iz „Epsona“ upotpunjuju ponudu ove firme. *Stylus Color 400* je jeftin model (290 USD) rezolucije 720 x 720 tačkica po inču, ali sa vrlo dobrim kvalitetom štampe, obzirom na svoju cenu. Modeli 600 i 800 (300 i 450 USD) nude i veću rezoluciju (1440 x 720 tpi), koja naročito dolazi do izražaja kod kolonih fotografija. Pored svega toga, model 800 je i jedan od najbržih ink-čdet štampača, naročito u rezoluciji 360 x 360 tpi. (ts)

Windows-terminal

Kada su već svi zaboravili, stare glupe terminale, postoji mogućnost da nam se opet vrate. Naravno ne u formi NC-a (Network Computer), koji se već neko vreme najavljuje, već sa *Windows NT om 5.0*. Novi NT koji je „planiran“ za iduću godinu, omogućuje uređajima čija se cena već određuje na oko 500 USD, da rade bez hard diska. Sve aplikacije izvođiče se na NT serveru. Šta drugo reći, sem što bili pa videli (i to čudo). (mb)

Kensington Orbit Trekbol

Novi proizvod firme „Kensington“ predstavlja još jednu „inovaciju“ na polju ulaznih uređaja za PC-e. „Mišoliki“ *Trekbol Orbit*, za razliku od većine postojećih *Trekbol* uređaja, odlikuje se relativno malim dimenzijama i težinom kao i takvim rasporedom tastera koji će vas poštediti manualnih vratolomija prilikom rada sa „zahtevnijim“ aplikacijama (*Doom* i slične). Sprava je ergonomski veoma dobro dizajnirana, tako da lepo staje u šaku i prstima omogućava komforan pristup „magičnoj“ kuglici koja pokreće kursor po ekranu. Pored ove kuglice tu su i dva tastera sa leve i desne strane (ne bi bilo loše da je stavljen i treći). Uz *Orbit* se isporučuje i programčić *MouseWorks* za podešavanje svih potrebnih parametara „bez po“ muke“. Idealno za sve one koji nemaju dovoljno prostora za šetanje „kućnog ljubimca“ (čitaj: miša) na svom radnom stolu. Cena: 60 USD. Za više informacija „odsurfujte“ do <http://www.kensington.com>. (vč)

Novi Internet domeni

Na WWW trebalo bi uskoro da bude jasnije ko šta nudi i da bude veći broj domena na raspolaganje. Prošle nedelje su uvedene nove oznake, pored standardnih državnih i američkih („com“, „net“, „org“, „gov“ i „mil“), i sa čijom primenom počće se u drugoj polovini godine. Nove oznake su: „store“ za online-šoping, „info“ za one koji pružaju informacije, „nom“ za lične Web prezentacije, „firm“ za firme, „web“ za one koji pružaju usluge vezane za WWW, „arts“ za umetničke prezentacije, „rec“ za odmor i zabavu.

Novi domeni su ozvaničeni od *Internacionalnog Ad-hoc komiteta (IAHC)*, a podržani od *Internet Society*, od IANA organizacije koja upravlja domenima, *Telekomunikacione unije (ITU)* i drugih nadležnih organizacija. Svemu ovome prethodila je dugotrajna diskusija, i pored ovih zaključaka još uvek vlada nezvesnost o tome ko će biti nadležan za registraciju ovih domena, gde će se obavljati i tako dalje. Nacionalni domeni (kao „co.yu“ na primer) nisu pogodeni ovim izmenama i njihova registracija obavljaće se kao i do sada. (mb)

NOVO!

INTERNET

FAX-MODEM MASTER

MAX-LINK

33.600

101% US Robotics Compatible

220

MATIČNE PLOČE - PROCESORI

486 DX5 PCI - AMD 133 MHz, 256KB cache	200
586 Pentium Triton VX PCI - AMD K5 P166+, 256KB cache	390
586 Pentium Triton VX PCI - Cyrix P166+, 256KB cache	440
586 Pentium Triton VX PCI - Intel 133MHz / 200MHz, 256KB cache	490/790
686p Pentium Pro PCI - Intel Pentium Pro 200, 512 KB cache	1790

GRAFIČKE KARTE

Cirrus 5440, 1MB / S3 Trio 64V+, 1MB	60/100
S3 Virge 2MB / 4MB	150
S3 Virge VX 4MB	320
Matrox Mistique, 2MB	260

DIAMOND

Stealth 3D 2000 2MB / 3D 3200, 2M	250/290
Viper Pro, 2MB	260

DISKOVI

IDE 1,3GB	350
IDE 1,6GB	390
IDE 2,1GB	430
IDE 2,5GB	480
SCSI 2,1GB	690
Wide SCSI 2,1GB	990
CD-ROM 12x	200
12 Plex SCSI	430
FDD 1,44MB	50
OMEGA Zip	340

MONITORI

14" Targa	390
14" DTK	420
Philips 14B	460
15" Targa	580
Philips 105A	790
17" Daewoo	1190
Philips 17B	1340
Philips 17A	1840
21" Daewoo	3090
Philips 21B	3690
Philips 21A	5290

MULTIMEDIA

Sound Blaster 16-bit	60
CREATIVE	
Creative Labs Sound Blaster AWE32	330
Aktivni zvučnici 50W	55
Aktivni zvučnici 60W	65
Aktivni zvučnici 120W	95

STAMPAČI

HP			
Laserjet 5L	780	Laserjet 6MP	1940
Laserjet 5	2590	Laserjet 4V (A3)	4290
Laserjet 5MP	3590	Laserjet 4MV (A3)	6290
Laserjet 6P	1590		

EPSON

Stylus Color 500	630	LQ-570	690
Stylus Pro XL (A3)	2490	FX-1170	840
LX-300	280	FX-2170	1090
LQ-100	290	LQ-2070	990
LQ-300	340	LQ-2170 (24-pin, A3)	1290

MODEMI

US Robotics	
US Robotics Sportster 33.600 int.	270
US Robotics Sportster 33.600 ekst.	320
MAX-LINK	
Internet Master	
MAXLINK 33.600 - interni/externi	220/260
UMC 14.400 bps interni	80
Mikrofon	15

SKENERI

Genius Handy mono/kolor, max 3200 dpi	120/260
Genius A4 CS/SP/HR, max 9600 dpi	640/840/1290
HP Scanjet 4P/4C (A4)	990/1690

RAZNO

RAM 8MB SIMM / 16 MB SIMM	80/160
Mini-tower kućište / Tastatura	60/30
MiB Genius (obični, šareni, bežični, optički)	20 - 60
Grafički tablet Genius 12x12 / 12x18	360/640
PCI SCSI Adaptec 2930 / Ultra Wide SCSI	320/540
Ethernet ISA / PCI / Print Server	50/60/240

SC4133 AMD

- AMD® DX5 133MHz CPU
- 256K L2 CACHE
- 8 MB RAM
- 1,3GB HARD DISK
- 1,44MB FLOPPY DISK
- PCI SVGA VIDEO, 1MB
- 14" TARGA® KOLOR MONITOR
- TASTATURA, MIŠ

1.240

SC5166 AMD

- AMD® K5 P166+ CPU
- 256K pipelined burst cache
- 16MB EDO RAM, 60ns
- 1,6GB hard disk
- 1,44MB floppy disk
- PCI video S3 Trio 64V+, 1MB
- 14" Targa® kolor monitor LR
- Tastatura, miš

1.540

SC5133 INT

- Intel® Pentium® 133MHz CPU
- 256K pipelined burst cache
- 16MB EDO RAM, 60ns
- 1,6GB hard disk
- 1,44MB floppy disk
- PCI video S3 Trio 64V+, 1MB
- 14" Targa® kolor monitor LR
- Tastatura, miš

1.640

SC5200 INT

- Intel® Pentium® 200MHz CPU
- 256K pipelined burst cache
- 16MB EDO RAM, 60ns
- 1,6GB hard disk
- 1,44MB floppy disk
- PCI video S3 Trio 64V+, 1MB
- 14" Targa® kolor monitor LR
- Tastatura, miš

1.940

SC6200 PRO

- Intel® Pentium Pro® 200MHz CPU
- 512K pipelined burst cache
- 16MB EDO RAM, 60ns
- 1,6GB hard disk
- 1,44MB floppy disk
- PCI video S3 Trio 64V+, 1MB
- 14" Philips® kolor monitor LR
- Tastatura, miš

2.990

10 godina iskustva!

11000 Beograd, Kosovska 32/I
Tel. (011) 32 32 607, 32 35 998
Fax (011) 32 45 126

tel. 32 32 607

32 35 998

fax. 32 45 126

http://www.sutlic.co.yu

Telefon šalje e-mail

Po vrlo pristupačnoj ceni od 180 dolara na američkom tržištu se može naći *Personal Information Center 882* firme „Lucent Technologies“. Pored interfonala nalazi se omanja tastatura i LCD ekran koji povezuje vode linija istovremeno. U Internoj memoriji može se arhivirati oko 200 imena i telefonskih brojeva, adresa i godina rođenja. Uređaj vam dopušta čak i ubacivanje vizuelnih i zvučnih alarma za važne događaje. (bb)

Microsoft planira povezivanje televizora i kompjutera

Sa preuzimanjem firme „WebTV“ za 425 miliona dolara, Bil Gejts i kompanija nadaju se da su se stekli uslovi za povezivanje kompjutera i televizora. „WebTV“ je firma koja je specijalista u ovoj oblasti, pa se u Redmondu nadaju da su ovom kupovinom dobili ključna znanja. „Microsoft“ planira da u novim verzijama *Windowsa* (Memphis i NT 5.0) ugradi njihovu *Digital-Broadcast* arhitekturu i *Multimedia-Streaming* za *Net-Show*. Ovim se omogućava korisnicima da preko kompjutera ili televizora povezanog na kompjuter primaju televizijske programe i Internet servise. Da bi se ovo ostvarilo, potrebno je u Memphis i NT 5.0 ugraditi interfejs koji će omogućiti prijem podataka preko satelita, kablovskih mreža i telefonskih linija. U „Microsoftu“ planiraju da se ovo dovlači na Desktop brzinom između 9600 bit/s pa do 30 Mbit/s. Za ovo korisnicima neće biti potrebne posebne investicije sem jedne TV karte za kompjuter. Što se tiče implementacije ovih tehnika na servere, „Microsoft“ već priprema u saradnji sa „Intelom“ i „Compaqom“ specifikacije. Sve ovo je inače planirano već za 1998. godinu. (mb)

Kako kupiti Amigu?

Posle višemesečnog neuspješnog kupovanja Amige od strane kompanije „VISCorp“, na pomolu je novi maraton sa istim ciljem. Naime novi kupac Amige, kompanija „Gateway 2000“, već čitavi mesec dana čeka na konačno saglasnost nemačkih banaka. Za to vreme ove dve firme su dobile punu podršku od mnogih članova Amiga zajednice koji su izrazili želju da budu obaveštavani o daljem toku ku-

povine. Zato je sledeće saopštenje, verovatno od strane gospodina Petra Tischenka (Tyschtschenko, na slici), najavljeno za 17-18. maj, jer se tada u Londonu održava sajam „World

of AMIGA“. Do tada se očekuje da kupovina „Amiga Technologies“ bude okončana, pa je sasvim razumljiva najava da će tada biti saopštena i strategija za budućnost, jer „Gateway 2000“ već traži načine da proširi svet Amige. (dd)

Infocus LitePro 720

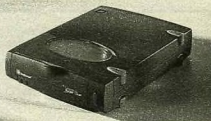
Sudeći po priloženoj slici mogli bi se pomisliti da je u pitanju još jedna od sada popularnih digitalnih „handy“ kamera. U pitanju je ustvari portabil video projektor koji pruža rad u rezoluciji 800 x 600 u paleti od 16,7 miliona boja i daje jačinu osvetljenosti od 450 lumena. Podržane su sve standardne funkcije za podešavanje kvaliteta slike uključujući automatski „treking“, sinhronizacijsko pozicioniranje i detekciju „crno-belog“ nivoa (ma šta da je to). PC i Macintosh platforme su podržane kao „full-motion“ uređaji i to u NTSC, PAL i SECAM formatu. „Skalamera“ je teška 5,4 kg, halogena lampica u njoj troši 150 W, a uređaj je snabdeven i „cable management“ sistemom koji služi za rad sa više ulaza. U *LitePro* su ugrađena i sočiva za podešavanje širine prikaza kao i zoom-a (odnos 1:3), kao i zvučnici od 3W. „Cijena je prava sitnica“: 7.495 funti. Dodatne informacije možete naći na: <http://www.infocus-uk.co.uk/infocus/>. (vč)

Imagine 6.0

Tvorci jednog od najpopularnijih rendering programa za Amiga platforme, firma „Impulse Inc“ iz Minesote, podstaknuti dobrom prodajom predhodnih verzija *Imagine*, najavili su verziju 6.0 ovog 3D programskog paketa. Novo izdanje će biti potpuno redizajnirano, a za vlasnike aktuelne verzije 5.0 biće omogućena nadogradnja za svega 100 USD. Detaljnije informacije o *Imagine 5.0* (i narudžbini nove verzije) možete naći na „Impulseovom“ sajtu: www.coolfun.com/amiga.htm. (zm/ap)

SyQuest Sylet

Dugočekivani Sylet draž iz firme „SyQuest“, baš kao i model Jaz firme „Iomega“, koristi izmenjive kertridže velikog kapaciteta. Međutim, u poređenju sa *Jazovih* 1 GB, Sylet na kertridž snima do 1,4 GB podataka, a većina testova pokazuje i veći brzinu. Cena uređaja je otprilike ista kao kod konkurenta (500 USD). (ts)

Mrežni računari

Zbog premlate potražnje „Microsoft“ je spustio cenu svog *Web-TV-Box* paketa sa 320 na 200 USD. Paket omogućuje pristup *Microsoft Networku*, koristi operativni sistem *Windows NT 5.0* i priključuje se na TV umesto monitora. U „Sunu“ nude za 100 USD softverski „paket za spasavanje 486-ice“ koji pretvara 486-icu u Java mrežni računar. (dk)

Ispod 0,25 mikrona

Sa velikim ponosom „Intel“ je objavio ovladavanje 0,25-mikromskom tehnologijom koja omogućuje da se na silicijumsku pločicu smesti još više tranzistora, a da se sadašnji procesori smanje. Tako je na skoroj konferenciji u San Francisku predstavljeno *Pentium Pro* na 400 MHz koji se još uvek, zbog preciznosti, ne proizvodi serijski. „Intel“ je za razvoj ove tehnologije potrošio 2,5 milijardi USD. Na ponenujot konferenciji je predstavljena i DEC-ova 0,25-mikromska, serijski proizvedena *Alpha* na 600 MHz. (dk)

Skupa 2000. godina

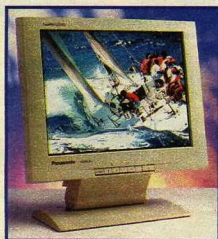
Sigurno ste već i sami čuli za problem oko datuma u kompjuterskim aplikacijama koje umesto četvorocifrenih godina prikazuju samo zadnje dve cifre. Kao niko nije išao tako daleko pri programiranju, postoji mogućnost da se zbog toga 2000. godine pojavi ponovo 1900. I da nastane potpuna zbrka u svim oblastima gde kompjuteri vode računa. Blago nama da nismo toliko napredni kao truli Zapad. Ali šalu na stranu. Prema zvaničnim proračunima, samo britansku privredu izmena datuma u kompjuterima i aplikacijama, koštaće oko 50 milijardi dolara. Za taj „poduhvat“ potrebno je zaposliti oko 300 hiljada kompjuterskih stručnjaka da reše taj problem. Za ceo posao im ostaje nešto malo manje od 1000 dana, pa moraju malo da požure sa tim. (mb)

AVerMedia TV Genie

Relativno nepoznata „AVerMedia“ izbacila je na tržište uređaj koji će vam omogućiti da na svom VGA monitoru gledate televizijski program, a da pritom i ne posedujete PC! U pitanju je zapravo eksterni TV tuner koji se priključuje direktno na monitor. Siva „kutijica“ ima standardan ulaz za koaksijalni antenski kabl i kompozitni/S-video ulaz - prevažno za video rikorder i kamkordere. Tu je naravno i priključak za izlaz sa video kartice koji omogućava monitoru obavljanje i svojih standardnih funkcija bez ikakvih preispajanja. U paketu se isporučuje i daljinski upravljač koji podržava sve kontrolne funkcije pravih televizora uz novotijaru zvanu tajmer (možete podesiti isto koliko vremena će se tuner isključiti). Tehničke mogućnosti

deluju impozantno: može se memorisati 181 kanal, postoje stereo ulaz i izlaz, a promene parametara se prikazuju „on-screen“ kao kod svih novijih televizora. Cena u inostranstvu je oko 115 funti. Više informacija na: <http://www.aver.com> . (vč)

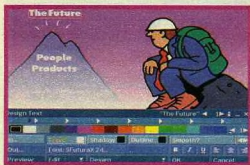
Panasonic PanaFlat LC40

Najnoviji iz porodice „Panasonicovih“ monitora je ovaj LCD ekran koji konstitira aktivnu matricu i TFT panel. Vidljiva oblast ekrana ima dijagonalu od standardnih 14 inča. Maksimalna rezolucija mu je 1024 x 768 piksela sa frekvencijom osvežavanja od 75 Hz. Uređaj koristi specijalnu funkciju za piksel-konverziju koja eliminiše crni border u rezolucijama nižim od maksimalne. PanaFlat se isporučuje na aluminijumskom postolju, a dimenzije ekrana su 35,6 x 35,5 x 1,4 cm. Poslednja dimenzija mu je dubina, što će reći: radi se o veoma tankom monitoru. Potrošnja se kreće između 35 i 40 W. Kontrast i osvetljenost se mogu direktno podešavati na prednjoj strani monitora dok se ostalim funkcijama može pristupiti preko „on-screen“

menija. Ako vam se stvarčica čini zanimljivom, dodatne informacije se mogu naći na, recimo, <http://www.panasonic.co.uk> (vč)

Scala MultiMedia MM200

Program *Scala MultiMedia* je prilično popularan na našim prostorima, s obzirom da se koristi na manjim televizorima (prvo na Amigama, a sada na PC-u). U firmi „Scala“ i dalje insistiraju na svom grafičkom interfejsu, mada program radi i u DOS-u i u Windows-u. Prezentacije u ovom programu mogu se praviti od video snimaka, animacija, slika, muzike i zvuka, uz korišćenje mnogih TV-efekata, kao što su „listanje“ ili „doletanje“ slike. Novina je podrška za Microsoftov *DirectX* i *ActiveMovie* i mogućnost

da se prezentacije publikuju na Internetu. *MultiMedia* se isporučuje na CD-ROM-u na kojem je i mnoštvo pozadina, slika, animacije, muzičkih datoteka i zvučnih efekata. Na žalost, program i dalje nema nikakav Help, pa se neiskusni korisnici teško mogu snaći bez priručnika. (ts)

Corel Lumiere

Jeftina konkurencija skupim programima za editovanje video snimaka dolazi nam iz „Corela“. *Lumiere* je 32-bitna aplikacija koja podržava standardne video formate i zahteva najmanje 16 MB RAM-a za normalan rad. Snimci se prikazuju na vremenskoj liniji, manipulacija segmentima se svodi na *drag-and-drop* tehniku, a moguće je i skraćivati video i audio zapise na potrebnu dužinu. Od video efekata prisutni su rotacija, skaliranje, distorzija, titlovanje, podešavanje transparentcije, pretapanje više video izvora itd. Preko 60 efekata prelaza (tranzicije) iz jedne slike u drugu i 60 video filtera

omogućavaju raznorazne „igrarije“, a tu je i *SmartSound Wizard* za kreiranje zvučnih efekata. U „Corelovom“ stilu, sa programom se dobija veoma obilna biblioteka video klipova, slika, fontova itd. (www.corel.com). (sp)

QuarkXPress 4.0

Posle dužeg vremena, „Quark“ najavljuje sledeću verziju svog DTP paketa *QuarkXPress* u potpuno 32-bitnoj verziji, dakele namenjen radu pod Windowsom 95 i Windowsom NT. Od preko 75 novih funkcija izdajamo; crtanje uz pomoć bezijerovih

QuarkXPress 4.0

krivih; kompleksna podrška za najšire uključujući kreiranje *clipping* path konture u samom programu kao i njeno importovanje iz TIFF i EPS slika; krivljenje bazne linije teksta po proizvoljnoj krivulji (tekst u krugu i sl.); podška za veoma dugačke dokumente, složene mogućnosti paginacije stranica i kreiranje indeksa i sadržaja; podrška za grupni mrežni rad i novi tip dokumenta *Book* koji objedinjuje dokumente sa istim stilovima, bojama, hifenacijom i poravnanim i drugim osobinama; poboljšani korisnički interfejs sa *popup* menijama i višeslojnim dijalog prozorima (sa „karticama“); *Xtensions Manager* koji omogućava izvor ekstenzija koje će biti aktivne i njihovo grupisanje u setove pod određenim imenom.

To, naravno, nije sve. Treba pomenuti i tzv. karakterne stilove (dakele ne paragrafske), unapređenu opciju *Find/Change* koja omogućava i promenu stilova, zumiranje do 800 procenta... „Quark“ je od ove verzije XPressa odustao od *EfiColor* ekstenzije i koristi *Kodak Digital Science Color Management System*.

Poseban paket predstavlja *QuarkXPress Passport 4.0*, internacionalna verzija koja (za sada) podržava 11 svetskih jezika.

Zvanična cena *QuarkXPressa 4.0* je 1.000 USD (u prodavnicama nešto jeftinije), a cena prelaska sa prethodne verzije još uvek nije objavljena. (ts)

Deep Blue pobedio Kasparova

U šahovskom meču održanom početkom maja, mašina je pobedila čoveka. IBM-ov specijalizovani računar pod nazivom Deep Blue („tamno plavi“) porazio je ruskog velermajstora u dve od šest odigranih partija. Posle 19. poteza (u poziciji na slici), nakon samo sat vremena igre. Uz tri partije završene remijem, krajnji rezultat je 3,5 : 2,5 za kompjuter.

I u prvih pet partija ovog meča Kasparov se propisno namučio, pa je nakon jedne od njih izgubio kako bi trebalo da bude uplašen, jer možda može da kombinuje bolje od bilo

kog čoveka, ali od Deep Bluea - teško. Bilo je pitanje trenutka kada će računari moći da se dostojno suprotstave najboljim živim šahistima. Doduše, čini se da mnogi to nisu očekivali ovako rano. Na primer, dve trećine učesnika jednog glasanja organizovanog na Internetu verovali je u pobedu Kasparova.

Meč je igran po tradicionalnim pravilima po kojima partija može da traje do sedam časova. Naučnici i drugi donatori sakupili su nagradni fond iz kojeg pobjedniku pripada 700, a pobjednom 400 hiljada dolara. Jasno je koliko je ko dobio. (Doduše, nije jasno šta će kompjuteru novac...)

Ovaj izuzetno dobro organizovani šahovski meč mogao je za poteza u potez da se prati preko Interneta, sa grafičkim prikazom toka partija, komentarima stručnjaka i zvučnim i video zapisima. Sve to je i dalje na IBM-ovom šahovskom sajtu (www.chess.ibm.com), pa možete do najsitnijih detalja saznati kako je „Tamno plavi“ namudro Kasparova.

Da podsetimo, meč je zapravo revanš susreta ista dva protivnika održanog februara prošle godine, kada je Kasparov od odigranih šest partija pobedio tri, a izgubio jednu.

Inače, Deep Blue je IBM-ov RS/6000 SP sistem sa paralelnim procesiranjem i specijalizovanim „šahovskim“ čipovima, sposoban da u samo jednoj sekundi razmotri stotine miliona poteza. Pored dobrog reklamnog efekta, ovaj računar je za IBM i deo istraživačkog projekta vezanog za paralelno procesiranje, koje bi trebalo da omoguću upotrebu kompjutera za veoma kompleksne zadatke kao što je prognoza vremena ili kontrola avionskog saobraćaja. (ts)

Poslovni nervni sistem

Gospodin na čelu „Microsofta“ vredan 33 milijarde dolara, pre nekoliko dana je u svojoj novoj kući organizovao večeru za dve stotine direktora raznih američkih kompanija. Sa tolikim brojem zvanica nije moglo biti govora o nekakvom druženju sa gostima. Bil Gejts je zapravo održao predavanje o „Poslovnom nervnom sistemu“ kompanija koji, kako kaže, obuhvata sve sastanke, papirologiju, komunikaciju među zaposlenima, način organizovanja i čuvanja informacija o radnicima i klijentima itd.

Nijedna kompanija, ma kako bila velika i bogata, ne može da pod svojom „šapom“ drži celokupan tehnološki razvoj

Pošto od „poslovnog nervnog sistema“ kompanije zavisi njeno poslovanje, savetovao je gospodu direktore da ne zanemare tehnološki budućnost svojih kompanija, iako to podrazumeva ozbiljne investicije. Navodio je i primere nekih kompanija koje su obnovile svu hardversku opremu, odlučile se za standarde u svakoj od oblasti i opredelile se za odgovarajući softver.

Ono što Gejts nije rekao, ali se itekako podrazumevalo jeste da, kada nabave sve ostalo, tim kompanijama trebaju Windows, Office, Internet Explorer i ostali softverski paketi iz „Microsofta“. Zna Bili šta je marketing.

Kako firma Bila Gejtsa postaje sve veća i veća, tako se sve glasnije bune ostali učesnici na istom tržištu, strahujući da će u sve više oblasti „Microsoft“ zauzeti jak, ili čak monopolski položaj. Nešto drugačije mišljenje po ovom pitanju nedavno je za CNN iznela izvesna Ester Dajson (Esther Dyson), predsednica američke firme „eDventure Holdings“ i dobar poznavalac prilika u industriji softvera. Ona smatra da će u budućnosti najuspešnije biti upravo one firme koje ne pokušavaju da „osvoje svet“. Nijedna kompanija, ma kako bila velika i bogata, ne može da pod svojom „šapom“ drži celokupan tehnološki razvoj.

Takođe, gospoda Dajson smatra da su neopravdana strahovanja da će velike kompanije istisnuti male. Sve dok velike kompanije moraju da se koncentrišu na proizvode koji su ih proslavili, ostalim igračima ostaje prostor na drugoj strani. Štaviše, može se očekivati da konkurencija bude sve žešća.

www.pera.com

Na svakom čošku možete naleteti na nekoga ko će pokušati da vas prevari. Logično, to vas očekuje i na nekim „čoškovima“ Interneta. Popisati sve „sumnjive“ sajtove jednostavno nije moguće. Kao i u životu bez računara i modema, treba otvoriti četvorne oči kada naletite na bombastične ponude tipa: „Zaradite 4000 dolara mesečno radeći kod kuće“, „Samo nam pošaljite e-mail i možete dobiti milion dolara“ i njima slične.

Zanimljiva je situacija sa takozvanim domenima, odnosno adresama Interneta servera. Kao što je logično, adrese su jedinstvene, jer može i mora da postoji samo jedan www.ibm.com ili www.sony.com, na primer. Za vlasnika adrese najbolje je, naravno, da je kratka, logična i da se lako pamti.

Poslednjih nekoliko meseci javila se neka vrsta crnog tržišta Internet adresa. Naime, preduzumljivi korisnici Interneta registrovali su na sebe razne adrese koje im zapravo ne trebaju, ali

Kao novi medij, Mreža pruža drugačije (a možda i veće) mogućnosti za obavljanje starih i novih nepoštenih radnji

moгу zatrebati nekom drugom. Naravno, zainteresovanima će je ustupiti po određenju (višoj) ceni.

Jednostavno, odvojite nekoliko desetina dolara i registrujte na sebe adresu www.pera.com. Zatim mirno sačekajte da se neki Pera isprsi sa dobrom ponudom. Mogućnosti lake zarade?

Thimor STANČEVIĆ

COREL WORLDWIDE AUTO GUIDE

oznata serija CD-ROM izdanja kanadske firme "Corel", Corel CD Home, obogaćena je

sajnim auto-katalogom, od sada jedinstvenim u svojoj branši. San svakog zaljubljenika u četvorotočkaše, 3600 različitih modela svih vodećih (ali i manje poznatih) auto-kuća na jednom mestu, našli su se na ovom remek-delu multimedijalne industrije.

Iako u tehničkim specifikacijama stoji da je minimalna potrebna konfiguracija bazirana na 386 računaru sa 4 MB RAM-a, mi ne bismo preporučili ništa ispod 486/100 sa 16 MB memorije. To kažemo najviše iz razloga što su sve fotografije izuzetnog kvaliteta, a time i izuzetno zahtevne za prikazivanje (da ne pominjemo sumnjivu sporsost tzv. "Fractal Image (de)compression" rutine za prikazivanje real color slika). Takođe, pri instalaciji predlažemo da se odluči za maksimalnu opciju (9,7 MB pod Windowsom 95), jer je time dobitak na brzini više nego očigledan.

Pre startovanja samog kataloga pruža se opcija za određivanje metnih jedinica i drugih kategorija kojima će se prikazivati osobi-

ne automobila (inč/centimetri, galoni/litri, KW/KS, valuta i dr.).

Uz fenomenalne fotografije, skoro svaki model iz spiska prate kratki, većinom tabelarni izloženi podaci o karoseriji, performansama (brzina, ubrzanje, potrošnja, gorivo i dr.), osobinama motora, kočnica, guma, pa i o merama predostrožnosti. Ukoliko automobil prati više ilustracija, otvara se opcija za slajd-šou prikazivanje.

Uporedno tabelarno poređenje do četiri automobila je posebna poslastica. Na očigledan i jasan način moguće je poređenje vozila i to u svim kategorijama, što je idealno kada planirate kupovinu, a ne možete da se odlučite za definitivni model. Takođe, postoji opcija za izbor automobila prema zadatom kriterijumu (firma, cena, dimenzije, namena i sl.).

Ako vam se ukaže prilika da bacite pogled na Corel Worldwide Auto Guide, nemojte je propustiti.

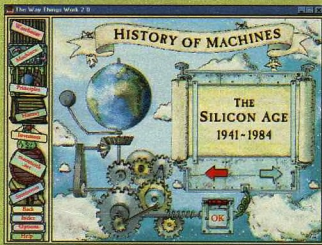

THE WAY THINGS WORK 2.0

U nastavku svoje dečije enciklopedije, "Dorling Kindersley" još jednom je opravdao svoje visoko cenjeno ime u svetu CD-ROM multimedije. *The Way Things Work 2.0* je, po mnogo čemu, jedinstvena enciklopedija. Pre svega, konceptijski i sadržajno je u potpunosti primerna na svojoj ciljnoj grupi korisnika, a to su, u prvom redu, deca. Jednostavan korisnički interfejs, rukom crtani ekrani, nezaobilazne duhovite animacije i sjajni zvučni efekti potpuno će zaokupiti i animirati svako znatiželjnije dete.

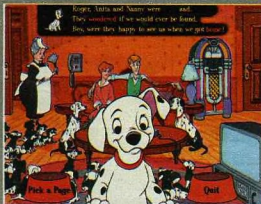
Neosporno je i da stariji korisnici mogu naći na interesantan sadržaj. Sigurno nikome među nama nije ni u načelu poznat princip funkcionisanja svih mašina oko nas. A upravo

ovde se pruža mogućnost da na slikovit, nepsradan i brz način dođemo do zaista svih relevantnih podataka vezanih za same mašine, princip njihovog rada, zatim da pročitamo ne-

što o ljudima koji su izmislili ove sprave i time zadužili čovečanstvo. Poseban segment odnosi se na istorijaz naučnih otkrića, od prvog broda (7000. god. pre n. e.), pa do savremenih mikro-računara.

Slično *Virtual Reality* diskovima iste firme i ovde se nalazite u virtuelnom svetu, i to unutar jedne robne kuće. Šetnjom i kliktanjem bilo koji predmet, otvara se niz prozora sa dodatnim opcijama koje su povezane u celinu putem sjajnih linkova. Summa summarum, program za uživanje.

Dizajnirani crtani klasik "101 dalmatinac", od skora aktualizovan i igranom verzijom, obraden je u vidu animiranog stripa. "Disney" je i ovoga puta ostao dosledan svom prepoznatljivom visokom kvalitetu u CD-ROM izdavaštvu, tako da za *101 Dalmatians Animated Storybook* ne možemo reći ništa drugo, sem da je još jedan pun pogodak.

Posle instalacije pod PC Windows ili Mac System operativnim sistemom, program će zauzeti blizu 20 MB prostora na hard disku. Nakon toga prikazuju se dve moguće opcije za pregled sadržaja diska:

Read To Me opcija pokreće klasičnu stripovano/animiranu priču koja, sve zajedno, ne traje

101 DALMATIANS

duže od dvadesetak minuta. Sadržaj priče je direktno povezan sa originalnim crtačem. Ovde nema interaktivne komponente, tj. korisnik se nalazi u ulozu pasivnog posmatrača. Ovu opciju preporučujemo za prvi kontakt sa diskom. Ako se desi da vam priča dosadi, možete je prekinuti pritiskom na "Space" taster.

Read & Play omogućava korisniku da se aktivno uključi u pregled priče, scenu po scenu. Nakon uvodne priče pojavljuje se pointer u obliku otiska pesne šapice, koja se zacrni kad gođ se nađe na nekom predmetu iz pozadine koji se

IKONE

Uz fresk slikarstvo, ikonopis predstavlja jedan od najznačajnijih domena naše kulturne baštine. Zahvaljujući domaćoj kući „Centar Group“, najangažovanijem našem izdavaču multimedijalnih CD-ROM izdanja, imamo priliku da vam predstavimo zanimljiv projekt, svojevrsnu enciklopediju najznačajnijih ikona iz duhovne istorije srpskog naroda.

Osnovna namena ovog diska je pregled razvoja ikonopisa u našim krajevima i manastiru Hilandar, u periodu od XII do XVIII veka. Uz

kvalitetnu reprodukciju i programni tekst, prikazano je 59 ikona koje se danas nalaze širom naše zemlje i inostranstva, tačnije u Umetničkoj galeriji u Skoplju, Galeriji ikona u Skoplju, manastirima Hilandar, Dečani i Morača, riznicama Pečke patrijaršije i Katedrale u Kuenki (Španija), zatim u Narodnom muzeju u Beogradu, zbirci Sekulić u Beogradu, Muzeju Srpske pravoslavne crkve u Beogradu i Galeriji Matice srpske u Novom Sadu. Priznaćete da je spisak izvora pozamašan.

Prateći tekst može izgovarati narator i to na srpskom i engleskom jeziku. Sadržajno, tekstovi su dovoljno kratki, koncizni i sadržajni pisani lako razumljivim, ali i dovoljno stručnim jezikom, što ih čini pristupačnim svim proflima čitalaca.

Jednostavan korisnički interfejs omogućava brzu pretragu ikona po nazivu, godini nastanka, autoru ili mestu gde se sada nalaze. Za pohvalu je i vrlo dobra

opcija za zumiranje, koja uveličava sliku do 500%, uz minimalnu pikselizaciju.

Zamerke su čisto tehničke prirode i odnose se nekoliko svari. Pre svega, govor naratora se zbog prejakog pozadinskog zvuka ne može čuti dovoljno jasno (a ne može se pojačati). Na momente, pozadina se čini previše svetlom i ometa gledanje dosta tamnije reprodukcije. Video materijal je lošeg kvaliteta, a i tematski ne baš adekvatan. Ostatak prostora na disku se mogao efikasnije iskoristiti.

Originalni softver dobili smo od proizvođača „Centar Group“

INTERACTIVE WORLD ATLAS

Firma „Attica“ je svojoj *Knowledge* seriji diskova pridružila interesantan interaktivni atlas sveta. S obzirom na sve jaču konkurenciju na ovom polju multimedijalnog izdavaštva, programeri su shvatili da sadržaj svog projekta jednostavno moraju prošarati nekim novim sadržajem jer, u prot-

ivnom, ne mogu računati ni sa kakvim uspehom.

Tematski i sadržajno, *Interactive World Atlas* je više orijentisan predmetu fizičke geografije, uz minimalne, ali upotrebljive informacije o državama i stanovništvu. Do sada najstudiosniji pristup konfigurisanju mapa omogućava korisniku da kreira svoj sopstveni atlas sa kartama na kojima će biti ucrtani samo izabrani elementi (nadmorska visina, dubina okeana, reke, jezera, planine, gradovi i manja naselja, aerodromi, putevi itd.). Omogućeno je i slobodno otvaranje boja, što sve zajedno čini ovaj atlas idealnim za sopstvene prezentacije.

Disk obuhvata nešto više od 150 000 različitih lokacija kojima se može direktno pristupiti preko indeksa. Tu je i preko 1200 fotografija i

članaka, prezentacija nekoliko najznačajnijih svetskih jezika (kroz izgovor kratkog teksta i ubičajenih reči) i nekoliko kvalitetnih video inserata. U korisne segmente programa spadaju i enciklopedija zastava zemalja, religija i drugo, zatim višezječki rečnik osnovnih geografskih pojmova, opcija za izračunavanje udaljenosti između dva grada, spisak internacionalnih organizacija i statističke mape i grafikoni.

Na kraju kritika. Zbog velike kompleksnosti mapa koje se sastoji iz nekoliko desetina slojeva (layer), iscrtavanje istih na slabijim mašinama (486-ice i sporiji Pentiumi) može biti veoma naporno, kako za računar, tako i za korisnika. No, to nije ništa što jedan P5/133 sa 8xCD-ROM dražjom ne može da popravi.

ANIMATED STORYBOOK

može animirati. Svaka scena je obradena na vrlo lep i duhovit način, do najstunijih detalja. Na nekim ekranima se mogu pokrenuti skrivenne igrice (slagalice, lavirintske i igre memorije, skrivalice sa zagonetkama). Posebno su nas oduševile ilustrirane pesmice, sa tekstom koji se ispisuje u dnu ekrana sinhrono sa pevanjem.

Bogatstvo kvalitetnih animacija, karakteristična svih „Disneyevih“ izdanja, prisutno je i ovde. Međutim, nešto manji broj slika u sekundici učinio je ove animacije prilično skokovitim, što je na inače inertnoj pozadini još više došlo

do izražaja. Iako se ne radi o pravom crtaču, ipak ne bi bilo loše da su i neki elementi pozadine, ili makar paleta, animirani.

S obzirom na stalnu zauzetost CD-ROM dražva, dešavaju se sporadična kočenja i seckanja animacije i zvuka, posebno na slabijim konfiguracijama sa manje memorije i sporijim dražjom. Ne bi bilo naodmet da su se na disku našli i poneki screen saveti ili dodatne igrice. No, i takav kakav je, ovaj disk će klicnicima koji imaju elementarno znanje engleskog jezika pružiti divnu zabavu.

vodić

Manga

Jedan od najpopularnijih stilova stripa današnjice je svakako Manga koja dolazi iz Japana. Svaki Manga rad je pravo remek-delo sa manje-više originalnim temama. Uglavnom se radi o sukobu ljudi i robota u budućnosti, a radnje se najčešće dešavaju u gradovima od betona, čelika i stakla.

Na www.cybermanga.com našli smo na prezentaciju cyber mangazina „Hanamaru“. Reč je o prvom Manga magazinu na mreži, urađenog od strane profesionalnih Manga crtača. Pored engleskog jezika ima i tekstova na japanskom, što se često sreće na Manga stranicama s obzirom na poreklo čitave škole. Prezentacija se obnavlja svakog petka i uvek možete naići na nekoliko kratkih priča od po desetak slika, nalik na strip. Tu su i animacije za koje je potreban Shockwave dodatak (može se uzeti sa www.macromedia.com/shockwave), dosta umetničkih Manga sličica profesionalnih crtača iz Japana, kao i amatera koji svoje radove mogu okačiti na ovom serveru.

keronin.96

Uživo sa
Interneta

Proširenjem kapaciteta Mreže na njoj se mogu naći sadržaji koji se tu ranije zbog svoje veličine nisu pojavljivali. Prvo su se pojavile slike, zatim zvuk, a sada i video sekvenice. Na Internetu trenutno postoji mnoštvo kamera koje emituju sadržaj direktno na Mrežu. Većina pokazuje kancelarije, radne stolove i slične stvari, ali ima i originalnih i interesantnih.

Jedan od najboljih i najbržih servera koji imaju interesantne „žive“ kamere je na NASA (www.ksc.nasa.gov/shuttle/countdown/video/new-video.html) gde se mogu naći najnoviji snimci (trenutni spejs-šatla i priprema za njegovo lansiranje. Slike su dobrog kvaliteta i može se izabrati njihova veličina i vreme osvežavanja. Za svaku od slika mogu da se dobiju informacije šta tačno predstavlja, kao i dodatno objašnjenje.

Jedan od najlepših vidika u svetu, sa *Empire State Buildinga*, može da se nađe na adresi www.virtual-web.com/picture.html. Kamera uvek

radi, ali uzmete u obzir vremensku razliku kada je budete posećivali.

Jedan od simbola Amerike je i čuveni napis „HOLLYWOOD“. On je bio inspiracija da se postavi kamera koja na adresi www.rfx.com/hollywood snima znak sa razdaljine od nekoliko kilometara. Sem što daje sliku u dve rezolucije, tu je i kratak film koji prikazuje pomenuti napis i poslednja dvadeset četiri sata. Kamera radi samo u toku dana.

Jedna od najinteresantnijih primena za kameru vezanu na Mrežu dolazi nam iz Nemačke. Na adresi rr-vs.informatik.uni-ulm.de/RR/gui2/ može se naći kompletan model železničke pruge sa

dva voza koja možete ne samo da gledate, nego i da kontrolišete. Nažalost, to žele i mnogi drugi, pa kontrolu uzima onaj ko ima sreće da uleti kad se uprazni mesto.

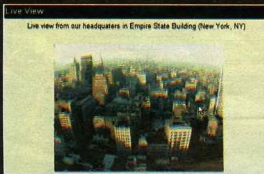
Verovall li ne, pomoću Interneta možete da pratite čak i TV program. Na adresi www.tvtoday.de:9600/online/tv/rameset.hbs mogu se videti dvadeset četiri satelitska kanala, kao i program za bilo koji od njih. U slučaju da imate dovoljno brzu vezu možete da gledate program bilo kog kanala brzinom od petnaest slika u sekundi.

Prvi direktan prenos koji je išao preko Interneta je prenos HAL-ovog rođendana sa Šri Lanke, 14. marta ove godine. (Ako već niste pročitali makar prvu klarkovu „Odiseju“, evo divne prilike da to učinite – prim. ur) Tome je posvećena strana *hallday.com* na kojoj se može pogledati i repriza događaja.

U slučaju da vas ovakve stvari interesuju, pogledajte www.leonardworlds.com gde se mogu naći najnoviji linkovi na sve kamere u svetu, lepo sortirani i provereni.

Rodoljub ILIĆ
rodoljub.ilic@sk.co.yu

na Mreži

www.columbia.edu/~ml52/home.html sadrži *Shoujo Manga Home Page*. Kako ime kaže, strana posvećena Shoujo grani, u kojoj su nešto zastupljeniji ženski likovi. Pored naslovnih strana pojedinih Manga izdanja sa osnovnim informacijama o svakom od njih, sadrži i istoriju Mänge u tri dela.

Ukoliko vam kupovina preko Mreže ne predstavlja problem, a volite Manga umetnost, imate video uređaj i brz priključak na Internet, posetite

www.cybersuperstores.com/japan/cover.html, Francuska podrška Manga crtanju nalazi se na www.animanga.com; puno linkova ka mailing listama, adresama Web časopisa, raznih Manga asocijacija, prodavnica Manga „opreme“ i velika arhiva slika. Veoma lepo urađeno, sva sreća da postoji i verzija na engleskom.

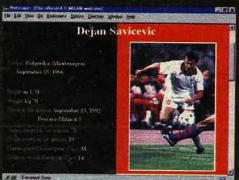
Pomenućemo još www.megamanga.org koji sadrži FAQ (Frequently Asked Questions, najčešće postavljana pitanja) o Mängi, mailing listu i Manga chat, a vi dalje istražujte sami.

Božo KRSTAJIĆ

Koliko je sport značajna stvar pokazuje količina podataka koji se svakog dana pojavljuju na najvećoj kompjuterskoj mreži na svetu. Uzvisi u obziru dominaciju Amerikanaca na Internetu, svima nam je jasno zašto su najposetćeniji serveri koji se bave tipično američkim sportovima: košarkom, američkim fudbalom, hokejem na ledu, bejzbolom... Toliko kvalitetni www.nba.com najposetćeniji je sportski server, a rame uz rame sa njim je www.nhl.com (National Hockey League, američko-kanadska profesionalna hokejaška liga) koji je potpuno isto koncipiran. Hokej kod nas nikad nije bio previše popularan, ali je u Americi, Kanadi, Rusiji i skandinavskim zemljama jedan od vodećih sportova. Na serveru možete naći rezultate, podatke o timovima, slike i statistike svih igrača, a za one poznatije postoje i video snimci. Sadržaj se osvežava dnevno, tako da uvek možete potražiti nove rezultate, a za play-off koji je trenutno u toku uvedeni su direktni Real Audio prenosi. Sem ovih, postoje i stranice za bejzbal i američki fudbal: www.majorleaguebaseball.com i www.nfl.com.

Da bi ostali u marketinškoj trci, mnogi evropski klubovi odlučili su da otvore svoje servere. Najvažniji su bili Italijani. Prvi tim koji treba pomenuti je Juventus našeg Vladimira Jugovića.

Ča. Na njihovom serveru (www.juventus.it) koji je, nažalost, na italijanskom jeziku, možete naći gomilu podataka o „staroj dami“ iz Torina. Tako možete pratiti aktuelne transfere u ovom timu, pregledati sve moguće statističke podatke, slike svih fudbalera, poduzeti spisak osvojenih trofeja, kao i spisak igrača koji bi, maja ove godine, trebalo da se suprotstave Borussia iz Dortmundu u finalu Lige evropskih Šampiona.

Druga prezentacija koja svakako zaslužuje pažnju je www.acmilan.it. Reč je o Milanu, takođe našeg genija Dejana Savicevića. Milan se obrukao sa veoma malo statističkih podataka, nedostatkom slika, ali ono što treba pohvaliti je postojanje engleskog jezika. Na serveru se nalazi najava za multimedijalni CD pod nazivom „Tutto il Milan“, koji bi trebalo da bude kratak presek istorije ovog slavnog fudbalskog kluba.

Sem Italijana, i Englezi pridaju veliki značaj ovom vrsti reklamiranja, pa se tako na adresi home.sn.no/~hskretti/mufc/mufc.htm nalazi web site Manchester Junajteda. Saren je, pun slika i statistike, i njime dominira fotografija Erika Kantone. Jedna od strana koji nas je fascinirala nalazi se na adresi www.msni.net/~mwoltera/jug/. Na njoj se može videti kompletan pregled svih evropskih košarkaških liga, uključujući i našu. Svaki naš

Sport na Webu

klub je dobio svoju stranicu na kojoj je spisak svih igrača, njihovi podaci, hala u kojoj tim igra, kao i kratak istorijat kluba. Dva dana posle završetka našeg plej-ōfa, na ovom serveru mogli su se naći rezultati svih utakmica. Veoma smo iznenađeni činjenicom da se neko u „belom svetu“ još uvek zanima za našu klupsku košarku.

I na samom kraju da naglasimo da se, u nedostatku interesovanja naših sportskih društava, pojedinci trude da na Web dostave podatke vezane za njihov omiljeni klub. Na adresi www.ica.net/pages/grobar/history.htm nalazi se

kratak istorijat fudbalskog kluba Partizan na engleskom jeziku sa nekoliko fotografija. Krajnje je vreme da naši klubovi shvate da moraju da se prilagode svetskim standardima, inače će naš sport uvek biti u senci bogatih i moćnih zemalja zapadnog sveta.

Petar NGO

Cyber-library

Dok u podrumu biblioteke leže prastare iskopine rimskog Singidunuma koje podsećaju na bogatu prošlost ovih krajeva, računari njenog Multimedijalnog centra upućuju kako će izgledati budućnost bibliotekarstva

Na kraju Knez Mihailove ulice, kod okretnice trolejbusa, nalazi se Biblioteka grada Beograda. Sa jedne njene strane je ova popularna beogradska štrajta, a u većim časovima prepuna mladih ljudi koji šetaju od Trga, dok je sa druge strane znameniti Kalemegdan, gde ti isti šetači odmaraju na klupama i sa zidina posmatraju Savu i Dunav.

Ima li zato lepšeg mesta za jednu biblioteku čiji su brojni članovi takođe mladi - daci koji traže lekturu ili literaturu za spremanje maturskog rada, studenti koji pišu seminarske i pripremaju ispitne. Njena unutrašnjost je prijatna što se ne može sresti kod velikih biblioteka čije prostrane čitaonice visokih plafona deluju pomalo hladno.

Mađa je u pitanju ustanova koja nastavlja tradiciju beogradskog Gradskog čitališta osnovanog sredinom prošlog veka, u čijem su podrumu otkrivene iskopine rimskog grada Singidunuma, njena unutrašnjost deluje mnogo savremenije. Već godinama u biblioteci rade svojevrsni pomoćnici bibliotekara koji članovima daju sve potrebne informacije o bibliotekom fondu. Računari to rade brže i ne gube strpljenje ako ih i nekoliko puta pitate jedno te isto.

Multimedijalni centar

Nedaleko od te prostorije nalaze se njihovi još savremeniji rodaci koji rade u odeljenju zvučnog naziva: Multimedijalni centar. Za korišćenje njegovih usluga nije potrebno biti član biblioteke, ali članstvo donosi određene popuste.

Izložbeni deo biće posvećen različitim oblicima kompjuterskog stvaralaštva. Od kompjuterske grafike biće pokriveni ručno crtana i retuširana grafika, Web-art i neki manje poznati oblici grafičkog izražavanja (ASCII i ANSI art). Kompjuterska muzika biće predstavljena u svim oblicima elektronske produkcije zvuka, od četvorokanalnih muzičkih modula, sve do proizvoda umrežavanja različitih elektronskih uređaja, kompjuterskih dodataka i najnovijih muzičkih programa. Biće predstavljene i impresivni audio-vizuelni sadržaji kompjuterskih demoa, nedovoljno poznatog oblika kompjuterskih programa stvorenih isključivo radi izražavanja kompjuterskih umetnika. Animacije i Video-Art su najpoznatiji oblici kompjuterske umetnosti koje će ovaj hepening pokušati da predstavi javnosti u obliku najkvalitetnijih radova iz oblasti dugometražnih video prezentacija i muzičkih spotova. Svi pomenuti sadržaji biće prezentirani na kompjuterima i video-skrinu.

U toj prostoriji je prošle godine bila sama jedna mašina, okružena stolovima na kojima su tehnički manje obrazovani članovi biblioteke malo čitali knjige, malo gledali u to čudo koje na ekranu prikazuje tekst sa zolar-slikama, a još i priča. Danas toga nema jer se kroz ekspanzije računara čitaoci izmešteni u drugu prostoriju. Ima pet Pentiuma i 486-ica, opremljeni CD-ROM-ovima, zvučnim kartama i slušalicama kako bi se obezbedilo staro pravilo ponašanja u biblioteci - tišina.

Biblioteka CD izdanja

Multimedijalni centar započeo je rad sa širokom multimedijalnom bibliotekom CD-ROM izdanja, saznajemo od urednika multimedije g. **Zorana Koša**. U aprilu prošle godine bilo je šezdeset naslova, ali ih danas ima skoro tristo, sa nedeljnim tempom dobijanja deset novih naslova. Izbor je širok, a najpopularnije su multimedijalne enciklopedije: opšte, o nauci, medicini, istoriji, religiji, geografiji, umetnosti, muzici, sportu, životinjama, filmovima... Interesantan je i edukativni softver. Na primer, za učenje jezika, a u biblioteci ima i uskosrtačnja izdanja na CD-ROM-u. Postoji i pristojna kolekcija CD-ROM igara.

Uz nadoknadu, na računarima Multimedijalnog centra Biblioteke mogu se pogledati sva ova izdanja, sem pretpostavljamo jednog - PC Karaoke. Pevanje uz računar ipak ne priliči mestu kao što je javna biblioteka. U tom slučaju je bolje iznajmiti CD i pogledati ga kod kuće. Članovi biblioteke imaju povoljnost jer su oslobo-

đeni plaćanja članarine za iznajmljivanje CD-ROM-ova.

Malo igara, mnogo Interneta

Od kraja aprila Multimedijalni centar Biblioteke je povezan na Internet i tako posetiocima nudi još jednu uslugu - krstarenje Mrežom. Računari su povezani sa domaćim Internet provajderom, beogradskom firmom BITS, brzinom od 33,6 kbit/s, a planira se i povećanje brzine. I druga mesta u Beogradu nude uslugu korišćenja Interneta, ali je prednost ovoga dvostruka: manji broj računara je spojen preko provajdera koja ima link sa Amerikom, gde se nalazi najveći broj interesantnih sajtova. Rezultat - brže surfovanje.

Sve veće je interesovanje posetilaca biblioteke za ovu novu uslugu, tako da se i oni koji su na računarima biblioteke igrali CD-ROM igre sada odlučuju za surfovanje, jer je cena ista. Pošto se u biblioteci već nalazi kafe-atrijum, udaljen desetak metara, Multimedijalni centar možemo smatrati nekom vrstom cyber-cafe, gde se u predahu rada za računarom može osvežiti kokolom ili kapučinom.

Uvođenjem novog i bržeg linka, u Biblioteci će se postaviti sopstveni Internet server koji će omogućiti pretraživanje bibliotekskih resursa. Jednog (dalekog) dana, kada naše osnovne i srednje škole budu povezane na Internet, daci će moći da se informišu da li u Gradskoj biblioteci ima knjiga (lektire) koja nedostaje školskim bibliotekama.

Treća usluga ovog centra koji čini jedinstvenim u ovom gradu je skeniranje slika i štampanje stranica na laserskom štampaču, rezolucije 600 tpi, preko jednog od računara sa monitorom od 20 inča. Vrlo zgodno ako vam je potrebno da hitno odštampate nekoliko stranica na laseru, a nemate gde.

Zaista, Biblioteka grada Beograda je jedno mesto u gradu gde možete sedeti za računar, pregledati CD-ROM, web stranice Interneta i odštampati potrebni materijal. Naravno, uz nezaobilazni kapučino u bibliotekom kafe-atrijumu.

Alexander SWANWICK

Aktuelnosti

Creative-Tech Week

Poslednje nedelje maja od 27. do 31. u „Cinema Rexu“ održaće se scenski multimedijalni događaj sezone, izložba i takmičenje demoa

Posebno će biti prikazan umetnički rad poznatih i manje poznatih domaćih ilustratora koji su svoju inspiraciju našli u CyberPunk pokretu. Izložba počinje 27. maja i traje do 29. maja, svakoga dana od 15 do 22 časa.

Scene Strike One

Nakon izložbe, u petak 30. maja na istom mestu predviđen je parti posvećen jugoslovenskoj demo-sceni. Za prostor koji može da primi 200

ljudi organizatori su pripremili video beam i kvalitetno ozvučenje. U takmičarskom delu zabave snage će odmeriti autori iz zemlje i gosti iz inostranstva u gotovo svim oblastima scenskog izražavanja. Više informacija potražite od organizatora preko e-maila (corrosion@matgnet.com) ili Evropskog udruženja mladih Srbije (eyas@classroom.opennet.org), a ne propustite ni prezentaciju na <http://www.matgnet.com/ctw>.

N.S.

Pitanje srca

Godinama je kupovina kompjutera bila veoma jednostavna – kupite najnoviji procesor, uz njega i ploču i kupili ste pravu stvar. Međutim, sada je situacija malo drugačija

Procesore proizvodi više firmi, prave i po nekoliko modela istovremeno i slično. „Intel“ trenutno proizvodi tri klase procesora: klasičnu *Pentium* seriju, *Pentium* procesore sa MMX instrukcijama i *Pentium Pro* seriju. Tu su i „Cyrix“ i AMD sa svojim „klonovima“, ali najčešće se svodi na isto.

Šta je suština današnjih i budućih problema sa izborom procesora? Glavne četiri kategorije koje mogu da se izdvoje za sada su procesori neoptimizovani i optimizovani za 32-bitne aplikacije i procesori neoptimizovani i optimizovani za multimedijalne aplikacije (MMX instrukcije i slično). Kako je prisutna tendencija da sve što može da bude multimedijalno to i postaje, odgovor na drugo pitanje je očigledan. Ono što je stvarno bitno jeste pitanje šta izabrati: *Pentium* (kompatibilan) procesor ili nešto jače namenjeno radu sa 32-bitnim softverom?

Pa da pogledamo šta se sprema za sledeći period.

Sadašnjost

Ono što se prvo očekuje od strane „Intela“ je *Pentium II*, tj. procesor koji je do sada bio poznat kao *Klamath*. *Pentium II* je u suštini procesor vrlo sličan *Pentium Pro* procesoru, sem što je skinut integrirani keš drugog nivoa. Što se tiče spoljnog izgleda procesor je potpuno izmenjen, tako što je ceo smešten u plastičnu i metalnu kutiju nazvanu *SEC (Single Edge Capsule)* koja se montira na ploču pomoću slota sličnog PCI slotovima. Procesor će raditi na 233 i 266 MHz, tako da će po performansama biti vrlo sličan *Pentium Pro* procesorima i imaće 32 KB keša u procesoru. Naravno, imaće ugrađenu podršku za MMX instrukcije i biće optimizovan za 32-bitne aplikacije.

AMD nije sedeo skrštenih ruku, tako da je kao odgovor na *Pentium II* spremio procesor pod imenom *K6*. Očekuje se da se pojavi sredinom godine i na *Pentium II* ima par prednosti od kojih je glavna kompatibilnost „u pin“ sa običnim *Pentium* procesorom. Radiće na 180, 200 i 233 MHz, a najavljuje se i verzija na 300 MHz. Imaće 64 KB internog keša prvog nivoa, podršku za MMX i optimizaciju za 32-bitne aplikacije.

Da „Cyrix“ nije za bacanje pokazuje i njegovo čedo. *M2* je po imenu naslednik „Cyrixovog“ procesora *M1*, ali sa njim nema baš toliko sličnosti. Izuzetno je sličan AMD varijanti, ali ima razliku u tome što je podeljen na dva dela od kojih jedan radi na 3,3 V a drugi na 2,8 V, što mu daje veliku prednost na polju prenosnih računara.

Budućnost

Kako *Pentium II* zbog svoje veličine i potrošnje nije baš pogodan za prenosne računare, „Intel“ razvija i procesor za tu namenu pod radnim nazivom *Deschutes*, koji se razlikuje po tome što koristi naprednu 0,25 mikrometra tehnologiju, pa zbog toga troši manje energije i zauzima manje prostora. Kako će raditi na 300 i 333 MHz, verovatno će naći svoju primenu i u desktop mašinama. Očekuje se već početkom 1998.

Kako se sadašnji MMX set nije pokazao u najboljem svetlu „Intel“ je već napravio i MMX2 standard koji će biti 32-bitan i za njega razvija procesor pod imenom *Katmai*. Očekuje se da se do sredine 1998. godine, za kada se ovaj procesor najavljuje, razvije i tehnologija koja će omogućiti da matične ploče rade na frekvenciji od 100 MHz, tako da će procesor eksterno radi-

ti tom brzinom. Takođe će imati i povećani interni keš.

Da ni to nije dovoljno, pokazuje i *Willamette*, takođe „Intelov“ procesor koji će zahvaljujući 3D funkcijama ugrađenim u procesor i poboljšanim radom sa pokretnim zarezom biti i dva puta brži od *Pentium II* procesora. Očekuje se krajem 1998. ili početkom 1999.

I za kraj veća „Intel“ nam u saradnji sa „Hewlett-Packardom“ sprema poslednji procesor u x86 familiji, *Merced*, kako se procesor privremeno zove, biće prvi procesor koji će imati 64-bitne instrukcije i samim tim će biti brži od postojećih CISC i RISC procesora. Uostalom, ovaj procesor je još u razvoju, a šta će od njega biti, još uvek je nezvesno.

Dilema

Posle svega ovoga pitanje šta dalje itekako ima smisla. Da li čekati, ili kupovati MMX procesore ili se još više stripti pa kupiti *Pentium II* MMX čiji vrlo brzo postati neophodan, tako da se u tom pravcu mora razmišljati. Postojeće *Pentium* ploče se mogu nadograditi na *Pentium MMX* procesore, a da li će moći da se zamene AMD *K6* ili „Cyrix“ *M2* procesorima, to ćemo morati još da vidimo. U svakom slučaju razvoj kompjutera još uvek ide tako brzo da će bilo šta zastariti za godinu dana. Večno pitanje šta kupiti, ostaje otvoreno.

Priredio Rodoljub ILIĆ

Poslednja vest

Izašao Pentium II

THE PROCESSOR
THE CONNECTOR
THE L2 CACHE
FUTURE VERSIONS

Pentium Part II

Pentium II, pod kodnim imenom Klamath, 7. maja je konačno ugledao svetlost dana. Temelji za ovaj procesor bili su uđereni pre dve godine i već tad se znalo da će biti pun pogodak. Celokupan dizajn i tehnologija bazirana je na osnovama *Pentium* procesora, koji je opet posuđio arhitekturu od RISC CPU sa „Intelovim“ instrukcijama za x86 operacije. Sa novim *Pentium* „Intel“ je dodao podršku za MMX tehnologiju i ubrzao je procese za 16-bitni operativni sistem (segment register), a sposobnost rada sa 32-bitnim instrukcijama je ostala ista.

Pentium II ima drugačije pakovanje nego i jedan CPU do sada. Instaliran je na karticu koja pored CPU-a nosi i 512 KB L2 keš memorije. Sve to pričvršćuje se na matičnu ploču specijalnim SEC (Single-Edge Contact) konektorom.

„Intel“ je koristio podjednake uslove i tehnologiju za proizvodnju *Pentium* II kao *Pentium* sa MMX-om, s tim da *Pentium II* postaje najbrži x86 procesor koji se može naći na tržištu. Brzine od 233 i 266 MHz su već sada dostupne, a „Intel“ najavljuje i verziju procesora na 300 MHz. U podacima koji su izneti stoji da mu za sada nema rivalnog u klasi *Windows NT*, dok u grupi za *Windows 95* konkurencija dolazi od strane AMD-a sa *K6* čipom na 233 MHz. *Pentium II* je, inače, jedini „Intelov“ procesor koji od samog starta ima konektore od AMD-a.

I za kraj, *Pentium II* je, iako star svega nekoliko nedelja, već bolestan. Verovatno li ne, ima istih onakvih problema sa decimalnim brojevima kakve je imao prvi *Pentium*. Kao i pre tri godine, iz „Intela“ najavljuju da problemi mogu da uzroče samo velike naučne institucije koje koriste ovakve tipove funkcije.

Damir GRUBIŠA

Uzlazna linija

Noviteti: mrežni kompjuter, laser koji štampa 24 stranice u minutu, LCD monitori, moćni serveri, ruka za crtanje u 3D, kompaktni multimedijalni kompjuter

Povodom jubilarnih šezdeset godina rada i postojanja, Beogradski sajam organizovao je od 12. do 17. maja 41. Međunarodni sajam tehnike i tehnoloških dostignuća. Tradicionalno, u hali XIV bila je izložba računarske tehnike i elektronike.

Sajam je otvorio savezni premijer **dr Radoje Kantić**, koji je u svom obraćanju podsetio da je „naša zemlja važan činičac svetske privrede i da tomolom sankcija svetsko tržište nikada u potpunosti nije moglo da nadoknadi naše odsustvovanje, kao i da spoljni zid sankcija ugrožava vitalne ekonomske interese čitavog regiona.“

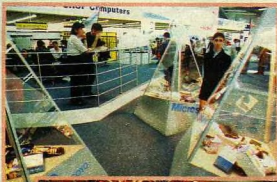
Prvi utisak sa posete Sajmu je drugačija atmosfera koja projevava halom XIV, nego proteklih godina. Umesto glasne muzike koja se puštala na pojedinim štandovima, sada toga gotovo i da nema. Svuda vlada poslovna atmosfera, a prodavci odgovoraju na neumorna pitanja posetilaca koji se smenjuju.

Multimedijalni računari bili su posvuda, a od proizvođača opreme dominirao je „Hewlett-Packard“ preko brojnih domaćih distributera: veliki *Deskjet* ink-džet ploteri, *LaserJet 5 Mopier* - veliki laserski štampači koji izbacuju do 24 stranice u minutu, kao i novi *LaserJet 6L* i *OfficeJet* - ink-džet štampači, skener i foto-kopir mašina u jednom.

Kod SBS-IBM-a prikazan je zaista značajan novitet, mrežni računar *IBM Network Station*. Specijalno za Sajam doputovao je g. **Pavel Horaček** iz IBM-ovog centra za Centralnu Evropu i Rusiju u Beču. On nas je upoznao sa ovim računarnom koji radi pod *PowerPC* procesorom, ima 8 MB memorije, zvučnu karticu, SVGA grafičku karticu rezolucije do 1600 x 1280 i mrežnu karticu za *Ethernet* ili *Token Ring* mrežu. Kompjuter ne poseduje sopstvene floppy ili hard disk, već koristi diskovne rešetke servera. U tome mu pomažu i ugrađeni *Netscape Web Browser* i *Java VM*.

Na štandu je prikazan i IBM-ov server *RS/6000* model F40 sa *PowerPC 604E* procesorom na 235 MHz i 250 MB RAM-a. Najslabiji računari sa „Intelovim“ procesorom su *Pentium Pro* na 160 MHz, mada se za kupce mogu naći i „stariji primerci“.

Na velikom štandu „Digita“ takođe je bilo izloženo jedno tehnološko čudo. U pitanju je *Digitalov Turbo Laser Alpha Server 4100* koji je lansiran na tržište pre samo mesec dana. Izlož-

Slike: Slobodan KOTIĆ

ni model imao je četiri procesora na 466 MHz, 8 GB memorije, sa kapacitetom diska od 90 GB. Računar može da radi pod tri operativna sistema, *OpenVMS-om*, *UNIX-om* ili *Windows NT-om*.

Nasuprot „Digita“ nalazio se takođe veliki štand „ComTrade“ sa video-bimom, gde je predstavljena standardna ponuda od firme, distributera IBM, HP, „US Robotics“, „Daewoo“ i „Mitsumi“ proizvođača.

Na štandovima „Centar Groupa“ bilo je više zanimljivih proizvođača. „Centar Computers“, zastupnik firme CTX prikazao je jedan od najboljih LCD monitora od firme *PanoView 600*. TFT ekran dijagonale 12,1 inča rezolucije 800 x 600, sa 16,7 miliona boja stoji na malom postolju. Ovaj monitor sa ugrađenim zvučnicima i pojačalom ima dobar kontrast i brzo obnavljanje slike,

tako da animacije teku glatko. Težak je nešto manje od četiri kilograma.

CTX Macjupiter je vrsta kompaktnog računara. Jedno kućište objedinjava 15-inčni monitor, matičnu ploču sa *Pentium* procesorom, floppy disk, CD-ROM i zvučnike. Na ploči su direktno integrisani *ATI Match64* video čip, TV tjuner i *Creative Vibra 16C* zvučni čip.

Na istom štandu je „Wonderland“ studio za animaciju, član „Centar Groupa“, demonstrirao rad *MicroScribe 3D*, uređaja nalik na robotsku ruku koji omogućuje konstruisanje detaljnih kompjuterskih modela predmeta jednostavnim praćenjem njegove površine pomoću specijalne olovke. Koordinate tačke se prosleđuju u neki od popularnih programa za 3D modelovanje, a na ekranu računara se dobija računarski izgled predmeta.

Na štandu firme „Online Computers“ takođe je bila izložena ponuda brojnih uređaja firme „Hewlett-Packard“, ali i nekoliko koje nismo mogli videti na drugim štandovima. *HP OmniGo* je serija palmpit računara od firme, a na ovom štandu je po karakteristikama (i ceni) prednjačio noviji model *OmniGo 300LX*. On dolazi sa 2 MB memorije, radi pod *Windows CE*, a umesto miša koristi olovku kojom se pritiska na monohromatski LCD ekran. U *Windowsu* se nalaze sve alate koje bi mogele zatrebati poslovnom čoveku, pa čak i *Internet Explorer*. Na njega se mogu priključiti klasične PCMIKA kartice, a ima i infracrveni port za bežično priključenje na veći PC, štampači ili na mrežnu karticu sa IC portom, poput prikazanog *Net Beamer*.

OmniGo 700LX je nešto stariji model sa ugrađenim ležištem za „Nokia“ mobilni telefon. Ovaj „komunikator“ nema *Windows* (radi pod DOS-om 5.0), ali ima grafičku aplikaciju koja sadrži sve programe potrebne za „putujućeg kancelarju“. Preko GSM „Nokiae“ moguće je slati fakseve, primati e-mail i preko modema pristupiti tekstualno orijentisanim računarskim servisima.

Na istom štandu prikazan je LCD monitor firme HP sa oznakom *HP D5060A*, veće dijagonale ekrana no što je to uobičajeno. To je reklamni primerak koji tek najavljuje ponudu ovakvih monitora.

Interesantan je domaći proizvod birme „BIT 011“ - računarski sto, rešenje za problem šume kablova. Ista firma je pokazala sistem *Classnet* za povezivanje računara u školama koji omogućava prikaz istog materijala na svim računarnima i kontrolu svakog pojedinog računara od strane nastavnika.

Kao što je to i do sada bilo slučaj, na Sajmu su se pojavili i domaći izdavači i prodavci kompjuterske literature. Po broju sopstvenih izdanja prednjači „Mikro knjiga“, ali u ukupnoj ponudi je neprevaziđen *CET*, sa preko 400 stranih naslova na štandu. Cene su realne, jer je i na Zapadu ova literatura vrlo skupa.

Mada ni ove godine još nije bilo toliko stranih gostiju koliko u vremenu pre sankcija, nadamo se da će sledeće godine to biti slučaj, jer je očevično da kvalitativno izložbe ide blagom uzlaznom linijom.

Alexander SWANWICK

Porez na Internet

Evropski „internauti“ su se dosetili kako da izbegnu plaćanje dotičnog poreza i sve više kupuju direktno preko Interneta od američkih firmi

Specijalna za „Svet kompjutera“
Pariz, maja 1997.

Prosečna cena audio diska u Francuskoj je oko 150 franaka, u Americi 12 dolara. Kompjuterske knjige u Francuskoj koštaju preko 300 franaka, u Americi oko 30 dolara. U Francuskoj je porez na promet (TVA) oko 20 odsto, u Njujorku je 8,5 odsto, a u mnogim državama Amerike ni ne postoji. Evropski „internauti“ su se dosetili kako da izbegnu plaćanje dotičnog poreza i sve više kupuju direktno preko Interneta od Američkih firmi. Šanse da će carinici otvarati pakete i proveravati sadržaj su 1:10.000. Sa softverom je još lakše: dovoljno je otkucati broj svoje kartice i izvršiti „download“ operaciju kupljenog programa na svoj kompjuter. Nema paketa, nema carine, nema poreza.

Za sada je broj korisnika Interneta u Evropi relativno mali u odnosu na Ameriku, ali će se bitno povećati već za tri-četiri godine. Predviđa se da će se u „elektronskoj“ trgovini obrtati više desetina milijardi franaka. Američka vlada predlaže da Internet bude bescarinska zona (jedan veliki *duty-free* shop) gde će sva roba slobodno cirkulisati bez ikakvog poreza. Za početak, Amerikanci pokušavaju da to sprovedu u okviru Amerike gde svaka država određuje visinu poreza na promet. Početkom marta u Kongresu je predloženo zakon nazvan „Tax-Free Internet“ („Internet bez poreza“) čija je glavna teza da Internet neće moći da ostvari svoj ogromni potencijal ako bude sputavan porezima i regulacijama svake države.

Evropa ne odustaje

I dok u Americi porez na promet nije bitna stavka budžeta, u Evropi je to primarni izvor državnih prihoda. U Francuskoj je 1996. od TVA takse skupljeno 761 milijardi franaka, što iznosi polovinu državnog budžeta. Jasno je da ne dolazi u obzir da se država odrekne ovog poreza. Osnovano je nekoliko radnih grupa u okviru, a i izvan, Evropske zajednice (članovi su iz Velike Britanije, Holandije, Švedske i Kanade) čiji je zadatak da pronade način uterivanja poreza na promet na proizvode kupljene preko Interneta.

Teoretski, sva uvezena roba mora da prođe carinu tokom puta od prodavca do kupca. I kao što je to slučaj sa tipičnim tele-kupovinama (proizvod prikazan na televiziji, sa cenom i brojem telefona preko koga se može naručiti), porez je automatski izračunat u zavisnosti od cene koju prodavac navede na paketu prilikom slanja. Ako prodavac „slučajno“ zaboravi da na paketu napiše sadržinu i cenu, kao što se to često dešava Američkim prodavcima diskova, onda nema ni poreza. Holandska vlada je pokušala da doskoči „zaboravnim“ Amerikancima, pa je naredila otvaranje svih paketa koji dolaze sa one strane okeana. „Wall Street Journal“ navodi da je prodaja CD-a posle toga osetno opala. Naravno da će za nekoliko godina ovaj način borbe za porez biti bezuspešan jer carinici fizički neće moći da postignu da pregledaju sve pakete. Danas se samo softver prodaje kopiranjem sa udaljenog na lokalni

kompjuter, ali će se ubrzo tako prodavati i filmovi i diskovi. Carina o tome naravno neće imati pojma. Oliver Itamu, advokat organizacije AFCEE (*Association française pour le commerce et les échanges électroniques*), rezimirano priznaje da današnja administracija nema nikakvog načina za borbu protiv ne plaćanja poreza na promet.

Moguća rešenja

Evo kako bi to trebalo da izgleda: prodavac u radnji na Internetu treba da naplati od kupca odgovarajući porez koji se naplaćuje u državi u kojoj kupac živi i da zatim iznos poreza uplati dotičnoj državnoj administraciji. Tehnički izvodljivo bez većih problema. Programi koji omogućavaju kupovinu preko „elektronskog“ kataloga (*Itac Commerce Publisher 3.0, Microsoft Merchant*) već sadrže funkcije koje prvo ustanove geografsku lokaciju kupca, a potom izračunaju odgovarajući porez. Čak i ako je moguće izvršiti pritisak na multinacionalne kompanije da na ovaj način zaračunaju taksu, ne postoji način da se i mali „elektronjski dućani“ nateraju na isto. Neki stručnjak je jednostavno uveo porez „na bit“ to jest na ukupnu količinu prenetih podataka preko mreže. Taj porez bi nadoknadio gubitke poreza na promet. Naravno, svi su svesni da bi taj „bit-harač“ izazvao revoluciju među oporezovanim „internautima“ i pad upotrebe Interneta. Poslednja ideja koja se analizira je osnivanje novih institucija čiji će zadatak biti provera ispravnosti kreditnih kartica korišćenih za kupovinu preko Interneta i „šifriranje“ poverljivih podataka. Nov zakon može biti predložen koji bi obavezao te institucije da čuvaju sve detalje vezane za kupno-prodajne transakcije i da ih stave na uvid finansijskoj inspekciji. To je verovatno moguće rešenje problema u okviru jedne države, ali ne i u celom Internetom-vezanom globalnom selu.

Francuska država voli da drži konce u svojim rukama. Od same pojave Interneta, među državnim birokratijom je zavladao nelagodnost zbog činjenice da je mrežu nemoguće kontrolisati: ni njene korisnike, ni informacije koje se njom prenose. U nekoliko navrata bilo je slučajeva kažnjavanja provajdera koji su omogućavali prenos slika i podataka upućenih pedofilima. Sudovi su oslobadili „provajdere“ (da li je ikada pošta kažnjena za prenos pisama sa sadržajem tog tipa?), ali se za načinom kontrole sadržaja sajtova i dalje traži. Možda će se te cenzure jednom i odreći, ali ubiranja poreza – nikad. JAMAIST!

mr Zorica JELIC

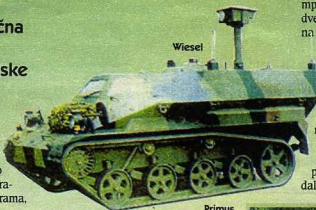
Vojni roboti

Tenk bez vojnika

Naoružani kompjuter koji štiti zakon, red i mir. Naučna fantastika? Ne više. Već godinama širom sveta vojske zapošljavaju naučnike za razvijanje vojnih robota

Francuzi trenutno rade na vozilu-robotu koje je opremljeno kompjuterom, radarom, laserom, infracrvenim detektorima, video-kamerama, mikrofonom i bacačem raketa. Cilj ovog vozila je otkrivanje i uništavanje uređaja za lasersko navođenje raketa.

Još od 1988. nemački Bundeswehr radi na projektu *Primus*, kod kog je najviše pažnje posvećeno sistemu za samostalnu navigaciju, kako po prirodnom terenu, tako i po najtežim veštačkim preprekama. Problem pri razvijanju vojnih robota je taj što će oni eventu-

Minolovac

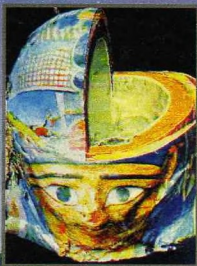
Kompjuterski tomograf

3D faraon

Medicinskim kompjuterskim tomografom (CT), specijalnim tipom rendgena, moguće je stvoriti trodimenzionalnu sliku svih slojeva mumije i to bez otvaranja unutrašnjeg sarkofaga. Na univerzitetu u Hamburgu tako su skenirali glavu jedne mumije. Za pola sata, tomograf je snimio dvesta preseka kroz glavu i vrat mumije, a ti preseci su sastavljeni u 3D sliku glave mumije u programu *Voxel-man* razvijenom na ovom univerzitetu.

Osnovno, ovaj program je napravljen za pripremanje hirurških zahvata i stvaranja trodimenzionalnih anatomskih atlasa za studente. *Voxel-man* radi na univerzitetском velikom računaru pod UNIX-om i omogućava korisniku „šetanje“ kroz slojeve 3D slike pod bilo kojim uglom ili hirurških zahvata virtualnim skalpelom.

Otkriveno je da je mumija koja je preko 2300 godina bila sakrivena iza zavo-

„Onaj ko uznemiri vekovni san mumije, umreće u najgorim mukama“. Bilo da je ovo stvarna kletva sa sarkofaga ili tekst iz lošeg filma, sada postoji način da pogledamo mumije, a da ne uznemiravamo njihove uspavane duhove

Prepoznavanje govora

Pisanje glasom

Program za prepoznavanje govora omogućio je Amerikanci Bri Lendon da i dalje radi i nastavi da vodi normalan život - i pored neugodne povrede nastale zbog rada za kompjuterom

du, a trebalo je osmisliti i sistem za otkrivanje udubljenja na livadama koja je trava prekrila. Sada *Primus* skanira svoju okolinu četiri puta u sekundi i pri prelazu prepreka ne smanjuje brzinu ispod 25 km/h. Po primeru svog starijeg brata, sada će i mali tenk *Wiesel* doživeti transformaciju u „bespilotnu“ verziju. Raspolagae sa *GPS (Global Positioning System)* podacima koji pomoću dvadeset četiri satelita u orbiti mogu da odrede poziciju predmeta sa tačnošću od dva metra. Specijalna pažnja se posvećuje zaštitnom kućištu kompjutera, baziranog na *PowerPC* procesoru, koje će štiti kompjuter od toplote, vibracija i teških udara. Eksperimentiše se i sa malim robot-minolovcem, koji bi mogao da osmatra, pretražuje vazduh i pronalazi i uklanja mine na radiološki, biološki ili hemijski zagađenim prostorima.

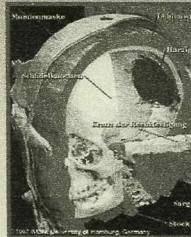
Prednost robota je očigledna, ljudi su na sigurnom, a čak i ako robot bude „zarobljen“ nikom neće pasti na pamet da ga tretira kao taoca i pregovara za njegovo izručenje. Nameće se pitanje da li je pametno dati pokretnom kompjuteru da raspolae sa bacačem raketa i da li postoji mogućnost da oni započnu rat? Konstruktori samouvereno tvrde „ne“, jer je za upravljačem još uvek ljudska ruka.

Priredio Dragan KOSOVAR

ja zapravo žena od oko trideset godina. Umesto mozga je nađena amorfna masa koja je zapravo zgrudvana pljevinna, jer je mozak pri balsamovanju vaden kalcicima kroz nos i zamenjivan pljevinom.

Slike ove mumije možete pogledati i vi, čak i da nemate Veliki računar, na stranici <http://www.ukc.uni-hamburg.de/Institutes/IMDM/IDV/Projects/Mumie/mumie.html> sve ove slike možete gledati i prostorno ako imate zeleno-crvene 3D naočari.

Priredio D. KOSOVAR

Bri Lendon (Brae Landon) je uspešni kompjuterski animator, koji uživa u svojoj profesiji više od petnaest godina. Međutim, dugi sati rada na PC-u prouzrokovali su zdravstveni problem: nakon dužeg rada za kompjuterom javljali su joj se jaki bolovi u šaci. Tehnologija nije samo ugrozila njeno zdravlje već i karijeru.

Bilo je oko šest po podne. Opasno sam se približila roku za završetak posla i posmisliha sam da će još jedna duga noć biti preda mnom. Kada sam primakla ruke mišu, osetila sam oštar bol. Kao da me je žarao udario po desnoj ruci.

I pre te noć osećala sam nelagodnost u ruci. Avgusta 1994. radila sam kao animator za „NTN Communications“ u Karlsbadu u Kaliforniji, firmi koja koji proizvodi interaktivne igre. Mnogi projekti na kojima sam radila zahtevali su dosta rada sa mišem, zbog čega mi je povremeno bilo neugodno. Misliha sam da je to običan umor. Međutim, ovoga puta bol je bio drugačiji. Pokušala sam da nastavim sa radom, ali nije išlo.

Narednog dana ruka me je još bolela, i bila je danima otečena. Nisam mogla da stegnem šaku u pesnicu. Nisam znala šta da radim, niti da li je u pitanju ozbiljna povreda tela.

Radila sam šest meseci sa velikim naporom. Povreda nije uticala samo na moj posao, već i na ceo život. Obični poslovi poput češljanja kose, pranja zuba, i okretanja telefonskog broja postali su bolni. Stanje mi se pogoršalo jer je bio zapaljen radiljalni nerv ruke.

Išla sam na fizikalne terapije i počela da uzimam lekove protiv upale. Lekari su mi rekli da mi je potreban duži odmor od posla.

Rešenje: razgovarati sa PC-em

Tokom šestomesečnog bolovanja, išla sam na rehabilitaciju kako bih se pripremila za ponovni rad. Čula sam za jednu vrstu kompjuterskih programa koji bi mi mogli pomoći u radu: softver za prepoznavanje govora.

Morala sam sebi da priznam da neću moći da se vratim na svoj stari animatorski posao, ali sam se nadala da ću moći da nastavim da radim u istoj firmi. Raspijala sam se za slobodna mesta u odeljenju za obuku, gde ne bih morala da ceo dan radim za kompjuterom, ali gde bi moje veštine mogle da dođu do izražaja. Srećom, baš im je bio potreban specijalista za obuku, i dobila sam posao.

Jedan od mojih zadataka bio je da pišem priručnike za obuku. Iako sam imala pomoćnika, ovaj zadatak je podrazumevao dugotrajn rad za kompjuterom i korišćenje aplikacija *Microsoft Word* i *PowerPoint*.

Odlučila sam da stavim program za prepoznavanje govora na probu. Ovakvi programi vam omogućuju da izvršavate komande programa, unosite tekst, i obavljate druge poslove na kompjuteru jednostavnim pričanjem u mikrofon, umesto kucanja na tasturi i kliktanja mišem. Počela sam da koristim program *DragonDictate* firme „Dragon Systems“, zajedno sa *Wordom* i *PowerPointom*, kako bih bez tuđe pomoći izradila priručnike. Ovaj program sam koristila i za elektronsku poštu i Internet.

Programi za prepoznavanje govora prevode govor u tekst koji kompjuteri mogu da razumeju; ova operacija se izvršava trenutno. Morate da govorite sporo i razgovetno kada diktirate tekst, praveti pauze posle svake reči, kako bi program mogao pravilno da prepozna svaku reč. Ako ne zadržate i ne ispravite reč koju je program pogrešno razumeo, on će i dalje da na istom mestu napraviti grešku.

Pre povrede mogla sam da otkucam sto reči u minutu. Sa softverom za prepoznavanje govora, u početku sam mogla da unesem dvadeset reči u minutu, ali sada mogu trideset. Što više radite sa ovim softverom, on će sve bolje prepoznavati vaš govor.

Još jedna prednost ovog softvera je multitasking. Na primer, mogu da priprelim listove papira za štampu dok kažem PC-u da otvori fajl i da ga na štampu. Što je još važnije, ova tehnologija mi daje dva sata vremena bez bola u ruci, i tako mogu lakše da je koristim za druge uobičajene poslove. Bez softvera za prepoznavanje govora, jednostavno ne bih mogla da radim na poslu i život bi mi bio mnogo teži.

Priredio Alexander SWANWICK (PC World)

GENIA

U laku je nagradna igrica na

www.monitor.co.yu
svrnite!

NEW & HOT

- o Stoner A4 TrueColor Genius 4000 850,00
- o CD-ROM Creative 12x sa 24x-izlazom 220,00
- o CD-ROM TEAC 16x 245,00
- o MB Pentium PCI 512 KB Intel Vx 165,00
- o MB Pentium PCI 512 KB Intel Tx 245,00
- o US Robotics Sportster 500 675,00
- o US Robotics Sportster 600 255,00
- o US Robotics Sportster 33.6 Voice 275,00
- o Creative Labs SB AWE32 Pnp 170,00
- o Creative Labs SB AWE64 Pnp 355,00
- o S3 Virgo 4 MB EDO 105,00
- o Diamond Stealth 3D 2000 2/4 MB ..... call
- o Matrox Mystique 2/4 MB SGRAM ..... call
- o HP Deskjet 690c kolor inkjet 590,00

Pocnite si biznis!

Sve na jednom mestu (rekorderi, SCSI hostovi, medije)

CD Rekorderi

- > JVC Personal Archiver+ (2x/4x) 815,00
- > HP SureStore 6820i (2x/4x) 800,00
- > Yamaha CRG-400T (4x/8x) 1.200,00

SCSI-2 host adapteri

- > Adapter AHA1510 ISA 130,00
- > Adapter AHA2110 PCI 230,00
- > Adapter AHA2940 PCI 365,00

CD-R medije

- > JVC Personal Archiver+ (2x/4x) *13,00
- * Medij posredni za hostove

Sve roba je iz USA, nitko odgovoran (osim za kvalitetu) i to. Opciono, kompletan usluga postavljanje i rad (ugradnja, instalacija, obuka).

turboCOOL

MPC-133a

- AMD Pentium K5-P133
- Intel Triton II VX PCI 512 KB
- 16 MB EDO RAM
- 1,44 MB floppy disk
- 1,7 GB hard disk
- CD-ROM player 8x speed
- Soundblaster Pro Insp. 16-bit
- PCI SVGA, 2 MB EDO, 64-bit MPEG, S3 Trio64V+
- 14" kolor monitor Lovend 1024*768bit, DTK
- 14,4 K data/fax/voice modem
- miklover kućića
- tastatura 105 tastera, Win95
- miš sa podlogom

1.670,00

MPC-133i

- Intel Pentium 133 MHz
- ostalo kao MPC-133a

MPC-166c

- Cyrix Pentium Cx486-P166+
- ostalo kao MPC-133a

MPC-166i

- Intel Pentium 166 MHz
- Intel Triton II NX PCI 512 KB
- 32 MB EDO RAM
- 1,44 MB floppy disk
- 2,1 GB hard disk
- CD-ROM player 12x speed
- Creative Labs Soundblaster 16, FM tuner
- stereo aktivni zvučnici 80 W
- PCI SVGA, 4 MB EDO, 64-bit 3D & MPEG, S3 Virgo
- 15" kolor monitor Lovend 1280*1024, digital, DTK
- 33,6 K data/fax/voice modem
- miklover kućića
- tastatura 105 tastera, Win95
- miš sa podlogom

2.450,00

MPC-200ix

- Intel Pentium 200 MHz w/MMX technology
- Intel Triton III TX PCI 512 KB
- 32 MB EDO RAM
- 1,44 MB floppy disk
- 3,2 GB hard disk Quantum Fireball
- CD-ROM player 18x speed, PMA, TEAC
- Creative Labs Soundblaster AWE32 Pnp 3D
- stereo bass reflex aktivni zvučnici 150 W
- PCI SVGA, 4 MB EDO, 64-bit 3D & MPEG, S3 Virgo
- 17" kolor monitor Lovend 1280*1024, digital, DTK
- 33,6 K data/fax/voice modem, USB Sportster
- miklover kućića
- tastatura 105 tastera, Win95
- Microsoft miš sa podlogom

3.750,00

Call

MPC-200c

- Cyrix Pentium Cx486-P200+
- Intel Triton II VX PCI 512 KB, 75 MHz bus
- ostalo kao MPC-166i

Call

MPC-200ip

- Intel Pentium Pro 200 MHz
- Intel Triton PCI 512 KB
- ostalo kao MPC-200ix

Call

Call

Naše radno vreme je od 10 do 17 časova radnim danom i subotom. Garantni rok je 12 meseci, uz mogućnost produ enja. Isporuka odmah, za specijalne konfiguracije u roku 24 časa. Posebne pogodnosti za dalju prodaju i firme koje nabavljaju računare kao osnovno sredstvo. Obavešten je servis u garantnom i vangarantnom roku. Ne dr imo polovnu opremu, ne kupujemo je i ne radimo nadogradnje.

e-mail: office@monitor.co.yu, [www: http://www.monitor.co.yu](http://www.monitor.co.yu)

monitor

Radoja Domanovića 18/I, YU-11000 Beograd, **011.412.790 10-17h**

CDU-926S CD-R uređaj

Filigranski laserski duborez

U proteklim periodu nepravedno je zapostavljena jedna kategorija proizvoda za PC. Pretpostavljate, u pitanju su CD-ROM su uređaji koji pored mogućnosti čitanja raznovrsnih CD formata poseduju i mogućnost upisivanja sadržaja na CD medij. Njihove mogućnosti su u prvo vreme bile dostupne jedino firmama koje se bave kopiranjem i bekapovnjem na CD, ali se u međuvremenu cena ovakvih uređaja dovoljno spustila da bi postala dostupna i pojedincima, našim čitaocima.

Prvi predstavnici CD pisaača u našoj zemlji su bili glomazni SCSI uređaji, veličine starijeg VHS rekordera. Da bi ispravno funkcionisali u sprezi sa hard diskom, bilo je potrebno imati dovoljno brz i dovoljno velik SCSI hard disk, a popularne „barakude“ bile su kao stvorene za ovaj posao. Dovoljno procesorske snage za taj posao obezbeđivao bi 486 DX2 procesor, ali je sve komotnije funkcionisalo sa DX4 procesorom i 16 MB memorije. Tako je barem izgledala prva konfiguracija koju je svojevremeno autor imao prilike da isproba na delu. Radi pouzdanosti, pre svakog „rezanja“ pripremao se image fajl - kopija svih fajlova u jednom velikom fajlu. Onda bi se pristupilo samom procesu pisanja, koji u zavisnosti od modela CD-pisaača traje nešto duže nego što je potrebno za čitanje tih podataka.

CD-ROM čitač i pisaač firme „Sony“ naslednik je afirmisane serije CDU-90xx. U pitanju je SCSI model CDU-926S koji pisanje obavlja dvostrukom brzinom a čitanje šestostrukom. CD-R kako se popularno označava ovakav uređaj, dobili smo zajedno sa „NTI-jevim“ i „Adaptectivim“ softverom za CD-mastering.

Hardverska instalacija je jednostavna, bez obzira što se radi o SCSI uređaju. Na poleđini se nalazi set džampera od kojih je najvažniji onaj

kojim se podešava da li će uređaj raditi kao pisaač ili će raditi i kao čitač. Ako je CDU-926S jedini uređaj u SCSI lancu, onda nije potrebno podešavati identifikacioni SCSI broj, niti izvaditi SCSI terminator. U koliko se uređaj povezuje sa nekim Plug'n'Play SCSI adapterom, sve je podešeno da proradi „iz prve“. Prednja maska uređaja je stilski lepo re-

šena. Kako uređaj radi sa Disk Caddyjem (kao setom u koju se smešta CD disk), sa prednje strane se nalazi prorez u koji se on stavlja. Sve to poseđa na rad sa auto-kasetofonom.

Na *Winbench 97* testu čitanja ostvario je ukupan skor od 546 KB/s, što nije poražavajuće, budući da uređaj predviđen da radi kao pisaač, dok je funkcija čitanja perfirna kod ovog uređaja. Prema svim kriterijumima koji važe za CD pisaače, Sonyjev CDU-926S predstavlja uravnotežen proizvod - pouzdan je, lak za upotrebu, radi besprekorno u svim režimima rada. Isprobali smo i rad

sa multisession, CDDA (muzičkim) diskovima ali i „mešane“ varijante. Bez ikakvih podešavanja sistema (Windowsa), programa za snimanje (Easy CD) ili hardvera sve je korektno funkcionisalo, tako da nismo izgubili nijednu mediju. Prilikom skidanja muzike sa CD-a nije došlo ni do kakvih gubitaka u kvalitetu. Što se procesa pripreme materijala za snimanje tiče, on je uprošćen - potrebno je samo „spustiti“ fajlove i direktorijume koje želimo da prebacimo na CD u jedan prozor i to je sve. Kada se pokrene upisivanje, određeno vreme je potrebno da se stvori stablo svih programa i fajlova, a potom se u letu fajlovi pripremaju za upis. Celokupan proces pripreme i upisa varira od broja fajlova i direktorijuma, ali se u proseku kreće do 60% od trajanja reprodukcije materijala u single speed režimu. Tako se pun disk od 650 MB narezuje 36 i po minuta. Za potrebe testa napravili smo bekap instalacionog softvera koji koristimo - na jdana disk smestili smo

Windows 95B, Windows NT4.0, Internet Explorer 3.02, Front Page 95, Photoshop 4.0, page Maker 6.51 i dosta sitnih aplikacija - jednom rečju gomlu sitnih fajlova i direktorijuma. Priprema fajlova i direktorijuma pre početka upisa, trajala je nešto duže (oko minuta), ali se disk besprekorno minuo, bez pripreme imidž (RAW) fajla. Onima koji se bave bekapovnjem diskova i pravljem kompilacija, ovaj podatak dovoljno govori o pouzdanosti i kvalitetu uređaja.

Izgleda nam da je Sony napravio dobar i pouzdan CD-R uređaj, jeftiniji od ranijih modela iz iste serije, a ipak bolji. Za cenu od 1150 DEM dolija se solidan uređaj koji sebe može da isplati za manje od šest meseci eksploatacije. Za lično zadovoljstvo to je još uvek previska cena.

Nikola STOJANOVIĆ

TIP: CD ROM čitač i pisaač
INFO: SCSI 2, 6 x brzina čitanja, 2 x pisanje
PROIZVOĐAČ: Sony
KONTAKT: Infoprojekt
UTISAK: 84%

Philips multimedia (12xCD, 16-bit sound, aktivni zvučnici)

Filipove kućne čarolije

Na ovim prostorima od vajkada postoji gotovo averzija prema proizvodima koji imaju svoje poreklo i ime. Po pravilu, kupuje se od „veštih i snalažljivih“ prodavaca koji će vam ponuditi sve i svašta, ma šta vi tražite. Tako se, recimo, može dobiti za tražite *Diamond 3D* karticu, a dobijete nekog tajvanskog čiru, sa objašnjenjem: „Ma to ti je to isto. Ima isto mehaniku, pušta sve rezolucije, a čak je i jeftiniji (na ovaj deo specijalno obratiti pažnju - to im je omiljeni deo. Ovdje će vam za 200 DEM, što je zaista 20-tak DEM manje od cene Diamonda prodati karticu od 120 DEM)...“

Naravno od kvaliteta drajvera, uputstva i pouzdanosti u radu jednostavno se možete opro-

stiti. Doduše, može se dogoditi, ako ste veoma dobro upućeni u cene i performanse uređaja koji kupujete, da dobijete više nego što ste platili, ali su šanse za to gotovo ništavne.

Zbog toga vam ovoga puta iz poplave bezimnih multimedijalnih uređaja predstavljamo pravo osveženje. U pitanju su tri zasebna uređaja istog proizvođača, koji se sjajno uklapaju i čine vrlo skladan komplet. U pitanju su je-

dan dvanaestobrzina CD-ROM čitač, Sound Blaster 16/Pro kompatibilna kartica i par veoma simpatičnih zvučnika, svi sa oznakom „Philips“.

„...Haaa, zmajuu!...“

Koliko ste puta do sada opsovali PnP tehnologiju? Koliko uređaja ste promienili da biste pronašli kombinaciju od tri komada koji se ne sudaraju?! Da ne pominjemo situacije sa PnP drajverima, koji se često komplikovano instaliraju nego stari uređaji na starom Windowsu. Ako do sada niste imali prilike da vidite šta znači PnP, svakako razmisлите o ovom uređaju. Ovaj 12x CD-ROM dolazi u veoma atraktivnom pakovanju nimalo skromnih dimenzija, kao u ostalom i ostatak „Philipsove“ opreme koju

Rečunarske komponente koje prikazujemo u rubrici TEST DRIVE instaliramo i skladišno na konfiguraciji „SCSI33PCP“ firme „ŠUTUK GENIUS“ (Intel P5-133 FX, 16 MB RAM, 2 GB Seagate, Samsung 19x CD-ROM, 320 InV4+ 1 MB, Philips 14-C). Zahvaljujemo se firmi „ŠUTUK GENIUS“ na sponzorstvu ove rubrike.

Procentualna ocena koju iznosimo na kraju svakog prikaza predstavlja utisak uređnika i autora o proizvodu. Sistem vrednovanja uzima u obzir ne samo performanse i mogućnosti proizvoda, već i njegovu cenu i dostupnost na domaćem tržištu. Ovakvom sintezom čitaocima predočavamo relativnu poziciju proizvoda na tržištu.

INDEPENDENCE DAY *HUNTER*

INTERNET *plus* CD-KLUB

USE

-DELUXE-
2CD
INSIDE

IGRE - PROGRAMI - FILMOVI
ORIGINALI

TIME
COMMANDO
MANUAL

10-20h

IZNAJMLJIVANJE
SNIMANJE I PRODAJA
CD-ROMOVA

PRODAJNO MESTO
CD-ROMOVA

Tržni centar "ŠUMICE"
Ustanička 125/B
011/489-2685

Tržni centar
Balkanska 29
011/347-0975

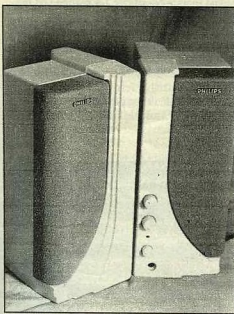

vam ovoga puta predstavljamo. Oznaka modela je **PCA123CD** i pripada istoj seriji kao i 16-obrtnic **PCA163CD**. Prednja maska je poprilično asketska sa jasno istaknutim znakom „Philips“. Uređaj se priključuje standardno i time ste završili sve muke oko instalacije. Devedeset petica ga jednostavno usvoji i podigne sve potrebne drajvere bez ikakve intervencije korisnika. „Filipov zmaj“ je bez ikakvog zbunjivanja čak pristao da bude i slejv jednom „Sonyjevom“ 4xCD-ROM. Oba CD-a su funkcionisala besprekorno.

Pre svega, razlika u brzini je fantastična. Philipsov uređaj je sa lakoćom dostizao HD u brzini transfera krupnijih fajlova. Tako je recimo za minut i par sekundi fajl od 100 miliona bajtova prešao sa CD-a na partitiju, od čega je na čitanje sa CD-a otišlo 55-56 sekundi dok je ostalo pojeo HD. Pod DOS-om je slika bila indentična, samo je ukupno vreme prenosa bilo dosta veće zbog nemogućnosti da HD piše dok CD čita. Prostom računicom došli smo do brzine od preko 1800 KB/sec, što je i naznačeno u specifikacijama. *Config 8.3* je konstatovao čak 2013 KB/sec sa prosečnim pristupom od 100 ms, što je značajno bolje od onoga što je navedeno u uputstvu.

Sa druge strane *Winbench 97* je na *CD Winmark* dostizao 1070 iako je stara dobra štoperica jasno rekla svoje. U radu je merodavnije ono što pokazuje štoperica, što može da oseti i korisnik u radu sa ovim CD-ROM-om.

„Philips“ se ovaj put stvarno može pohvaliti mehanikom koja jednostavno pleni. Dugme za izbacivanje se trenutno odaziva, dok je ležište CD-a veoma robusno. Što se tiče drugih karakteristika, ističemo izuzetnu snalažljivost sa divljim CD-ima iz domaće radinosti kao i izuzetno tih rad ovog uređaja. CD se jednostavno zaustavlja posle neaktivnosti i ne aktivira se do sledećeg zahteva korisnika. Tako nema zabune oko ušputnog, neprestanog tjegranja koje prati rad

drugih uređaja novije generacije. Jednom rečju **PCA123CD** je pravi izbor, ako vam je potreban brz, kvalitetan i pouzdan CD-ROM.

Filipova sviraljka...

Kao dodatak ovom sjajnom CD-ROM-u Philips je ponudio i sasvim pristojnu SB16/Pro kompatibilnu karticu. Ova zvučna karta nosi oznaku **PCA721AF** i predstavlja poslednju generaciju ovih uređaja. Građena je na bazi vrlo dobrog, pojačanog *Yamahinog OPL3 FM* sintisajzer čipa i kao sve full-duplex kartice u stanju je da reprodukuje i snima istovremeno. Sem toga, ova kartica ima i pojačalo od 6W po kanalu i frekvenciju uzorkovanja od 48KHz, što joj omogućava da snima i reprodukuje u CD kvalitetu.

Kao i CD-ROM, ova kartica je veoma jednostavna za instalaciju i predstavlja PnP na delu. Sudeći po kvalitetu i karakteristikama ovog modela, namenjen je širem neprofesionalnom krugu korisnika za svakodnevnju upotrebu sa multimedijalnim aplikacijama i surfovanju po Internetu. Međutim, ova kartica poseduje još jednu od novijih pikanterija. To su trodimenzionalni zvučni efekti, što ovu karticu približuje i igračkoj klasi korisnika.

Od ulaza kartica poseduje linijski, mikrofonski, CD-audio, ulaz, od izlaza ima linijski, izlaz za zvučnike, kao i MIDI/game port. Ovako širok spektar ulaza i izlaza je jasno odvajanje od noname konkurencije.

Softver koji prati ovaj proizvod je još jedna stavka po kojoj se ovaj uređaj razlikuje od kosočkog mora srodnosti. Sve opcije i funkcije vezane za rad ove kartice nalaze se na dolovratku, što odaje utisak zaokruženosti, čime se ne može pohvaliti veliki broj modela.

Šlag na torti

Za kraj smo svesno ostavili par Philipsovih zvučnih kutija. Čak i ako još uvek niste zagriženik za multimediju, ovi zvučnici predstavljaju sivar u koju ćete se zaljubiti na prvi pogled.

Zvučnici su dizajnirani sa mnogo ukusa i mogu stajati odvojeno ili biti montirani sa strane monitora. Na desnom zvučniku se nalaze dugme za pojačanje zvuka i boju tona. Ispod njih se nalazi indikatora lampica, on/off dugme i konektor za slušalice. Na pozadini desnog zvučnika se još nalaze line-in ulaz (veza sa zvučnom karticom) ali i line-out izlaz za poboljšanje zvuka preko sub-woofera.

Inače, zvučnici su Hi-Fi stereo, snage 120 W (Peak Music Power Output) ili 6 W po kanalu sinusne snage, što ih čini idealnim pratilcem opisane zvučne kartice. Sem toga, ova veoma lagane zvučne kutije diče se niskim procentom izobličenja signala (čak ispod 0.1%).

S obzirom da su predviđene da stoje na monitoru, zvučne kutije imaju magnetsku zaštitu kako ne bi ometale rad monitora. Zaštita provereno funkcioniše. Zvuk je veoma dobar, ali o tome uvek odlučuje subjektivni utisak, pa je najbolje da ga sami čujete.

OEM kvalitet

Od „Philipsa“ smo uvek očekivali mnogo. Njihovi monitori su sjajno montirani na tržištu, a evo dokaza da

ova firma može mnogo da učini i na ostalim poljima. Dok smo instalirali sve tri komponente ovog kompleksa imali smo utisak pune sigurnosti. Uputstva su detaljna i čak šestojezična, a u svakom pakovanju nalazite i „Philipsov“ garantni list sa telefonima i Internet adresama za kontakt, a to se ipak razlikuje od plavičastog providnog naljona zatvorenog lepljivom trakom i usmene garancije da to sve treba da radi godinu dana. Razmislite, možda razlika u ceni i nije toliko velika nakon svega.

Stevan JOSIMOVIC

TIP: Multimedijalni komplet
INFO: 12x CD-ROM, SB 16/Pro kartica, 120 PMO zvučnik
PROIZVOĐAC: Philips
KONTAKT: ACZ Computers
UTISAK: 90%

Teac CD-516e, Sony CDU511 i Noname CD-9262

Sve u šesnaest

I mamu priliku da vam u ovom broju predstavimo trenutno najbrže CD ROM uređaje koji se mogu naći na našem tržištu. Tri „galopera“ s kojima smo se susreli deklarirani su kao šesnaestobrzinski modeli. Dva su protivdoloromiranih firmi „Teac“ i „Sony“ a treći dolazi iz nama nepoznate firme „LiteOn“ te ćemo ga uzeti kao predstavnika bezimene industrije.

Ne tako davno zaključili smo da se sa osmibrzinskim modelima postigao neki optimum i da se u realnom, svakodnevnom radu, ne može uočiti bitna razlika između osmibrzinskih i brzih (pa i „duplo“ brzih) modela. Činjenicu da CD tehnologija dostiže svoj vrhunac pokazuje i modeli koje imamo na testu. Mnogi proizvođači su već i najavili da će prestatu sa razvojem CD ROM-ova kad ovi dostignu 24-tu „brzinu“, tada će se već svi okrenuti DVD standardu o kojem se već duže vreme puno govori i započeti novu trku koju ćemo mi opet biti prinudjeni da pratimo i tako u nedogled.

Testirani modeli nose oznake CD-516e („Teac“), CDU511 (Sony) i CD-262 (LiteOn). Svi podržavaju odavno ustanovljene Plug&Play zahteve tako da će se njihova instalacija svesti na zavrtnje par vijaka. Skrećemo pažnju da obavezno vezete CD-ROM kao secondary master a ne kao primary slave. Dobitak u performansama i hard diska i CD ROM-a je itekako vidljiv. Po instaliranju, novi estetski izgled kućišta jedino će donekle pokvariti „Sony“ sa preterano „klasičnom“ prednjom maskom. Onima kojima to neće zasmatati, zasigurno hoće nedostatak Play dugmeta na CD ROM-u. Ovo je slučaj i kod „Teacovog“ modela i prosto je zapanjujuće da je jedino bezimeni model ima tu katkad veoma dragocenu sitnicu. Ni je nam jasno zašto su dve renomirane firme izostavile tako jednostavan detalj i to na svojim prestižnim modelima. Sva tri CD-ROMa imaju i izlaz za slušalice kao i rupicu za ručno izbacivanje CD-a u slučaju nezgode.

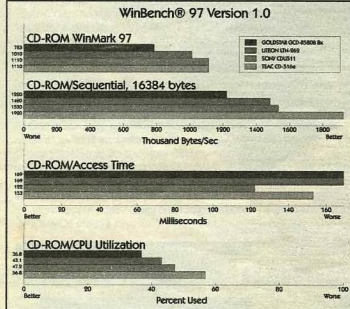
Prva stvar koju smo uradili bilo je testiranje preko referentnog programa Winbench 97. Svi uređaji su bili testirani u istim uslovima, po tri puta za redom a na slici su prikazani najbolji rezultati. Sami rezultati koje vidite iznenadili su i nas koliko će i vas. Nijedan testirani model nije postigao rezultate čak ni blizu deklariranih i nijedan nije (u ukupnom rezultatu) premašio rezultate „Goldstarovog“ 8-brzina za više od 40%. Najbliži vrhu je bio „Teac“ sa postignutih 1900 KB/sec što bi otprilike odgovaralo 13x modelu. „Sony“ i „LiteOn“ su sa svojih 1500 KB/sec drastično podbacili. Doduše u skromnoj dokumentaciji „LiteOna“ piše da se brzina transfera kreće od 1350 do 2400 KB/sec tako da bi se moglo reći da je ovaj draž u „okviru očekivanja“, na žalost na donjoj granici. Ipak šta reći za „Sonya“ i „Teaca“? Nismo skloni utisku da je sam test bio preterano „oštar“ prema ovim modelima s obzirom da je Goldstarovog 8-brzina ocenio sa deklariranih 1200 KB/sec. Za svaki slučaj proverili smo ove rezultate kopiranjem fajla

od 150 MB sa CD-a na hard disk koristeći običano kopiranje iz Windowsa 95. „Teac“, „Sony“ i „LiteOn“ su redom operaciju obavili za 65, 70 i 69 sekundi pri tome postigavši transfer od 2360, 2190 odnosno 2220 KB/sec i time donekle potvrdivši oznaku 16x koju nose. Međutim pri takvom kopiranju mnoštva fajlova veličine 1-2 MB rezultati su bili veoma blizu Winbenchovih. Bilo je zanimljivo primetiti još dve stvari – da se vreme pristupa Teacovog CD ROM-a nije bitno promenilo u odnosu na prethodne modele tj. ostalo je na nekih 150 ms a da je, s druge strane, „Sonyjev“ model zablazio sa ubedljivih 120 ms, najboljim vremenom pristupa koje smo mi do sada zabeležili. Bezimeni model se držao na nekih 170 ms, što je manje-više standardna vrednost za CD-ROM-ove. Druga stvar itekako vredna pažnje je postatak za-uzetca procesorskog vremena. Kod šestobrzina taj broj se kretao oko 30%, „Goldstarov“ osmibrzinac uzima 37% procesora a „Teac CD-516e“ čak 57%. Previše, rekli bismo mi. „LiteOn“ je nešto skromniji sa 43% a „Sony“ negde u sredini sa 47% što je još uvek previše. To praktično znači da će te dok intenzivno radite sa CD-om (npr. kopiranjem fajlova ili puštanje animacija) iskustiti primetno usporjenje sistema koje će se najviše manifestovati u sporijem odzivu sistemskih menija i dijaloga.

Što se tiče ostalih bitnih stvari, kvalitet zvuka sa muzičkih CD-ova je veoma dobar kod sva tri uređaja s time što se u ovde Teac za nijansu ističe po kvalitetu. Test čitanja sa izgrebanog diska su svi položili ili što je pomalo iznenadilo s obzirom na veću brzinu rotiranja koja bi trebalo i da povuče manju toleranciju na greške. Izgleda da je ipak tehnologija učinila svoje. Sony i Teac su veoma tih dok rade jedino će te kod LiteOn-a zahvaljujući maloj konstruktorskoj grešci čući zvuk dražva kroz CD audio kanal na zvučnicima što samo po sebi govori o tehničkoj realizaciji ovog uređaja. Zamerka koja se može uputiti „Teacu“ odnosi se na odziv mehanizma za izbacivanje diska – ponekad morate čekati čak 2-3 sekunde od momenta pritiska na dugme.

Na kraju možemo reći da nijedan testirani CD ROM nije ispunio očekivanja. Iako je 16x duplo više od 8x, stara narodna „nije zlato sve što sjaja“ se i ovde pokazala. Kad bi morali da biramo između ova tri uređaja uzeli bi Teac-a, a kad ne bi morali da biramo uzeli bi nekog provernog osmibrzina (Teac, Goldstar) i uštedeli izvesnu sumu novca sasvim dovoljnu za jednu zlatnu karticu.

Vladimir PRELOVAC

TIP: 16-brzinski CD-ROM	INFO: 2360 KB/s; 153 ms; 56,8% CPU
PROIZVOĐAČ: Teac	
UTISAK: 86%	INFO: 2190 KB/s; 122 ms; 47,2% CPU
PROIZVOĐAČ: Sony	
UTISAK: 80%	INFO: 2220 KB/s; 169 ms; 43,1% CPU
PROIZVOĐAČ: nepoznat („LiteOn“)	
UTISAK: 76%	
KONTAKT: ACZ Computers	

Video Snappy

Ptičica...

Za čuvanu „ptičicu“ više nema mesta. Uz pomoć *Snappyja* moći ćete da sve snimate na video traku i potom odaberete samo željene kadrove.

Ovaj eksterni digitalizator slike se priključuje na paralelni port (kao i Amigini „uradi sam“ digitalizatori *prim. aut.*). Iako šaren i mali, *Snappy* u sebi krije najbolji čip za digitalizaciju slike (*HD1500*) koji može da se nađe na tržištu, a dizajniran je za potrebe ovog proizvođača. Sem standardnih karakteristika, čip u sebi krije i TBC korekciju (*Time Base Correction* - ispravljanje vremenske baze, problem sa šetanjem slike gore-dole). Jedan je od retkih uređaja koji digitalizuje celu sliku sa izvora a poseduje rezoluciju dva puta veću od bilo kog (professionalnog) uređaja svoje klase.

Snappy u sebi sadrži jednu bateriju od 9V. Sa strane se nalaze *Video In* i *Video Through* činevi. *Video Through* je tu u slučaju da vam signal koji digitalizujete treba za sliku na TV-u ili nekom drugom uređaju. Uputstvo i help u *Acrobat Reader* formatu pokriva instalaciju, ali ne i rad sa programima koji se dobijaju na dva CD-a. Na prvom se nalaze program za kontrolu samog uređaja *Snappy 2.0*, *Kai Power Goo SE* i *Gryphon Morph*. Na osnovni program nemamo zamerki - lep je, upotrebljiv i stabilan. *Kai Power Goo SE* je nešto ostrošarašena verzija originala, dok je *Gryphon Morph* još jedan od programa za morfing prosečnih karakteristika. Na drugom CD-u je „Adobov“ *PhotoDeluxe* program za obradu slika, nešto lošiji od *PhotoShopa*.

Kvalitet slike zavisi od izvora i tipa signala. Program razlikuje skidanje slike sa pokretnih i statičnih slika. U slučaju da se kadar imalo menja, mora da se koristi opcija za rad sa pokretnom slikom budući da se time izbegavaju greške

na ivicama. U slučaju da radite sa statičnim kadrovima (zgrada, pejzaža, mrtve prirode) možete u zavisnosti od kvaliteta signala izabrati i režim rada. Poslednji i najkvalitetniji zahteva ulaz direktno sa kamere (a ne sa trake). To ne mora da vas brine, jer su čak i pokretne slike sasvim upotrebljive. Rezolucije u kojima radi su od 160 x 120 do 1500 x 1125 ili proizvoljne veličine. Radi sa paletama od 16 do 16,7 miliona boja. Program

Toaster, prve digitalne video mikse i DCTV možete saznati na adresi www.play.com.

Rodoljub Ilić

TIP: Video digitalizator

INFO: Video In/Through, max. 1500 x 1125, 24-bitna paleta

PROIZVOĐAČ: Play Inc. & Logitech

KONTAKT: Biegla

UTISAK: 75%

Sound Blaster AWE64

Šarena laža

Hardverska kuća „Creative Labs“ bez sumnje postavlja standarde na tržištu audio dodatka za PC računare. Svojim modelima oni pokrivaju sve od najobimnije kartice sa 8-bitnim zvukom i FM sintezom, do poslednjih modela sa 16-bitnim zvukom, WaveTable sintezom sa 64 glasa, poboljšanom FM sintezom, 3D stereo procesorom itd. Poslednji model pod nazivom *Sound Blaster AWE 64* smo testirali i otkrili dosta toga.

Uz karticu se dobija jedan, kako proizvođači kažu, stilski mikrofoni koji vam može poslu-

žiti za glasovne komande ili Internet telefoniju. U paketu su i tri CD-a - *Magic Carpet 2*, *Eradicator* (igrice) i instalacioni disk. Prvo smo se pošteno izigrali (jeste da su igrice stare dve godine, ali ima i ljudi koji propuste po neku igricu s vremena na vreme, pa je ovo prilika da se praznine popune). Onda smo instalirali softver za karticu koji uključuje *Internet Explorer*, *WebPhone* kao i programe i drajvere za karticu u užem smislu (mikser, kontroler...). Softver se instalirao tek iz drugog puta, zašto, ne znamo.

Od mogućnosti koje je imao i prethodnik u *Sound Blaster* seriji postoji trodimenzionalno lociranje zvukova, 3D stereo procesor, reverb/delay/chorus efekat procesor koji se da primeniti i na reprodukciju sempla, standardno 16-bitno reprodukovanje i semplanje zvukova kao i poseban algoritam interpoliranja signala ko-

ji bi trebalo da pomogne da zvukovi iz kartice zvuče prirodnije. 3D stereo procesor je u principu koristan za sitne multimedija zvučnike koji se nalaze sa strane monitora jer širi stereo sliku i stvara utisak prostora. Ovaj efekat nije primenljiv u audiofilske ili audioprodukcije svrhe jer zvuk koji prolazi kroz njega izlazi prilično neubedljiv i tanak. Po mišljenju Velje Mijanovića, moguće je iskoristiti ovaj efekat na samo jednom ili dva zvučnika u miksu neke kompozicije, pa da se ovaj efekat relativno dobro osluškati.

Glavni napredak *AWE64* kartice u odnosu na prethodni model, *AWE32*, je u *WaveTable* sintezi. Dupliranje polifonije je izvedeno softverskim dodatkom zvanim *Creative WaveSynth/WG*. Ovaj softver sintetizuje 16-32 glasa *WaveTable* zvukova što zahteva značajan procesorski napor. Zajedno sa hardverskih 32 glasa, to čini punu 64 glasnu sintezu.

SOUND BLASTER
AWE 64

Druga novotarija koju AWE64 nosi je fizičko modeliranje. U pitanju je vrsta sinteze zvuka koja se primenjuje samo u nekoliko poslednjih skupih sintisajzerskih mašina, a sastoji se u računanju u stvarnom vremenu realnih osobina nekog instrumenta i njihovom primenivanju na zvuk. Ono što se može zameriti ovakvim zvukovima na AWE 64 karti je što im se parametri generisanja ne mogu menjati (čime se inače dobijaju veoma zanimljivi efekti), a zvukovi koji već postoje jednostavno ne zvuče dobro.

Ni ostali zvukovi iz AWE64 karte ne zvuče sjajno, pa se tako iz dva-tri puta jeftinijeg *Gravis UltraSounda* koji ima i do četiri puta manju polifoniju i nema zvučnih efekata može izvući kvalitetniji zvuk, upotrebljiv za audio produkciju. *Turtle Beach Monterey* kartica „šije“ AWE 64 za par dužina u WaveTable sintezi, semplovanju i reprodukciji.

Za optimalan rad 64-glasne WaveTable sinteze potreban je najmanje Pentium na 90 MHz. *WaveSynth/WG*, zadužen za 32 softverska glasa, navodno ne radi na ne-Intel Pentium računarnima

(na Cirrusu odbija da se instalira), ali nama je na procesoru AMD K5 na 100MHz sve išlo glatko.

Ima se utisak da inženjeri u Creative laboratorijama nisu odmakli mnogo dalje od proste fascinacije kompjuterom kao spravom koja može proizvoditi zvukove (što je dakako bilo fascinantno pre desetak godina). Međutim, danas su takve stvari nešto manje zanimljive (iako da je ciljna grupa na koju ljudi iz „Creativea“ ciljaju pomalo nejasna. Sprava je suviše skupa za igračku, a kao

profesionalan sintisajzer i sempler je skoro potpuno neupotrebljiva (CD signal se osetno oštećuje). Čak ni siromašni muzičari ne bi trebalo da budu zavedeni jer se u današnje vreme kvalitetni sintisajzeri i midi moduli (Roland SoundCanvas, Yamaha TG-100) mogu povoljno kupiti. Izgleda da u „Creativeu“ računaju na neupućenost korisnika, Internet-maniju, ljubitelje 3D igara i staru slavu. Kako sa hardverskog aspekta AWE64 ne predstavlja gotovo nikakav napredak u odnosu na prethodnika, bolje uzмите AWE32 i neki od programa za WaveTable sintezu i dobićete približno istu mašinu. S druge strane uštedećete novac za bolji procesor jer se ionako sve ekstra funkcije AWE64 obavljaju softverski.

Nikola ČOSIĆ
(ncosic@galeb.etf.bg.ac.yu)

TIP: Zvučna kartica

INFO: 0,5 MB RAM, 1 MB ROM, 32 hardv. + 32 softv. glasa
PROIZVOĐAČ: Creative Technology Ltd.
DISTRIBUTOR: Comp. Ltd. Beograd

UTISAK: 56%

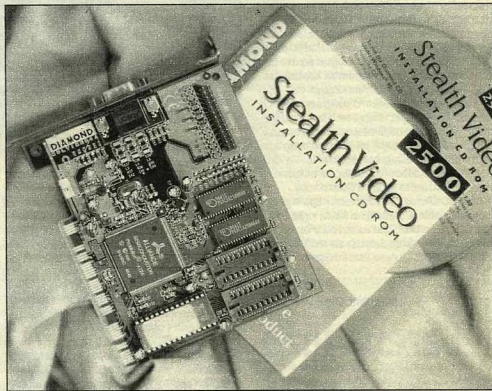
Stealth 2500 Video

Kasno Marko na Kosovo stiže

Ova kartica se pojavila prekasno i vrlo je slična velikom broju sličnih baziranih S37064+ čipu. Radi se naravno o PCI kartici, sa jednim megabajtom memorije brzine 40 ns i ležištem za još toliko. Na sebi ima čip *ProMotion AT24* i BIOS verzije 1.03.

Uz karticu se dobija uputstvo i CD-ROM sa drajverima, pomoćnim programima i nekoliko propratnih programa. Od korisnih stvari tu je *Xing MPEG Player*, *InControl Tools*, drajveri za većinu operativnih sistema (Win3.11, Win95, NT4 i OS/2) i programi za rad pod DOS-om. Iako su drajveri napisani korektno programi za podešavanje kartice pod Windowsom odbijali su poslušnost.

Radne frekvencijenišu baš najsrećnije izabrane, tako da se javljaju slični problemi sa starijim monitorima kao i Trio64V+ klonovima. U rezoluciji 800 x 600 sa 16-bitnom paletom slika je izdužena po vertikali a po horizontali je skupljena toliko da retko koji stariji monitor može da radi, a da sa strane ne bude bar po 2 cm neiskorišćene površine monitora. S druge strane, kartica omogućava rad u punom

koloru u rezoluciji 640 x 480, dok Trio64V+ klonovi to ne mogu.

Pop pitanju brzine, kartica je u nekim testovima bolja od referentne *miroMEDIA 3D* kartice, što je učinak ugrađene memorije brzine 40ns. Memorija je mač sa dve oštrice kada je potrebno proširiti karticu, budući da je teško dostupna na domaćem tržištu.

I pored epiteta Video u imenu, kartica ne bista za pitanju reprodukcije MPEG video zapisa. *Xing* njene performanse ocenjuje sa oko osamnaest slika u sekundi što ne zadovoljava prosečne potrebe.

Subjektivni utisak o kartici je dosta dobar u slučaju da imate i

solidan monitor. Kvalitet slike je bolji nego kod domaćeg proseka, prilikom instalacije se ne javljaju problemi, drajveri su dobro napisani, a značiji „Diamond“ pojavivše se i noviji. Sa cenom od 430 dinara, u uslovima kada *Trio64V+* kartice staju četrdesetak procenata manje, a za istu sumu novca se mogu naći i bolje kartice, „Diamondov“ *Stealth 2500 Video* teško može pronaći svoj put do kupca.

Rodoljub ILIĆ

TIP: Grafički i video akcelerator

INFO: ProMotion AT24 64 bit, 1 MB RAM
PROIZVOĐAČ: Diamond Multimedia
DISTRIBUTOR: Samsa Beograd, Cet

UTISAK: 62%

	Diamond 2500	Trio64V+	miroMedia 3D
Database	2.04	1.92	1.71
Graphics	21.30	19.50	18.90
Publishing	2.50	2.26	2.09
Word Processing/Spreadsheet	2.03	1.85	1.87

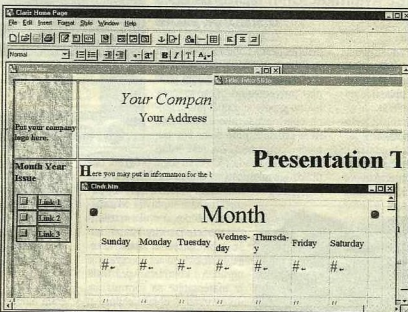
Pre desetak godina unosan biznis ljudi koji su posedovali računare predstavljalo je stono izdavaštvo. Danas takav značaj ima izrada web stranica. U početku je HTML bio jednostavan jezik, tako da su se stranice kreirale u običnim tekst editorima. Ali apetiti su ubrzano rasli, došle su nove verzije HTML standarda, CGI skriptovi, animacije, Java applet i skriptovi... I kao odgovor na novopostavljene zahteve prvo su za bolje tekst-editore počeli da se prave makroli koji su olakšavali rad sa HTML fajlovima, a zatim je počeo i trend HTML editora.

Danas se sa softverskom tržištu može naći veliki broj programa koji olakšavaju kreiranje web stranica i nije baš lako izabrati jedan koji će zadovoljiti sve vaše zahteve. Ovim tekstom želimo da vam skrenemo pažnju na jedan koji su svojim mogućnostima spada sigurno u sam vrh Web Publishing softvera. U pitanju je *Claris Home Page 2.0*.

Uz pomoć *Claris Home Pagea* moguće je kreirati HTML dokumente bez poznavanja jedne jedine naredbe HTML jezika. Ovaj program podržava razne formate teksta, uključujući i *superscript* i *subscript* sa mogućnošću korišćenja više fontova u okviru jednog dokumenta, zatim frej-

Claris Home Page 2.0

Odličan pomoćnik Web umetnika

move i tabele, čije dimenzije je moguće lako menjati povlačenjem miša. Pored toga postoje i alati za kreiranje formula i pravljenje mapiranih slika. Uz program se dobija i kompletna biblioteka kvalitetnih clip art slika za web a korisniku se ostavlja mogućnost da samostalno kreira svoje biblioteke od često korišćenih slika, tekstova i drugog. Pored toga dobija se i određeni broj template dokumenata koji olakšavaju kreiranje nekih stranica koje se često sreću.

Sem HTML specijaliteti, *Claris Home Page* nudi i podršku za multimedijalne dodatke. Moguće je u HTML dokument ubaciti Java applet ili Java skript, CGI skript ili *AppleScript*. Takođe moguće je dodati i plug-in datu fajlove poput *QuickTime* video zapisa ili nekog zvučnog formata. Inače, zanimljivo je da *Claris Home Page* poseduje delimično implementiranu *drag&drop* tehniku koja olakšava razna importovanja fajlova. Kad smo već kod ubacivanja raznih fajlova u *Home Page*, spomenimo da pri kopiranju teksta iz neke aplikacije u kojoj je formatiran znakovima za tabulaciju dolazi do automatskog generisanja tabele i smeštanja teksta unutar ne kako bi se očuvala forma teksta.

U *Claris Home Pageu* postoje tri moda u kojima se

može nalaziti dokument. Prvi od njih je *Edit Page* u kome se zapravo vrši kreiranje same stranice i kada se malo preciznije želi videti rezultat tada prelazi se u *Preview Page* režim koji prikazuje dokument na isti način kao i web browser. Ako niste zadovoljni ovim modom, moguće je definisati omljeni web browser i vršiti inspekciju svog remek-dela iz njega. Treći mod je *Edit HTML Source*, režim koji zapravo predstavlja tekst editor u kome je moguće ručno izmeniti HTML kod jer, koliko god *Claris Home Page* bio dobar program za kreiranje web stranica, ipak postoje neke mogućnosti HTML jezika koje on ne podržava. Stoga je fino podešavanje HTML koda česta operacija ukoliko želite da vaše stranice budu savršeno verne vašoj zamisli.

Sve do sada opisane mogućnosti *Home Pagea* predstavljaju ovaj program kao jedan *off-line* web dizajner. Međutim, on poseduje i mogućnost editovanja stranica koje se nalaze na serveru. Posle editovanja sledi često mikotran, a svakako dosadan, posao oko prenosa svih fajlova prezentacije na server putem FTP protokola. Taj problem *Claris Home Page* rešava automatski. Jedino ga može ostati ako na putu do servera postoji *firewall*. Zanimljiva opcija pri prenošenju fajlova na server je procena minimalno potrebnog vremena za upload na brzini od 14,4 i 28,8 Kbit/s.

Naravno, kao i svaki ozbiljniji editor *Claris Home Page* poseduje *Spell Checker*. Zahvaljujući mnoštvu opcija u *Preferences* meniju, program zaista nudi mogućnost da se podesi prema stvarnim potrebama. Na ovaj način izbegava se iritiranje korisnika, što je u prošlosti mnoge programe svrstalo u kategoriju neinteligentnih koje su onda mnogi potencijalni korisnici izbegavali.

Ako ste se zainteresovali za *Claris Home Page* onda svernite na adresu <http://www.claris.com>, jer ćete tu naći dosta detalja o programu, kao i potpuno funkcionalnu probnu (*trial*) verziju kojoj važnost ističe trideset dana nakon instalacije. S obzirom da se u ovoj verziji ne dobija *Help*, potražite na istom mestu osnovno uputstvo za korišćenje (u PDF formatu) koje će vas korak po korak provesti kroz postupak kreiranja web stranice. Ukoliko se, kojim slučajem, odlučite da kupite punu verziju *Claris Home Pagea*, onda ćete na CD-u dobiti i dodatnih 500 clipart slika, kompletan set templateova za najrazličitije web stranice, ali ćete dobiti i besplatno mesto na jednom serveru za svoju prezentaciju u trajanju od šest meseci.

Claris Home Page zahteva bar 486 mašinu pod Windowsom 95 (min. 8 MB) ili Windows NT-om 3.51 (min. 16 MB).

Dušan DINGARAC
(dingo@galeb.etf.bg.ac.yu)

TIIP: HTML editor

PLATFORMA: PC (Windows 95/NT)

MEDIJ: 3 diskete

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

ARETA CO.
vam predstavlja knjigu:

**KAKO DA ZARADITE
UZ POMOĆ KOMPJUTERA**

Detaljno su opisane

101 IDEJA

Format knjige: 14 x 20 cm

122 strane, latinica

Cena knjige: 60 din

Ako niste zadovoljni knjigom, možete je vratiti u roku od sedam dana, a novac će vam biti vraćen.

Preporučujemo Vam i druge knjige za vaš biznis:

1. 197 NAČINA DA ZARADITE NOVAC, 190 str.	60 din.
2. 1000 USPEŠNIH MALO POZNatih BIZNISA, 500 str.	100 din.
3. KAKO POSTATI BOGAT, 130 str.	60 din.
4. TAJNE MILIONERA, 80 str.	40 din.
5. DOBRA ZARADA OD UMETNOSTI, ZANATA I DOMAĆE RADINOSTI, 100 str.	40 din.
6. NAPRAVITE "BUM" U SLOBODNOJ TRGOVINI, 340 ilustr.	60 din.
7. KAKO DA PREŽIVITE BEZ PLATE, 250 str.	60 din.

Iskoristite američka iskustva da zaradite novac u slobodnom vremenu ili radeći puno radno vreme.

NARUĐUBINE NA TELEFON: 011/4897-394, ili na adresu:
"ARETA Co.", 11050 BEOGRAD, P. FAH 74

Aksiom

Program za učenje zadataka iz matematike i pripremu za polaganje kvalifikacionih ispita za upis u srednje škole

U izdaju domaće softverske kuće „Evolution“, „Prosvetnog pregleda“ i Matematičke gimnazije, po prvi put kod nas se pojavio edukativni program iz oblasti matematike namenjen učenicima osnovnih škola.

Program se sastoji od kompletne zbirke zadataka sa rešenjima za pripremu za polaganje prijemnih ispita za upis u srednje škole (zbirke iz koje će se birati zadaci na dan polaganja ispita), a prvi put su primenjene metode interaktivnog učenja uz pomoć kompjutera. Svaki zadatak je

detaljno rešen i opisan, a program vodi korisnika kroz rešenje zadataka, postavljajući mu redom pitanja, proveravajući njegovo prethodno gradivo i dajući mu detaljna objašnjenja, tako da na kraju rada korisnik ume sam, bez pomoći kompjutera, da reši jedan matematički zadatak. Pored toga, program nudi i druge prednosti u odnosu na običnu zbirku – moguće je rešavati jedan prijemni ispit kompjuter sam sastavlja od zadataka iz zbirke, u svakom trenutku možete prostim klikom miša dobiti određeni zadatak, rešenje ili oblast, a u program je ugrađen i kompletan priručnik iz matematike sa formulama, uputstvima i objašnjenjima u kome je sadržano celokupno gradivo osnovne škole.

Za učenike koji poseduju računaro ovo je prava prilika da se odvoje od igara i iskoriste svoju mašinu u pametne svrhe. Autor samog programa je Jaroslav Blagojević, a zanimljivosti programa najviše su doprinele rešavači zadataka (uglavnom

učenici Matematičke gimnazije) i korisnički interfejs koji je urađen na zavidnom nivou – program radi u punoj SVGA rezoluciji uz 256 boja i sve to na minimum 386DX/40 računaru sa 4 MB RAM-a.

Program zauzima dve diskete i prodavače se kao i obična zbirka po osnovnim školama, a moći će da se nabavi i u svim knjižarama Zavoda za izdavanje udžbenika kao i u Prosvetnom Pregledu (Moše Pijade 6, Beograd). Ukoliko program nađe na dobar prijem, planiraju se slični projekti i za celokupno gradivo osnovne i srednje škole i pripremu za upis na fakultete.

S.K.

TIP: Edukativni program

PLATFORMA: PC DOS

MEĐU: 2 diskete

Prednosti:

Interaktivnost;
korisnički interfejs;
nije potreban moćan
hardver...

Nedostaci:

Nema.

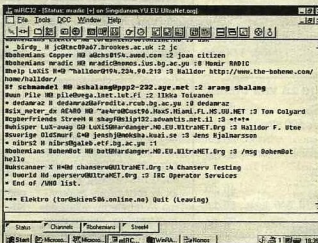
Khaled Mardam-Bey, čovek koji je napisao mIRC, do nedavno je potpuno besplatnu koncepciju programa (freeware) zamenio „kupovinom na probu“ (shareware) iz finansijskih razloga. Ako pročitate njegove razloge za to, možda ćete se odlučiti za neku od ranijih verzija (npr. 3.6) iz grize savesti :-)

Program se isporučuje u samoraspakujućoj arhivi za „Win 32“ (95, NT) od 716 KB. Posle završene instalacije vaš disk će biti „obogaćen“ sa 1,2 MB. Iz ko zna kojih razloga, *Setup* će vam najdobra merenja preporučiti da se program instalira u direktorijum koji u imenu nema razmak (ovo važi i za njemu hijerarhijski nadređene direktorijume) zato što neke opcije neće raditi kao treba... Ali i pored toga, hvalimo instalaciju kao veoma „učtivu“. Vaši *Windows* i *System* direktorijumi ostaju netaknuti – program se uklanja prostim brisanjem. Ako imate neku od ranijih verzija *mIRC*-a na disku, novi *mIRC* će preuzeti njenu konfiguraciju.

Na početku se podešavaju osnovni parametri: iz menija *File* odaberite *Setup*. Pod karticom *IRC Servers* odaberite *Add*. Dodajte npr. irc.reub.bg.ac.yu. Završite ovo dijalog, popunite i ostale podatke (ime, e-mail adresu, nadimak), eventualno i pod karticom *Local*

mIRC 5.0

Najpopularnija forma Internet chata je IRC (Internet Relay Chat). Ako ste navikli na Windows za vas je mIRC

Info i identit (zbog nekih specifičnih servera). Pod karticom *Options*, poželjno je uključiti *Connect on Startup*, da bi vam se dijalog sa IRC serverima

pojaviu pri svakom sledećem ulasku u program. Sada ste spremni za „priču“!

Dodatne opcije vezane za konfigurisanje programa nalaze se pod *File/Options*. Na primer, „hvatanje“ URL adresa za web koje se pominju u toku razgovora (*URL Catcher*) i snimanje u poseban prozor (na početku vam je otvoren samo prozor *Status*). Da bi se ova opcija koristila potrebno je da unesete i pitanju do vašeg web browsera.

Pod tabom *Perform* mogu se uneti komande koje se izvršavaju automatski po povezivanju sa serverom (npr. odabiranje kanala, nadimka, slanje pozdravne poruke i slično). Može se podestiti i da predate u neki kanal čim vas neko pozove.

Kada se povežete sa Internet serverom, program će vas pitati na koji kanal želite da se prebacite. Imena kanala počinju znakom „#“ (npr. #serbia). Lista svih kanala za taj server dobija se pritiskom na ikonicu *List Channels* (ili komandom */LIST*), a od vaših najomiljenijih kanala možete napraviti svoju listu. Kada ste se povezali na kanal otvara se novi prozor (sa imenom kanala u vrhu) u kome se sa desne strane vidi ko je na kanalu, dok se levo prikazuje ono šta svaki korisnik kuca. Tekst koji kucate videće svi, a ako dva puta kliknete na

ime nekog od korisnika otvara se poseban prozor u kome možete da "pričate" samo sa njim. Postoji još jedna vrsta privatnog čata: *DCC Private Chat*.

Kada se povežete na server, komande se daju sa prefiksom "/" (npr. /LIST ispisuje sve kanale, /JOIN služi za pristupanje nekom kanalu, /PART za napuštanje kanala, /INVITE za pozivanje nekog korisnika da se pridruži diskusiji i sl.). Za često korišćene ili komplikovane komande mogu se napraviti alijasi (skraćnice), a za određene događaje (*events*) skriptovi koji se automatski izvršavaju.

Opcija *File/Options/Notify* list služi za to da vas obavesti ako je neko sa liste na serveru (vaši (ne)prijatelji). Treba napomenuti da svako može da napravi sopstveni kanal na kome dobija administratorske privilegije: dodavanje, izbacivanje korisnika i sl. (uzgred, oko kanala kao što su "serbia", "croatia" i sl. često se vodi hakerski rat oko administratorskih privilegija). Pod opcijom *File/Options/Control* korisnici koji su na listi *Auto Op* dobijaju automatski administratorske privilegije - čim pristupe kanalu, korisnici na listi *Protect* ne

mogu biti izbačeni sa kanala (komandom /KICK), a one koje želite da ignorirate dodajte na listu *Ignore*.

Kada vas neko pozove na razgovor (/INVITE), možete se raspitati o njemu (*Finger*) i odlučiti da li prihvatate poziv. Ako želite da sa nekim razmenite fajl, ne morate napuštati IRC - tu opcije *DCC Send* i *DCC Get*.

Kada shvatite da je sve uzaludno, ili da je vaš račun za telefon preveliki, odaberite ikonicu sa satom (ajmer), a ako ni to ne pomogne, drugu ikonicu tulbara s leva (*Disconnect*). Pošto je IRC veoma zarazna stvar, kao i većina stvari koje su vezane za Internet, veoma lako vam se može desiti da, kao i u surfvanju Webom, umesto planiranih pet minuta potrošite petnaest sati. Naravno, nemojte nikada zaboraviti na to da je ovo samo jedan od segmenata Interneta. I da je Internet samo (mal) segment vašeg života. Izgubiti vreme na čuvrljanje je najmanje što vam se može desiti. Preko IRC-a možete upoznati i svog budućeg internetovog saputnika, kao što ga je upoznala jedna Amerikanica (kasnije se ispostavilo da je to žensko). Zato, češće koristite komandu *Finger* i ikonicu sa satom (ajmer). A ako budete razmenjivali sliku sa nekim, setite se šta sve može da uradi Photoshop!

Momir RADIC

TIP: Program za Internet Relay Chat

PLATFORMA: PC (Windows 95/NT)

MEDIJ: 1 disketa

Sirena

Programski paket za nastavu i poslovanje saobraćajnih i auto škola

Zadovoljstvo je predstaviti domaći program koji je originalan, upotrebljiv, doraden (da ne kažem završen), ima uputstvo, može da se kupi... Jednom rečju, programski paket koji ima sve što treba.

Autor programa *Sirena* je dipl. ing. Miodrag Ilkić. Firma IMB iz Sombora u svojoj ponudi ima tri verzije programa, zavisno od namene.

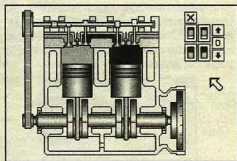
Verzija 1.0 je za obuku i testiranje kandidata i vođenje evidencije u auto školama. Sadrži 1.500 pitanja, 450 ilustracija i omogućava ve-

žbanje, testove sa uvek različitim pitanjima, a sadrži i poseban deo za evidenciju kandidata.

Znatno naprednija, *Sirena 2.0* sadrži 1.000 slika za obuku i nastavu, 50 slika samo za nastavu i oko 3.000 pitanja sa komentarima. Korisniku je omogućeno da samostalno unosi vežbe i nastavne jedinice i vrši njihovo pretraživanje. Ova verzija daje i uvid u statistiku vežbi, testova i uspeha kandidata na njima, omogućava evidenciju kandidata, instruktora i vozila, sadrži kompletan tekst Zakona o bezbednosti saobraćaja koji se može pretraživati, a nudi čak i tekst-editor opšte namene.

Mi smo imali priliku da vidimo posebnu verziju *Sirena 2.0 N*, koja je zapravo deo verzije 2.0 namenjen isključivo nastavi u obuci kandidata. Program je zaštićen šifrom, radi pod DOS-om i nije zahtevan po pitanju računara na kojem će se izvršavati (radi i na 286-icama). Posедуje svoje grafičko okruženje, slike prikazuje preko celog ekrana u rezoluciji 800 x 600 tačaka i podržava upotrebu miša.

Omogućena je obuka kandidata u četiri glavne oblasti: raskrsnice, saobraćajni znaci, rad semafora i rad motora. Nastavnik može da kretra proizvoljne situacije na pre karakterističnih raskrsnica postavljajanjem vozila (putničkih, šinskih ili vozila pod pramnjom), saobraćajnih znakova i milicionera (i njegovog položaja), kao i uključivanjem semafora i "žmigavaca" na vozilima. Postavljene situacije na raskrsni-

cama mogu se snimati za kasniju upotrebu, pa čak i bekapovati na disketu iz samog programa. Deo o saobraćajnim znacima sadrži znake podeljene po grupama, a posebno sadrži znake koji se često mešaju, svetlosne znake, svetla na vozilu i znake ovlaštenih lica.

Kao što se može zaključiti, *Sirena 2.0 N* u potpunosti može da zameni skupe magnetne table sa maketom raskrsnice, kakve se obično nalaze u auto školama, kao i panoe sa saobraćajnim znacima. Isto važi i za makete semafora i motora sa unutrašnjim sagoravanjem, pošto je deo programa koji os ovime bavi vrlo pregledan. Faze rada se mogu prikazivati pojedinačno ili animirano, podesivom brzinom.

Pored svih dobrih osobina, najveći kvalitet programa upravo je taj što potpuno zamenjuje klasičnu opremu za auto škole. Umesto zastarelih nastavnih skalamera, vlasnici centara za obuku vozača verovatno će se radije odlučiti za kupovinu računara, a sa punom verzijom *Sirena 2.0* moći će da ga iskoriste i za mnogo više od nastave.

Tihomir STANČEVIĆ

TIP: Edukativni program za auto škole

PLATFORMA: PC (DOS)

MEDIJ: 1 disketa (v. 2.0 N)

Prednosti

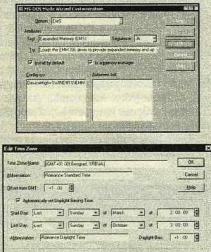
Pregledno i lepo; visoka rezolucija; mali hardverski zahtevi; zamenjuje učila.

Nedostaci

Nema.

Kernel Toys

MS DOS Wizard omogućava podešavanje parametara za programe koji koriste DOS prompt (*Memory Manager, Smart-Drive, Config.sys i Autoexec.bat*).

Windows Time Zone Editor nudi elegantnu izmenu potrebnih parametara prilikom uskladjivanja časovnika za zimski i letnji period, te lokalizovanje vremenske zone (umesto Rim ili Beč, može Beograd).

Windows 95 Key Remap premešta tzv. *Windows 95* tastere na druga dva tastera - desni *Control* i *Alt*, preko naprednog *Keyboard Settings* u *Control Panelu*.

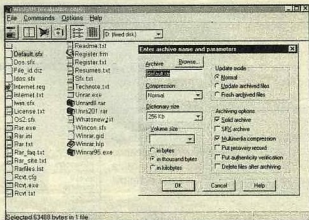

WinTop daje informacije o svim aktivnim procesima, upotrebi procesorskog vremena, režimu rada (16/32 bitni) i putanji fajla. **M.R.**

TIP: Dodatak sistemskim opcijama OS-a
 INFO: Windows 95 (KRN1TOYS.EXE, 56 KB)
 VER: 7/4/96 REGISTRACIJA: Nije prethodjena

WinRAR

Komande u novoj verziji popularnog arhivera većinom su izmenjene (sem nekih retkih izuzetaka) u odnosu na prethodnu DOS verziju. Po izboru direktorijuma i fajlova, preko toolbara se pokreću dijalozi za dodavanje, pregledanje, brisanje i popravku arhiva. Potrebno je uneti ime arhive i parametre kompresije. Tako se arhiva može se podeliti na delove (npr. da bi stala na disketu), bilo u skladu sa zadatom veličinom, bilo prema raspoloživom prostoru na medijumu (*Autodetect*). Opcija *SFX Archive* pravi izvršnu varijantu arhive. *Multimedia Compression* poboljšava kompresiju nekih zvučnih i grafičkih fajlova za 30%, a opcija *Put Recovery Record* povećava verovatnoću uspešnog oporavljanja arhive tako što dodaje zapis sa podacima o sektorima nezatno povećavajući arhivu. *Dictionary size* određuje kompresiju - što je veći „rečnik“, bolja je kompresija, ali je potrebno više memorije i posao duže traje. *Solid archive* opcija pogodna je za veći broj manjih fajlova i ako promene arhive nisu česte.

Svakom fajlu moguće je dodati još komentar i zaštitni zapis, arhive je moguće „zaključiti“ tako da se čuva originalni sadržaj ili postaviti lozinku (File/Password) za brisanje fajlova iz arhive ili osvežavanje arhive.

Osvežavanje ekrana iako besprekorno u DOS-u, u Windowsu je sporo, ali je probajte da preuzmete program sa adrese ftp.download.com.

M. RADIĆ

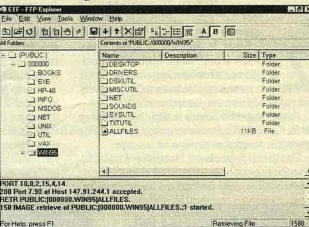
TIP: GUI Arhiver
 INFO: Windows 95/NT (WRAR01.EXE, 481 KB)
 VER: 2.01 REGISTRACIJA: 35 USD

eFTP Explorer

Izbor atraktivnih FTP klijenta za Windows proširen je programom *eFTP Explorer* stvorenim po uzoru na *Windows Explorer*. Imenik sa adresama i parametrima moguće je uvesti iz *Cute* i *WS-FTP-a*. Za svaki server koji se bira iz imenika pr se počeka rada, moguće je odrediti zasebnu default lokaciju za download, a najupotrebljivijim serverima mogu se dodeliti prečice na desktopu. Postoji i opcija *Quick Connect*, u kojoj sami zadajete adresu servera.

Kao i u *Windows Exploreru*, sa leve strane je „stabilo“ direktorijuma, a desno je spisak fajlova sa opisima (ako postoje). Dvostruki klik na direktorijum ga otvara, dok se klikom na fajl startuje prenos. Opcijom *Go To* prelazite u određeni direktorijum na serveru. Zanimljive su opcije iz kontekst menija - *Quick View* (fajl se prenosi u privremeni direktorijum, zatim se pokreće viewer, i na kraju se fajl ili prenos u neki drugi direktorijum, ili automatski briše). Opcija *Properties* prikazuje dijalog sličan onom iz *Explorera*, s tim što će se umesto atributa *Read Only*, *Hidden*, *System* i *Archive* pojaviti oznake sa *Unix* (r, w, d i x). Fajlovi su mogu biti predstavljani isto kao u *Windows Exploreru* (*icon, list, details*), a može se uključiti i prikazivanje fajlova koji počinju sa tačkom.

U donjem delu ekrana (*FTP log*) može se videti koje se komande šalju, a mogu se i direktno slati (*Quote*). Uz program *ftpArchie* moguće je vršiti pre-

tragu fajlova na Internetu. Biranje tipa transfera (ASCII/Binary) najbrže se vrši preko toolbara (A/B).

Ovim programom može se pokrenuti i više prenosa istovremeno koji se mogu obavljati i u pozadini (npr. dok se fajl prenosi vi pretražujete drugi server), a postoji i mogućnost nastavljanja započetog prenosa (*Crash Recovery*), koja ne radi uvek kako treba. *eFTP Explorer* se dobro snalazi i sa „čudljivim“ FTP serverima, savršeno je jednostavna za upotrebu i zauzima veoma malo prostora na disku (1.6 MB). Potražajte ga na sajtu proizvođača „ediSys Corp.“ na adresi <http://www.ezisp.com/download/infomfrm.htm>.

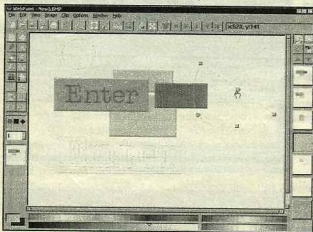
Momir RADIĆ

TIP: FTP klijent
 INFO: Windows 95/NT (EFTP32.EXE, 609 KB)
 VER: 1.10 REGISTRACIJA: 80 USD

Web Paint

Iz firme pod imenom „KeeData“ stiže programčić za crtanje sličan *Paintu* koji se isporučuje uz Windows 95. Međutim, program poseduje niz jedinstvenih opcija za kreiranje grafičkog sadržaja Internet prezentacija. Sem sa slikama u BMP i PCX formatu, program radi i sa drugim grafičkim formatima (GIF, TIF, JPEG, TARGA, WMF, PNG).

Web Paint može da pušta i pravi GIF animacije, a poseduje specijalizovane alate (crtanje 3D dugmića, teksta sa senkom), efekte (*Drop Shadows, Color Wash Brush, Clone Brush, Mask, Shaded Fill i Transform*). Prilikom snimanja GIF slika paleta se konvertuje u 256 boja, a u toku rada sa više GIF slika, svaka se prikazuje sa ispravnom pozicijom. Inovacija u odnosu na slične programe je *Clip Bar* koji na desnoj strani radnog ekrana prikazuje umanjeni sadržaj nekoliko poslednjih promena na klipbordu. Svakom klipbordu frejmu je moguće pristupiti jednim klikom, što je izuzetna opcija za povećanje produktivnosti. Uputstvo koje se dobija uz program naučite vas kako da najjednostavnije dodate senku ili napravite utisak perspektive uz pomoć programa.

Besplatna verzija programa dozvoljava rad od 20 minuta, pre nego što vas obavesti kako da registrujete program. Prezentacija programa nalazi se na adresi <http://www.barentsnet.no/webpaint/>.

TIP: Program za crtanje

INFO: Windows 95 NT, (WPENG.ZIP, 768 KB)

VER: 3.52 REGISTRACIJA: početna

GIF Animator

GIF animacije, koje su u poslednje vreme sve popularnije na Internetu, mogu se koristiti za sve vrste animiranih sekvenci u prezentacijama, brže su od AVI animacija, ali ne nose zvuk. „Microsoftov“ program za pravljenje GIF animacija učitava sličice koje čine animaciju frejmu po frejmu. Kao materijal za animaciju mogu se iskoristiti slike u GIF formatu, ali i čitava AVI animacija. Prilikom prebacivanja AVI animacije u animirani GIF format gubi se zvuk iz video klipa. Ovaj jednostavni i funkcionalni program možete potražiti na „Microsoftovom“ sajtu.

Petar NOGO

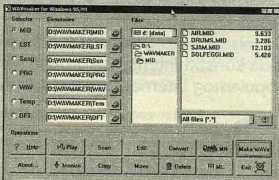
TIP: GIF animator i konvertor

INFO: Windows 95 (GIFANI.ZIP, 1028 KB)

VER: 4.10.999, Registracija nije predviđena

WAVmaker

Kako su prastari General MIDI instrumenti, ugrađivani u ROM *Sound-Blastera* postali neupotrebljivi, pojavili su se programi koji taj nedostatak ispravljaju. *WAVmaker* jedan je od boljih u svojoj klasi. *WAVmaker* koristi sempleve instrumenta umesto postojećih u ROM-u kako bi konačni rezultat bio što kvalitetniji. Rezultat renderinga može biti 8-bitni ili 16-bitni sempl. U shareware verziji programa dolaze semplevi osnovnih instrumenata i većine udaraljki a prilikom registracije dobijaju se i ostali instrumenti. Ponekad je za rendering potrebno, zavisnosno od broja kanala, i do pet puta više vre-

mena od trajanja finalnog sempla. Autor programa je Tommy Anderberg iz Švedske, a homepage programa je na adresi <http://www.abc.se/~m9303>

R. ILIĆ

TIP: MIDI rendering sa sopstvenim instrumentima

INFO: Windows 95 NT (WMP9525.ZIP, 1777 KB)

VER: 2.5 REGISTRACIJA: 30 USD, nije neophodna

Power Toys

HTML Printer Driver radi slično kao fax drajver ili opcija *Print To File...* ono šta želite da prebacite u HTML (iz bilo koje aplikacije) odštampate iz bilo koje aplikacije i- dobijete HTML.

Tweak UI se integriše kao novi program u *Control Panelu* i služi za podešavanje sistemskih parametara poput butovanja Windowsa ili DOS-a, automatskog startovanja CD-a po ubacivanju, brzine dvostrukog klika, ikona na desktopu, editovanja *Add Remove Programs* dijaloga za svaku stavku, skidanja prefiksa *Shortcut To* i sl.

Fast Folder Contents omogućava prikazivanje sadržaja foldera klikom na desno dugme miša.

Flexi CD je korisna zamena za sistemski *CD Player*. Dobijate ikonicu u taskbaru.

Deskmenu je sjajan dodatak za aktiviranje nekog od programa sa desktopa bez minimiziranja otvorenih prozora.

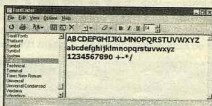
Quick Res dozvoljava promenu rezolucije i broja boja bez ponovnog startovanja Windowsa, a omogućava i podešavanje drugih parametara vezanih za grafički podsistem. Ikonica se smešta u taskbar.

X Mouse poznat sa *X-Windowsa*, omogućava aktiviranje prozora koji se nalazi ispod strelice miša.

Pored ovih korisnih alata trebalo bi da znate i za dva program-

čića koji će vam pomoći da se bolje snadete u poslu sa fontovima. Svaki od programa omogućava ispisivanje teksta po želji u fontu koji izaberete, te štampanje liste gledanje fontova iz određenog direktorijuma. *Font Lister* u verziji 2.0 omogućava i direktno unošenje teksta (koji se zatim može kopirati), prikaz ASCII kodova, prikaz informacija o fonu, promenu veličine i prikaz fonta u svim varijantama i na kraju, uklanjanje fonta.

Spomenu i *True Type Font Shell Extension* koji daje dodatne informacije o fontovima. Opcijom *Properties* fonta (desni klik na fonu) videćete ime autora, podržane kodne stranice, informacije o fonu (kada je prvi put eventuelno, opis i sl.), eventualno

link na Internetu, mogućnost „ugrađivanja“ (*embedding*) i slično. Da bi skinuli *Power Toys* posetite <http://www.microsoft.com/windows/software/power toys.htm>, a za *FontLister* konsultujte <http://home1.inet.tele.dk/thell/ll.zip>.

M. RADIĆ

TIP: Commodity - pomoćni alat

INFO: Windows 95 (POWERTOYS.EXE, 204 KB)

VER: 11.11/96 REGISTRACIJA: Nije predviđena

Internet Explorer 4

Šta mislite kako „Microsoft“ vidi način na koji ćemo od sada koristiti Internet? Isprobali smo beta verziju popularnog Internet Explorera 4 i pred vama su utisci

Ovo je prvi program koji se aktivno instalira sa Interneta. Na svu sreću, postoji i dobro urađen „Crash recovery“ koji omogućava da nastavite skidanje ili instalaciju, za slučaj da vam se veza prekine. Program zauzima 12, 15 ili 18 MB u zavisnosti od izabranih komponenta. Postoje dve različite instalacije: jedna koja drastično menja korisnički interfejs Windowsa 95 ili NT i druga koja ga ostavlja netaknutim. Jednom kada se skine instalaciona verzija, program nije zavisan od veze sa Internetom.

Paket *Internet Explorer Suite* se sastoji od sledećih programa: *Internet Explorer 4*, *Outlook Express Mail*, *Outlook Express News*, *Internet Connection Wizard*, *Frontpad*, *ActiveMovie*, *NetMeeting*, *NetShow* i *Microsoft Wallet*.

Novi izgled Windowsa koji se dobije instalacijom je uglavnom već poznat iz *Internet Explorer 3.1 Office 97* paketa. Ukratko, sve je podređeno Internetu. *Windows Explorer*, *Internet Explorer* i *System Agent* su integrisani u jedan program koji, u zavisnosti od funkcije, ima različite ikone. Sem toga, desktop je doživio izuzetne promene. Taskbar je urađen u *Explorer* maniru i potpuno je fleksibilan. Na njega možete da stavite ikone programa ili Web strane, možete smestiti sve ikone sa desktopa na taskbar, a moguće je otkucati Internet adresu (ili adresu nekog lokalnog direktorijuma) i otvoriti se prozori koji prikazuje tu lokaciju. Desktop je pretvoren u *Active desktop* na kome sem ikona možete imati i HTML dokumente sa lokalnog diska ili sa Interneta. Takođe je moguće staviti Java ili ActiveX aplete direktno na desktop i koristiti ih u radu. Zbog svega ovoga ugrađene su dve nove mogućnosti: sklanjanje svih prozora sa ekrana jednim klikom na polje na taskbaru desno od sata i sklanjanje svih ikona sa desktopa u meniju „Desktop options“. Kako je sve orijentisano ka Web, i ikone su sada samo linkovi na fajlove, baš kao da se kursor transformiše u poznatu ruku kada

se nađe iznad njih. Sada se za aktiviranje ikone klikće samo jednom, a ikone se selektuju zadržavanjem kursora iznad njih neko vreme. Sve ove promene se mogu privremeno isključiti.

Velike promene se mogu naći i u *My Computer*, *Control Panel* i samom *Start* meniju. *Control Panel* sada izgleda kao Web strana sa dva vertikalna Framea, gde se u levom nalaze ikone koje su tu bile i ranije, a u desnom mali *Help* za svaku ikonu, kao i link na tehničku podršku Microsofta na Internetu. *My Computer* izgleda vrlo slično, ali na desnoj strani daje osnovne podatke o trenutno izabranom resursu (npr. zauzeće diska). U *Start* meniju se pojavila nova kategorija „Favorites“, a „Find“ meniji je unapređen tako da sada možete tražiti podatke ili osobe na Internetu.

Sam *Internet Explorer* u svemu ovome doživio najmanje drastičnih promena. Iako je spolja izuzetno sličan verziji 3, i u njemu ima značajnih poboljšanja. Vrlo korisna je takozvana pretpeta na Web stranice. Kada se „pretpatite“ na stranu, *Explorer* je sam periodično skida i drži na lokalnom disku, pa ste uvek u toku sa eventualnim izmenama. Prilikom toga možete da odredite dubinu skidanja prezentacije, pa će iznad svih linkova koji pokazuju na nešto što nije skinuto biti mali znak i neće biti čuvene poruke „Not Found“. Polje u koje se upisuje Internet adresa koju želite da vidite vam od sada „pomaže“ tme nudi adrese koje počinju onim što ste već otkucali. Rad i organizacija omiljenih Web strana (*Favorites*) je sa novim drag-and-drop principom postala mnogo lakša i brža. U spisku omiljenih strana više ne moraju da budu nazivi već umanjene slike (*Thumbnails*), što omogućava da u moru sličnih naziva prepoznate „onaj pravi“.

Posebno je obraćena pažnja na zaštitu mladiće od nezodvoženih sadržaja. Povećana je opšta sigurnost programa i ugrađeni novi metodi enkripcije, ali korisnici van Amerike će moći da se koriste samo 40-bitne enkripcije, dok je za Ameriku i Kanadu urađena i potpuna 128-bitna varijanta, daleko sigurnija. Uz *Explorer* se dobija i *Microsoft Wallet* koji služi isključivo za zaštitu podataka. *Explorer* sada ima i funkciju startovanja određenih programa u željeno vreme. Program je potpuno integrisan u *Windows* i nalazi se u *My Computer* prozoru.

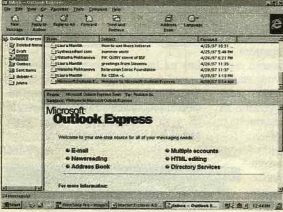

Najvažniji program koji dolazi pored *Explorera* je *Outlook Express*. Sem poboljšanog korisničkog interfejsa ugrađene su i mnoge stvari koje olakšavaju rad. Jedna od najkorisnijih je to što ga možete konfigurisati da skida poštu sa nekoliko naloga odjednom. Poboljšan je i rad sa HTML porukama. U slučaju da pišete takvu poruku na raspolaganju vam je mali HTML editor ugrađen u program. Zbog sigurnosti pošte dodati su kriptovanje i digitalno potpisivanje pošte. *Outlook Express* je predviđen i za praćenje konferencija.

Windows Address Book je mali i funkcionalan dodatak za beleženje tuđih e-mail adresa i *Home Pageova*, koji po potrebi poziva *Express* ili *Explorer*. U paketu su i *NetMeeting* i *NetShow*. Prvi služi za (video) konferencije na Mreži, a drugi za emitovanje sadržaja. Za kraj, tu je i oslorađena verzija paketa *FrontPage* nazvana *FrontPad*. Paket je manjih mogućnosti, ali nije ni čudo s obzirom da je besplatan.

Ceo paket je, iako za sada samo beta verzija, vrlo stabilan i brz. Iako „Microsoft“ ne preporučuje da se instalira na mašine koje se primarno koriste za rad, može sasvim normalno da se koristi. Java aplete izvršava značajno brže nego prethodna verzija i generalno je brži. U svakom slučaju, do pojavljivanja *Memphis* sa kojim će zvanično da se isporučuje, sasvim je u redu koristiti ga.

Rodoljub ILIĆ

Netscape Communicator 4.0

Četvrta verzija popularnog Internet klijenta donosi promene u korisničkom interfejsu i dodatne mogućnosti HTML jezika. Izvesno je, međutim, da li će noviteti biti dovoljni u borbi protiv „Microsofta“

Netscape Communicator 4.0 (testirana je Preview Release 4 verzija) je paket Internet/intranet klijenta. Instalacija „Professional“ verzije paketa je velika oko 16 MB, a posle instalacije se raširi na 24.

Prva приметna razlika je u korisničkom interfejsu. Ikonice su daleko lepše nego u verziji 3, a i famozna animacija slova „N“ u gornjem desnom uglu postala je brža i kompleksnija. Dodat je tzv. „Personal Toolbar“, lajsna za omiljene WWW stranice koje se posle pozivaju jednim klikom miša. Dodavanje tekuće stranice vrši se prostim „prevlačenjem“ njene adrese na željeno mesto. Lajсне sa ikonama moguće je i gasiti ili im menjati redosled, ali ni izbliza onako fleksibilno kako to može Internet Explorer.

Navigator

Nova poboljšanja HTML jezika koje „Netscape“ predlaže, a koja su ugrađena u Navigator 4, su nivoi (Layers) koji su poznati svima koji rade sa programima za crtanje. HTML objekti se sada mogu precizno raspoređivati po stranicama za davanje m x y koordinata, a moguće ih je i preklapati uz pomoć z koordinate koja govori koji objekat je ispred, a koji iza. Objekti mogu biti i providni, čime se postizu lepi grafički efekti i eliminiše potreba za intenzivnim korišćenjem bitmapirane grafike, koja dobro izgleda ali je veoma neprijatna za korisnike sa sporim vezama ka Internetu.

Novitet su i stilovi, koncept preuzet iz tekst-procesora. Stil je skup atributa HTML objekata (prvenstveno teksta) koje Web autor jednom definiše i posle stalno koristi. Sjajna stvar je i podrška za dinamičke fontove, uz pomoć „Bitstreamove“ TrueDoc tehnologije. Od sada nije bitno da li korisnik ima odgovarajući font - ako ga ne-

ma, Navigator će ga sam skinuti sa servera, i to ne ceo (da se ne gubi vreme) već samo potrebna slova. Ugrađen je Antialiasing (omekšavanje ivica), pa tekst izgleda neuporedivo bolje, a tu su i razne druge tipografske mogućnosti kao što je promena razmaka između redova ili karaktera, pravilnije matematički formula itd.

Svi pomenuti HTML dodaci su, za sada, ne-standardni. „Netscape“ je predložio „W3“ konzorcijumu njihovu standardizaciju, a isto je učinio i „Microsoft“ sa svojim dodacima. Ovo može da znači i dodatnu glavobolju za Webmastere i dizajnere stranica, jer napredne opcije neće raditi kod svih korisnika. Dosadašnja praksa je pokazala da se razlike brzo anuliraju čim se standard prihvati, pa se nadamo da će se i ovaj put desiti u relativno kratkom roku.

Plug-in dodaci se sada automatski dovlače sa Interneta i instaliraju, a sve što korisnik treba da uradi je da se složi sa (opcionom) licencom i da odobri instalaciju programa. Od kodnih rasporeda tu je konačno i dvobajtni Unicode koji bi trebalo da jednom za svagda reši problem dokumenta na različitim jezicima, uključujući tu i naše specifične suglasnice, kao i ćirilicu.

Java apleti su sada приметно ubrzan u odnosu na verziju 3, pošto je primenjen novi JIT kompajler firme „Symantec“. Celokupan Java aparat ne radi uvek efikasno, ali smo skloni da to pripisemo nestabilnosti Beta verzije.

Message Center

Elektronska pošta je značajan aparat komunikacije sa svetom, pa je tome posvećena dužna pažnja. Poruke se sada pišu u *Composeru* koji je ujedno i HTML editor, pa slobodno možete koristiti različite fontove, stilove, ubacivati slike u poštu itd. Najlepše od svega je MIME standard pod kojim sve to radi, a koji omogućava u ljudima koji ne koriste *Communicator* da vide vaše poruke kako treba.

Dosta toga je urađeno i na sigurnosti, pa je sada moguće automatski kriptovati poštu S/MIME standardom (sistem javnih i tajnih ključeva sličan popularnom PGP-u). Tu je i neizbežno digitalni potpis, kako bi se osigurali od hakera koji sa lažnom falsifikuju e-mail. Pored POP protokola za komunikaciju sa Mail serverom, podržan je i IMAP4 proto-

kol koji omogućava da se stara pošta čuva u posebnim direktorijumima na serveru, što olakšava život ljudima koji poruke čitaju sa različitih radnih stanica.

Collabra je sličan sistem, samo za praćenje konferencija. Omogućava sve što i *Messenger*, ali primenjeno na daleko prometeniji Usenet servis gde je efikasno filtriranje preobimnog saobraćaja neophodno ako ne želite da gubite sate i sate na čitanje poruka.

Composer

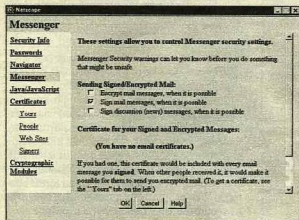
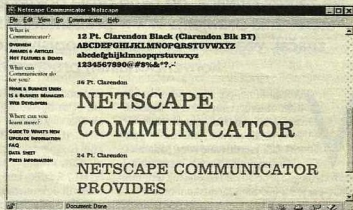
HTML editor, poznat korisnicima *Netscape Navigator Gold* paketa, dobio je nekoliko novih opcija, ali se i dalje ne može meriti sa „velikim“ HTML generatorima kakvi su *FrontPage* ili *NetObject Fusion*. Osnovna zamerka je i dalje loš rad sa tabelama, kao i nedostatak modernijeg korisničkog interfejsa. Zgodan novitet je mogućnost automatske konverzije bitmapa u formate pogodne za Web.

Netcaster

Ovo je deo paketa koji će, verovatno, privući najveće publike. Nažalost, u trenutku pisanja nije bio na raspolaganju, pa nam ostaje da prenesemo materijal koji „Netscape“ nudi. Po njima, radi se o programu koji će automatski pratiti željene sadržaje za vas i voditi računa o tome da budete obavешteni kad god se vaše omiljene stranice izmene. Ovo je poznato kao „Push“ tehnologija, čiji je cilj da informacije „gura“ ka korisnicima, umesto da ih oni sami „dovlače“, kako je uobičajeno. Moguće je surfovati i preko eolog desktopa, a mesto pozadinske slike koristiti Web stranicu koja će se automatski obnavljati. Istu stvar Internet Explorer 4 već sada nudi, pa se nadamo da „Netscape“ neće odugovlačiti.

Sve u svemu, noviteti su dobrodošli, a povalno je i to što se „Netscape“ drži svojih starih koncepta, pa će se korisnici ranijih verzija (kojih je podosta na Internetu) osećati komotno, bez potrebe za velikom dozom prilagodavanja. Iako „Microsoft“ deluje vitalnije i promene koje on unosi u svoje programe izgledaju epohalno efikasne, ni *Communicator* sa svojim mogućnostima nije za bacanje, a i navika je moćna stvar.

Slobodan POPOVIĆ

Mala škola Web (1)

Na zahtev čitalaca, od ovog broja pokrećemo seriju tekstova koji će se baviti praktičnim aspektima pravljenja WWW prezentacija. Sintaksi HTML jezika nećemo davati preterani značaj, već ćemo prvenstveno opisivati one mogućnosti i „cake“ koje su izvodljive u konvencionalnim programima za dizajniranje Web stranica

Verovali ili ne, pre samo nekoliko godina Internet uopšte nije izgledao onako kako danas izgleda. Najčešće su se pisale poruke, prenosio se i po koji fajl, pretraživala baze podataka, a za komunikaciju sa računarem i Mrežom mogao je poslužiti i najobičniji terminal kakav postoji u bilo kom računarskom centru.

Pojava World Wide Web-a pre svega je pratila ekspanziju WIMP (windows, icons, menus & pointers) grafičkih operativnih sistema naglo popularizovanih od strane „Microsofta“. Naravno, grafički operativni sistemi su daleko stariji nego što se to nekada čini kada čitate „Microsoftove“ brošure, ali je činjenica da je upravo Windows takav koncept popularizovao u meri u kojoj je bilo neophodno da ga približi svakome ko je imao PC. Negde u isto vreme kada je Windows postao nezaobilazna pojava u svim novim konfiguracijama koje su izlazile na tržište, Internet je počeo sa neverovatnim rastom. Razlog tome bio je novi servis koji je u revolucionaran način dvojni ekran terminala zamenio luksuznim kolornim ekranima na kojima su se šepurle slike i dokumenti ništa lošijeg kvaliteta i dizajna nego bilo koja od pomenutih brošura.

Kako je to bilo izvedeno? Za početak, postojećim protokolima koji su pokretali Internet pridodati je jedan novi, kojim se šalju podaci bez obzira na tip ili veličinu. Uz to, osmišljen

je standard jezika kojim bi se opisao izgled ekrana. Rezultat je HTML (Hyper-text Markup Language). Šta je to novo što nudi HTML? Razlika između ovakvih dokumenata i, recimo, Gophera (nešto stariji servis za „šetanje“ po Mreži) bila bi identična razlici između dokumenta otkucanog na nekoj običnoj pisačkoj mašini i onog koji je na laserskom štampaču u boji odštampao DTP program.

No papiru koji prolazi kroz pisacu mašinu slova se uvek nalaze na tačno određenom mestu, poredana po redovima i kolonama, eventualno ima kurziva, masnog i podvučenog teksta, ali nema slika, velikih naslova, tabele - sve što možemo jeste da kucamo znakove i trudimo se da improvizujemo efekat koji nam treba. Za razliku od toga, lepo urađen dokument koji je prošao kroz neki DTP paket uredno je sreden po ivicama, ima razne veličine i

HARD/SOFT SCENA

Flight Simulator 6

Microsoft Flight Simulator već godinama postoji, ali verzija 6 je prva koja je napisana posebno za Windows 95. Za one (pretpostavljamo reči) koji o njemu nešto ne znaju, treba reći da je to jedan od retkih simulatora potpuno posvećen civilnoj avijaciji - nema Fantoma i Migova ih ih par nema naoružanih. U osnovnoj verziji možete koristiti više različitih aviona, počev od dobro poznate Cessne iz ranih 70-ih, aviona izuzetnih performansi, Extra 300 S, do jedričice iz dvokrilca Camel, pa sve do velikog Boeinga 737.

Program poseduje brojne opcije koje omogućuju maksimalni realizam ponašanja aviona u vazduhu, uznapređui u obzir sve zakonitosti fizike. Čak i na najlakšem nivou, FS 6 nikada nije neka akciona igra i savremi sigurno će vam pružiti dosta vešće kako biste ovladali upravljanjem jednom letelicom. To je, u stvari, i poenta ovog programa - maksimalno se približiti stvarnosti uz pomoć aviona. Par minutašima možete igrati 15 minuta.

stilove slova, uredno složene paragrafe, tabele, slike i u suštini sve što jedan luksuzan dokument treba da ima.

Uz sve to, hipertekst ima i osobinu da se dokumenti pozivaju likom na ključne reči, a kako je reč o Internet servisu, dokument koji se referencira može biti na drugom kraju planete! Pridodate su i mogućnosti da se u dokumentima nade slike, animacije, video zapisi. Granice gotovo da ne postoje.

Čemu to služi, a uz to radi tako perfektno? Internet predstavlja ogromno tržište koje se proteže po celom svetu i što je najvažnije - neprestano raste! Mreža je (takođe i jedini medij koji u svojoj osnovi ima dvosmernu komunikaciju, pa je interakcija između marketing tima neke firme i samog tržišta daleko veća nego bilo gde drugde. Mogućnosti su nepregledne, od čistog reklamiranja i predstavljanja proizvoda putem WWW-a, do organizovanja anketa, nagradnih igara i sličnog. Za razliku od ostalih, Web upitnici bukvalno mame na popunjavanje koje je vrlo jednostavno i brzo, i ne predstavljaju nikakav trošak onome ko treba da ih ispuni.

Sve velike i ogroman broj manjih svetskih kompanija predstavlja svoje sadržaje na Internetu, zaključuje ugovore, prima narudžbine, ukoliko - posluje preko Mreže. Sem njih, brojne organizacije (od društava za zaštitu japanskih leptira, do ozloglašanih terorističkih organizacija) svoju publiku takođe nalaze na Mreži i pomoću Web prezentacija uspešno upoznaju svet sa svojim idejama, često mnogo uspešnije nego što bi to učinili nekom radikalnom akcijom. Tu

HARD/SOFT SCENA

Pison Series 3C i Pison Siena

Novi "Pisonov" model "litenog digitalnog asistenta" (Personal Digital Assistant) ujedno je i poslednja verzija džepnog kompjutera pre lansiranja Series 4 modela. U međuvremenu nasleđnik modela 3a mobilnim konsenzusom nosi podršku za uzdružena kompjuterska, standardna serijski port i par soboljkih drugarjuga. Komunikacija preko antena svetovnog porta predstavljeno je namerna meduobnorn dolivavanju korisnika Pisona 3c, dok serijski port igra ulogu u povezivanju sa ostalim rasta brzinom od 57600 bps u "Pisonu" najvišaju stoprtnu IR PC link, koji bi Pison 3c bežičnim putem povezo sa PC računarnom opremljenom sa L2A portom. Serijski port je sa računom Pisonu realizovan preko manjsturnog 13-pinuskog konektora smeštenog sa leve strane tastature. Podržan je Z-modem protokol za transfer podataka, a od ostalih potrebitna tu su i Fax i Web za razmenu podataka ta PC-jem pod Windowsom, PalmMail Internet koji pored internet e-maila pruža i udage grafičkog Web pretraživanja. Za smanjenje glasovnih poruka tu je poboljšana verzija SoundMaster programa za zvučnim efektima i editorom. U standardnih 2 MB ROM-a smešten je i vmešni razvojni sistem za aplikacije sličan Visual Basicu. Od hardverskih do-ataka za Pison udvajamo 3-Fax 14 4 Kbit/s faks modem, kao i adapter pomoću kojeg se na Pisonu može koristiti PC-Card modemi, koji pored ove mogućnosti ima mesta za četiri standardne AA baterije od po 1,5 volta.

Za polovinu cene "Pisonovog" Series 3c modela se može nabaviti "lakši" model pod imenom Siena. Najuočljivija razlika između ova dva modela je u veličini ekrana koji je kod Siena za polovinu niži (240x160 piksela). Ne dostaju SSD slova za pružavanje i

su i razne vladine i nevladine institucije, univerziteti, medijske kuće, političke grupacije, prodavci magle - sve što možete da zamislite. Naravno, sem onih koji u manjoj ili većoj meri nemaju nikakve veze sa računarima, tu su i prezentacije kompanija koje se bave razvojem hardvera i softvera, hakerskih grupa, manje ili više zaludnih pojedinaca koji smatraju svoju biografiju dovoljno interesantnom da je dostave na vid svakekoliko populaciji Internet surfera. Ujed, mogućnosti su nepregledne, a WWW raste više i brže nego jedan drugi servis na Internetu.

I kod nas je slična situacija (mada ni izdaleka tako opšta i sveobuhvatna kao na zapadu). Sem akademskih institucija i njihovih nastavnika, prezentacije na Internetu ima i jedan broj poslovnih subjekata, medijskih kuća, političkih partija, in-

stitucija, organizacija - svi oni kojima su finansijske mogućnosti omogućile da se povežu na Mrežu. I kod nas se svakodnevno igraju nagradne igre, nude novi sadržaji, komunicira se javnošću. Potreba za WWW prezentacijom je jasna. Ostaje samo pitanje kako sve to radi i na koji način bi neko ko do sada nije ništa slično uradio mogao napraviti sebi „prezentaciju koje se neće stadi“.

U nekoliko narednih brojeva moći ćete da pratite članke vezane za dizajniranje, projektovanje i dizajniranje WWW prezentacije. Orijentisacemo se na načine da jednostavno i bez mnogo muke složite materijal koji imate u celinu, a da sve to izgleda lepo i da bude maksimalno korisno za posetioce.

Za početak, osvrnućemo se na način na koji radi HTTP. Prva akcija u praćenju neke prezen-

tacije jeste da se WWW klijentu sada adresa sa koje treba da pročita podatke. Ova adresa je najčešće u formatu <http://računar.organizacija.zemlja/prezentacija>, i morate priznati, nije jednostavno za kucanje. Zato je prvo pravilno uspešne prezentacije obezbediti što više linkova sa drugih prezentacija na svojoj. Kada primi određenu adresu od vas, bilo da ste je kucali slovo po slovo ili da ste kliknuli na deo nekog dokumenta koji je određen da vas tamo uputi, vaš WWW klijent pokušava da stupi u vezu sa određenim, direktno ili korišćenjem proxy servera (o kojima smo pisali u prošlom broju). Na računaru na kome se nalazi prezentacija koju tražite postoji Web server, program koji prima vaš poziv i traži početni dokument prezentacije koju ste tražili da vidite. Kada ga nađe, šalje ga na vaš računari gde WWW klijent čita dokument i potom na isti način šalje zahtev za pratećim fajlovima (slikama, zvučnim i video zapisima i slično). Naravno, server na određitu prima svaki zahtev i šalje sve što je od njega traženo, a može da se pošalje. To bi, uprošćeno, predstavljalo ceo postupak, koji i nije komplikovan.

Nama, dakle, za prezentaciju treba mesta na računaru koji ima Web server. Oko toga konsultujte svog provajdera ili administratora sistema, od koga ćete dobiti i informaciju gde možete smestiti prezentaciju, kako treba da se zove prvi dokument (naslovna strana) i koja je maksimalna veličina prezentacije. Sledeće što treba da uradite jeste da odaberete alat kojim ćete raditi. O HTML generatorima za PC-a je naš časopis već pisao, a vama ostaje samo da odaberete onaj koji vam odgovara. Mi ćemo predstaviti neke od programa za Amigu koji se koriste u tu svrhu i pokušati da vam pomognemo, ali je izbor ipak stvar individualnih potreba i navika. Koristi-te softver koji vam najviše odgovara. Kada se odlučite kojim alatom ćete raditi, ostaje vam da dizajnirate i projektujete prezentaciju. Na kraju, uz pomoć softvera koji ste odabrali pokušajte da sav prikupljeni materijal sklopite u celinu i prebacite ga tamo gde vam je sistem administrator rekao. To u principu sve što treba da se uradi da bi se napravila prezentacija, a takođe i kratak sadržaj onako o čemu ćemo u narednim brojevima pisati.

WWW editori za Amigu

Kao i na PC-u, i na Amigi postoji veliki broj programa za pravljenje prezentacija. Na početku treba pomenuti da postoji nekoliko konvertora koji *AmigaGuide* dokumenta prebacuju u HTML format. Rezultati takvih operacija nisu uvek baš najbolji (za grafičku doradu prezentacije neophodno je makar elementarno poznavanje HTML-a), ali je opcija konvertovanja već postojećih dokumenata ipak vredna pažnje.

Jedan od najstarijih programa za pravljenje hipertekst dokumenata je *Headlyt*. Prvenstveno je zamišljen za pravljenje guide dokumenata i samim tim nema podrške za grafičku, ali kako ima opciju za snimanje HTML dokumenata moramo priznati da je prvi korisni Web-maker koji se kod nas pojavio. Njime takođe možete konvertovati *AmigaGuide* dokumente, ali ne očekujte preterano dobre rezultate.

Sledeći program koji smo testirali je *WebFactory 1.0.3* koji radi pod MUI okruženjem. Logika programa je prilično čudna, a rezultat nije uvek najbolji. Sem toga, nije ni preterano pouzdan: čak ni podešavanje nije prošlo bez blokiranja.

Magic Web Maker je znatno bolji program. Interno radi u sopstvenom formatu za projekte, a može da snimi

HTML fajl. Stabilniji je, ima više opcija, a mogućnosti za rad sa grafičkom su bolje.

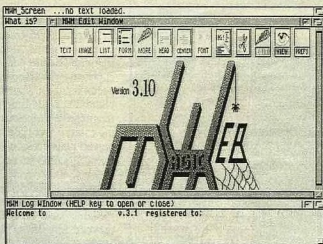
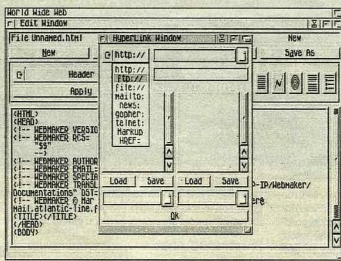
Program po imenu *WebMaker* (originalnog li naziva) radi pod MUI okruženjem, ima dosta opcija i od testiranih programa pravi najbolje tabele. Ima opcije za rad sa slikama, a deluje najstabilnije. Uz njega se u paketu nalazi i jednostavan HTML čitač, tek da se kaže da je paket kompletan.

Postoji još nekoliko WWW editora, kao recimo *VR Webs* i slični, ali su u pitanju ili nezavršeni projekti ili programi o kojima još ne vredi pisati.

Što se tiče Amige, situacija nije sjajna. Za rad sa svakim programom ipak je neophodno poznavati sintaksu HTML-a. Za sada nema nijednog programa za slaganje Web strana koji bi se mogao uporediti sa odgovarajućim programima za PC, ali već za koji mesec situacija bi mogla biti daleko bolja. Slično je bilo i sa WWW klijentima - sada već imamo mnogo bolje programe nego pre godinu dana. Ne bi bilo loše da se firme koje prave najpopularnije programe za praćenje Weba na Amigi pozabave i softverom za pravljenje prezentacija.

M.S.M.

Miljan S. MIROVIĆ

Internet Gaming

Dosadilo vam je nadmetanje protiv „glupe mašine“? Momci iz kraja nisu vam dorasli? Treba vam sveža krv? Pokušajte, onda, na Reži...!

Da je Internet pre svega velika zabava, a tek onda ozbiljan posao dokazuje činjenica da se ogroman broj ljudi bavi igranjem na Webu. Zbog velikog broja mesta na Internetu na kojima se mogu igrati igre, apsolutno je nemoguće izračunati koliko je ljubitelja ove vrste zabave, ali je sigurno da se taj broj piše sa mnoštvom nula. Skoro sve veće kompanije koje se bave proizvodnjom ili distribucijom igara otvorile su svoja mesta za igru na Internetu. Prvo koje zaslužuje da bude pomenuto je **battle.net** „Blizzard Entertainment“.

Battle.net

Sada sa sigurnošću možemo reći da je igranje preko Interneta postalo veoma popularno, a ako bismo birali igru koja bi bila reprezentativni predstavnik ove tvrdnje, sigurno bismo izabrali „Blizzardovog“ *Diabla*. Da li je dovoljno reći da je za prve tri nedelje **battle.net** posetilo više od 117 000 ljudi, da sadašnja posećenost ove mega-multimedijalne zabave iznosi 40 000 posetilaca dnevno, a svaki od njih provede prosečno tri sata igrajući ovu fantastičnu igru? **Battle.net** nudi razne opcije i, što je za nas vrlo važno, potpuno je besplatan. Mogućnosti su velike: može se igrati „Deathmatch“ opcija koja, za divno čudo, nije najpopularnija, kao i igre u paru, triju i kvartetu. Zараzenost ovom igrom ide dotele da su neki hakeri, pored klasičnih „trainera“ za igre, za *Diabla* napravili takav koji vam omogućava da se tajno ubacite u bilo koju igru koja je trenutno u toku, bacite par (takode izmišljenih) magija, pobete nekolicinu Jenkitja koji imaju novca da po čitav dan vise na Internetu i na kraju se nonšalato išerate čitajući poruke tipa „What the **** is going on“, „Who killed us...“. Varanje na **Battle.netu** je uzelo toliko maha da su ljudi iz **Bat-**

zarda bili prinuđeni da naprave antivarač, program koji automatski ubija bilo koga ko pokuša da „muti“ u toku igre. Zato, pamet u glavu!

Westwood chat

Pored „Blizzardovog“, velika navela vlada na „Westwoodov“ sistem za igru koji se malo razli-

kuje od pomenutog. Naime, da biste mogli da igrate, morate imati instaliran program pod nazivom „Westwood chat“ koji se dobija uz sve igre ovog proizvođača koje imaju podršku za Internet. Kada instalirate pomenuti program, samo ga pokrenite i pratite instrukcije. Ovdje se mogu igrati *Command & Conquer*, *Red Alert*, kao i niz manje poznatih igara.

Ostalo

Osim ostalo renomiranih, postoji niz drugih mesta na Internetu, pretežno privatnih, gde možete odmeriti snage sa ljudima širom sveta. Jedini problem predstavlja činjenica da se neka od njih plaćaju, što je iz Jugoslavije još uvek neizvodljivo. Najpopularnije mrežne igre još uvek su „Doomačine“, pa se

Quake i *Duke Nukem 3D* mogu igrati na brojnim adresama. Jedna od njih je www.tango.on.ca, stacionirana u Kanadi, gde se pored *Quakea* i *Dukea* mogu igrati *Warcraft 2* i *Red Alert*, s tim što *Quake* može igrati do šesnaest igrača u isto vreme, a ostale igre samo do osam.

Još jedna zanimljiva adresa je www.cinmpc.com.

gde se mogu igrati *Duke*, *Quake*, *Warcraft 2*, *Command & Conquer*, *Red Alert*, *Hexen*, *Heretic* i još niz drugih igara.

Jedno je sigurno: kao i sve ostalo, i ova vrsta zabave za nas je još uvek slabo pristupačna, jer je vreme na Internetu izuzetno skupo. Onog trenutka kada se domaći provajderi namnože i počnu jedni drugima da obrajuju cene, bićemo u mogućnosti da pokažemo ostatku sveta gde su najveći majstori igranja. Do tada, jedino što nam ostaje je da s vremena na vreme odemo do neke od ovih adresa i pogledamo kako se ljudi provode igrajući se na Reži.

Petar NOGO

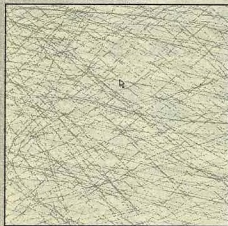

Teksture i reljefi

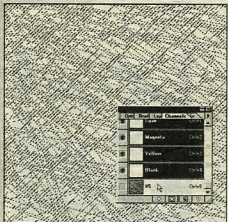
Ako radite u Photoshopu, nije potrebno da teksture vadite iz drugih programa poput Fractal Design Paintera, jer ih možete sami kreirati i izvesti u Photoshopu. Ako dobro ovladate tom tehnikom, moći ćete da stvorite originalna i odgovarajuća rešenja, kakva se ne mogu naći ni u jednom za to namenjenom programu

Kao i u prošlom broju, i ovog puta ćemo objasniti izvođenje efekata za obe verzije Photoshopa - 3.5 i 4.0. U verziji 3.5 počete tako što ćete nacrtati motiv u Quick Masku. Mi smo za primer odabrali linije koje smo izveli sa *Airbrush* alatkom.

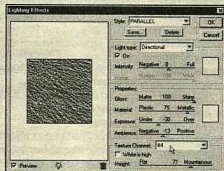
Pravljenje tekstura

Kada izađete iz *Quick Maska*, dobićete selekciju:

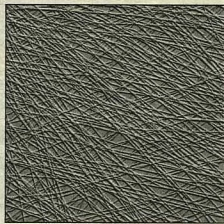
Za razliku od toga, u verziji 4.0 ne morate crtati motiv u *Quick Masku* već kao običnu sliku. Selekciju motiva od koga ćete kasnije formirati teksturu dobićete tako što ćete škljocnuti mišem na krajnju levu ikonu na dnu *Channels* prozora. Sada ćete omeškati ivice selekcije sa *Select: Feather*. U našem primeru postavili smo *Feather Radius* na 2 pi-

ksela. Sada tu selekciju snimite i isključite je na slici.

Pošto je to učinjeno, isključite celu sliku nekom bojom: *Edit: Fill*; odaberite boju i nivo transparentnosti. Sada ćete iz filtera izvršiti *Render: Lighting Effects* i uključiti *Style: Parallel* i *Light type: Directional*. Važno je takođe da u dnu tog prozora za filter podestite *Texture Channel* na onu selekciju koju ste snimili. Ostaje vam još da odaberete reljef pod *Height: Flat / Mountaneous*.

Nakon potvrde ovih podataka dobićete željenu teksturu:

Reljef i tekstura na fotografiji

Interesantni efekti mogu se dobiti i ako ovaj princip primenite na fotografiji. Možete dobiti utisak o njenoj trimenzionalnosti ili vam njen reljef može poslužiti kao motiv za teksturu.

Da bi vam prikazali to, poslužićemo se fotografijom tigra.

desite na snimljenu selekciju. Ako ste pratili ova uputstva, dobili ste utisak o reljefnoj fotografiji:

Tekstura od reljefa fotografije

Ako hoćete da vam se fotografija ne vidi, a da vam ona posluži samo kao osnova za teksturu, učinite sledeće: Nakon snimanja dobijene selekcije, isključite celu sliku nekom bojom (*Edit: Fill*). Iđite u *Filter: Lighting Effects* i podestite podatke kao u predhodnom primeru pravljenja teksture. Dobićete sliku poput ove:

Najpre selektujte celu fotografiju. Iz menija za *Edit* kopirajte sa *Copy*. Isključite selekciju na slici i stavite je na *Quick Mask*. Sada stavite na *Edit: Paste*. Kada izađete iz *Quick Maska* dobićete selekciju.

U verziji 4.0 sve ovo ćete izvesti mnogo brže tako što ćete sa otvorenom fotografijom škljocnuti mišem u *Channels* prozoru kao i u predhodnom primeru na levu ikonu u dnu ovog prozora. Tako ćete dobiti selekciju.

Nakon toga sve je isto za obe verzije. Omeškajte ivice selekcije sa *Select: Feather* (mi smo stavili na 3 piksela) i snimite je. Iz menija za filter odaberite *Render: Lighting Effects: Parallel*. *Light type: Directional* i *Texture Channel* po-

Mogućnosti na ovu temu su svakako široke, ali ćemo to preпустiti vašoj mašti.

Biljana RAĐENKOVIĆ

Konfiguracija za grafičara (1)

 Stalno čitam vaš časopis pokušavajući da nađem odgovore na svoja pitanja. To još nisam uspeo, pa vam se obračam da mi pomognete. Imam PC 386/DX, 4MB RAM, 128KB (verovatno je u pitanju keš, prim. aut.), SVGA monitor, modem fax/data/voice na 14400 bps. Koristim Windows 3.11 i DOS 6.20. Interesuje me sledeće:

1. Koje programe mogu da koristim?
2. Koji CD mi preporučujete?
3. Bez zvuka igre nisu ono što jesu. Koji zvučnik karticu preporučujete?
4. Često radim crteže, ali nemam ih na papiru. Koji štampač u boji preporučujete?

Molim da mi preporučite najjeftiniju, a najbolju moguću kombinaciju sa cenama.

**Bratislav
Surdulica**

1. U izboru programa koje ćeš da koristiš najpre treba da se vodiš time čime se baviš na računaru, a iz tvojih pitanja može se izvesti zaključak da se najviše baviš grafikom. Za to možeš potražiti starije verzije Corelow programa PhotoPAINT, kao i dosta starije verzije programa Adobe Photoshop. Ali naša iskrena preporuka bila bi da što pre nabaviš jači računar, jer obrada grafike može biti veoma dugotrajan posao na računaru kakav ti sad imaš.
2. TEAC 12x
3. Od jeftinijih je veoma dobra ESS AudioDrive, a ako želiš zaista kvalitetan zvuk, onda pogledaj neki od Creative proizvoda (AWE 32 ili 64, na primer).
4. Ovom prilikom moramo izraziti svoje divljenje prema Hewlett-Packardovom 870C Deskjet štampaču. Što se cena tiče, prelistaj malo oglase u „Svetu kompjutera“ i verujemo da ti neće biti teško da nađeš ono što ti treba.

Hoću novi procesor!

 Imam jedan problem. Imam Intel Pentium na 166 MHz, 16 MB RAM, 2.1 GB HDD (Quantum Fireball) i želeo bih da menjam procesor. Da li se isplati da menjam za AMD K5 na 166 MHz? Interesuje me još zašto mi XMPEG Player prijavljuje da je MPEG device zauzet?

Petar

Petre, ako već imaš Intelov Pentium na 166 MHz, ne vidimo zašto bi ga menjao za slabiji AMD-ov Pentium.

Što se tvog problema sa XMPEG Playerom tiče, teško ti možemo pomoći - nisi napisao ni koji grafički karticu imaš ni koji operativni sistem koristiš, ali bi reinstalacija programa mogla pomoći. Probaj!

Sa XT-a na Pentium

 Zamolio bih vas da mi pomognete da odaberem novu konfiguraciju. Već dve godine sam vlasnik prvog PC-a (IBM XT na 10 MHz,

640 KB RAM-a), 20 MB hard diska, Hercules grafičke karte i LX-400 štampača. Kupio bih neki Pentium na 166 MHz, 32 MB EDO RAM-a, 2.5 GB Quantum, CD 12x TEAC...

1. Koji mi ploču preporučujete? Šta kažete na Intel Triton 2 HX?
2. Kupio bih i neki 15" monitor. Koji mi preporučujete?
3. Da li Visual C+++, Visual Basic, Fox Pro, Delphi i još neki programski jezici mogu da stanu na jedan CD?
4. Koji mi grafičku karticu preporučujete?

**Novak
Smederevska Palanka**

1. Ta ploča je dobra, slobodno se može odlučiti za nju.
2. Lično iskustvo govori da je Philips 105B veoma dobar.
3. Verovatno.
4. Matrox Mystique je odlična, ali isto tako i jako skupa kartica, međutim, ako želiš baš nešto dobro, onda je to.

Sa Amige na PC

 Imam Amigu 1200 sa manjim HD-om, semplerom... Nameravam da kupim PC i tu je moj problem.

1. Nameravam da kupim Cyrix-ov procesor na 166 MHz. Mnogi mi govore da to nije dobar izbor jer, kao, nije u potpunosti kompatibilan sa Intelom. Koliko sam čitao o Cyrixu, po meni je on pravi izbor. Interesuje me vaše mišljenje.
2. Drugi problem je što mi svašta govore za monitore, pa se sav izgubim. Da li je 15" GoldStar sasvim OK?
3. Da li je 16x CD-ROM TEAC dobar?
4. Da li hard disk od 2.1 ili 2.5 GB zadovoljava današnji standard i da li je Quantum Fireball dobar?

Oliver

1. U broju 2/97 u ovoj istoj rubrici imaš tekst kolege Aleksandra Veljkovića koji govori o Cyrix i AMD procesorima. Verujem da bi ti taj tekst mogao pomoći u konačnoj odluci.
2. Da.
3. Ako pri praviljenju konfiguracije budeš morao negde da praviš kompromis zbog novca, onda ga napravi ovde. Neki 12x ili čak 8x model sasvim zadovoljava potrebe.
4. Taj disk je sasvim u redu.

Kako do drajvera

 Imam grafičku karticu „Avance Logic 2302“ i jedan problem. Ima dosta igara za Windows 95 koje traže DirectX, ali moja grafička kartica ga ne podržava, tako da se on ne instalira. Zanima me gde mogu da nabavim DirectX drajvere za moju grafičku karticu. Da li ima na Internetu i koja je adresa?

**Nikola
Beograda**

Ne bismo znali da li za tvoju karticu ima drajvera na Internetu, ali sigurno vredi potražiti - nista ne možeš da izgubiš. Tačnu adresu nemamo, ali najbolje bi bilo da preko nekog servisa za pretraživanje Interneta potražiš ono što te zanima. Naglašćeš našu adresu preko AltaVista (www.altavista.digital.com), Yahoo (www.yahoo.com) ili Excite (www.excite.com).

Konfiguracija za grafičara (2)

 Nedavno sam dobio kompjuter Pentium (AMD) na 100 MHz, 16 MB, 14" DTK monitor, S3 Trio64 grafičku karticu, 1,5 GB i štampač HP Laserjet 5L.

1. Zanima me vaše mišljenje o ovoj konfiguraciji i da li je ona dovoljna za obradu grafike i projektovanje?
2. Da li mi za taj posao treba bolja grafička kartica? Ako treba, koja?
3. Koji mi softver preporučujete?
4. Uskoro treba da kupim CD. Našao sam Panasonicov 12c model. Da li je on dobar?
5. Šta mislite o SB Pro i 16 kompatibilnim? Koji bi mi muzičku karticu preporučili?

Svet kompjutera

(I/O PORT)
Makedonska 31
11000 Beograd

3229-148

DEŽURNI TELEFON

SREDOM
od 11 do 15 sati.

Kraj telefona
011/322 05 52 (direktan) i
011/322 41 91 (lokal 369)

dežuraju naši
stručni saradnici.

Pitanja možete ostaviti
i na BBS-u Politika.

6. Potreban mi je i kolor skener, koji biste mi preporučili?

7. Da li postoji mogućnost snimanja pesama sa muzičkog CD-a na kompjuter i da li mogu da priključim svoj sintisajzer na računar i obradujem odsvirane pesme?

Bogdan Čačak

1. Trebalo bi da bude dovoljna, ali ako budeš bio u prilici, prvo nabavi više memorije i jači procesor.

2. Što se tiče grafičke kartice koju ti imaš, ona je sasvim dobra za to čime ti nameravaš da se baviš. Jedino što bi sigurno godilo to je da kartica ima dva megabajta memorije.

3. CorelDRAW i Adobe Photoshop su najbolji za obradu vektorske i bitmapirane grafike.

4. Jesta.

5. Generalna zamerka većini „kompabilnih“ kartica je što nisu to za šta se izdaju - kompatibilne. Od kompatibilaca su daleko najbolje one koje imaju ESD čip. Naša iskrena preporuka bila bi da se odlučiš za originalni Creative SoundBlaster 16 ili čak neku od AWE kartica. Skuplje jesu, ali su dosta kvalitetnije.

6. Hewlett Packard 4c.

7. Postoji mogućnost snimanja sa CD-a na računar, ali je za to potreban jako veliki disk. Na računar se može priključiti svaki sintisajzer koji ima MIDI interfejs.

Kanađani zbunjuju

Pišem vam iz daleke Kanade i imam jedan mali problem. Moja radna stanica je Pentium Pro na 200 MHz, 32 MB RAM, 2,5 GB Quantum Bigfoot, ATI Mach 64 Xpression 3D Rage karticom sa 2 MB, Sound Blasterom 16, 8x CD-ROM i USRobotics 56 X2 modemom. Hteo bih da kupim novi hard disk koji bi trebalo da bude veći od 3,2 GB, ali u ovašnjim časopisima svako vuče na svoju stranu i preuveličava vrednost svog proizvoda. Stoga bih vas pitao za savet. Mislio sam da kupim WD Caviar 34000, ali sam čuo da ima problema u radi sa ovim hard diskom koji ja imam. Šta da radim?

Marko

Bilo bi dobro da nađeš nekoga ko ima takav WD i da probaš da li radi sa tvojim hard diskom. Nemoj biti lenj pa probaj razne kombinacije. Sigurno imaš dva kontrolera pa ima zaista dosta kombinacija kako se mogu postaviti diskovi - trebalo bi da sigurno rade. U ovo vreme skoro da ne postoje proizvođači koji ti sebi dozvolili takav odnos za

njihov proizvod ne radi sa nekim drugim.

Dva (poratna) druga

Pišemo vam iz Bijeljine i imamo nekoliko pitanja za vas.

1. Ako hard disk ima loše sektore koje scandisk uredno popravlja, a novi se stalno pojavljuju, hoće li formatiranje šta pomoći, ili je bolje odmah ga baciti kroz prozor?

2. U prethodnim brojevima opisali ste ploču SHUTTLE VX i procesor AMD K5-100 i ocenili ih kao solide. Interesuje nas da li ste imali iskustva sa kombinacijom ove dve komponente (sa EDO RAM-om)? Ponekad nam se desil da program jednostavno pukne. Posle ponovnog startovanja program dobro radi.

3. Moji drug i ja smo u razmaku od mesec dana kupili računare bazirane na pomenutim pločama. Onu su po izgledu iste, ali uputstva za njih nisu. Razlika je u uputstvu za podšavanje džempera koji određuje tip procesora. Može li biti opasno ako podesim ploču po pogrešnom uputstvu?

„>“ i „<“
Bijeljina

1. Formatiranje diska može pomoći, ali ne mora - zavisi od toga šta je uzrok pojave loših sektora. To što se loši sektori šire uobičajena je pojava u takvim slučajevima. Moguće rešenje tvog problema leži u sledećem postupku. Kao prvo, treba sa tog diska da sačuvaš sve što ti je potrebno i da ga formatiraš iz BIOS-a. Ovo je najbrži način deo operacije jer disk može vrlo lako da se ošteti, ali je verovatnoća trajnog oštećenja mnogo manja nego ako baciš disk kroz prozor. :) Posle toga disk treba da particioniraš programom FDISK (ne zaboravi da na vreme pripremiš jednu sistemsku disketu na kojoj je i FDISK) i formatiraš normalno iz DOS-a. Loši sektori bi sad trebalo da budu označeni. Posle ovoga najbolje bi bilo proveriti i delove diska koji nisu označeni kao loši, a potencijalno su oštećeni. Scandisk i Norton Disk Doctor dobro rade ovaj posao, ali najbolje je da nađeš program iz starijih Norton Utilities paketa koji se zove Norton Calibrate. Pregledaj disk s njim i je disk loše očuvan, trebalo bi da je ono što je označeno kao loše stvarno loše, a označeno dobro - stvarno dobro.

2. Ta kombinacija uopšte nije loša, naprotiv. Verovatnije je da „pucaanje“ ima neke druge uzroke. Moguće je da su loše podešeni ili ploča ili

BIOS. Konsultuj uputstvo za ploču i podesi je kako valja. Takođe, pregledaj BIOS Setup. Problem može biti i na nešto višem nivou: loše instaliranom operativnom sistemu ili nekim driverima. Najbolje je da prvo to proveriš.

3. Ako ti loše podesio ploču, vrlo verovatno da je posledica „pucaanje“ programa iz drugog pitanja. To što su ploče naižele iste uputstvo ne mora da znači da su one stvarno iste. Uzmi uputstvo za tvoju ploču i podesi je prema njenom uputstvu. Tako ćeš izbeći mnoge probleme. Takođe, nemoj „overclockovati“ procesor (terati ga da radi na većem taktu nego što je to predviđeno), jer i to može da ima loše posledice.

Kupovina preko Interneta

Pre svega, želeo bih da vam čestitam na odličnom časopisu (zanemarem zakašnjenje). Tek odskora ga kupujem i ja - ista sam oduševljen. Nisam znao kome konkretno da se obratim pa se obračam celoj redakciji. Imam nekoliko pitanja na koje nikako da nađem pravi odgovor.

Na Internetu sam mesec-dva, ali pošto provodim barem tri sata dnevno surfujući fiko se snalazim. Međutim, ako od stranaca (nisam znao kome od naših da se obratim), kao što je i logično, nije znao da mi kaže kako da iz Jugoslavije kupujem na Internetu. Običan sam Srbin te nemam „Visa“ karticu. Šta da radim? Zaista bih vam bio zahvalan ako biste mi odgovorili na ovo pitanje. U poslednjem broju Nataša Uskoković je u članku „Internet euforija“ pisala o United Collegeu, međutim da li biste mogli da mi date neke preciznije i konkretnije podatke (ili još bolje neku njihovu kontakt adresu)?

???

Internet

Koliko je nama poznato, jedini način kupovine preko Interneta za našu ljudje jeste preko kreditne kartice. Dakle, ako je vi ne posedujete, morate pronaći nekog ko je ima. Kao što ste pročitali, „United College“ je najavio mogućnost rešenja tog problema, ali se za detalje, naravno, morate obratiti njima. Nalaze se u Balkanskoj 12A (Pajsijeva 5), telefon je (011) 2352-111.

ШТА?

Рециклиране тонер касете за све типове
НР ласерских штампача и превентивни
и корективни сервис НР ласерских штампача.

КАДА?

УВЕК када је то потребно Вама и Вашем штампачу!

КО?

НАЈБОЉИ ПРИЈАТЕЉ ВАШИХ ШТАМПАЧА!

ГДЕ?

БЕОГРАД, Ивана Милутиновића 24, тел. факс: 011/432-383, 432-319, 436-019, 435-513
НОВИ САД, ЕДИТ СОФТ, Војвођанских бригада 7/13, тел. 021/298-57, 279-27
БАЊА ЛУКА, АВАСУБ, Живеоња Мишића 11-29, тел. 078/34-081, 39-544
НОВИ САД, „Ласер студио“, Драге Спасића 10, тел. 021/350-344

Amiga

HARDWARE za Amigu: tastatura, napajanje, modulator, interno proširenje 512KB, DD floppy, sampler, midi interfejs, kabl adapter 3.5" HDD, video backup... Tel: 021/392-998.

PRODAJEM Amigu 500 i Amigu 1200 vrlo povoljno. Tel: 021/392-998.

STEFAN soft: snimanje igara i programa za sve Amige na HD, CD, Floppy, CD kompleti za A1200, najpovoljnije. Tel: 011/512-366.

PRODAJEM korišćene 3.5" DD diskete, naveliko popust. Tel: 021/392-998.

PRODAJEM Amigu 500 2.04 (3MB ram), HDD 210 Mb, kolor monitor. Tel: 021/392-998.

AMIGA factor - otkup, prodaja, popravka svih modela Amiga - PC računara i prateće opreme. Tel: 018/326-347.

PRODAJEM Amigina proširenja memorije (30). Otkupljujemo polovine Amige, ploče 286, 386 (ispravne/nepispravne). Tel: 011/595-505.

AMIGA 500, 600, 1200, CD32, monitori, castalo... Prodaja, Otkup. Najpovoljnije. Tel: 011/512-366.

PRODAJEM A 1200 sa HD40MB za 570 DM. Tel: 011/768-070.

AMIGA 500 i 1200
BUVA COPY
 SOFTWARE & HARDWARE

Snimanje:
 IGRÉ _____ 1.5
 PROGRAMI _____ 2.5

Isporuka poštom
 Tel: 76-80-70 od 16 - 22
 Radmile Rajković 8

N.Groblje
 Ruzveltova
 Radmile Rajković 8 ←

NIŠ & Surdulca hard. Najjeftinije u Srbiji: Amiga 500, video kompleti... Tel: 018/23-261, 017/84-280.

SNIMANJE igara i programa za vaše Amige. Najpovoljnije. Tel: 011/515-853.

PRODAJA, otkup Amiga 500/600/1200, opreme, džojstika. Tel: 011/2356-440.

MI Power: snimanje i razmena softvera. CD prepun softvera po izboru samo 60 DM. Tel: 4898-654 III 3418-654.

AMIGA Power - disketa + igra 4din! Amige, monitori itd. Brzo, kvalitetno, povoljno. Tel: 021/371-899.

CENE OGLASA

Tekst malog oglasa koji nam šaljete treba da bude čitko otkucan, sa prebrojanim rečima (računaju se i adresa i priloziti) i naznakom rubrike (Amiga, PC i Razno). Uz tekst treba priložiti jedan primerak uplatnice (original, ne kopiju) uplaćene na odgovarajući iznos.

Adresa: **Svet komputera (mali oglasi),**
Makedonska 31, 11000 Beograd

Novac treba uplatiti na **ŽIRO RAČUN:**

40801-603-2-47280

sa naznakom: Kompanija Politika, mali oglas za „Svet komputera“
 Cena običnog malog oglasa do 10 reči - 15,0 DIN., svaka sledeća reč - 1,5 DIN. Na ukupnu sumu dodati 10% poreza

Za informacije o oglasima većim od navedenih, obratite se redakciji na tel/fax: 011/322-0552.

Oglase za 06/97 primamo do 30.05.1997.

VEĆI OGLASI

1/2 (V) (95x275mm) 1100 N.DIN	1/4 (95x135mm) 700 N.DIN	1/2 (H) (195x135mm) 1100 N.DIN
1/8 (95x65mm) 350 N.DIN	1/16 (V) (45x65mm) 175 N.DIN	1/16 (H) (95x60mm) 175 N.DIN

1/32 (45x60mm) 80 N.DIN
 1/32 (45x60mm) 80 N.DIN

Izrada oglasa u redakciji naplaćuje se posebno!

TRINITY COMPUTERS
 421-203
 155-294
 Kajmakcalanska 42

AMIGA & COMODORE

1. AMIGA (500/600/1200)
2. COMODORE 4/128
3. DISK 1541/1541 II/1571
4. HARD I FLOPPY DISK ZA AMIGU
5. MONITORI COLOR/MONO
6. STAMPACI
7. KASETOFONI

- MODUL1 (Turbo250, Turbo 2002 i Azimut)
 MODUL2 (Turbo250, Azimut, Disk fast lead)
 Disk fast copy, Copy202...
 MODUL3 (Turbo250, Simon's BASIC i Azimut)
 MODUL4 (Turbo250, Turbo tape II, Spec fast, i Azimut, Monitor 48152....

DODATNA OPREMA

1. FILTERI STAKLENI I MREZASTI
2. DISKETE 3,5" 65,25" HD I DD
3. KUTIJE ZA DISKETE 3,5" I 5,25"
4. PODOLOGE ZA MISA
5. RF MODULATORI
6. PROSIRENJA 612KB
7. JOYSTIK (VELIK IZBOR)

KABLOVI
 IZRADA I PRODAJA
 ZA
 COMODORE I AMIGU

SERVIS & OTKUP

AMIGA 500, 500+, 600 i 1200
 COMODORE 64/128 i OSTALE OPREME

SOFTWARE

VELIKI IZBOR
 KASETNIH I DISKETNIH IGARA

SVU ROBU SALIEMO POSTOM

ASTROSOFT - snimanje igara i programa na diskete, hard disk, Cd. Najpovoljnije. Tel: 021/314-994.

SCUBA - 011/2353-110, 458-719. Prodaja, otkup: Amiga, monitora, HDD. Rasprodaja disketa!!!

COPY CLUB amiga

Isporuka poštom
 Kvalitetno snimanje
 SNIMANJE 1 DIN.
 OD 11 - 18 ČAS.
 011/32 47 288

Arise Soft

AMIGA 500, 500+, 600, 1200
 disketa + igra = 3,50 din.
 tel: 013 / 817 - 640

Razno

ITALIJANSKI mini kasetofoni. 90.00 din. (Neumitlivi - pogodni za decu i za izlet). Tel: 010/23-287.

KOMPIJUTERSKI stolovi. Izrađeno po inostranim katalozima. TV, police. Tel: 011/501-204.

ALARM za stan sa žirom i kodčak sirenom 190.00 din. Tel: 010/23-287.

LS. - soft: originalni, iglice, uslužni i obrazovni programi za C 64/128. (Kaseta/disk). Tel: 018/369-711.

SONY

PlayStation

konzole
 igre
 oprema
 UGRADNJA
 CIPOVA

011/776-129

NAJNIŽE CENE !!!

Jelovnik kome se ne može odoleti

CD kompleti

WIN 97 + Internet ... 20

Sastojci: Windows 97, MS Office 97, Corel Draw 7, MS Internet Explorer 4, Netscape Navigator 4, Netscape Cache Explorer, MS Front Page 97, Eudora pro 3.0, Voice E-mail 3, Internet Chameleon 5.0, Internet Creator 3.05, HMPG Office 1.0, Corel Web Graphics Suite, All in one Internet, Photoshop 4.0, MS Plus 95, Norton Comm. 95, Norton Utilities 97, Acrobat Distiller, Premiere 4.2, Lotus Organizer 97, TBAW 7.08...

WIN 95 III ... 20

Sastojci: Windows 97, MS Office 97, Corel Draw 7, Photoshop 4.0, 3d Studio Max, Lightwave 5.0, MS Plus 95 gold, MS Internet Explorer 3, Norton Commander 95, 95 Booter 4.0, Acrobat Distiller, Adobe Premiere 4.2, All in one internet, Bit-wave 3.30, Cakewalk 4.01, Cleansweep 3.0, Fasttracker 4.0, Front Page, Hot Java 95, Lotus Organizer 97, Sound Forge 4.0, TBAW 7.08, Win Checkit 4.0...

WIN 95 II ... 20

Sastojci: Windows 95 4.1, Auto Cad 13 95, Calamus 95, Microstation 95, Abc Flowcharter 4.0, Adobe Page Maker 6.0, Freehand 5.0, Freelance 95, Hijaak 95, Jankov Mapper, SmartSuite 96, Midi Soft Studio, MS Exchange 95, PC Anywhere 95, Pro Comm 3.0, Razor 2.0, TBAW, Toy Story SS...

WIN 95 I ... 20

Sastojci: Windows 95, Windows 95 Pan European, Adobe Photoshop, Corel Draw 6.0, Win Fax pro 7.0, Visual Basic 4.0 pro, Harvard Graphics, Mapper 95, MS money, MS Office (Excel, Word, P.Point, Access...), MS Plus, Norton Anti-virus, Norton Navigator, Norton Utilities, Pagemaker 6.0, Visual fox pro...

Strategije ... 20

Sastojci: Red Alert, Warcraft 2, Battleship, Battle Isle 3, Civilization 2, Lords of the Realm 2, Star General, Master of Orion 2, M.A.X., Command & Conquer, Heroes of Might & Magic 2, Settlers 2, Z, Deadlock, Steel Panthers 2...

Originalni CD naslovi

Programi:

3D Studio max , OS/2 4.0 Merlin, Windows 97, Office 97, Corel Ventura 7, Corel Draw 7, Learn to speak Eng., Learn to speak Ger., Encarta 97, Cinemania 97 ...

Igre:

Need for Speed 2, Comanche 3, Outlaws, MDK, Risk, Kick Off 97, KKND, Counterstrike, Flying Corps, Die Hard Trilogy, Reloaded, Tunnel B1, Power FI, The Crow, Discworld 2, Fifa 97, Nba live 97, NHL Hockey 97, Tomb Raider, Space Jam, Red Alert, Diablo, Sega Rally, Larry 7, Civ 2 Scenarios, Panzer Dragon, Master of Orion 2, Privateer 2, Phantasmagoria 2, Dragon Lore 2, FS 6.0, Ultimate Soccer, Manager 2, Megarace 2, ...

Hit Mix 1 ... 20

Sastojci: FIFA Soccer '97, NBA Live '97, NHL Hockey '97, Red Alert, Tomb Raider, Space Jam, Duke Nukem 3D Atomic, Screamer 2, Destruction Derby 2, Need For Speed, Formula 1 Grand Prix 2, Toy Story, Privateer 2, Quake ...

Hit Mix 2 ... 20

Sastojci: Discworld 2, Lords of the Realm 2, Heroes of Might & Magic 2, Death Rally, Power Rangers, FX Fighter Turbo, Sonic the Hedgehog, WWF In Your House, F22 Lightning 2, Gene Wars, Road Rash, Star Control 3, Gene Machine, Network Q Rally ...

Borilački ... 20

Sastojci: Mortal Kombat, Mortal Kombat 2, Ultimate Body Blows, Brutal Paws Of Fury, Primal Rage, Fist Fight, Mortal Kombat 3, SSF2 New Challengers, Battle Arena Toshinden, Battle Beast, Rise Of Robots 2, Virtua Fighter, Xenopage 1.1, Cat Fight, Cyber Gladiators, Batman Forever Arcade, Power Rangers, FX Fighter Turbo ...

Sport ... 20

Sastojci: FIFA Soccer '97, NBA Live '97, NHL Hockey '97, Ultimate Soccer Manager 2, Space Jam, NBA Hang Time, NBA Jam Extreme, Davis Cup Tennis, EA Sports Cricket, Sensible Soccer '97, Winter Sports, Wayne Gretzky Hockey, Sideline Sports, Collegee Stam, Kick Off '96, International Tennis, NCAA Championship, Tracksuite Manager 2 ...

Vožnje ... 20

Sastojci: Screamer 2, Formula 1 Grand Prix 2, Need for Speed S.E., Nascar Racing 2, Network Q Rally, Indy Car 2, Grand Prix Manager, World Rally Fever, Micro Machines 2, Track Attack, Martini Racing, Death Rally, Daytona USA, Eat My Dust, Road Rash ...

Pogledajte naš jelovnik. U njemu ćete naći sve ono što je vašem kompjuteru potrebno da bi normalno funkcionisao. Ali to je samo njegova prva strana. Na našem meniju se nalazi za svaki kompjuter ponešto. Tu možete naći i enciklopedije, obrazovni software, igre, multimedijalna izdanja, dečiji software, programerske alate ... Rado ćemo „ispržiti“ CD po vašoj želji, napraviti kopiju nekog diska, ili spremiti specijalitet kuće „Back Up“ vašeg harda (za 2 osobe).

Mi nudimo pravu hranu za vaš kompjuter!

Software
BEAN

Dostojevskog 13/suteren
Banovo Brdo
11030 Beograd

011/559-839

Radno vreme od 12 h do 20h

Razno

C64, 128, CP/M

Uslužni programi i igre na disketu i kaseti (pojedinačno i u kompletu). Uputstva, Katalog. Isponuka pouzećem istog dana. tel: 021/611-903

PRODAJEM Notebook - Texas Instruments, „Extensa 455“, Intel DX4/75MHz, 340MB HD, 4 MB RAM, kolor, Touch Pad. Tel: 011/39-72-610.

ROK ZA PRIJEM OGLASA ZA JUNJSKI BROJ „SVETA KOMPIJUTERA“ DO 30. MAJA

PRODAJEM Commodore 64, monitor, disk, diskete, kasetofon, štampač, joystick. Tel: 012/333-071.

BUDITE PAMETNI!

- MNOSTVO CD originala: MDK, KKND, NBA, hang time, independence day, Tomb raider, Diablo, NBA 97, FIFA 97, SCREAMER 2, RED ALERT.
- MNOSTVO PROGRAMA: COHEL DROW 7; 0' Windows 95, 96, 97.
- OFFICE 95, 96, sve od ADOBEA, 3D studio max, ENCARTA 97...
- MNOSTVO KOMPILACIJA: alt, gore coll 8.10, PC games mania...
NAJPOVOLJNIJE PRAZNI CD-i

2222-959

od 14h 024/21557 do 20h

TRANSKOM

C64 diskete, kasete i originali
AMIGA programi i igre samo na VHS kasetama i CD romovima
PC plug & play CD kompleti sa snimanjem setup-a i pozicije direktno sa cd-a

PC

INTERFEJS za povezivanje Casio adreara sa PC-jem. Vrlo povoljno. Tel: 021/392-998.

AMIGA FACTOR - otkup, prodaja, popravka svih modela Amiga - PC računara i predate opreme. Tel: 011/326-347.

OTKUP i nadogradnja PC kompjutera. Polovne konfiguracije. Tel: 011/786-328

PC KLUB

RAZNO SVETSKI DOKUM

011/146-307

N.BEGRAD Blvd. Lepi 1097

SNIMANJE NA CD I DISKETE

PROGRAMI I IGRE

SNIMANJE CD PO IZBORU

preko 5000 naslova

SNIMLJEN CD KOMPLET

* operativni sistemi, tekst, fontovi

* grafika, stono izdavaštvo

* cad dizajniranje, animacija

* elektronika, programiranje, matematika

* najtraženije igre

CD ORIGINALI PRAZNI CD

OTKUP polovnog hardvera, prodaja komponenta, konfiguracija, nadogradnja sistema. Održavanje računara, spašavanje podataka. Tel: 011/778-079.

DINA

diskete, hard, CD-ROM

IZNAJMLJIVANJE, SNIMANJE, PRAZNE PLOČE

37. marta
Dr. Dragoslava
Popovica 10.

3242-723
u centru grada
INSTALIRAMO OPTIMIZUJEMO OBUČAVAMO

Dodajte za sve što Vam treba!
DOLAZIMO I KOD VAS!

EURO CD STUDIO

TEL: 021 338 593 BESPLATAN KATALOG N. 5AJMA 6/331 NOVI SAD

KOPIJE 2300 ORIGINALNIH CD-a

CD KOMPILACIJE PO VAŠEM IZBORU

ASTROSOFT - snimanje igara i programa na diskete, hard disk, CD. Cetateka. Tel: 021/394-994.

KOMPIJUTER servis 011/434-287, Slavija. Kupoprodaja, nadogradnja PCa. Popravka Amiga, Commodore.

PRODAJEM PC copy club za 500 DM. Tel: 011/768-070.

NS games. Najjeftinije konfiguracije i komponente. Besplatna ugradnja. Najzanimljivije snimanje na diskete, hardove i CD ove. Cetateka. Tel: 021/365-713.

BBS POLITIKA

3229-148

BBS

PENTIJUM, 486/133, konfiguracije, komponente: CD Panasonic x 12, zvučne karte, grafičke karte, mode-mi, procesori intel, AMD, Cynix, štampač... 011/444-44-26, 494-072.

CD originali 12 DM: programi (Corel Draw 7, Ventura, Learn to speak, English, Windows 97...). Najaktuelnije igre. Tel: 621-401, poste 20h.

MIDI

adapter za PC

021/39-29-98

Studio Subotica

NAJNOVIJI PC & Amiga software!

Hardware po SUPER cenama!
Samo kod nas: Mastering Visual Basic5.0(=185din)
Najnoviji PC Originali=20
Snimanje kompleta po izboru=30
PROVERITE na tel:
(024) 25-671 (Katalog možete preuzeti modемом (10-20h)!

HARDWARE

Diamond Stealth 2500
120.- SB Vibra FM 140.-
ET6000 2,25 MB 150.-

SOFTWARE

CD originali od 15.- Mix 30.-
flopi 7,5 - sa disketom 7 din
šalijemo pouzećem

BLACK CAT
025/ 20-189

Preko 3.000 zadovoljnih ljudi već zna zašto smo najbolji.

PC CD ROM

WIN '95 PAK

- MS WINDOWS '95
- MS PLUS FOR WIN '95
- MS PUBLISHER '95
- MS OFFICE PRO '95
- MS INTERNET EXPLORER
- PAGE MAKER 6.0
- COREL 6.0
- MICROSTATION '95
- WIN FAX PRO 7.0

+ oko 15 programa

NEW WIN '97 PAK

- MS WINDOWS '97
- MS OFFICE '97
- MS CAMCODER '97
- MS EXTRA CLIPART '97
- NORTON UTILIT. 95. 2.0
- COREL DREAM 3D 7.37
- COREL PHOTO PAINT 7.37
- COREL VENTURA 7.13
- PAGE MAKER 6.5

+ oko 10 najnovijih programa

NEW ULTRA NEW 2

- SOFT IMAGE 3.51
- BORLAND C++ 5.01
- MS FRONT PAGE '97
- PAGE MAKER 6.51 update
- MS EXCEL '97
- ORCAD LAYOUT 7.0
- DRAFIX CAD PRO 4.1
- MS WORD '97 upgrade
- A CAD ELEC. & MECH.SYM

+ oko 15 najnovijih programa

CAD

- A CAD C4
- MICROSTATION 5.0
- AUTO CAD 13
- AUTO CAD 13 dodaci
- QUICK CAD 4.0
- ARHI CAD 4.55
- ARHI CAD bonus
- VISUAL CAD
- A CAD LITE 3.0

+ oko 30 programa

DTP/GRAFIKA

- COREL DRAW 7.0
- PHOTOSHOP 4.0
- PHOTO FINISH 4.0
- QUARK XPRESS 3.32
- PAGE MAKER 6.5
- OMNI PAGE PRO 7.0
- ADOBE ACROBAT
- FREE HAND 7.0
- COREL VENTURA 7

+ oko 35 programa

ANIMACIJA

- LIGHT WAVE 5.0
- 3D STUDIO MAX
- 3D STUDIO MAX update
- 3D STUDIO 4.0
- 3D STUDIO efekti
- 3D STUDIO dodaci
- 3 DS MAX 1.1 SDK
- 3 DS MAX plug-ins
- IMAGINATOR

+ oko 30 programa

MUSIC MIX

- MIDI MUSIC II
- MUSICATOR AUDIO 1.0
- CUBASE 3.0
- SOUND FORGE 4.0
- DIGITAL ORC. + 2.0
- SCREEN TRACKER
- MUSIC PROSE
- MUSIC STAR
- MUSIC PRINTER

+ oko 15 programa

DEČJI MIX

- EDUKATIVNE IGRE
- MS CREATIVE WRITER
- LOGIČKE IGRE
- NAPRAVITE CRTANI FILM
- EDUKATIVNI PROGRAMI
- UČENJE ENGLSKOG
- DEČJE AVANTURE
- BUKVAR ZA DECU
- CAD ZA DECU

+ oko 20 programa

HIT IGRE '96

Najprodavanije igre u 1996.

- FIFA '96, NBA '96
- RAY MAN
- FORMULA 1 GP 2
- NEED FOR SPEED
- MORTAL KOMBAT 1, 2 i 3
- C. & CONQUAER
- WAR CRAFT II
- DUKE 3D

+ oko 15 hitova

NEW STRATEGIJE NEW

- RED ALERT
- HEROES OF M & M 2
- MASTER OF ORION 2
- LORDS OF REALM 2
- STAR GENERAL
- STEEL PANTHERS 2
- MAGIC THE GATHERING
- BLOOD & MAGIC
- M.A.X.

+ oko 20 hit strategija

NEW RACING MIX

- FORMULA 1 GP 2
- SCREAMER 2
- NETWORK RALLY
- NASCAR RACING 2
- DESTRUCTION DERBY 2
- DEYTONA USA
- ROAD RUSH
- MONSTER TRUCK
- MADNES

+ oko 20 hit vožnji

NEW SPORT

- FIFA '97
- NBA '97 I '96
- NHL '97
- DECATHLON
- MADDEN '97
- LINKS '97 GOLF
- CHAMP. MANAGER 2 '97
- ULTIMATE SOC. MANAGER 2
- NBA JAM EXTREME

+ oko 15 hit igara

EROS MIX 1

- PLAY BOY '96
- GIRLS COLLECTION 8
- GIRLS COLLECTION 9
- GIRLS COLLECTION 10
- GIRLS COLLECTION 11
- MORE WOMAN
- NAOMY CAMPBELL
- SEXY GOLF
- MORBID PORNO PICTURES

+ oko 35 programa

EROS MIX 2

- PLAYBOY BEAUTYS
- PENTHOUSE HOT
- PERVERT COLLECTION
- BIZZAR PICTURES
- GIRLS COLLECTION 12
- DOGS XXX
- MADONA
- TEREZA ORLOWSKI
- EROTSKE AVANTURE

+ oko 25 novih programa

PLAY MIX 22

- TOMB RIDER
- PRIVATER 2
- FIFA '97
- HEROES OF M & M 2
- SPACE JAM
- D.N. 3D PLUTONIUM PAK
- DISC WORLD 2
- DESTRUCTION DERBY 2
- SONIC

+ oko 10 najnovijih hitova

NEW PLAY MIX 23

- NBA '97
- SCREAMER 2
- US NAVY FIGHT. '97
- ULTIMA SOC. MANAGER 2
- POWER F1
- BATTLE SHIP
- GRAND PRIX MANAGER 2
- BROKEN SWORD
- SKY NET

+ oko 10 najnovijih hitova

NEW PLAY MIX 24

- L.S. LARRY 7
- DIE HARD TRILOGY
- THROPHY BASS 2
- ACE VENTURA
- GRAND P. MANAGER 2
- CHAMP. MAN. 2 ITALY '97
- RED ALERT TOOLKIT
- SCORTRCHER FINAL
- EMPEROR OF FADING SUN

+ oko 10 najnovijih hitova

EXIT PRODUCTION 11000 Beograd

Naručite pouzecom ili preuzmite

- Snimamo profesionalnim uređajima na najkvalitetnijim diskovima.
- Iznajmite ili snimate jedan od mnogobrojnih naslova iz našeg CD kluba.
- Sastavite disk po vašem izboru iz našeg kataloga.
- Diskove možete naručiti pouzecom ili preuzeti lično bez čekanja.
- Naručite još danas katalog CD i disketnih izdanja.
- Prodajemo kvalitetne prazne CD diskove.

EXIT
PRODUCTION

ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI

PROGRAMI ORIGINALI

- MS WINDOWS '97
- MS OFFICE '97 PRO
- COREL DRAW 7 (3 CD)
- MS WINDOWS NT 4.0
- 3D STUDIO MAX
- PHOTO SHOP 4.0
- 10.000 FONTOVA (+ ČIRILICNI)

ENCIKLOPEDIJE

- BRITANNICA 2.0
- ENCARTA '97 DELUXE
- FILM: CINEMANIA '97
- MUZIKA: MUSIC CENTRAL '97
- ASTRONOMIJA: RED SHIFT 2
- GEOGRAFIJA: ENCARTA '97 ATLAS
- NAUČNA FANTASTIKA: ISAAC ASIMOV
- THE UNEXPLAINED (svetske misterije i fenomeni)

STRANI JEZICI

- ENGLSKI - LEARN TO SPEAK ENGLISH (neprevaziđeni kurs engleskog na CD-u)

- OXFORD ENGLISH DICTIONARY
- MERIAM WEBSTER DIC.
- AMERICAN. HERIT. DIC. (sa izgovorom)

- UČENJE ŠPANSKOG
- UČENJE NEMAČKOG I ITALIJANSKOG
- UČENJE JAPANSKOG
- UČENJE FRANCUSKOG

ISTORIJA

- ISTORIJA SVETA
- MITOVI I LEGENDE
- RELIGIJA SVETA
- BIBLIJA
- IZGUBLJENA BLAGA

MED. ENCIKLOPEDIJE

- ANATOMIJA
- IMUNOLOGIJA
- HISTOLOGIJA
- INTERNA
- FARMAKOLOGIJA

- PSIHIJARIJA
- HIRURGIJA

UMETNOST

- LE LOUVRE
- ART GALERY
- THE HERMITAGE
- GALERIJA UFIICI
- MIKELANDELO

DECIJI CD ORIGINALI

- CHILDREN'S DICTIONARY
- LE WAY THINGS WORK
- BARBIE (za devojčice)
- 101 DALMATIANS
- LION KING ACTIVITY C.
- TOY STORY
- POCAHONTAS
- + još 20 naslova

DIZAJN

- 3D CUSTOM HOME (SIERRA)

- 3 D VISUAL HOME
- 3D WALK THROUGH HOME DESIGN

IGRE

- KRUSH, KILL & DEST.
- MDK
- NEED FOR SPEED 2
- FIFA '97
- NBA '97
- SHIVERS 2
- PRIVATEER 2
- DIABLO
- IMPERIUM GALAC. 2
- RED ALERT
- HEROES OF M. & M.
- DISCWORLD 2
- THEME HOSPITAL
- G.P. MANAGER 2
- CITY OF LOST CHILDREN
- FLYING CORPS
- POWER F1
- i još mnogo toga.

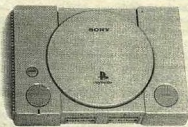

PlayStation™

KONZOLU MOŽETE KUPITI ILI SAMO IZNAJMITI U STROGOM CENTRU GRADA.

SONY

Nudimo Vam najpovoljnije uslove prodaje kao i specijalne popuste za klubove. Najveći izbor hit igara na plavim diskovima kao i originalnih diskova sa uputstvom.

SONY PlayStation.

**PC MULTIMEDIJA
HARDWARE**

- CD ROM (12 X, 16 X)
- ZVUČNA KARTICA
- ZVUČNICI
- MEMORIJE
- KUTIJE ZA CD-ove
- CD STALCI

Čika Ljubina 1/4 sprat ☎ 011/627-827

lično u centru grada bez čekanja. Radno vreme od 11 do 19 časova, sem nedelje.

DilerSoft

*** Vršimo snimanje CD-ova po vašoj želji *** Najkompletniji izbor softvera kod nas (raspijete se) *** U našem katalogu DilerKat.ajr obeležite 650MB programima *** Vaš izbor Windows programa možemo snimiti i u raspakovanom obliku tako da se mogu instalirati direktno sa CD-a (skuplja varijanta) *** Nabavite naš katalog DilerKat.ajr na jedan od sledećih tri načina: na "BBS Polikola" 011/3229-146 (0-24h) pristup je besplatan, na www.romiram.co.yu/DilerSoft (za korisnike Internet-a), na našem telefonu 323-18-14 (prvo se javite glasom)***

011 / 323-18-14

posetite <http://www.sn-ol.com/dilersoft>, glasajte za omiljenu igru i uđite u bubanj za dobijanje jednog od tri CD naslova !!!
<http://www.romiram.co.yu/DilerSoft> e-mail: gosh@eunet.yu

Radno vreme: 12 - 20h
Nedeljom ne radimo !!!

WINDOWS 3.11 PAKET (CD) - Windows 3.1, 3.11 C&E Europe, 3.11.3.11 C&E Europe, 3D Home Architect, 3D Studio 4.0C1, Adobe Photoshop 3.04, Auto CAD 12, Cirilica TTF, VU Latinka TTF, Clipper 5.3, CorelDRAW! 5.062, Borland Delphi, DOS Navigator 1.35, Finale 3.0, Fotographer 3.5, MS Visual Fox Pro 3.0, Fractal Design Painter 3.0, 5.0, Designer 4.1, Morph 2.5, MS DOS 6.22, MS Office 4.3c Pro. (Word, Excell, PowerPoint, Access), MS Project 4.0, MS Publisher 2.0a, MS Video 1.1, MS Works 3.0, NC 5.0, NU 8.0, Page Maker 5.0, Procomm 2.1, Telix 1.1, OEMM 7.5, QuarkXpress 3.31, Stacker 4.0, MS Visual Basic 4.0 Pro, Visio 3.0, Win Fax Pro 4.0, Word Perfect 6.1, Windows Commander 95 v1.1, (sva za Win 3.1 na jednom mestu) !!!

WINDOWS 95 PAKET #1 (CD) - Windows 95, Windows 95 Pan European, Fox Pro 3.0, Harvard Graphics 4.0, Mathcad 6.0, Micrograph ABC Suite, MS Money 95, MS Plus 95, MS Project 95, MS Works 4.0, Norton Navigator 95, Norton Utilities 95, MS Office 95 Standard (Word, Excell, PowerPoint), Telix Win 1.1a, PC Fax 95, Visual Basic 4.0 (95), Visio 4.0, Word Pro 96....
 Cene raspakovanih paketa (instalacija programa sa CD-a): Win3.x, Win95 #1 - 20 DEM

WINDOWS 97 PAKET #1 (CD) NEW - MS Windows 97, MS Office 97, MS Plus Gold, Norton Utilities 95 v2.0, Norton Antivirus 95 v2.0, Norton Commander 95 v1.1, CorelDRAW 7.0, PhotoShop 4.0, Netscape Navigator Gold 3.01, MS Money 5.0, MS Picture It, Lotus Organizer 97, Clean Sweep 3.0, Photo Deluxe, 101 Dalmatians Print Studio, Scan 2.871 Win2.9.6.2

WINDOWS 97 PAKET #2 (CD) NEW - Corel Ventura 7, Page Maker 6.5, Front Page 97, Win Fax Pro 7.5, Hijaok 4.0, First Aid 97, Adobe Type Manager 4.0, Fotographer 4.1, PhotoFinish 4.0, Crystal Report 5.0, MS Internet Explorer 3.01, Calligri Pioneer, Procomm Plus 4.0, Corel Click & Create, CorelWEB Graphic Suite, Pamela Anderson Calendar Creator, TBW 6.05
 Cene raspakovanih paketa (instalacija programa sa CD-a): Windows 97 #1, Windows 97 #2 - 25 DEM; specijalna ponuda: oba CD-a (#1 i #2) za samo 45 DEM !!!

Vršimo snimanje softvera na ZIP DRIVE diskete (0.2 DEM po MB, 100 MB softvera na našoj ZIP DRIVE disketi je 50 DEM)

KOMPLETNI NASLOVI koje su raspakovane na CD-u tako da se mogu startovati ili instalirati direktno sa CD-a, u redim sklađajevima potrebne je jednostavno prekopirati na hard-disk samo kao direktno iz igre (radi snimanja pozicija ili promene setup-a). Kompleti su izbor najboljih igara u prethodne četiri godine! Cena jednog kompleta je 50 DEM.

- Minimalne konfiguracije za poboljšanje igara su:** KI-K5 386DX/486DX, 4/8MB RAM, 2 x CD-ROM - K6-KIB 486DX/Pentium, 8/16MB RAM, 2 x 4 x CD-ROM
- Komplet I:** F-14 Fleet Defender, Pinball Fantasy, Fury Of The Furies, Goal!, Indiana Jones 3, Legend Of Kyrandia, Lands Of Lore, Secret Of The Monkey Island.... Ukupno 110 igara
- Komplet II:** Alien Breed, Battle Isle 2, Cobra Mission, Urid Divl, Doglight, Day Of The Tentacle, Goblins 3, Hand Of Fate, History Line, Indiana Jones 4.... Ukupno 122 igara
- Komplet III:** 1942 Pacific Air War, Centurion, Dune, Ellis, Formula 1 GP, Frontier, Golden Axe, Lemmings, Lode Runner, NCAA 2, Overlord, Jazz Jackrabbit.... Ukupno 123 igara
- Komplet IV:** Magic Carpet, Cannon Fodder 2, Chaos Engine, Colorization, Desert Strike, Flashback, FIFA Soccer, Jungle Strike, Kick Off 3, Little Big Adventure.... Ukupno 80 igara
- Komplet V:** Aladdin, Alone In The Dark 3, Apache Longbow, Brutal Comanche, Desert Descant, Doom 1 & 2, Duke 2, Heretic, Michael Jordan In Flight, Mortal Kombat.... Ukupno 51 igara
- Komplet VI:** Mortal Kombat 3, Magic Carpet 2, Hexan, FX Fighter CD, Lemmings 3D, Primal Rage, NBA Jam, Mech Warrior, Pinball Illusions, Witchaven.... Ukupno 26 igara
- Komplet VII:** Warez/WF VB Comanche 2.0, Apache CD, Actus Soccer, Earthworm Jim, Fade To Black, Jungle Book, Navy Seals, Need For Speed, NHL Hockey 96.... Ukupno 20 igara
- Komplet VIII:** Conix Zone, Destruction Derby, FIFA Soccer 96, Heroes Of Might & Magic, Poochantus, Screamer, Sentinel World Of Soccer, Warcraft 2.... Ukupno 27 igara
- Komplet IX:** Terminator Future Shock, Dark Seed 2, Thunderhawk 2, Indy Car Racing 2, Ecco The Dolphin, Jack The Ripper, Realm Of Emulor, Wizardman 2.... Ukupno 28 igara
- Komplet X:** Fateful Racing, WWF Wrestlingmania Arcade, Wayne's Gretzki Hockey, Grand Prix Manager, Great Naval Battles 4, Game Boy Emulator (140 games).... Ukupno 21 igara
- Komplet XI:** The Dig, Timon & Pumba's Jungle Games, Worms Plus, Mech Warrior 2 Ghost Bear's Legacy, Grand Prix Manager, Pool Champ.... Ukupno 20 igara
- Komplet XII:** Advanced Tactical Fighter ATF, Big Red Racing, Civilization 2, Descent 2, Beak & Destroy, Super Street Fighter 2 NEW, Star Wars.... Ukupno 27 igara
- Komplet XIII:** Duke Nukem 3D, NBA Live 96, The Web, Fantasy General, Manic Karts, Revolution X, College Slam, Bermuda Syndrome, Hyper SD Pinball.... Ukupno 18 igara
- Komplet XIV:** Earthworm Jim 2, Quake (1. epizoda), Gethiers 2, World Rally Fever, Total Knockout, Battle Arena Toshinden, Kick Off 96, The War College.... Ukupno 20 igara
- Komplet XV:** Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads 2, 2, Afterlife, Bersible Off, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 18 igara
- Komplet XVI:** F1a Soccer 97, WarWind, Daystone USA (SEGA), Team 1, Power Slave, Eden 2, MS Golf V3.0, Sim Golf i MiniGolf (Ukupno 9 igara)
- Komplet XVII (EA Sports komplet):** NBA Live 97, FIFA Soccer 97, NHL Hockey 97, Madden 97 i PGA Tour Golf (Ukupno 5 igara)
- Komplet XVIII (Basket komplet):** NBA Live 97, Space Jam, NBA Hang Time i NBA Jam Extreme (Ukupno 4 igara)
- Komplet XIX (SEGA komplet):** Virtus Fighter, Bug!, Sonic City P & D i Daytona USA (Ukupno 5 igara)
- Komplet XX:** Lords Of The Realm II, C&C Red Alert, Heroes Of Might & Magic II, Master Of Orion II, Civilization II Scenarios, Age Of Sail i Admiral Sea Battles (Ukupno 7 igara)

*** Rasprodaja CD originala ***

IORE: Need For Speed 2, OutLaws, Shivers Two, Darklight Conflict, Power FI, MDK, Test Drive Off-Road, Discworld 2, KKnD, G-Nome, NCAA Final Four 97, Panzer Dragoon, Duke Nukem Plutonium Pak, Quake, Virtual Pool, Full Tilt Pinball 2, Star General, Die Hard Trilogy, Captain Quazar, Diablo, Tomb Raider, NBA 97, FIFA 97, NHL 97, Destruction Derby 2, Road Rash, Screamer 2, NASCAR Racing, Larry T. Death Rally, Space Jam, Titanic, BattleShip, Deadlock, Time Commando, Need For Speed SE, Blood & Magic, Command & Conquer For Win 95, Red Alert, Lords Of The Realm II, 2, Flying Corps, F22 Lightning II, Terminator SkuNet, The Vampire Diaries, Heroes Of Might & Magic II....

DEČUJI: Toy Story, Lion King, 101 Dalmatians, 101 Dalmatians Print Studio, Muppet Treasure Island, Barbie, Corel Kids, Wall Disney World Explorer, Pink Panther, Asterix....

PROGRAMI: MS Office 97, Corel 7, Corel 7 disc 2, Corel 7 disc 3, Adobe Photoshop 4.0, Page Maker 6.5, 3D Studio MAX, Windows NT 4.0, MS Encarta 97, Grolier Enc., Compton Enc., Human Body 2.0, Adobe Acrobat 3.0, MS Publisher 97, Anglia Virtual Safari....

Naslov na jedrim CD-u - 18 DEM, naslov na dva CD-a - 30 DEM, naslov na tri CD-a - 40 DEM....

Softver snimamo na CD, kao i na našim vašim disketama. Zakazivanje snimanja (za one koji dolaze lično) je bezvečno. Poštariću prilikom slanja poručbinu (šaljemo isključivo preporučeno, sa otpisom koji na plaćanju dostiže) snositi kupac (okvirno za 1CD ili do 10 disketa je 15 dinara, za veće pakete minimalna povećanja na osnovu sumu u zavisnosti od vrednosti paketa). Sva snimanja obavljamo u toku dana, a najdugi rok za isporuku (lično kod nas ili slanje poštom) je sledeći dan.

Adresa: Goran Krmanović (Diler Soft), 29. Novembar 33/1/6, 11000 Beograd

INFOPROJEKT

11070 NOVI BEOGRAD
Omladinskih brigada 65-b

Tel: 011/156-674

Tel/Fax: 011/1778-570

KONFIGURACIJE

Pentium 75, 133, 166, 200
486-133

PRINTERI

LED - OKI
Laser - HP
Matrix - EPSON
Inkjet - EPSON Stylus

KOMPONENTE

CD ROM 8x, 12x
CD RECORDER 4x/4x, 2x/6x
Sound card
TV card - remote control
FM radio & sound card
Fax/modem 14400, 33600
Streamer 250, 420, 850 MB
Speakers 40, 80, 100, 120 W
Headphones & microphone

SERVIS

Servis računara
Servis štampača
Servis monitora
Besplatna detekcija kvarova
Nadogradnja računara

OSTALO
Sprej za čišćenje monitora
Prekrivači za kompjutere
Prekrivači za štampače
Ribbon EPSON, PANASONIC
Ink cartridge EPSON Stylus
CD box 1/5, 1/10, 1/20
CD cleaner set
Screen filler
Konektori
Toner HP
Kablovi
Diskete

✓ *Ispruška praznjenjem*
✓ *Dostava na kućnu adresu*

GARANCIJA
2
Godine

NAJJEFTINIJE IGRE I PROGRAMI

Domaći programi za:

- nekretnine
- turističke agencije
- TV servis

SEGA
KLUB

OTKUP I PRODAJA RAČUNARSKE OPREME

Sastavljamo konfiguracije po želji

SNIMAMO NA CD ROM

662-546, Bulevar JNA 70/stan 3

BBS 011/ 165-452 (22-07h)

KOLOS
BANJICA

Metal Soft

AKO ŽELITE DA POBEGNETE OD
ZENE, AKO VAM NIJE BITAN
KVALITET NAREZANIH CD-a,
AKO SE NE BOJITE VIRUSA ...

PROGRAMI

IGRE

ORIGINALI

MUZIKA

SONY

od **20 DM**

021/360-848

CD ORIGINALI

DILERSKI POPUST!

NOVO!
Adobe collection
Adobe Acrobat 3.0 (Full CD)
AST Sound (Full CD)
Corel Ventura 7 (Full 2 CD)
Adobe Photoshop 4.0 (Full CD)
Corel Draw 7 (Full version 3 CD)
Adobe Page Maker 6.5
MS Office 97 professional edition
MAC EXPERT vol. 4
MS WINDOWS 95 - MEMPHIS rel. 97
MS Encarta 97 World atlas
MS Encarta 97 Encyclopedija deluxe (2 CD)
MS Cinerama 97

Installer COM
WEB-MAKER PRO
THE AMERICAN SIGN LANGUAGE DICT.
Printshop EXPRESS
Norton utilities 2.0 for WIN95
WWF in your house
Newware utilities collection
The greatest clipart collection
Graphic ware collection
3 greatest print shop
New year software 97
MS Exchange server
Macromedia & Fractal design collection
Express childrens education 15
Corel Chemlab

Win95 august 96 (OS rev. 2)
WEB exploration 20000 images
3D world atlas
MS Creative writer 2
Creativity & learning collection
An expert collection (fonts, clip...)
The ultimate human body 2.0
Corel clic & create
Super Wite 3 in 1
Power soft Delphi collection
Cooking for today: Fish & Seafood
Cooking for today: Pizzas
MS Win NT workstation 4.0
Ray dream studio
Brice 2

Nowell software tools
Web page construction kit
Multimedia games
A history of medicine
Java script starter kit
Professional fitness
Instant 3D home designer
Photo backgrounds & objects
Compton's encyclopedija 97
Photo finish 4
Increadible 65000 image pack
MS 3D Movie maker
MS Back office deluxe
Super clipart col. 7
Best MS installer 96

Lotus collection 96
Novell editor
Photo editor
Mummy: Tomb of the pharaoh
Corel kids
Britannica encyclopedia
MS Dinosaurs
11000 TIF for MS WIN
Encyclopedija of space
Compton's Multimedia bible
Guerilla marketing / Office pro
3D skeleton
3D CAD collection
Super presentation collection
Super multimedia collection ...

NOVO!
COMMANCHE 3
NEED FOR SPEED II
OUTLAWS
TEST DRIVE OF ROAD
CITY OF THE LOST CHILDREN
KICK OFF 97
STAR WARS - X WING VS THE FIGHTER
UNEARTHED ARSENAL (addon for Diablo)
AH-64 LONGBOW - GOLD EDITION
MT 42 ABRAMS
INDEPENDENCE DAY
MDK
KRUSH, KILL 'N' DESTROY

Diablo
Duke Nukem - plutonium pack
Titanic: Adventure out of time
NBA Live 97
Master of Orion II
Heroes of might and magic II
Tomb raider
US Navy fighter 97
Fila 97
Spindice wars
NHL 97
Battlizeriser 3000 AD
Total war: over 1000 new levels for Warcraft III
Warcraft II: Tides of darkness
Warcraft II: Beyond the dark portal

Batman forever: The arcade game
Game fiesta (Cyber gladiators ...)
Privatizer 2: The Darkening
Game hard case (Nascar 2 ...)
Star general
Destruction derby
AH-64 Longbow expansion
Game bird collection
Death rally
Alien trilogy
Phantasmagoria 2 (5 CD)
Nascar racing 2
Space jam
Lords of realm II
Ultimate SIM (Sim city, sim life...)
FX fighter turbo

Conquest of the new world deluxe
Blood & magic
Flight master collection
Game vortex (SkyNet/Neo hunter)
3D nightmares collection
Jet fighter III
Cyber gladiators
Archimedean dynasty
Wages of war
Grid runner
Game wizards for Duke 3D
Crystal skull
Harpoon 97 classics
War zone col. (Red alert ...)
Sim copler
Sim golt

Sega CD (Igre sa SEGA konzole)
Full Hit Pinball
Dragon heart
Civilization II scenarios
Red alert (2 CD)
Steel Panther II
MS Flight simulator 6 for Win95
Area 51
Virtua cop
Broken sword (2 CD)
Necrodrone
Neo hunter
Toy story aktiviti center
War wind
Assassin 2015
Power chess (2 CD)

Computer

NEMANJINA 4, BEOGRAD,

011/3226-303, 3226-323, 3224-221, 3610-310

CD klub

CD klub

adresa

skadarska 19
/skadarlija/

telefon

011/ 32 47 120

programi

power bilder 5.0 deployment kit, mash paint 1.5 for 3ds max, word perfect 8.0, sand blaster 1.1 for 3ds max, 3ds max 1.2 sdk, galileo /win95/, character studio 1.2, bounds checker 5.0 for delphi, new effects for lw 5.0, pctools, power desk 2.02 /nt/, digimotion plug-in set 1 for 3ds max, power tools 5.0 for power bilder, padlock 5.0, ms tools sdk, kai power goo 4.0, cartel 1.1, fortress 1.5 /nt/, pixel 3d 1.1, vivo 1.0, drag and zip 2, sitetree, database transformer 1.0 /nt/, adaptec direct cd, adobe persuasion 4.0 add-on, phototools for photoshop, html power tools, corel lumiere suite, adobe acrobate 3.0 cd, geographi wizard 2.0, audio compositor 2.1, win 97 osr2 pee, dvmpeg 4.2 /nt/, particle storm 1.1 for lw, volume light for lw, digital path works 7.0, mplab picdem 3.0, midiart 1.1 /win95/, metareys 3.0 for 3ds max, motion master for lw, puppet master for lw, plug-in for sound forge 4.0, digital excursion 3.0, ...

games

murder death kill, need 4 speed 2, red alert: counterstrike, theme hospital /bullfrog/, kickoff 97 /anco-maxis/, aif gold,scarab /EA/, tigershark/GT interactive/, interstate 76 /activision/, darklight conflict/ EA/, imperium gallactica /GT/,three dirty dwarves/SEGA/, megaman x3 /capcom/, flipout, id4 /fox interactive/, safr gunner/apogee/, outlaws /lucas/, dark colony /gametek/, interpose, yoda stories/lucas arts/, alpha storm /psygnosis/, project paradise, asterx & obelix, battlesport /acclaim/, fallen heaven, squeezezils, drilling billy...

NEW!

**PlayStation
cd klub**

porsche challenge, die hard trilogy, fifa 97,tekken 2, rage racer, destruction derby 2, alien trilogy, worms, command and conquer 2, lemmings 3d, nba live 97, twisted metal 2, krazy ivan, dragon heart, tomb raider, pete sampras tennis, actua golf, crash bandicoot, doom, resident evil, tunnel b1, ridge racer, pro pinball...

... iznajmljivanje playstation konzola

snimicemo CD po vasem izboru za manje od 30 minuta

radno vreme od 10 do 22h

ponedeljak utorak sreda cetvrtak petak subota

NT *soft* & **pc pro**

cd klub

kralja milutina 44

011/ 684 106

od 11h do 20h

cd klub

skadarska 19/skadarlija/

011/ 32 47 120

od 10h do 22h

maloprodaja i veleprodaja ... istog dana saljemo poštom

originali originali originali originali

need for speed 2, rama, murder death kill/mdk/, discworld 2, battleship, g-nome, krush kill and destroy /kknd/, die hard trilogy, realms of the haunting, magic the gathering, lords of the realm 2, tomb raider, age of rifles, jedi knight /dark forces 2/, grid run,, red alert - counter strike, theme hospital, outlaws,dragon lore 2, nhl hockey 97, comanche 3, independece day, flight unlimited 2...

windows 97 new realase, corel 7.0, photoshop 4.0, office 97 pro, page maker 6.5, brifcase for nt 4.0, adobe collection, 3ds max, britanica 2.0, front page 97, corel ventura, kpt bryce 2.2, human body 2.0, learn to speak english, word perfect 6.1...

britanica 2.0, 3d world atlas, cinemania 97, encarta 97, music central 97, dangerous creatures, human skeleton, harrison mc graw hill internal medicine, multimedia guns, encarta world atlas 97, compton's, grolier 97, dictionary, 101 dalmatinac, lion king, pocahcontas, barbie fashion...

delimičan spisak cd izdanja pristiglih do 01.V.'97 pozovite naz za najnoviji katalog

PC PROFESSIONAL

CD KOMPLETI ZA WIN 95

PC SOFTWARE

WIN 95-Br.1 MS WINDOWS 95, COREL DRAW 6.0, MS OFFICE 95, ACCESS 7.0, PH.SHO 3.05, WIN FAX PRO 7.0, LIGHTWAVE, MICROSTATION 95, FRATCAL 4.0...

WIN 95-Br.2 WINDOWS 95 W4.1, COREL XARA, FREEHAND, ORCAD 4.1, PHOTO PAINT 6.0, KAI POWER, TRUESPACE 95, ADOBE ACROBAT 2.1, DELRINA COMM SUITE...

WIN 95-Br.3 AUTOCAD 13 C4, DELPHI 2.0, PARADOX 7.0, NETSCAPE NAVIGATOR, REMOVE IT 95, ADOBE PREMIER 4.2, MIDI SOFT STUDIO, ENVOY, F-PROT 95...

WIN 95-Br.4 VISUAL BASIC 4.0 FOR W95, MECHANICAL ENGINEERING 7.0, PHOTO WORKS, POW.BUILDER 5.0, POWER POINT 7.0, HOT JAVA 95, DESIGN CAD 3D...

WIN 95-Br.5 DELPHI 2.0 CLIENT/SERVER, VISUAL C++ 4.1, MS WINDOWS NT 4.0, NT 3.51, IMAGING, MOTION PIXELS, DASHBOARD 95, EXCEED, AMBIENTE, SIDEKICK...

WIN 95-Br.6 3D STUDIO MAX, COREL VISUAL CAD 2.01, COREL W. PERFECT SUITE 7.0, BOR. C++ 5.0, NORTON COMMANDER FOR W95, VISUAL FOX PRO 3.0...

WIN 95-Br.7 WINDOWS 97, COREL DRAW 7.0, OFFICE 97, AD. PHOTO SHOP 4.0, MS VISUAL C++ 4.2, VISUAL FOX PRO 5.0, OMNI PAGE 7.0, QUICK CAD 9.0, PUBLISHER 2.03...

WIN 95-Br.8 VENTURA 7.0, MS OFFICE 97 - PROFESSIONAL, WIN FAX PRO 7.5, COREL DREAM 3D, COREL PH. PAINT 7.0, MATHMATIKA 3.0, 3D HOME ARCHITECT 2.0, BRYCE 2.0

WIN 95-Br.9 PAGE MAKER 6.5, ADOBE PHOTO CLIP ART, CHAMELEON 5.0, MS OFFICE 97 CLIP ART, MS SQL 6.0, OPTIMA 1.0, DESIGN SHOP 2.0, STATGRAPHICS 2.1...

WIN 95-Br.10 ORCAD LAYOUT 7.0, MS FRONT PAGE 97, MS EXCELL 97, WORLD CONSTRUCTION, DRAFEX CAD FOR 4.1, LIGHTSCAPE 3.0, OUTLOOK 97, POWER SUITE 2.0...

CD SUPERMIXEVI - IGRE

SUPER MIX A1 FIFA 96, NEED FOR SPEED, THE DIG, SCREAMER, WORMS, WARKRAFT 2, CIVILIZATION 2...

SUPER MIX A2 SETTLERS 2, TOP GUN 2, TIME GATE, KAYMAN, ROBOCOOP 3, NHL HOCKEY, DUKE NUKEM 3D, MECH WARRIOR 2, WARHAMMER...

SUPER MIX A3 NBA 96, FORMULA 1 GP 2, STRIKER 96, EURO 96, QUAKE, NORMALITY, RISE OF THE ROBOTS 2, CYBERIA 2, CIVIL WAR 2...

SUPER MIX A4 RED ALERT, NEED FOR SPEED 2, NHL 97 PINBALL 2000, TOMBS RAIDER, DRUID, RING WORLD 2, NASCAR RACING 2, BAD MOJO, TIME COMMANDO...

SUPER MIX A5 NBA 97, FIFA 97, SPACE JAM, ASSASSIN SCREAMER 2, NEMESIS 2, DESTRUCTION DERBY 2, DISC WORLD 2, F-22 LIGHTNING, LASER MATCH, FIREWIND...

TEMATSKI KOMPLETI

CD: CAD I PROJEKTOVANJE ACAD 10, 12, 13, ARCHICAD, ACDAC AUTO ARCHITECT, ARCHITECT LT ACAD DODACI, DESIGN CAD 3D, 3D HOME DESIGNER, VISUAL CAD...

CD: ANIMACIJA I VIDEO 3D STUDIO 4.0, DODACI, DISNEY ANIMATION, ANIMATOR STUDIO, REAL 3D, CALIGARI, DIRECTOR, RAZOR, VIDEO STUDIO...

CD: MUZICKI PROGRAMI CUBASE 2.81, SCREAM TRACKER + SEMPLOVI, VAW 2.0, SOUND FORGE, MIDI STUDIO, SOUND STUDIO I S VE OSTALO STO KOD NAS POSTOJI !!!

CD: GRAFIKA I IZDAVAŠTVO COREL DRAW 5.0, 7.0, PHOTO SHOP 4.0, QUARKXPRESS, VENTURA 5.0, YU FONTOVI, PAGE MAKER, CALAMUS, CLIP ART, UTILS ZA PRINTERE...

CD: ELEKTRONIKA ORCAD 4.2, ORCAD 6.0, PCAD 6.0, 8.5, PSPICE, PROTEL, EL WORKBENCH 4.0, TANGO 2.11, EAGLE, KATALOG...

CD: OBRAZOVNI PROGRAMI WORLD ATLAS, UNDER SEA, BODY WORKS, OXFORD DICT., ENGLISH TUTOR, HISTORY OF WEAPONS, ASTROLOGY, REČNICI...

CD: PROGRAMI ZA INTERNET MS INTERNET EXPLORER, NETSCAPE 3.0, COREL WEB, INTERNET OFFICE PRO, CHAMELEON, PRO COMM 3.01...

CD: PROGRAMI ZA WIN 3.1x ŠVE ŠTO JE POTREBNO, NAJPOZNATIJE I NAJBOLJE ZA MS WINDOWS 3.11 (3.11 OFFICE, COREL, ADOBE...)

NOVO CD: KOMPLET ZA DECU OBRAZOVNI PROGRAMI ZA DEČIJI UZRAST PLUS ODABRANE IGRE ZA DECU !!!

STIŽE USKORO !!!

AUTO CAD R 14.0
MS VISUAL BASIC 5.0
QUARKXPRESS 4.0
SCO UNIX 5.0

NOVO FOTO CD Br.1:

VIŠE OD 1600 FANTASTIČNIH FOTOGRAFIJA SA RAZLIČITIM MOTIVIMA U JPG FORMATU, 24-bit, COLOR !!!
USKORO FOTO CD Br.2 !!!

MS WINDOWS 97
COREL DRAW 7.0 (2 CD-a)
ADOBE PHOTO SHOP 4.0
MS OFFICE 97 PRO
ORACLE 7.3 /W95
MS ENCARTA 97
ENCARTA 97 W.ATLAS
BORLAND C++ 5.0
MS VISUAL C++ 4.2
WATCOM C++ 10.5
BRITANNICA 2.0

ORIGINALI - KOPIJE

OS/2 4.0 (MERLIN), 3.0 (WARP)
3D STUDIO MAX W95/NT
COREL ART GALLERY 2.0
SCO UNIX 3.0 (2 CD-a)
ASTROLOGY TIME LIFE
WINDOWS NT 4.0 + DDK
MS CINEMA 97
2000 FONTS
POWER BUILDER 4.0

COREL DRAW 5.0, 6.0
MS WINDOWS 95
OXFORD DICTIONARY
MUSICAL INSTRUMENTS
LINUX 3.0 (2 CD-a)
W.DISNEY WORLD EXPLORER
MS DOGS, MS OCEAN
HISTORY OF THE WORLD
ENCYCLOPEDIA OF NATURE

IGRE

NOVO NEED FOR SPEED 2
COMMANCHE 3
MS FLIGHT SIMULATOR 6.0
NBA LIVE '97, FIFA '97
RED ALERT (2 CD-a)
SPACE JAM
DIABLO
CHESS MASTER 5000 /W95
FORMULA 1 G.PRIX 2 ...I.T.D.

- KOMPLETI ZA WINDOWS 95, SUPERMIXEVI IGARA, TEMATSKI KOMPLETI:	25.-
- KOPIJE ORIGINALA: PROGRAMI, OPER. SISTEMI, PROG. JEZICI...	
POPUST: 2 CD-a = 45.-, 3 CD-a = 60.-	
- KOPIJE ORIGINALA: ENCIKLOPEDIJE, ATLASI, OBRAZOVNI, IGRE ...	20.-
- PUN CD (650 Mb) PO VAŠEM IZBORU:	30.-
- BACK UP VAŠEG HARD DISKA ILI SOFTVER SA VAŠEG HARD - a:	25.-

BESPLATAN KOMPLETAN KATALOG NARUČITE POŠTOM ILI MODEMOM

Tel. (011) 133-584

KOD SAVA CENTRA

RADIMO SVIH 7 DANA U NEDELJI
ROK ISPORUKE - 24 h.

Call (011) 185.747

Belgrade
(011) 187.834

miro

SMART MULTIMEDIA SOLUTIONS

miroVIDEO DC30 / DC20 / DC10

Od profesionalnog do kućnog nivoa, ove kartice Vam omogućavaju pravi digitalni video studio u vašem računaru. Napravite spot, reklamu ili prezentaciju sa nevidenom lakoćom. Već dokazane na našem tržištu.

miroMEDIA PCTV

Hiti u svetlu! Kartica koja daje odličan prijem TV signala na monitoru Vašeg računara u svim veličinama. Možete i snimati pokretne/zamrznete slike na hard-disk.

miroCRYSTAL VR2000 / VR4000

Izuzetne 3d grafičke karte koje pokreću S3 Virgo/Vx processor uz pomoć 2mb ultra brze Vram memorije. Model VR4000 sadrži 4mb Vram-a. Naravno, tu je i TV izlaz.

miroMEDIA 3D / miroCRYSTAL 3D

Kartice istih osobina kao VR serija osim što sadrže 2mb pristupačnog ali i dalje izuzetno brzog fast-edo Ram-a (35ns) bez opcije proširenja. Model miroCRYSTAL nema TV izlaz.

miroCRYSTAL 225D

Kartica ranga Diamond Stealth 2001 sa 2mb fast-edo memorije, Miro kvaliteta, po izuzetno pristupačnoj ceni.

miroMEDIA fanatik

3D naočare za novi doživljaj Vaših omiljenih igara.

miroMEDIA Remote

Daljinski upravljač kao zamena za miša. Novi dizajn.

miroMEDIA Surround

Da li ste čuli za Dolby Surround sistem sa 5 zvučnika?

List Computers

Cara Uroša 35, tel 011/185.747, 187.834, od 10-18

133
pentium

Inferno

200
pentium

Conquistador

166
pentium

Diabolique

Pentiumska matična ploča sa Intel Vx čipovima i 256 Kb keš memorije; 1mb / Cyrix/Amd procesorska jedinica snage 183Mhz; 16Mb radne memorije EDO familije; S3 grafička kartica sa 1Mb memorije; Flopi disk uređaj za 3.5" 1.44Mb diskete; 14" Kolor monitor bez zračenja; Tastatura za Win95; Mitsumi miš sa 2 tastera; 1,3Gb Hard disk uređaj

1410 dukata

Pentiumska matična ploča sa Intel Vx čipovima i 256 Kb keš memorije; Cyrix procesorska jedinica snage 200Mhz; 16Mb radne memorije EDO familije; S3 grafička kartica sa 1Mb memorije; Flopi disk uređaj za 3.5" 1.44Mb diskete; 14" Kolor monitor bez zračenja; Tastatura sa 104 tastera za Windows 95; Mitsumi miš sa 2 tastera; 1,3Gb Hard disk uređaj

1660 dukata

Pentiumska matična ploča sa Intel Vx čipovima i 256 Kb keš memorije; Tbm/Amd procesorska jedinica snage 166Mhz; 16Mb radne memorije EDO familije; S3 grafička kartica sa 1Mb memorije; Flopi disk uređaj za 3.5" 1.44Mb diskete; 14" Kolor monitor bez zračenja; Tastatura za Win95; Mitsumi miš; 1,3Gb Hard disk uređaj

1510 dukata

... možete naručiti i konfiguracije po Vašoj želji ...

Specijalna ponuda (dok zalihe traju)

profesionalna video mixer (genlock) kartica u SVHS kvalitetu firme Fast = 999.-

Kupite računar od ljudi koji znaju svoj posao

Dostavljamo računarsku opremu i delove kupcima na kućnu adresu; Pružamo garantni rok od 12 meseci, kao i vangarantni od 3 godine; Besplatna tehnička podrška tokom garantnog roka (1 god); Obezbeđujemo besplatnu zamenu neispravnih delova u roku od 24h; Besplatan softver bez ograničenja prilikom kupovine; Obezbeđujemo 48h testiranje za svu opremu iz prodajnog programa; Računare povežujemo u mreže i proizvodimo specijalizovani softver; Sve cene su date bez poreza na promet; Isporuka odmah po uplati 100% avansa na žiro račun

Da li želite bih besplatne informacije!

- Daj nam više detalja (PC101 / DC20 / DC30)
- Grafičke karte (CRYSTAL 3D)
- Kartice za video na TV (miroMEDIA PCTV i Remote)
- Izdaci kompjutera (Advanture & Game Site, Buzna, Buzna/MI)
- Informacija o našem odelu ili našim prodajnim mestima

Kupnja listi, ostvariću vam

Vivid ceDeteka

2 - Master of Orion 2 - Independence Day - Pod - Power F1 - Kick Off 97 - Dark

ic - The Settlers 2 - Star Commando - The Crow - The Warcraft

Light Conflict - Crush, Kill! 'n' Destroy - Red Alert - Virtual

Safari - Tigershark - 101 Dalmatians - scorch - Teach Me Piano - Blood & Mag

CeDeteka

novi CD klub sa niskim cenama i profesionalnom uslugom. Veliki izbor kvalitetnih CD originala - najnovije hit igre (sa top liste) kao i najsvežiji CD originali sa programima. CeDeteka radi non-stop, 7 dana u nedelji od 12-20 časova. Moguce je dinarsko plaćanje u gotovu ili na žiro-račun.

Prodaja CD originala

cd originali po ceni od 75 din. Dajemo popust na više CD naslova. Redovno snabdevanje najnovijim naslovima sa top-liste.

Snimanje na CD

snimamo na najnovijim snimaćima na najkvalitetnijim CD pločicama. Cena snimanja CD-a na našim medijama već od 75 din, po izboru 95 din a audio CD 105 din. Snimanje odmah, bez čekanja, na našem 4-brziškom rekorderu. Saljemo i poštom, pouzecem. Kopija (bekap) hard diska sa garancijom samo 95 din. Katalog na disketi ili elekt-ronskom poštom. Izaberite iz baze od preko 120 gigabajta softvera.

Oprema za Vaš kompjuter

video karte, cd-rom uređaji, zvučne karte, CD čistači, diskete, prazne CD medije, prekrivači za računare, kutije, joystick palice itd...

Garancija kvaliteta

oprema koju koristimo, najbolje CD medije i diskete, kao i profesionalni odnos prema vama najbolja su garancija kvaliteta i brzine usluge. Proverite.

beograd, zvezdara
telefon (011) 427.850
vivid@eunet.yu

www.sampro.co.yu

samardžić & son

SAMPRO

sales@sampro.co.yu

11080 ZEMUN, Njegoševa 19

tel.: 011-101-203

tel./fax.: 011-193-066

RADNO VREME

pon.-pet. 09-17

sub. 10-15

PROLECNA PONUDA

AMD 5x86 133 MHz

CPU AMD 5x86 133 MHz, 8 Mb RAM, PCI SVGA
S3 Trio64V+, Hard Disk 1.3 Gb, FDD 3.5"
SVGA Color Monitor 14" Daewoo ili DTK
Mini Tower Case + Tastatura
Miš + Podloga

cen.: 1190,00

WIN 3.11

* DOPLATE *

PCI SVGA S3 Virge 4Mb 65,00
Hard Disk 1.7 Gb 40,00
Hard Disk 2.1 Quantum Fireball 80,00
MB SOYO HX 512Kb cache 50,00
COLOR Monitor 15" LR, NI 190,00
COLOR Monitor Philips 105A 410,00

* SPECIJALNA PONUDA *

CD-ROM Teac 16x 235,00
SOUND BLASTER 16pro 45,00
SOUND BLASTER Vibra FM 115,00
ACTIVE Speakers 50w/80w 45,00
PROLINK faxmodem 14.400 voice 65,00
PROLINK faxmodem 33.600 voice 175,00
US Robotics fax/voice 33.600 int 270,00
US Robotics fax/voice 33.600 ext 320,00

AMD K5 133 MHz

CPU AMD K5 133 MHz, 16 Mb RAM, PCI SVGA S3
Trio64V+, Hard Disk 1.3 Gb, FDD 3.5"
SVGA Color Monitor 14" Daewoo ili DTK
Mini Tower Case + Tastatura
Miš + Podloga

cen.: 1340,00

WIN 95

WIN 3.11

Intel Pentium 133 MHz

CPU Intel Pentium 133 MHz, 16 Mb RAM, PCI
SVGA S3 Trio64V+, Hard Disk 1.3 Gb, FDD 3.5"
SVGA Color Monitor 14" Daewoo ili DTK
Mini Tower Case + Tastatura
Miš + Podloga

cen.: 1499,00

WIN 95

WIN 3.11

* NAŠI ZASTUPNICI *

Vršac 021-462-807
Novi Sad 013-813-388
Podgorica 081-36-432
Leskovac 016-51-157

ako vašeg grada ovde nema,
javite se i postanite naš zastupnik

* PRINTERI *

Epson LX 300 280,00
best buy Epson LQ 100 290,00
Epson Stylus 200 COLOR 380,00
Hewlett Packard DeskJet 820C 660,00
best buy HP DeskJet 690C 550,00
Hewlett Packard LaserJet 5L ..... call !!

Cyrix 6x86 166 MHz

CPU Cyrix 6x86 166 MHz, 16 Mb RAM, PCI
SVGA S3 Trio64V+, Hard Disk 1.3 Gb, FDD 3.5"
SVGA Color Monitor 14" Daewoo ili DTK
Mini Tower Case + Tastatura
Miš + Podloga

cen.: 1499,00

WIN 95

WIN 3.11

Radno vreme
10:00 am 09:00pm
NON-STOP

pc max 19.

- snimanje na CD po vašem izboru
- snimanje na hard
- back up

Na svakih 5 snimljenih CD-ova dobijate 1 BESPLATNO!!!

Snimanje na diskete
CD originali

Snimanje se vrši isključivo na originalnim (TDK, PHILIPS, KODAK) diskovima

011/432-132

Dimitrija Tucovića 45/20

ComAll

audio - video - graphics

HD - DAT - CD's recording

PC konfiguracije, periferije, multimedija
DAT trake, diskete, CD-blank, audio i video kasete
toneri za laserske i ink jet printere
riboni, pisane trake, toneri za fotokopir aparate
specijalni papiri i folije, računarska kozmetika

Uslužni programi, igre, izrada namenskog softvera
semplovi (AKAI, ROLAND .. AWE32)

Audio CD-DAT recording, mastering, remix, effect
snimanje/noise processing sa LP's
i audio kasetna na CD's ili DAT

Video recording, digitalna video montaža
foto usluge, slajdovi, priprema za štampu
kolor kseriranje, video/photo slide show na CD

tel/fax 021/613-262, 613-629

TRIM

COMPUTERS

CD KLUB
BEOGRAD
Pancevačka 2

☎ 155-294
e-mail: dootrim@EUnet.yu

ORIGINALNI
NASLOVI

56

PO IZBORU
AUDIO

93

BACKUP HD-a

SNIMITE CD PO NAJNIZOJ CENI !!!

CD IGRE

- NEED FOR SPEED 2
- COMANCHE 2
- M1A2 ABRAMS
- IMERIA GALACTICA
- OUTLAWS
- FALLEN HAVEN(kao UFO)

CD PROGRAMI

- MS ENCARTA '97
- MS ENCARTA ATLAS '97
- MS CINEMANIA '97
- MS OFFICE PRO '95
- 3D ATLAS
- NT WINDOWS 4.0

HARDWARE

486 DX 133MHZ.....CALL

PENTIUM.....CALL

KOMPONENTE

- SOUNDBLASTER
- FAX/MODEM/VOICE
- SIMM 4 | 8 | 16
- FLOPI 3,5"
- S3 TRIO 64 V+
- TRIDENT 9440
- ŠTAKLENI FILTER
- 1 MB ZA G.KARTICU
- TASTATURA BTC
- MOUSE POWER
- MOUSE GENIUS
- MOUSE PAD
- PAD SA SLIKOM
- ŠTAMPAČI

SVE ŠALJEMO POŠTOM

SVE ŠALJEMO POŠTOM

* TEMATSKI KOMPLETI * TEMATSKI KOMPLETI * TEMATSKI KOMPLETI

SIM. LET: AH640 APACHE_F22_LIG.
F56 FALCON.COMANCHE...JTD
DINK WORLD II.DARK SEED 2
ALONE IN DARK 3...JTD
AUTO * NEED FOR SPEED.NASCAR 2
SCHEMERS.ROAD RASH.
MOTO* FATAL RACING.F1 8P2...JTD

STRATEG: WAR CRAFT II. Z. C & C.
AND FORCE.BATTLE ISLE 3...JTD
PLATFORM: ALADDIN.KING LEONIDAS...JTD
BORILAC: BUSTLE. COMBAT 2.BATTLE BEAST
F1 FIGHTER.TOTEM. CARNAVAL...JTD
AVANT:2: SPACE QUEST 5.SAMURAI KNIGHT.
AND MOD.REALMS OF PARADISE...JTD

SPORTSKE: FIFA 96.NBA 97.NHL 97.
ACTUAL SOCCER.LINKS 97...JTD
ALAN TINKLES.ERADITION QUARE.
DOOM: WICHAMEN.MORTAL COOL_XS...JTD
FRP: ELDER SCROLLS 3.SAVED UNDESIRABLE
PUCACKE: DUNGEON MASTER 2.LANDS OF LORE...JTD
SEER AND DESTROYERS.SWISS
CAPTAIN QUALKAR.CYRUS 2...JTD

► Najnovija multimedijalna izdanja ◀

- Astronomija
- Medicina
- Umetnost
- Istorija
- Enciklopedija

SNIMANJE NAJNOVIJIH DISKETNIH NASLOVA

ACZ 011/628-648

Radno vreme: Svakim radnim danom od 11-19 časova

LO

-386 DX 25/33MHz 64KB cache ISA	420
-386 DX 40MHz 128KB cache ISA	450
-486 DX 33/40/50MHz 128KB cache ISA ili VLB	550
-486 DX2 66/80MHz 256KB cache VLB ili PC	620
-486 DX4 100/120MHz 256KB cache VLB ili PCI	690
-AM5x86 133MHz 256KB cache, PCI	750

Konfiguracije sadrže: 4MB rama, SVGA video kartu 512KB, HDD 105MB, flopi 3.5, mini tower, mono monitor.

HI

-AM5k86 100 100MHz 256KB cache, PCI	1260
-AM5k86 133 100MHz 256KB cache, PCI	1290
-AM5k86 166 133MHz 256KB cache, PCI	1440
-Cyrix 166+ 133MHz 256KB cache, PCI	1380
-Cyrix 200+ 150MHz 256KB cache, PCI	1540
-Pentium Intel 120MHz 256KB cache, PCI	1360
-Pentium Intel 133MHz 256KB cache, PCI	1420
-Pentium Intel 166MHz 256KB cache, PCI	1580
-Pentium Intel 200MHz 256KB cache, PCI	1880
-Pentium Intel MMX 200MHz 256KB cache, PCI	2120

Konfiguracije sadrže: MB Intel Triton II, 8MB rama, SVGA PCI video kartu 1MB, HDD 1.3GB, flopi 3.5, mini tower, color monitor.

Povoljne Cene!

-4MB mem, 72 pina	35
-SB 16 comp. od	50
-Dodatni 1MB za video karte	25
-CD 8x od	160
-CD 12x od	210
-Fax-Modem-Voice 14400 od	65
-Fax-Modem-Voice 33600 od	170
-Aktivni zvučnici 2x120W	80
-Genius ručni skener, Mono 400DPI	90
-Genius ručni skener, Color 800DPI	280
-CD Writer 4x	1400

Monitori!

-Mono DTS	180
-Samsung 3NE	
-Daewoo 14X	
-KFC 14	
-Philips 104S	370
-Philips 104B	420
-Philips 105A	730
-Philips 107B	1160

Multimedia Pack!

-Philips SB 16 compatible card + Philips CD rom*12X	280
-Philips Speakers 2x120W	80
-JoyStick Genius	30

Video!

-TV tjuner	190
-Philips TV tjuner, video capture	450
-PCI Video karta, kompozitni + SVHS	280
-Miro Video DC 30	1300
-Fast Movie Machine Pro, Video Maker	

CD ROM!

-Sony, Imes 8X	
-Philips, Creative 12X	
-Teac, Sony 16X	

Video Karte!

-S3 Trio 64V+	
-S3 Virge 3D edo	
-Stealth 3D 2000	
-Stealth 2001	
-Spea 968 wram	
-Ali Mach 64	
-Hercules 128/Video	
-Matrox Mystique	

Konfiguracija!

- AMD 5k86 133
- AMD-ov Pentium klon
- Intel Triton II
- PCI Magistrala
- 8MB RAM-a
- PCI S3 V64+ 1MB
- HDD 1.3GB
- 3.5 flopi
- Color Monitor
- Mini Tower
- YU tastatura
- Mouse
- CD ROM 8X
- SB 16 comp.

1490

Konfiguracija!

- Cyrix 166+ 133MHz
- Cyrix-ov Pentium klon
- Intel Triton II
- PCI Magistrala
- 16MB RAM-a
- PCI S3 V64+ 1MB
- HDD 1.3GB
- 3.5 flopi
- Color Monitor
- Mini Tower
- YU tastatura
- Mouse
- CD ROM 8X
- SB 16 comp.

1650

Konfiguracija!

- Intel Pentium 133MHz
- Intel Triton II
- PCI Magistrala
- 16MB RAM-a
- PCI S3 Virge 2MB edo
- HDD 1.3GB
- 3.5 flopi
- Color Monitor
- Mini Tower
- YU tastatura
- Mouse
- CD ROM 12X
- SB 16 comp.

1720

Konfiguracija!

- Intel Pentium 166MHz
- Intel Triton II
- PCI Magistrala
- 32MB RAM-a
- PCI S3 Virge 2MB edo
- HDD 1.7GB
- 3.5 flopi
- Color Monitor
- Mini Tower
- YU tastatura
- Mouse
- CD ROM 16X
- SB 16 comp.

2080

Konfiguracija!

- Intel Pentium 200MHz
- Intel Triton II
- PCI Magistrala
- 32MB RAM-a
- PCI S3 Virge 2MB edo
- HDD 2.1GB
- 3.5 flopi
- Color Monitor
- Mini Tower
- YU tastatura
- Mouse
- CD ROM 16X
- SB 16 comp.

2420

Specijalna ponuda svim vlasnicima AMIGA (A500, A600, A1200, A4000) računara ako žele da svoj kompjuter zamene za PC (386, 486, Pentium), to mogu da urade kod nas po veoma povoljnim uslovima.

Pored usluga servisiranja računara i ponude standardne opreme, imamo velik izbor: štampača (matričnih, laserskih i ink-jet), stonih i ručnih skenera, fax-modema, kao i razne potrošne robe.

Mogućnost nadogradnje vašeg sistema tj. osnovne ploče, video karte, hard diska itd. sistemom staro za novo.

Garancija 12 meseci, Servis obezbeđen u Beogradu.

DIGITAL STUDIO

Pap Pavla 4, Novi Sad
tel.: 021 618 497

Amey

*originalni 18
kompilacije 12-15
minutacije 0.8*

Palanka 135, Sr. Mitrovica
tel. 022-226 095

BM MARKETING
SERVISIRANJE
PROIZVODNJA
PC RACUNARA

OSNOVNE PLOČE

UK 250/4 MHz AMX2 130/24 686 66/10 MHz 385 V
486 DX45 133 MHz + EIDE + FD + V

ⒶOpen Acer 57 Pent. 104 IDE+VIO PCI 179,-
ⒶOpen Acer 5K Pent. 104 IDE+VIO PCI 210,-
ⒶOpen Acer 5T Pent. 430 TX MMX USB IDE+VIO PCI 290,-
ⒶOpen Acer 66 Pent. PRO Natoma IDE PCI 300,-
ⒶOpen Acer Pentium 600 TX + Klamah CPU 233/266MHz 2000/2600 PCI 300,-
ⒶOpen Acer USB-Universal Serial Bus adapter 30,-

CPU / MEMORIJA

AMD K5 100 / 133 / 166 MHz 70,-
AMD K5 166/133/166 MHz 125 / 160 / 200,-
Intel Pentium 333/166 MHz 270 / 400,-
Intel Pentium MMX 200 MHz 800 / 1100,-
Pentium Pro 166 MHz 512 KB / 200 MHz 256 KB Cache 10 / 10 / 35,-
1 MB SMM 120,-
4 / 8 / 16 / 32 MB EDO 72pin, PS/2 SMM 38 / 80 / 160 / 320,-
16 / 32 / 64 MB SDRAM DIMM 168 pin 165 / 300 / 480,-

TVRGI DISKOVNI DISK / JEDINICE / CD / KONTROLERI

1.3 GB Seagate/Quantum/Wd/Fujitsu IDE 333/240,-
1.6 / 1.7 GB Seagate/Quantum/Wd/Fujitsu IDE 470,-
2.1 GB Quantum/Fujitsu IDE 450,-
2.8 GB Quantum/Fujitsu IDE 580,-
3 GB Quantum/Wd IDE 640,-
3 GB Quantum IDE 800,-
2.1 GB Quantum/Seagate SCSI 640,-
3 GB Quantum SCSI 760,-
Eksterni SCSI klučnice 5.25", napajanje 50W SCSI FD 50/60,-
1.44 MB Sony / 1.2 MB Teac / Epson IDE 1700/200,-
CD ROM ⒶOpen Acer 412/118 bez IDE SCSI 1100,-
Sony 8255 Philips 6020 CD pločac 2/6 bez internu SCSI 1550,-
Yamaha CD pločac 4/8 bez internu SCSI 1600,-
ⒶOpen 21P drive 100 MB (disk 100 MB, 0.4) SCSI/LPT 340,-
IDE/FD + I/O / EIDE/FD + I/O IBM/UL 15/20,-
Adaptec 1540/2 SCSI SA 160/250,-
Adaptec 2810/2940 SCSI SCSI 210/360,-

Prenosivi / Notebook / Palmtop računari

Therac Packard 0.2/23 MHz 850,-
Case Casio/Apple 1.1 AMB ROM 4MB RAM Win 95 CE 150,-
ⒶOpen Acer 350C lokal 586/10 6/430 MB 1850,-
IBM 386CD Pentium 120MHz 10.4" Active RGB 1 GB CD RAM 380,-

BM Classic Pentium 133 / 166

ⒶOpen PCI Pentium osn. ploča + Intel/AMD K5-133/166MHz 1.3 GB HD + 1.44 MB FD + 16 MB RAM
Mini Tower 200 W + Mi8 sa podlogom ⒶOpen Accufeele tast.
SVGA PCI 64 bita graf. kartica + 14" Kolor monitor
AMD K-5 133/166 MHz 1395 / 1525,-
Doplatna 15" monitor Acer / CD / BD 2.5 G 160/165/120,-
Intel 133/166 MHz 1465 / 1635,-

GRAFIČKE KARTICE

Trident 512 kb / 1 MB ISA 950,-
Cirrus Logic 9429 / Trident 9440 VLB 1 40,-
Cirrus Logic 5440 PCI 1 55,-
S3 Trio 84 V + MPEG 50 PCI 1 60,-
Prostere sa 1 na 2 MB SVOJ RAM 35,-
ⒶOpen Accufeele P760 3Virge 3D MPEG/24MB Edo PCI 140/200,-
Trident 40000 128-bit video processor 2.5/5 MB PCI 180/270,-
Matrox Millennium / Matrox Millennium 4 MB PCI 400/600,-
Neo Video DCS3 MPEG real time PCI 1300,-

TASTATURA / MIŠEV / MULTIMEDIJA

ⒶOpen USB-6000 YUASCF ⒶOpen USB-3000 YUASCF 50/85,-
MS (3 tastatur) / Genius 3 miš sa podlogom 85,-
Microsoft OEM RS-232 sa podlogom 15/35,-
ⒶOpen Acer Sound Magic 320/AM32 3D Crystal SBlaster 80,-
Creative Labs Sound Blaster VISA + FM 130,-
ⒶOpen Acer Sound Magic 320/AM32 3D + ViewT rate SB 180,-
ⒶOpen Acer Sound MP12 Fax/Modem/Voice 33.6+30GBlast. 160,-
Creative Labs Sound Blaster AWE32 Prp ps 270,-
Creative Labs Sound Blaster AWE32 Prp ps 450,-
Casio GV 100 digital/kamera/40/40/40/21/1641/28elka 2MB 1650,-
Microsoft Multimedia Microton za SBlaster 25,-
Multimedia svrhu zaubrod. 10/40/80 W izlaz 40/80/80,-
Fax/Modem/Voice MNP-5 internu 14.4 / 33.6 K 70 / 180,-
ⒶOpen Acer 134 Fax/Modem/Voice/CD/DVD 33.6 K Fax/Mod. Voice "Recorder" Sportler 33.6 K internu/eksternu/340,-
Fax/Mod. Voice "Recorder" 33.6 K internu/eksternu/340,-
UPS 800 VA jedinica za neprekidno napajanje/ 1000 VA 450/1000,-
ⒶOpen Acer E685 Mini PC Baby 200 W SP3 125,-
ⒶOpen Acer 1046 Mid Tower ATX 200 W SP3 170,-
Mini Tower klučnice 200W / DeskTop 200W 65/75,-
Soy Tower klučnice 250W 80,-
NE-2000 klučnica karte BNC + UTP ISA / PCI 45 / 100,-
mrežna karte BNC 100MHz 20,-
BNC i mrežna karte BNC nastavak kabla / Terminator 4 / 10/10,-
Posebna ponuda opštine mrežni kabl 10,-

MONITORI

Zalimni stavovi filter 1415" 20,-
SVGA 14" Mono 180,-
ⒶOpen Acer 7134E 14" (1024*768) digital NR 170,-
Philips 1045 14" (1024*768) intj. 1040 NR 180,-
ⒶOpen Acer 7156E 15" (1280*1024) analog NR 380 / 420,-
ⒶOpen Acer 7156E 15" (1280*1024) digital NR 580,-
Philips 105A 15" (1280*1024) digital NR 640,-
ⒶOpen Acer 7176E 17" (1600*1280) digital NR 1150,-
Philips 107A 17" (1600*1280) digital NR 1700,-
ⒶOpen Acer 7198E 17" (1600*1280) digital NR 3000,-
Nokia 2015CS Cyberman 21" (1600*1280) digital NR 5420,-

BM Standard Pentium MMX 200

ⒶOpen PCI Pentium TX osn. ploča + Intel MMX 200MHz 2.5 GB HD + 1.44 MB FD + 32 MB SDRAM
ⒶOpen Mini Tower + Genius 3 Miš + ⒶOpen Accufeele tast.
ⒶOpen S3 Virge 2MB 3D graf. kartica
ⒶOpen 15" Digital Kolor monitor
ⒶOpen CD ROM 12x 3150,-
Doplatna Acer 17" monitor / graf. kartica sa 4 MB 500,-

PRINTERI / PLOTERI / SKENERI

Epson LX-300 matični printer 90/- A4 200,-
Epson FX-1170 matični printer 90/- A3 850,-
Epson FX-900+ matični printer 90/- A3 3300,-
Epson LQ-100 / Epson LQ-300 matični printer 240/- A4 3000/600,-
Epson LQ-570 matični printer 240/- A4 880,-
Epson Stylus 820 ink jet printer 240/- A4 1200,-
Epson Stylus 1100 / 1500 ink jet A3/A4 360 / 1520/3030,-
Epson Stylus 200 / 800 Color ink jet printer 360 / 1000/1900,-
Epson Stylus 200 Mono / 400 Color A4 720 / 370/550,-
Epson Stylus Color XL PRO Ink jet printer 720 A4 610/700,-
Epson Stylus Color XL PRO Ink jet printer 720 A4 750,-
Epson Stylus 2000 / Color Cx-DMY 720 A4 2460,-
Mastella 800-1000 / Color Cx-DMY 720 A4 2916,-
Hewlett Packard 5L laser printer / 6L 600 50 / 50 / 110,-
Hewlett Packard 8P/8MP laser printer A4 600 140/190,-
Hewlett Packard 5 laser printer 600 A3 300,-
Hewlett Packard 4V laser printer 600 A4 2900,-
Hewlett Packard Color Jet 5 laser printer 1200 A3/4 12000,-
Hewlett Packard DesignJet 2000non-ploter/80 600 A0 630/750,-
Hewlett Packard DesignJet 3300ci ploter/postajice 800 A0 14440,-
Hewlett Packard DesignJet 750Cxi ploter/80 600 A0 20500/27000,-
Memorijon poljarnine AMB / Postscript EP 4 / 4V 180/190/240/300,-
Tower 4L-49 / 4L / 5P / 4+ / 4V 300 A4 1650,-
Hewlett Packard 4 P color skener 300 A4 80,-
Hewlett Packard 4 C color skener 300 A4 160,-

Apple Macintosh / Power Computing

Power Mac 4000 200MHz 16 MB 2GB/CD Bx 3000,-
Power Mac 8200 120MHz 16 MB 1.2GB/CD Bx 4100,-
Power Mac 7500 130MHz 16 MB 1.2GB/CD Bx 3 Casha 4800,-
Power Mac 8600 200MHz 32 MB 2GB/CD 12x/2x 7500,-
Power Mac 8600 200MHz 32 MB 4GB/CD 12x/2x 8500,-
Power Mac 8600 200MHz 32 MB 4GB/CD 12x/2x 8500,-
Power Tower 150MHz 16MB 1GB CD/4x 2GB L2/4MB/32 5200,-
Power Tower 200MHz 16MB 2GB/CD/4x 1MB L2/4MB/32 7900,-
Power Tower Pro 225MHz 16MB 2GB CD/4x 1MB L2/4MB/32 8200,-
Apple Multiple Scan 17" 1700 monitor 1200,-
Apple Vision 1710 17" / 1710 A 17" monitor 2000 / 2350,-
Apple Vision Scan 20" monitor 4400 / 4400,-
Apple Scan 8" 8" monitor V. Mac 1550,-
Apple Design / Extended / Adjustate tastatura 180 / 220 / 420,-
Apple Desktop Bus V. Mac 240 / 420 / 610,-
DIMM modul 64 bit 198 pin 16/32 / 64 MB 240 / 420 / 610,-
DIMM modul 64 bit 168 pin 1 MB VRAM 70 rano. 145,-
Apple Laser Writer 12/640 BPS laser printer A4 Postscript 3600,-
Apple Laser Writer 16/600 BPS laser printer A4 Postscript 4400,-
Apple Color One Scanner 1200/30 2200,-

BM PRO Pentium II Klamah 266

ⒶOpen PCI Pentium II osn. ploča + Intel Klamah 266MHz 2.5 GB HD + 1.44 MB FD + 64 MB SDRAM
ⒶOpen Midi Tower + Genius 3 Miš + ⒶOpen Accufeele tast.
ⒶOpen S3 Virge 4MB 3D graf. kartica
ⒶOpen Digital Kolor monitor
ⒶOpen CD ROM 12x 5550,-
Doplatna Acer 21" monitor 2750,-

POBEDITE!

Brzina

AMD Pentium K5 PR-100
Intel VX mobo, 256KB
16 MB EDO RAM
1.44 MB floppy disk
1,3 GB hard disk
SVGA 1MB
14" monitor kolor N/LR
minitower, tastatura
miš Genius
Windows 95, software 95

Doplata:

AMD K5 PR-133	40
Cyrix 6x86 P166+	130
Intel 133 MHz	140
1.7 GB Hard Disk	40
SoundBlaster pro 16 bit	50

1.280,00

birajte poklon uz konfiguraciju:

CD naslov, diskete, filter

**komponente
nadogradnja
servis
održavanje
originalni cd naslovi**

Snaga

AMD Pentium K5 PR-133
Intel VX mobo, 256KB
16 MB EDO RAM
1.44MB floppy disk
1,7 GB hard disk
SVGA 1 MB s3 Trio 64 v+
14,4 K fax/voice modem
Sound Blaster 16-bit
14" monitor kolor N/LR
minitower, tastatura
miš Genius
Windows 95, software 95

1.470,00

Brutalnost

Intel Pentium 166 MHz
Intel VX mobo, 256KB
32 MB EDO RAM
1.44 MB floppy disk
2,1 GB hard disk
SVGA 4MB s3 Virge 3D
33,6 K modem fax/voice
Sound Blaster 32 PnP
CD rom player 12x
15" monitor kolor N/LR digital
minitower, tastatura
miš Genius
Windows 95, software 95

2.480,00

nova
computers

1.850,00

Moć

Intel Pentium 133 MHz
Intel VX mobo, 256KB
16 MB EDO RAM
1.44 MB floppy disk
2,1GB hard disk
SVGA 2 MB s3 Trio 64 v+
Sound Blaster 16 VIBRA+FM
CD rom player 8x
Joystick
14" monitor kolor N/LR
minitower, tastatura
miš Genius
Windows 95, software 95

izbor iz ponude komponenata

CPU:
Intel 133, 166, 200, 300 MHz MMX
Cyrix 6x86 P166+, P200+
AMD K5 PR100, PR133, PR166, 5x86

MOTHER BOARD:
Intel w/ hv, optički
Gigabyte, Soyo, Tomedo, ...

MEMORIJA:
8 MB, 16 MB
8 MB, 16 MB, 32 MB EDO RAM
16 MB, 32 MB DIMM SDRAM
SOJ 512K EDO

HARD DISK:
1,9GB, 1,7GB, 2,1GB, 2,5GB, 3,2GB
Seagate, Fujitsu, Quantum, WD

VGA ADAPTER:
CL 5440 /CL 5446
s3 brio 64++
s3 virge 3d 2MB, 4MB
ATI Xpression rage 3D/2MB
Diamond Stealth 1000/1 9500
Diamond Stealth 3D 3000
Matrox Histicque 2MB, 4MB
Matrox Millennium 4MB
Miro Video DC 30

CD ROM player:
8x, 12x, 16x Teac, Sony, Panasonic
MODEM:
14,4, 33,6 kbps
UMC, CL, Rockwell, US robotics

SOUND:
SoundBlaster 16 pro
SoundBlaster Vibra 16+FM
SoundBlaster 32 PnP
SoundBlaster AWE 64,
FM tuner
Speakers 50, 60, 120 W

MONITOR:
14", 15", 17", 21" color
Azura, DTK, Daewoo, Philips, ...

PRINTER:
matrix, ink jet, laser
EPSON, Hewlett Packard

ETC:
Handy Scanner Genius
Desk Scanner HP 4P/ Sily 4C
HDD rack
Mouse: Microsoft, Genius, Logitech, ...

011.495.939

ul. Milovana Šaranovića 24 ♦ od 10 do 17

Procenite i vi...

Priključak na Internet

Fax modem od 80

GRAPHICWARE COLLECTION 2
ENCYCLOPEDIA BRITANNICA
ULTIMATE MEGA INSTALLER
KRUSH, KILL 'N' DESTROY
BEST WIN 97 INSTALLER
DESTRUCTION DERBY 2
SOFTWARE 97

IRON HELIX

METAL RAGE

TOY STORY

ALLIED GENERAL

THE FONT FACTORY

TOMB RAIDER

CRITICAL PATH

PRIVATEER 2

LIVE 97 NBA

TIGHTWADS

RED ALERT

SCORCHER

DEFCON 3

ORION II

Pentium računari
Monitori (Samsung, Daewoo)
Video kartice (Number 9, Matrox,
Diamond, S3 3D)
Hard diskovi (WD, Fujicu)
Fax modem (US Robotics)
Skener Genius color
Iomega ZIP/JAZZ
CD ROM 4x, 8x, 12x, 16x
CD recorder 2/4, 4/6
Sound Blaster (Creative)
Zvučnici (Sony, Koss)
FM radio kartica
TV kartica (AV Labs)
Štampači (Epson, HP)

DIABLO

NHL 97

QUAKE

ACE 200

POWER F1

SPIDER-MAN

WINDOWS 97

VIRTUAL SQUAD

RALLY CHALLENGE

THE VISUAL DICTIONARY

NORTON UTILITIES

MASTER INSTALLER 4

MS WINDOWS NT 4.0

TEST YOUR CHILD ENGLISH

MAJOR SOFTWARE 'ADD-ONS'

BEST GRAPHICS COLLECTION

SOLID GOLD 17, 18, 22, 23, 24

SOFTWARE DRIVERS

THE UNIVERSE & WISDOM

POWER SOFT & DELPHI

DISC WORLD II

CD ROM od 120

Compact diskovi, daljinski joystick, pistolj...

VALTEK
COMPUTERS

Milenija Popovića 14a, 11070 Novi Beograd, Tel/fax: (011) 222 41 81, 222 40 57, 222 34 40

Karadardeva 95, 14000 Valjevo, Tel/fax: (014) 220 502, 222 520

BUDO PRODUKCIJA

konfiguracije

ploče

procesori

hard diskovi

grafičke kartice

multimedija

modemi

monitori

štampači

potrošni materijal

veliki izbor novih programa i igara
snimanje na CD po vašem izboru

21 000 Novi Sad
Stojana Novakovića 27
tel/fax: (021)395-154

STIL computers

Dobračina 4, 11000 Beograd
tel: 328 24 64 fax 62 62 32

STIL computers

I STA MI VREDI PROGRAM KOJI
MOŽE SVE KAD KOMPIJUTER ŠTUCA!
AKO JE PLOČA PRAVA, PROCESOR
JE FALS, MEMORIJA NEPOZNATA,
HARD KO ZNA ODAKLE...

... A CENE...
PA TO NI JA, MICROSOFT,
NE MOGU DA PODNESEM!

E PA NEĆE VIŠE
BITI TAKO! LOSEM I SKUPOM
JE ODZVONILO!

JEE SHAJKA,
A KOJA SI SAD
PA TI?

STILKA, BILI, STILKA!
NOČNA MORA LOSEM KVALITETU
I VISOKOJ CENI! BORAC ZA
PRAVE VREDNOSTI!

Kupon br.1

Donosilac ovog kupona ima pravo
na popust u iznosu od 5%
na multimedijalne komponente!

PC igre i uslužni programi

Snimamo na		po vašem izboru	25
		kopije originala	18
		do 300 Mb	10
		3.5" i 5.25"	0.8 din

Porudžbine šaljemo istog dana

173-409

Svakog dana od 10 do 21

LEVEL 10
Blok 63
design

Oglašivač
nagrađuju III
Ostaje prvi

Jel' upada u oči?

PC Fort, Grčkoškolska 3, 21000 Novi Sad 021/814-909 - Radno vreme: 09-18, subotom: 10-18, nedeljom: NE RADIMO!

Test Drive Off Road

Team F1

Shivers 2

POD

Power F1

Fallen Heaven

Darklight Conflict

Red Alert: Counterstrike

Theme Hospital

Interstate 76

Krush, Kill 'N' Destroy

Langbow Gold

3 Dirty Dwarves

We All Need Extra Speed

Astound 4.0

Virtual Safari

IQ Test II

Edison

Music Toolbox

Custom Home

Adobe Acrobat 3

Kada budete čitati ovaj oglas, novi naslovi će već biti tu: BRITISH OPEN CHAMPIONSHIP GOLF, X-WING VS. TIE FIGHTER, REDNECK RAMPAGE, THE LAST EXPRESS, KICK OFF 97, CITY OF THE LOST CHILDREN, INTO THE VOID, COMMANCE 3, THE NEED FOR SPEED 2, OUTLAWS... DK EARTH QUEST, DK AMAZING ANIMALS, OXFORD COMPENDIUM, CRAYOLA ART STUDIO 2, PRESTO! PRINT SUITE, ENGLISH LETTER, ITD.

Još uvek aktuelno

RELOADED, MAGIC CARPET 2 GOLD EDITION, PUZZLE FIGHTER 2, ATF GOLD, THESE HOSPITAL, INDEPENDENCE DAY, MEGA MAN X3, M1A2 ABRAMS, TIGER SHARK, MDK, ARE YOU READY & ALERT, RALLY CHALLENGE, NBA EXTREME JAM, MARBLE DROP, SLAM N JAM, STAR COMMAND, NCAA FINAL 4, DRACULAS SECRET, METAL RAGE, DEPCON 3, ERASER, STARS, GP MANAGER 2, SPEED RAGE, SEGA RALLY, PLYING CORPS, THE VAMPIRE DIARIES... WEB MAKER PRO, ANALYSIS: CHARTING & STATISTICS, ACCOUNTING & OFFICE COLLECTION, AUTOCAD COLLECTION, AMERICAN SIGN LANGUAGE DICTIONARY 2, MAC INSTALLER #3, PRINTSHOP EXPRESS, COREL 7 - DISK 2 / DISK 3, ADOBE PAGEMAKER 6.5, ADOBE PHOTOSHOP 4.0, SKI WORLD 97, SELF EXPLORER, PRINT MASTER GOLD 3...

ORIGINALI: 20, KOMPILACIJE 30/35

FRACTAL DESIGN DETAILER, FRACTAL DESIGN EXPRESSION, 3D STUDIO MAX V1.2 UPGRADE, 4D PAINT FOR 3DS MAX, AUTOCAD R13C4A UPDATE, BLACKBOX V2.10, EYECANDY 3.0, AUTODESK MECHANICAL DESKTOP, VISIO 4.5, XAOS TOOLS TYPECASTER 1.0, EXTENSIS PAGETOOLS, SCALA MM 200, PROCOMM PLUS V4.01, WORDPERFECT 8.0 BETA, TIMBUKTU PRO V1.4, SPSS V7.5, AUDIO TRACK PLUG-IN (FORGE), CRYSTAL INFO 5.0, SPECULAR INFINI-D 3.5, SYMANTEC VISUAL SAFE, LIGHTWAVE 5.025 REVISION, COREL LUMIERE SUITE 1.0, DIGITAL PATHWORKS 327.0, PARTICLE STORM FOR LW5, PIXEL 3D V1.05, MORPH MAGIC FOR MAX, MOTION MASTER FOR LW5, GAFFER FOR LW5, WAVEFILTER FOR LW5, LODAK LIVE PICTURE, DIGIMATION PLUGINS FOR MAX, METAREYS FOR MAX, PUPPET MASTER FOR LW5, MESHPOINT V1.5.137 FOR 3DS MAX, PARAVIN 95, NETSCAPE MEDIA SERVER 1.0, WATCOM C++ 11.0, VIENNA VM STUDIO LITE 2.0, LIGHTSCAPE IMPORTER PLUGIN FOR MAX... FLAGSHIP 4.42 FOR LINUX, XBASIC 4.001 FOR LINUX, VIRTUAL SLICK EDITOR FOR LINUX, ACCELERATED X SERVER V3.1 FOR LINUX, SISCAD-P V2.0 FOR LINUX, MUPAD V1.2.2 FOR LINUX, FONTIS FOR CALDERA FONT SERVER FOR LINUX, RED BARON V3.1-1 FOR LINUX, MKS CODE INTEGRITY V1.4 FOR LINUX... *IMNOGO DRUGIH!!!*

OVO JE SAMO KRAČI SPISAK NOVOG SOFTVERA! NARUČITE KATALOG ZA KOMPLETAN SPISAK!

INTERSTATE 76, TIGERSHARK, DARKLIGHT CONFLICT, THEME HOSPITAL, ATF GOLD, INTERPOSE, DARK COLONY, IMPERIUM GALLACTICA, PROJECT PARADISE, RED ALERT: COUNTERSTRIKE, OUTLAWS, NEED FOR SPEED 2, BATTLE SPORT, TINTIN, MEGAMAN X3, 3 DIRTY DWARVES, FALLEN HEAVEN, SQUEEZILS, TWIGGERS, ALPHA STORM, FLIPOUT, INDEPENDENCE DAY, QUADRA, AIRLINE SIMULATOR 97, YODA STORIES, KICK OFF 97, STAR GUNNER, SLAM N JAM 96, SCARAB, JACK NICKLAUS GOLF 4, M1A2 ABRAMS, MDK, HEXEN FOR WINDOWS 95... *IMNOGO DRUGIH!!!*

Sve informacije o AlbiCom Computers (konfiguracije, komponente, usluge, itd.) možete pronaći na:

WWW.ALBICOM.CO.YU

CD CENTAR Novi Beograd

IZNAJMLJIVANJE

- * Iznajmljivanje originala
- * Igre, Enciklopedije, Programi
- * Povoljni uslovi iznajmljivanja
- * Kupcima besplatno ućlanjenje

CEDETEKA

VELIKI IZBOR NASLOVA ZA PC!!!

SNIMANJE

- * Originali
- * Miksevi
- * Miks po izboru
- * Backup HD-a

PROGRAMSKI PAKETI

MS Windows v.3.11 ..... 57 Programa
MS Windows '95 v.4.0 ... 33 Programa
MS Windows '95 v.4.1 ... 33 Programa
MS Windows '95 32FAT 44 Programa

PROGRAMI-ORIGINALI

MS Office Professional '97 MS Windows '97
Corel Draw v.7.0 MS Windows NT v.4.0
Corel Ventura v.7.0 (2CD-a) MS Visual C++ v.4.2
Adobe Photoshop v.4.0 3D Home Architect

INSTALIRAMO OPERATIVNE SISTEME (DOS, Windows 3.11 i '95) i programe za PC.

TOP 10 PC GAMES

	Broj CD-a
1 MDK	1
2 The Need For Speed II	1
3 Theme Hospital	1
4 Ark of Time	1
5 Power F1	1
6 The Neverhood	1
7 POD	1
8 Fallen Haven	1
9 Obsidian	5
10 Die Hard Trilogy	1

ANIMATED STORYBOOK

Veliki izbor
Diznijevih
interaktivnih
diskova za decu:
Lion King
Pocahontas
Toy Story
Hunchback
101 Dalmatian
I drugih...

ENCIKLOPEDIJE

	Broj CD-a
1 3D Atlas '97	1
2 MS Encarta '97 Deluxe	2
3 Multimedia Guns	1
4 Personal Fitness	1
5 Learn to Speak German	2
6 Learn to Speak English	2
7 The American H. T. Dictionary	1
8 Human Anatomy	1
9 Red Shift II	1
10 Michelangelo	1

Snimamo
isključivo
na
kvalitetnim
KODAK,
PHILIPS
TDK i
SONY
kompakt
diskovima.

CDC MIX 1/97

NHL Hockey '97 Command & Conquer Red Alert
Broken Sword Bedlam Syndicate Wars
Death Rally Druid Tomb Raider
Final Doom Fable Nascar Racing II
Gender Wars Gex Olympic Soccer
Tracksuite Manager II Lemmings Paintball

CDC MIX 2/97

Heroes of Might & Magic II Settlers II Missions
Alien Trilogy Davis Cup Tennis Age of Sail
Discworld II Destruction Derby II Space Jam
FIFA '97 Star General Toy Story
NBA Live '97 Lords of Realm II Screamer II
Civilization II Scenarios F-22: Lightning II

Naši miksevi
se vrlo lako
koriste.
Sve igre se
instaliraju
jednostavnom
komandom
INSTALL.
Uz MIX
dobijate
kolor omot,
spisak i
uputstvo.

CDC MIX 3/97

Duke Nukem 3D Plutonium Pak Privateer II
Master of Orion II Dragon Heart Gene Machine
Independence Day Network Q Rally Creatures
Realms of Haunting NBA Hangtime Road Rush
Steel Panthers II FX Fighter Turbo Full Tilt II
Hunchback of Notre Dame SWIW 3D

CDC MIX 4/97

NCAA Championship Basketball Power F1
Cyber Gladiators Banzai Bug Virtua Squad
Die Hard Trilogy Jet Fighter 3 EA Sports Cricket
Scorched Planet BUG! Wooden Ship & Iron Man
Necromantics Asterix WWF in Your House
Duke Nukem 3D Atomic Mortal Kombat III '95

Radno vreme od 10 do 21h i NEDELJOM!

Pariske komune 7/25 IV sprat 11070 Novi Beograd

(011) 671-156

Za dokone ... :

COMMANCHE 3
 KICKOFF 97
 NEED FOR SPEED II
 OUTLAWS (2 CD-a)
 POWER F1
 MDK
 KRUSH KILL & DESTROY
 RED ALERT COUNTERSTRIKE
 TEST DRIVE OFF-ROAD
 JANE'S APACHE LONGBOW GOLD (3 CD-a)
 SHIVERS II
 THEME HOSPITAL
 THREE DIRTY DWARVES
 RAMA (ARTHUR C. CLARKE) (3 CD-a)
 NEVERHOOD
 GRAND PRIX MANAGER II
 G-NOME
 TOMB RAIDER
 LEISURE SUIT LARRY 7 (LOVE FOR SAIL)
 MASTER OF ORION II
 DIABLO
 NASCAR RACING II
 HEROES OF MIGHT AND MAGIC II

EAT THIS!

... i znanju sklone!

OXFORD COMPENDIUM
 LEONARDO DA VINCI
 MICHELANGELO
 LE ROBERT ELECTRONIQUE - FRANCUSKI RECNIK
 IBM WORLD BOOK (2 CD-a)
 WORLDWIDE COINS & BANKNOTES
 WORLD OF WISDOM (HOROSCOPE INTERPRETER)
 MYTHS & LEGENDS (2 CD-a)
 THE GENIUS OF EDISON
 THE VISUAL DICTIONARY (ENG, FRA, ESP)
 THE ULTIMATE SOCCER CD-ROM 1997
 YOUR PREGNANCY, YOUR NEWBORN
 THE WAY THINGS WORK 2.0
 GREAT ARTISTS
 EUREKA - DISCOVERIES & INVENTIONS
 PHYSICS
 TEACH ME PIANO
 DR HILARY JONES DOCTOR IN THE HOUSE
 PARENTING GUIDE
 EASY LEARNING: GERMAN & ITALIAN
 REAL TIME SPANISH
 TRIPLE PLAY PLUS - FRENCH (BONUS FREE GERMAN)
 DICCIONARIO DE LA LENGUA ESPANOL
 TRAVEL: LONDON
 TRAVEL: PARIS
 VIVALDI: THE FOUR SEASONS (A MULTIMEDIA MUSIC BOOK)

Medicinari !

HARRISON'S PLUS (INTERNA MEDICINA)
 JUNQUEIRA HISTOLOGY
 NEURO RADIOLOGY SPECIAL EDITION
 IMMUNOLOGY (BROSTOFF - GRAY - ROITT)
 HUMAN ANATOMY
 RADIOLOGY ON CD TEXTBOOK
 OXFORD TEXTBOOK OF SURGERY
 CLINICAL NEUROLOGY TEXTBOOK
 AUSCULTATION OF NORMAL BREATH SOUNDS
 MEDLINE 1989-92, 1993, 1994, 1995, 1996
 HEART SOUND & MURMORS

i mnogi drugi, a ne zaboravimo ni domaće izdanje
 OSNOVI HIRURGIJE (Dragović, Gerzić)

Specijaliteti kuće:

the best from macromedia

MM Director 5.0
 MM Freehand 5
 MM Icon Designer
 MM Authorware 3.51
 MM Xres 2.01
 + many more

autocad collection:

Autocad 12
 Autocad 13 final release C4
 Mechanical symbols
 Architectural symbols
 Electrical symbols

cream 97 software mix

adobe photoshop 4.0
 adobe type manager 4.0
 macromedia freehand 7.0
 ms frontpage 97
 internet explorer 3.01
 ms office 97
 ms windows 97
 norton utilities 2.0
 netscape 3.01 gold
 quicken deluxe 6.0
 win fax pro 7.5
 + more

the briefcase of Win NT 4.0

4dos for NT4.0
 Disk Keeper v 2.0 /NT Server & WS
 Java Development Kit 1.1 /NT4.0
 MS personal fax /NT 4.0
 Norton utility for winnt4.0
 NT 4.0 WS & Server included
 + more of course

CD-ROM klubić
EXTREME

- radno vreme 09-24, nedeljom 12-24
- mogućnost plaćanja čekovima i preko računa
- slanje pouzjećem

Tel: 639-121

<http://www.romiram.co.yu/> (uskoro i [extreme.co.yu/](http://www.extreme.co.yu/))

NOVO prodajno mesto: video klub DEDINJE

Svet IGARA

Uređuje NENAD VASOVIĆ

68 ŠTA DALJE?

Odavno nismo objavljivali udarce za neku tabačinu. Evo zato spiska za Battle Arena Toshinden

72 TOP LISTE

Na Game Top 25 ovog puta nema većih iznenađenja

79 IZLOG

Novi biser „PC Programa“ posvećen je fantastičnoj strateškoj igri Heroes of Might & Magic II

86 BONUS LEVEL

Sudeći prema ambicijama softverske kuće „clickBOOM“, ima još nade za Amigine igre

OPISI

Blockhead	79.
Comanche 3	80.
Fallen Haven	84.
Marble Drop	76.
MDK	81.
Need for Speed 2	73.
Nemesis	85.
Obsidian	83.
Outlaws	75.
Power F1	78.
ReLoaded	77.
Theme Hospital	74.
Tunnel B1	82.

REŠENJA

Broken Sword	70.
Leisure Suit Larry 7	70.
Lighthouse	70.

NAJAVE	NAJAVE	NAJAVE	NAJAVE	NAJAVE	NAJAVE
Abe's Oddworld Oddyssey	86.	Floyd	89.		
Alien F1	89.	Golem	89.		
Bazooka Sue	87.	Heroes of Might & Magic 2: The Price of			
Betrayal at Antara	88.	Loyalty	89.		
Brain Killer	88.	Isnogud	87.		
Broken Sword 2	87.	Nautilus	89.		
Dreadnought	86.	OnEscapee	88.		
Eradicator	86.	Project Paradise	86.		
Extreme Assault	86.	The Quivering	86.		
F-16 Fighting Falcon	87.	The Tone Rebellion	87.		
Five Aside Football	88.	Tomb Raider: Unfinished Business	89.		

☒ **Crusaders of the Dark Savant * PC *** Kako ući u „Hall of the Past“? Gde se nalaze Barlone i Old Funhouse, odnosno kako do njih doći? Šta treba viknuti u bunar u Munkharami? Kako pokrenuti svemirski brod koji se nalazi u City of Sky?

Sasa

☒ **Resident Evil * Sony *** Šta treba uraditi sa malim bazenom u dvorištu? Koja je uloga knjiga „Doom 1 i 2“? Šta radi sa kompaktnom diskom? Kako pomešati sadržaj bočica u sobi sa šifrom? Da li je moguće startovati atomski reaktor u podzemlju? Šta treba uraditi u biljar sobi?

LK-4D4

☒ **King's Quest 6 * PC *** Koje šifre treba uneti na ostrvu planina?

Miloš Radčić

Svakom slovu u abecedi odgovara određeni simbol. Simbole, nazalost, ovide nismo u prilogi da damo, pa ti preporučujemo da se obratiš nekom od domaćih preprodavaca koji imaju spisak ovih šifri u obliku kompjuterskog fajla.

☒ **Assault Rigs * Šifre za nivoe:** 2. 212132, 3. 322443, 4. 323343, 5. 233313, 6. 324412, 7. 122243, 8. 321233, 9. 323131, 10. 334212, 11. 331342, 12. 423334, 13. 324132, 14. 331221, 15. 413333, 16. 424442, 17. 333432, 18. 242123, 19. 112134, 20. 121332, 21. 323233, 22. 223423, 23. 411113, 24. 322333, 25. 343342, 26. 244141, 27. 142332, 28. 242222, 29. 324144, 30. 241413, 31. 421343, 32. 321421, 33. 113112, 34. 142442, 35. 431313, 36. 133112, 37. 133132, 38. 232321, 39. 213113, 40. 313421 i 41. 413432.

☒ **BLAM! Machinehead * Lozinke:**

1.2	Q58NM	LDZCQ	4HWGE
1.3	TDM75	UH8OT	X06BE
1.4	VO1PP	JCP6V	H4ULJ
1.1	0F20F	OHX8Y	OE95W
2.2	42WST	JGK-P	5KSH7
2.3	VR4T2	6E2D5	SHCMM
2.4	INBXC	CVX16	PA3K1
2.5	ZFOXD	Y5KXJ	Q2NGZ
3.1	2XVSD	AHO3J	S2MF-
3.2	WOJ8H	3Y8-D	-7FRU
3.3	THYDH	OMZDU	3ZFKF
3.4	ISO3J	130BP	V2MW8
4.1	YCTS6	P9UKS	28SD1
4.2	Q29LH	UDUY4	21FSD
4.3	W57Y6	HQPIW	BOFGK
4.4	2RHK4	RB9RU	Z1IT2
END	UP405	C42R1	2MP3P

☒ **Battle Arena Toshinden * PC ***
Legenda: K (kick), HK (hard kick), S (slash) i HS (hard slash). Udarci za prvih pet likova:

Fo Fai

Posebni udarci:

Mystic Sphere: polukrug od napred do nazad, S

Pagoda Kick: dole, dole-nazad, nazad, K

Sphere Burst (u vazduhu): polukrug od napred do nazad, S

Ground Sphere Burst: polukrug od napred do nazad, gore-nazad, gore, S

Traveling Sphere: nazad, nazad-dole, dole, dole-napred, S

Claw Slide: dole, HS

Superudarac:

Super Mystic Spheres: napred, nazad, polukrug od nazad do napred, nazad, HS

Skriptivni udarci:

Poot: K, S, HS, HK, nazad, napred, nazad, napred, HS+HK

Eiji Shinjo

Posebni udarci:

Rekkuzan: dole, dole-napred, S

Hishouzan: napred, dole, dole-napred, S

Ryuseikyaku (u vazduhu): dole, dole-nazad, nazad, K

Ground Ryuseukyaku: dole, dole-nazad, nazad, gore-nazad, gore, K

Shugekidan: dole-napred, K

Superudarac:

Hell's Inferno: polukrug od napred do nazad, polukrug od nazad do napred, HS

Skriptivni udarci:

Super Rekkuzan: gore, dole, gore, dole, napred, nazad, napred, nazad, HS+HK

Sofia

Posebni udarci:

Thunder Ring: dole, dole-nazad, nazad, S

Aurora Revolution: polukrug od napred do nazad, S

Rattlesnake: dole, dole-napred, napred

Taunt: napred, dole-napred, dole, dole-napred, napred, nazad, dole, HS+K

Superudarac:

Whiplash Spin: napred, nazad, napred, nazad, HS

Skriptivni udarci:

Super Rattlesnake: dole-napred, dole, dole-nazad, dole, dole-napred, nazad, napred, dole, HS+HK

Rungo Iron

Posebni udarci:

Fire Wave: dole, dole-napred, napred, S

Power Thrust: napred, dole, dole-napred, K

Batter Up!: polukrug od napred do nazad, S

Fire Strike: dole, dole-napred, napred, nazad, S

Superudarac:

Mega Fire Storm: polukrug od nazad do napred, polukrug od napred do nazad, HS

Skriptivni udarci:

Super Batter Up!: gore-napred, gore, gore-nazad, dole-nazad, nazad, napred, nazad, dole, HS+HK

Ellis

Posebni udarci:

Tornado: dole, dole-nazad, nazad, K

(K za Air Dance, S za Arc Slash)

Flaming Crescent: napred, dole, dole-napred, S

Air Dance (u vazduhu): dole, dole-nazad, nazad, K

Ground Air Dance: dole, dole-nazad, nazad, gore-nazad, gore, K

Arc Slash (u vazduhu): dole, dole-nazad, nazad, S

Ground Arc Slash: dole, dole-nazad, nazad, gore-nazad, gore, S

Superudarac:

Here I Come!: napred, nazad, napred, nazad, HS

Skriptivni udarci:

Aftershock: dole-napred, dole, dole-nazad, dole, dole-napred, nazad, napred, dole, HS+HK

Mishko

☒ **Mauli Malard in Cold Shadow * Šifre za nivoe:** ININJA, MUDPIE, HTFOOT, ZEFROG, ARRGGH, DKMPOZ i NOCHNC.

☒ **Gender Wars * Šifre za varanja** (izaberi snimanje igre i upiši šifru kao naziv pozicije; potom izaberi QUIT to TITLE, stariju novu igru i biraj muški ili ženski lik): BUY A PLAYSTATION (God Mode - neranjivost, neograničena energija, oružje), WORLD OF FISH (biranje nivoe).

☒ **Gene Wars * Šifre za varanja:** SALMONAXE (omogućuje varanja), 'B' (trenutna izgradnja ili dogradnja), 'L' (monoliti), 'S' (unapređenje tehnologije), 'W' (trenutna pobjeda), 'Shift+Z' (otkrivanje mape), 'F6' (ispuštanje bombi iz kurzora), 'F7' (pucanj na stvora), 'F10' (dodaje novac).

☒ **Gex * Šifre za nivoe:**

Cemetery: SVZFKHGP, BXRFPYHGP i ZVTCVYHGP

Jungle: KXVKRHKP, CVHCSHKP, SVKLPHPK i CVBLPHKP

Toonville: RVTCSHGP i XVVBRHKP

Kung Fu Land: YTCHPHKP, ZTDHPHPK i DXVGRHKP

Rezopolis: GYVYRHKP

☒ **Hardline * Postavi sledeću liniju kao poslednju u fajlu HARDLINE.CFG** (poštuju velika slova i razmake): CHEATING IS SOMETIMES USEFUL BUT FOR HOW LONG ???

Posle toga, sledeći tasteri omogućuju varanje: 'X' (nepobedivost), 'Backspace' (tubija sve neprijatelje na ekranu), 'Insert' (potpuno ozdravljenje), 'Page Up' (doda-

ŠTA DALJE?

je municiju oružju), 'Home' (dodaje municiju glavnom oružju).

☛ Hunter Hunted * Šifre za varanja (pritisni 'Enter' posle kucanja tokom igre; ponekad je potrebno pritisnuti 'Enter' i pre unosenja šifre, postoji izvančna potvrda ispravnosti unosa): ALDEN, AVACADO, BLUE, COLE, EMBERY, GENTLE, HAHN, INVINCIBLE, JUSTIN, KEYS, LUKASZUK, NEGOTIA, OCHRE, RAYL, REZVANI, RUBICK, SAGE, SINGLETON, SNELLINGS, STEELE, TREVOR, TUNNELL I VINCENT.

☛ KROD * Hex Editorom otvorili fajl snimljene pozicije. U prvom redu (hex 0000) videćeš (otprilike) ovo:

00000000 - 0100 0000 0000 0000 0000 0000 0000 0000

Izmeni kolone 5, 6 i 7 u F301 ili FFFF; izgledaće ovako:

00000000 - 0100 0000 0000 0000 F301 F301 F301 0000

Imaćeš više para nego što ti može zatrebati!

☛ Lost Vikings 2 * Šifre za varanja: CRSD (Credits), GHST (nepobedivost), WARP (skok na najviši nivo). Šifre za nivoe: 1. NTR0, 2. 1STS, 3. 2NDS, 4. TRSH, 5. SW1M, 6. WOLF, 7. BR4T, 8. K4RN, 9. BOMB, 10. WZRD, 11. BLKS, 12. TLPT, 13. GYSR, 14. B3SV, 15. R3T0, 16. DRNK, 17. YOVR, 18. OV4L, 19. TIN3, 20. D4RK, 21. H4RD, 22. HRDR, 23. LOST, 24. OBOY, 25. HOM3, 26. SHCK, 27. TNNL, 28. H3LL, 29. 4RGM, 30. B4DD I 31. D4DY.

☛ Settlers 2 * Šifra „THUNDER“ omogućuje ti da gradiš bilo šta. Dok je varanje aktivno, pritisni 'F7' i videćeš mapu.

☛ Sim Copter * Šifre za varanja (aktiviraju se prethodnom kombinacijom 'Ctrl+Alt+X'): I'm the CEO of McDonnell Douglas (u hangaru prit-

skaj '1-9' za sve helikoptere), superpowermulti (držči 'Shift' i pomerajući se, krećeš se znatno brže), Shields up (neranjivost), Been there, done that (u Career modu završava nivo), The map, please (mapa), I love my helicopter (vraća te u tvoj helikopter), Warp me to career: XX (skok na Career grad XX (0-29 ili 1-30)), Gas does grow on trees (nikad ne ostaješ bez goriva).

☛ Need for Speed 2 * Šifre za varanja (kucaj ih na bilo kojem ekranu): ARMYTRUCK (vojni kamion), BMW (BMW), BUS (žuti školski autobus), JEEFVJ (džip), LANDCRUISER (Toyota), MERCEDES (Mercedes), MIATA (Mazda Miata), QUATTRO (Audi Kvatro), SEMI (veliki kamion), VANAGON (Folksvagen kombi), VOLVO (Volvo karavan), VWBUG (Folksvagen buba), PIONEER (daje svim skrivenim kolima vrlo moćan motor) i HOLLYWOOD (bonus staza).

www.romiram.co.yu

☛ Leisure Suit Larry 6 * PC * Šta je potrebno dati devojci u blatu, a šta ona na balkonu? Čemu služi soba za mašinama?

Andy

Devojci u blatu treba da daš baterije. Njih ćeš dobiti tako što ćeš najpre ispirati tipa koji se vozi u holu hotela, a onda, kada on u parku počne da pretura džepove, ponudi ti mu šibicu. Kada on ode treba da otvoriš haubu vozila i da francuskim ključem onesposobiš motor. Vozuć će se vratiti, i pošto primeti da vozilo ne radi zamoliti te da priđiš baterijsku lampu dok on proveri motor. Iz lampe izvadi baterije i odnesi ih devojci u blatu. Devojci na balkonu treba da daš sledeće predmete: zlatnu stauu, orhide, lampu, biser, džfaman, narukvicu i „reči mudrosti“. Veliku mašinu moraš popraviti. Francuskim ključem otvori deo na sredini ekrana i izvadi filter. Operi da u prostoriji za hamlonom i vrati ga na mesto. Gatum je teretane zapuši rupu na žutom crevu, a ušjem podmaži klip levo. Potom uključi mašinu, sačekaj malo i pozovi devojku sa recepcije na tretman narušljenja.

☛ Exodus 3010 * A * Depot koji je okružen minama može se uzeti. Uzeti jednom sa lovcima i čim dobiješ „Battle screen“, vrati ih odmah u brod. Kada sledeći put uzletiš, mina više neće biti.

Le Plat

☛ Touche * PC * Gde naći cveće za damu?
☛ Discworld 2 * Kako zarobiti „Vile Smell“? Košenje samo impovih čizama ne daje rezultate.

Adventurer

Idi do prorociće (Mrs. Cake) i od nje tražiš bočicu sa duhom koja stoji kraj prozora. Ona će tražiti da joj doneseš ekotoplazmu. Ispred udruženja dvorskih luda kupi ciglu (nalazi se u levom uglu ekrana i teško se zapaže). Klizni ciglom na duha koji lebdi u blizini. Idi do univerziteta i ciglu iskoristi na velikoj mašini. Ekotoplazmu odnesi prorociću i dobićeš bočicu. U bočicu ubaci impove čizme i tek tada ćeš moći da zarobiš „Vile Smell“.

☛ Heimdall 2 * A * Lozinka na lokaciji levo od dve stene ne postoji, pa moraš skočiti u tunel ispod te lokacije. U tom tunelu izbegni tri lobanje, popni se gore i ukrcaj se u čamac. Doći ćeš na drugi deo ostrva. Udi u prvu kućicu levo, otvori kutiju (pritiskom na pucanje) i uzmi „Circlet“. Idi iz kuće i produži do kuće u kojoj živi starešina sela. Popričaj sa njim, izadi iz kuće i vrati se u čamac. Otpunaj čamcem do drugog sela, svrati do starešine i daj mu „Circlet“. Dobićeš pismo. Vrati se do Rurika i pređaj mu pismo. On će ti dati propusnicu za kraljev zamak. U zamku ćeš naći nestalog kraljev sina na sledeći način: udi u glavni hodnik, idi levo u sobu sa kraljevim slikom, dodirni sliku i otvoriće se tajni prolaz. Naći ćeš se u kraljev spavaćoj sobi. Dodirni desnu prečagu kreveta i pojavije se otvor u zidu. Uzmi prsten odatle, vrati se u glavni hol i čuvaju dar prsten. Sidi u podrum, pobedi čudovište i iz ćelije će izaći kraljev sin.

U tvrdavu se može ući tako što porazgovaraš sa čovekom na samrri koji se nalazi ispred tvrđave. Vrati se do stena i gadjaj strelom vatreni krug. Nastaje mrak. Ponovo popričaj sa čovekom na samrri, idi do stena, još jednom gadjaj krug i tada će se razdizati. Idi do mesta gde se odigrava boj i vrati oklop. Obuci ga i moći ćeš da uđeš u tvrđavu.

☛ Darkmere * Porazgovaraj sa Hooded Manom, a zatim ga ubij. Odaberi opciju „Search Corpe“ i naći ćeš napitak.

☛ Frontier * Postoji li caka za velike sume novca?

Drugar Jelja

Konferencija „Šta dalje?“ na BBS Politika koristi se na sledeći način: u glavnom meniju izaberi 'K' (konferencija), a zatim 'P' (pristup). „Šta dalje?“ je konferencija broj 4. Sa 'C' čitaš ponuke, sa 'S' šalješ svoje bilo kome. Na pitanja koja BBS postavi, odgovaraš po sledećoj šemi:

Od: Ime Prezime

Za: Slobodan Macedonic

Tema: Pomoc oko igre

(obradi pažnju da nema naših slova)

Pristupanjem ovoj konferenciji automatski odobravaš objavljivanje svoje ponuke u redovnom broju „Sveta kompjutera“. Poruke ne treba slati kao komentare SysOpu. Konferenciju, naravno, možeš pratiti pomoću off-line readera.

Svet kompjutera (Šta dalje?)
Makedonska 31, 11000 Beograd

Molimo saradnike rubrike da u svojim pismima obavezno naznače imena čitalaca na čija pitanja odgovaraju, iz kog broja je pitanje i za koji kompjuter je igra. Takođe neka proveru Komplikacije u „Svetu igara“ 7, 8, 10, 13 i 14, kako se ne bi ponavljala jedna ista pitanja i odgovori za pojedine igre. Poželjno je da saradnici na porednim kovertima napišu svoje ime. Neprikladno prava povlači neobjavljivanje pisma. Hvala.

Priloge i pitanja možete slati elektronskom poštom na adresu sta.dalje@sk.co.yu

Lighthouse (3)

Ovog puta obrni se u pravcu istočno. Voz do trajne raskrsnice, "uhvati" odesi koleoske, prođi raskrsnicu i voz do desetak sekunde. Zauzvati se i kreni u ulaz. Odmah poviši si vuču polugu, i ukoliko si postigao pravi "tajming", skrenuću odesi vozeći uzastopno. Nastavi vuču i kada se voz zauzvati sam od sebe, tada možeš gledati mesto Amanda u kavezu. Prilini leži prekidnik na vratu i tako će otvoriti rešetkasta vrata iz kaveza. Pogledaj pokretnu traku duž koje se transportuju ruce. Pripremi kišobran (u zatvorenom poklopu) i u momentu kada se metalna vrata otvore da propušte komad ruce, ubaci kišobran u ovak. Tako će zadržati vata u pramenjima poklopa. Prođi kroz prolaz i vrata, i rešetkasta vrata otvorena. Amanda još uvek ne može odoći: bodi i zato se vrati u voz. Ne zaboreći da sa sobom ponesete kišobran. Prava centralna raskrsnica.

Obrni voz na sever i voz po desnom koleosku. Kada se voz zauzvati izadi iz njega, prođi kroz hotlarnicu i pogledaj preko kipe vulkana. Izrad leve i desne ruke i nekoliko metalnu kuglu. Okreni se levo, klični na raskrsnici most, jedan kraj pravi pumču kišobrana i uvrsti ga vinom. Idi napred i puvaju rucom na komandnoj takti. Kugla će se podići gore. Udi u nivu i povući odesnu polugu. Ta poluga služi za pokretanje kugle gore-dole, dok ručica levo služi za pomeranje mehanizme hvalatice. Malim tihom odboje izvini organ mehanizma hvalatice i vrati se do drugog raskrsnika. Da bi otvorio vrata moraš kroz oči dopreći pravo do mehanizma koji je zadužen za otvaranje. Sistem ovi ima šest ventilila (strelce na njima su usmerene ravnice). Gledajući odzdog nacole, pomežu hvalatice otvori ventile 1, 2, 4 i 5. Vrati se do otvora i vrati se do otvora i moći ćeš da pokupiš šestu odesu. Pri puvanju vrata su ventile u prapinju poklopa. U kolarnicu otvori ventile na traci i sedmoj ovi gledano sleva nadesno. Vrati se u voz i idi do centralne raskrsnice.

Na vrac opisani način dovodi se do mesta gde je zatvorena bebica. Otvori ventila na srednoj ovi i i do adralne elektromagneta. Koristiš kišobran ponovo zaplavi vata na pokretnoj traci. Povuci vuču elektromagneta ka sobi i on će se podići iznad pokretne trake. Prilini leži odesnu polugu. Ona i pogodno pravi trenutak, magnet će privući jednu stenu. Dva puta vuču polugu od sebe i ponovo prilini odesnu divog. Stena će pasti na rubu ovi kaveza i mala Amanda će biti slobodna. Prođi ispod vrata kroz diš kišobran i vrati se Amandu. Vrati se u voz i idi do centralne raskrsnice.

Ustaj u voz ka istoku, i idu ovoga puta kreni u ulaz. Voz se sve dok ne prođe kroz trajnu raskrsnicu. Ona čina ostane iz leve (prezračije) ispred tebe zato što ideš uzastopno zauzvati voz, kreni napred i "upuvati" levu koleosku. Prođi raskrsnicu, udi u tuneli i voz još desetak sekunde. Potom zauzvati voz, pokreni ga uzasad i povući svu rucom. Skenirajuć odsevo. Voz uzasad doći će voz ne zauzvati. Naći ćeš se porad pokretnog mosta koji je podignut. Premeni polugu pravi mali brzani prekidnik na kontrolnoj takti, pomoću poluge spusti kuglu do meksimuma i odmah je podigni. Aktiviraoš mehanizam koji će spustiti most. Nastavi vuču uzasad sve dok ne primetiš ovesni prekidnik na ekranu. U tom momentu zauzvati voz jer će u suprotnom doći do udara. Promeni pogled i iz kugle se alatom umi kleda. Pogledaj ispred vrata i odstrani je pomoću kleda. Obrni se levo i pogledaj slepi koleoske. Koristiš kleda skini jednu ispravnu šinu i montiraj je na upražnjeno mesto. Pokreni voz napred i dođi do centralne raskrsnice. Umeri voz ka istoku i voz napred, i to po ovom koleosku (koristi skrenuću kugla je to potrebno). Prođi most i vrati se u postavu šinu u ulazu. Vrati se u postavu i prilini mali ovesni prekidnik i kritic će iskopati odesnu vuču. Udi u prostiraju i klični na vrata ovesni premet koji se nalazi na stolu. To je sedmi i poslednji odesni vuču.

Sada je potrebno da saestavni oruđe na osnovu skice koju imamš. Montažu započni povezivanjem prvog i drugog dela ("spajalica" i "šrojnja" i malo dođi treći deo (ona koji si našao u duglji). Četvrti deo našli "klični" i peti "opke". I klični i klični u montiraj. Pošte toge dođi šestu odes (predmet od drveta). Klični na ručice na vratu drugog dela i otvori poklopa. U rezervoar ubaci sedmi deo (staklena bobica). Zatvori poklopa i ručice vrata u prvobitno stanje. Sklopi "klični" na šestom delu i "opke" na petom. Ako si sve dobro uradio, top će se podići. Udi u sleduću postavu i primetiš željenu vrata koja neće moći da otvori. Vrati se u voz i na ovesni nađi idi do kolarnice. Tam otvori ventila na četvitoj ovi gledano sleva nadesno. Ponovo udi u voz i vrati se do mesta gde si prikopao otvor u zidu. Šiniraj polugu.

U nastavku igre imaš dve mogućnosti - možeš ili ne možete postaviti temperu kontrolu. Ukoliko hoćeš da se osiguraš u varijanti, sistem je sledeći: primetiš željenu vrata koje preostali činimti, na njega postavi štanpanu ploču i buclnik. Vreme će početi da teče. Sekunde, sa sobom ponesi i odesni. Idi do zelenih vrata koja će tada moći da se otvore. Zakorači u laboratoriju u pripremi otvora. Videćeš kako se Mračni spremi da izvede eksperiment. U momentu kada bude pripremio veliku polugu prođi mašine koje isstava svetlost,

pucaju u vrata. Tako ćeš ga zarobliti u malu metalnu bobicu. Sada ti puvući veliku polugu i u centru prostorije će se pojaviti teleport. Pridi kontrolnu polugu pored stola na kome leži kiti. Prilini krajnje leve ručice i drugi prekopni prekidnik. Polimerizator okreni sve dok se na monitoru na pokazu stabi znaci moždane aktivnosti. Tada ti puna zaredom puvući odesnu polugu. Pridi stolu u desnom delu prostorije i razvati sendvič pomoću bečkiča. Naći ćeš planove. Klični na klični i pokazi mu Amandu i planove. On će laćati prođi kroz teleport. Za njim pođi i to je kraj ove složene avanture.

(kraj)

Broken Sword (2)

Idi istom došom od krmne i popričaj sa čovekom koji sedi kraj bane sene. Kada on ode, popri se uz bali. Udi ušćeci kanalizaciju klični imoći ćeš da se popneš do vrata. U otvoriću ćeš primetići kraju. Pridi mu sa desne strane i otm te u otvoriću (odnosno, čim padneš na zemlju) klični na metalnu odesnu vrata u levom delu ekrana. Tako ćeš "upoviti" kraju. Što će ti omogućiti da nesmetano siđeš u podzemlje i vratićeš uzvati gips, a zatim obrni u zemlji statuatu koja stoji kraj vrata. Potom podigni statuu i u završi se ostali otvori. Napuni gipsom otvori i iscedi vodu iz navedenog podmetka (ukoliko se podmetak osuši, ponovo idi do krmne i nekavaj ga). Pokupi svetu odesnu i stavi ga u otvor kraj vrata. Udi u pećinu.

Sledieća scena te dovodi u Parizu. Pokupiti vuču Nikolai, a zatim idi u policijsku stanicu i razgovaraj sa policajcem i sa inspektorom. Idi do bonoise i u glavnom hodu popričaj sa devovkom na portima. Pokaži joj vizi kartu. U poprečnom hodniku odesi primetiš ošćaća. Isključi usisivač iz stuje i kada nastaje odes do vrta šće dešava, otvori orman i uzmi klesni meriti (krucijaku). U bobenskoj sobi njegovo razgovaraj sa medicinskom sestrom (ona će ti dati aparat za merenje krvnog pritiska), a potom sa umišanim bolesnikom. Kreni odesno, ali jedan od pacijenata će te zauzeti u motbu da mu izmeriš krvni pritisak. Pošto te ne možeš da radiš, vrati se u hol i popričaj sa doktorom koji ima bradu. Misleće

da si njegov kolega, on će ti predstaviti novog pomoćnika. Ponovo idi do bobenskoj sobi i pomoćniku daj aparat za merenje krvnog pritiska. Popričaj sa bolesnikom i pomoćnik će izvrši merenje pritiska. Za to vreme idi odesno, pozovogvaraj sa stražarom i udi u sobu. Posle razgovora sa pomoćnikom čovekom naći ćeš se u Nikolainom apartmanu. Ponovo idi do muzeja i liamo odesi zatim mladog istoričara. Kličaj ga odesno i svi znaš. U trenutku kada čuvar bude ovesnuć kledina ka tebi razli prazu i pomoću poluge otvori jedno orno. Dok se čuvar bude trudio da zavoli prozor, ti otvori sarkofag i isakrji se u njega. Negde tu nakon 20 će se pojaviti lopov, iskradi se iz sarkofaga, sačekaj pogodan trenutak i gurni totem na lopova.

Klični na novu lokaciju koju si dobio na maloj Patizi i liamo ponovo ušćeci kanalizaciju. Pokupiti dva žonglirna kledicima. Pokupiti pokrovi klovnoz nos. Ponovo vide žonglirsku traku i dobioš ovesnu lopovitu. Pomoću klični stali metalni poklopa sa šahtu i stali u kanalizaciju. Idi odesno i pogledaj prvu od tri piobe (kvazna debla). Razbij je pomoću kliču za skidanje kanalizacionih poklopa, a zatim puvući polugu koja će se pojaviti. Pridi šancu, koristiš mehanizam spusti kuglu i zatvori je za polugu. Ponovo aktiviraj mehanizam navedenih vrata. Udi u pećinu i pogledaj kroz otvor na zidu (u ovom slučaju). Kada grupa zavarenika ode, siđi niz stepenice i na otvori postavi tranzonac, a na njega drugu. Pošte kraci animacione sekvence naći ćeš se u Nikolainom apartmanu. Tvoje će saznanje nekakim zanimljivim stvarii. Udi u muzej i ponovo popričaj sa istoričarom. Vreme je da odstupiš u Španju.

U otvoriću napred popričaj sa bašbovnom, a onda pokušaj da udeš u kuglu. Aparat za merenje krvnog pritiska postavi na balensku oves (u levom delu ekrana) i kada bašbov odes do pravei pritisak vude, brze se usvajaju u kuglu. Odmah idi do rešetkasti vrata i tako ćeš uzametiš mite. Stajni se za vršnog kleda, sačekaj da bašbov ode, a zatim se popričaj sa sirom. Tam odesi zatvori gips na klični i vrati se u postavu u dužim razgovoru. U klednici sklopi Biltjuu sa otvore i primetiš modifikovanu šahovsku kuglu. Popričaj sa graficom. Kada bašbov donese logona sa belim figurama, klovac na prvo polje gledano odzdog nacole, kraj na centralno polje, a krajni odmah

ispod krasja. Dobioš posudu koja liči na Sveti Grah. Vrati se u Pariz i postaj razgovor sa Nikolai i vuču šinu.

Popričaj sa svima na vratu, a onda prođi kroz prolaz odesno. Produću olima dati prazu kuglu od šibica i on će te pustiti da vidi kuglu. Pokušaj da otvoriš vrata baletaj i pogledaj obaveštenje. Porazgovaraj sa Ultrator i pokazi mu Kanovu šinu. Saznaćeš za postojanje stene "Rokova glava". Vrati se u postavu i pogledaj kroz otvorene vrata. Klični desnim dugmetom (u vrhu). Dečak pored kugle zamrzi ka nekako uruče otvori koju ti dođi proizvod. "Lozinku" koju ćeš saznati prenosi produću.

(nastavke se)

Leisure Suit Larry 7

Kada vrata zahtevi krevet, pokupi vuču sa frizerskim priborom sa komode odesno od Larja i kvešion sa komode leve. Otvori kutiju i klišćima savaj kuglu. Savješnom iglom okličuj islice kojima si vezan. Izvad staklarenih vrata otklajak naredicu BREAK u meniju. Otvor...

Nišaj sa i na preklopnikom brodu. Prošetaj malo sve do mesta gde staklena vrata pripuče sa štamponom i naći ćeš "muškarca. Idi do sveđane stave (Loung) i istom ćeš dobiti kariću koja je u potrebna da bi učestvovala na brodskom terasu i sačekaj da se pogavi spremajuću Pagi. Popričaj sa njom o svim stvarima. Idi jedan ovesn levi i omerandaću odesno i klični na otvoreno. Nastavi vuču i klični u obliku ovesni plodove (furmone). Pokupiti vuču čovekom koji vata balone. Idi u biblioteku i tamno razgovaraj sa bibliotekarkom. U meniju "Otvor..." ukucaj klični koji pojam i kada se bibliotekarka otvore i počne da "prebija" po kompjuteru, vrati kuglu lupka sa gomele knjiga. Idi ob bazama i popričaj sa njom. Ugraditi časopis koji leži na stolu. Vrati se u biblioteku i prodlašaj sve knjige na policama. U svojoj klični pokuši baletaj parni i slikom (otkrovi kanalizaciju oves). Ponovo idi do Dru i zatvori da si klični kuglu trenutno čia.

U biblioteci na veš objašnjeni način odvući pažnju bibliotekarka. Kada se ona otvore, izvuci svoju knjigu sa gomele i skini ometi sa nje. U isti ometi vuči knjigu koju si dobio od Dru, a zatim je vrati na ometu. Idi do klesajke paše sa odvijaj klesajku "LoveMaster 2000". Ubaci svoju kariću u klesajku i pokušaj da otvariš značajni rezultat. Dovođenje bečki. Pre nego što napustiš lokaciju, prilini zvezlatu. Odesno vide vrati se u biblioteku i imaćes šta da vidiš - srametišja bibliotekarka je totalno "podignaj". Posle obavljenoj "posli" popričaj sa njom i vrati se u postavu. Idi do otvora i prilini na tamkamenje. Pokaži joj svoju kariću. Bibliotekarka će prihvatiti izazov i tako će zavestišju svoju pobedi na ovom od šest katemena.

Idi do ulaza u kuzinu i pogledaj nogu stena Venere koju vidi vrati ovesi vuče kockice i obrisi ih totalnim papirum. Popri se na vrh skale i iz kugle se alatom umi odvuću. Udi u kuzinu i pridi stolu oko koga je okupljena grupa igrača. Nećeš moći da pređeš usred povesilke pušni. Udi u izostiraju i rešaj se pasulja. To radi oves do trenutka kada Larj odjavi da je "klični" u stonaku. Vrati se do stola u kuzini i daj običnu (BREAK/WIN IF ART). U svojoj "meniju". Kada se svi igrači razbeže, zatvori sa ovesim kockicama. Uzroče odesi zapasti za oči Dumi Mur. Odesno te napravi u jednu sobu. Tu moraš pokupiti i kockicu (kliju). Najbolje je da primiš za postaju svačiji kugla odesneš pobedu u toku utakmice. Dumi će te na kraju dogruati. Pošte odesi animacije vrati se u Duminu sobu i pokupiti organizmi karti. Pobeđi si na drugom takmičenju.

Na lokaciji na kojoj se odvijaj takmičenje za najbolje odesno muškarca, pridi robotu, otkopaj mu šilo i prozaj svoju kariću. Stenoš će otvoriš svoj posao, ali nećeš zaobezbeđić odesno. U biblioteci odesno kopiraj sa Džejms i vrati se udi je potrebno novo ime. Odes do zatvora, da bi je dobesno nastojali. Idi do kazina i stepenica siđi do zabranjenoj zooni. Ignoriš sve alarmne utvare, pridi vratima i javdostavno ih otvori (PUSH TO OPEN). U svojoj umi komad žice i seksualnu nastavu. Pregledaj sefove levo. U tipiziraju popričaj sa kavazom i zatvori vrata. Ponovo te dođi pomoću kliču. Pošte sefove slobodno vrzi odesi i sijakućive enage. Idi do rešetke palube broda i odvijem otvori kuglu sa elektronskim instalacijom. Zanimaj prespoci osiguraje i jedro će se spustiti. Popri se na jarbod i nožem odesno komad platna. Mastelir odesni Džejms. Pošte animacije ponovo idi do Džejmsi, ali teš na vrata otvorena nede ponuđu da je isaklasiš sa scenom. Idi na klični. Kada se rešija zvezlatu do silenstva za mešanje ovesni muškarca i ovog puta odesi mnogo više stene. Treća pobeda.

Pronadi spremajuću Pagi i popričaj sa njom o sefovima koje si vidio. Ona će te naći na koji će obrasti pažnju. Idi do sobe sa sefovima i pokušaj da ga otvoriš. Vrati se do Pagi i zatvori da bi odes kombinaciju. Ponovo pokušaj da otvoriš šilo i uspođi ti. Uživati odesi zatvori, mešaj ovesni klovac po imenu Xqzwtv. Popričaj sa njom u fotografiraju koje je animirani kuglu i idi do Pagi i iz otvora ovesi će saznati da Džejms otključaj želi američki pasos.

(nastavke se)

ESPRO

Kralja Milutina 19

Tel: 011/3232-086

686-989

021/ 350-208

e-mail: espro@eunet.yu

Kopije originala 20.-

Snimanje na CD-ROM

Preko 2500 naslova

Prazne CD-ROM ploče

Filmovi na CD-u

SONY Playstation konzole sa
direktnim učitavanjem kopija

Sva dodatna oprema

Preko 250 naslova

Prodajno mesto
u Beogradu:

DJ. PUB

Starine Novaka 6

Tel: 011/3242-075

ESPRO u NOVOM SADU
(NEOSISTEM)

ESPRO

Narodnog Fronta 2

Tel: 021/350-208

CD Klub

BIBLIOTEKA

GRADA BEOGRADA

Knez Mihajlova 56

011/186-313 (Lok. 112)

TOP LISTE

Priprema GORAN KRSMANOVIĆ

Do 6. aprila primili smo 97 kupona. Među njima bilo je 89% vlasnika PC kompatibilaca, 9% vlasnika Amiga i 2% vlasnika ostalih kompjutera.

Dobitnici nagrada u ovom broju:

M&S Soft (011/146-744) vrši uslugu besplatnog snimanja po pet disketa ili jednog kompaktnog diska dobitnicima:

- Jelena Ivetić, Nede Spasojević 21/5, 11000 Beograd,
- Aleksandar Kostić, Dr. Agostina Neta 14/74, 11000 Beograd,
- Branko Stojanović, 3. oktobar 31/29, 19210 Bor,
- Strahinja Stokjović, Zelengorska 9, 26340 Bela Crkva i
- Marko Tomić, 1300 kaplара 2, Gornji Milanovac

Diler Soft (011/323-18-14) vrši uslugu besplatnog snimanja po pet disketa ili jednog kompaktnog diska dobitnicima:

- Zoran Radosavljević, 1. maj 10, 35210 Svilajnac,
- Ivan Nešić, Karadordeva 67/13, 35230 Čuprija,
- Nebojša Blagojević, 1. oktobar 2, 16210 Vlasotince,
- Dejan Terzić, Bulevar Cara Lazara 43, 21000 Novi Sad i
- Slobodan Živanov, Braće Jovandić 9, 21000 Novi Sad

Čestitamo srećnim dobitnicima (za preuzimanje nagrada treba da se jave sponzorima) i pozivamo sve čitaoce da nam i dalje šalju glasove za Game Top 25 na donju adresu.

SVET KOMPJUTERA

(Game Top 25)

Makedonska 31

11000 Beograd

Na ovom kuponu napišite: **čitko, štampanim slovima, nazive pet najomiljenijih igara i firmi koje su ih proizvele**

br.	Naziv igre	firma
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
Ime i prezime:		
Adresa:		
Imam godina, imam kompjuter		

TOP 10 AMIGA	
1.	BURNOUT
2.	WHEELS ON FIRE
3.	TOMMY GUN
4.	AIR BUS 320 97
5.	LEGIONS
6.	WORMS: DIRECTOR'S CUT
7.	BLOCKHEAD
8.	CAPITAL PUNISHMENT
9.	MECH FORCE
10.	WIZARD'S WORLD

TOP 10 PC	
1.	NEED FOR SPEED 2
2.	COMANCHE 3
3.	MDK
4.	OUTLAWS
5.	KKnD
6.	SHIVERS 2
7.	THEME HOSPITAL
8.	INTERSTATE 76
9.	OBSIDIAN
10.	FALLEN HAVEN

Top 10 je mesečna lista najtraženijih igara na domaćoj sceni. Formira se na osnovu informacija dobijenih od preprodavaca, informacija iz stranih časopisa i ličnih mišljenja članova redakcije. Igre su rangirane prema popularnosti i potražnji, a ne kvalitetu.

GAME TOP 25							
TP	PP	NP	Naziv igre i firme	TG	MG	platforme	
1.	○	1.	1.	FIFA 97 - EA Sports	162	22	PC
2.	▲	3.	2.	TOMB RAIDER - Eidos Interactive	157	32	PC
3.	▼	2.	2.	C&C: RED ALERT - Westwood Studios	156	27	PC
4.	○	4.	3.	DUKE NUKEM 3D - 3D Realms / Apogee	131	24	PC
5.	○	5.	5.	DIABLO - Blizzard Entertainment	123	22	PC
6.	○	6.	6.	QUAKE - Id Software	118	20	PC
7.	○	7.	7.	SCREAMER 2 - Virgin Interactive	108	18	PC
8.	○	8.	8.	LEISURE SUIT LARRY 7 - Sierra On-Line	91	7	PC
9.	○	9.	3.	WARCRAFT 2 - Blizzard Entertainment	90	8	PC
10.	○	10.	8.	CIVILIZATION 2 - MicroProse	87	6	PC
11.	▲	12.	11.	MORTAL KOMBAT 3 - GT Interactive	85	15	PC
12.	▲	13.	12.	NBA LIVE 97 - EA Sports	82	13	PC
13.	▼	11.	11.	NHL HOCKEY 97 - EA Sports	80	6	PC
14.	○	14.	13.	MORTAL KOMBAT 2 - Acclaim	75	10	Amiga PC
15.	○	15.	15.	DESTRUCTION DERBY 2 - Psygnosis	74	10	PC
16.	○	16.	16.	F-22 LIGHTNING 2 - Nova Logic	67	6	PC
17.	○	17.	17.	SPACE JAM - Acclaim	66	6	PC
18.	▲	19.	18.	LORDS OF THE REALM 2 - Sierra On-Line	65	8	PC
19.	▼	18.	15.	COMMAND & CONQUER - Westwood Studios	63	5	PC
20.	▲	21.	20.	TIME COMMANDO - Adeline Software	62	7	PC
21.	▼	20.	9.	FIFA 96 - EA Sports	60	4	PC
22.	○	22.	9.	DARK FORCES - Lucas Arts Entertainment	53	3	PC
23.	○	23.	7.	DOOM 2 - Id Software	52	3	PC
24.	○	24.	12.	COMANCHE - Nova Logic	50	5	PC
25.	○	25.	23.	STAR GENERAL - SSI / Mindscape	42	2	PC

TP - trenutna pozicija igre, PP - prošlomesečna pozicija igre, NP - najbolja pozicija koja je igra zauzela, TG - trenutni broj glasova, MG - broj glasova u proteklom mesecu

Game Top 25 predstavlja godišnji pregled najboljih igara. Listu svakodnevno menjaaju čitaoci slanjem glasova za najomiljenije igre. Game Top 25 predstavlja trenutni presek najbolje plasiranih igara.

ISPOD CRTE		
26.	CIVILIZATION	37
27.	MORTAL KOMBAT	36
28.	KKnD	35
29.	NBA LIVE 95	34
30.	COLONIZATION	31
31.	HEROES OF MIGHT AND MAGIC 2	30
32.	WORMS	29
33.	ALADDIN	27
34.	US NAVY FIGHTERS 97	26
35.	THE LION KING	23
36.	X-WING	22
37.	THE SETTLERS	21
38.	FORMULA ONE GRAND PRIX 2	20
39.	THE NEED FOR SPEED	19
40.	WING COMMANDER 3	17
41.	NASCAR RACING 2	16
42.	CONQUEST OF THE NEW WORLD DELUXE	15
43.	SETTLERS 2	15
44.	ROAD RASH	15
45.	DEATH BALLY	15

Ispod crte su igre najbliže plasmanu na Game Top 25. Glasovi čitalaca mogu lako promeniti status tih igara.

Need for Speed 2

estripljivo očekivan, dugo najavljivan i uporno odlagan, konačno je stigao. Nastavak najuspješnije arkanidne automoto simulacije na PC računari-ma pojavio se nekako iznenadno i više nego prijatno iznenadio sve nas koji smo već vidjeli nokte čekajući ga.

Need for Speed 2 je igra o kojoj će se još dugo pričati. Ona je ta koja razbija konkurenciju (predvođenu *Screamerm 2*), koja postavlja nove standarde i osvežava neke zaboravljene ideje. Zaista se retko vidi ovako studiozno, pedantno i sveobuhvatno urađena simulacija vožnje, a da pritom ima sačuvanu jednostavnost igranja. Takve utiske smo posljednji put doživjeli još u vreme nekih revolucionarnih igara od pre desetak godina. Veoma je malo stvari, a radi se zaista o simulacima, na koje se možemo požaliti. O njima ćemo raspravljati kasnije. Igra se instalira isključivo pod Windowsom 95, zahtjeva DirectX 3.0 datoteke (instalacija je na disku), a zauzima od 10 do 130 MB prostora na hard disku.

Za svamno izuzetnim video uvodom sledi ekran glavnog menija sa nekoliko opcija čije značenje je sasvim jasno i ne bi smo ih opisivati. Ipak, treba posebno naglasiti da nipošto ne propustite Showcase opciju, jer je zaista perfektno osmišljena i

izvedena. Radi se o pravoj maloj video enciklopediji automobila zastupljenih u igri (performanse predstavljane tabe-larom na tri strane, slajd show, video materijal, istorijat kompanija i dr.). Uzgred, svi modeli su licencirani.

Osam zverki na četiri točka čine zaista idealan izbor. Tu su McLaren F1, Ferrari F50, Ford GT90, Jaguar XJ220, Lotus GT1, Lotus Esprit V8, Ital-design Cala i Commendatore 112i. Najjači među njima, i pravi izbor za početak jeste „Mekla-renov“ model koji postiže maksimalnu brzinu od 371 km/h, ima 627 konjskih snaga i košta tričivih 875.000 američkih dolara (svota koju bi pošten predsednik SAD skupio za čitav svoj četvorogodišnji mandat). Najslabiji model je „Lotusov“ Esprit V8 (281 km/h, 350 KS), ali je svakako i jedan od najlepših.

Staza ima nešto manje, svega šest, ali osmišljenih do najstrijtnijih detalja. Sve su ambientalnno pupmo različite i po težini i po sadržaju (muzika, suparnički automobili). Trkati se možete sa izabranim protivnicima, ali daleko je zabavnija vožnja uz uključene saobraćaj, gdje će najveću smetnju na putu predstavljati „fosilni“ poput VW Bube, vojnih kamiona, školskih au-

tobusa, VW Kombija i drugih. Njih možete zaobilaziti i po težini i po sadržaju (muzika, suparnički automobili). Trkati se možete sa izabranim protivnicima, ali daleko je zabavnija vožnja uz uključene saobraćaj, gdje će najveću smetnju na putu predstavljati „fosilni“ poput VW Bube, vojnih kamiona, školskih au-

tobusa, VW Kombija i drugih. Njih možete zaobilaziti i po težini i po sadržaju (muzika, suparnički automobili). Trkati se možete sa izabranim protivnicima, ali daleko je zabavnija vožnja uz uključene saobraćaj, gdje će najveću smetnju na putu predstavljati „fosilni“ poput VW Bube, vojnih kamiona, školskih au-

Upravljanje kolima je znatno lakše nego u *Screamerm 2*. Ne postoji skala oštećenja, ali svaki sudar uzrokuje značajno usporenje. Za početak se uzdržite od manuelne kontrole menjača, jer je ista vrlo komplikovana i unosi dosta zabune.

Prelazak sa prvog dela na *NFS2* isto je što i vožnja u limuzini posle batrganja u javnom prevozu. Šalu na stranu, ali sigurno je teško rečima opisati šta je tačno to čime ova igra zrači, zbog čega je, uslojalom, i izglasana za igru meseca „Sveta kompjutera“. Zvuči čudno, ali ne postoji nijedna karakteristika koja bi se mogla posebno istaći. Ta izrazita kohezivnost svih elemenata igre ostvarena je zahvaljujući savršeno usklađenim vrhunskim tehničkim karakteristikama, besprekornom izvođenju i atmosferi.

Grafički dizajneri i stilisti su imali pune ruke posla. Do detalja je osmišljen dizajn svakog ekrana (na ekranu glavnog menija postoje čak i efekti sa morfogom). Grafika je, naravno, SVGA i može se modifikovati prema mogućnostima kompjutera (smanjenje rezolucije tačaka i redukcija palete). Grafika u igri je očigledno poboljšana u odnosu na prethodnika. Povećana je preciznost (mada sve i dalje izgleda nekako „zrnasto“) i broj boja, dok je

pozadina bogato animirana (na momente čak i skreće pažnju sa puta). Jedino su zgrade i objekti kraj puta nešto stisniji nego u *Screamerm 2*, što verovatno doprinosi većoj brzini izvođenja, ali ima negativne reperkusije na simulaciju 3D prostora. Zvuk je u istom visokom rangu, sadržajno i kvantitativno je raznolik (mahom u teho fazonu) i vezan za ambijent u kome se odvija igra. Slag na ton predstavljaju zvučni efekti, savršeno sinhronizovani sa kretanjima automobila.

Brzina animacije na sporijim mašinama može se povećati smanjenjem veličine prozora, što i nije previše lepo za oko. Na P5/166 ugodaj je kompletan, čak i u full-screen modu pri igri za dva igrača (split screen). Previše zahtevno? Čini nam se da nije.

Velik je broj vizuelnih efekata koji su nas očarali. Najjači utisak su ostavili sudari sa protivničkim vozilima ili nekim „čviliom“, slučajnim učesnikom u saobraćaju. Prevrtanja, drljanja po putu, slentanja sa staze, vazdušne akrobacije, zanošenja i slični manevri pravo su osveženje. Pa još kad legnete na sirem...

Need for Speed II krije još mnogo prijatnih iznenađenja koja nismo hteli da otkrivamo ovim opisom. Na kraju, ne propustite da prelistate šifre koje smo vam spremili na stranicama rubrike „Šta dalje?“ u ovom broju. Uživate!

Gradimir JOKSIMOVIĆ

Softver ustupio „Espro“

ZANR: auto-moto simulacija

PLATFORMA: P5/90, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

Igra za kompletno uživanje.

Lakoća staza koje se brzo memorišu. Manji bagovi.

history

	1983 Commodore Isotta
	1984 GT10
	1984 Mustang
	1985 GT80
	1986 Targa

Mustang & Isotta

GT10

Ford

Theme Hospital

Malo ko je mogao da predvidi ogroman uspeh igre *Theme Park*. Koju je za relativno kratko vreme zabeležila cifru od blizu milion prodatih kopija i u ko zna koliko presnimljenih. Iako je ona i danas, dve godine nakon pojavljivanja, prilično aktuelna, „Bullfrogovci“ su u pravu vreme izbacili nastavak u vidu igre *Theme Hospital*.

Kako se iz naslova može zaključiti, igra je zasnovana na poslovanju oko upravljanja bolnicom. Ali, ako ste nekada ožbiljno menadžersku simulaciju, prevariti ste se, jer je *Theme Hospital* jedna od najdivovstijih i najzabavnijih igara koje smo videli u poslednjih godinu dana, pravo osveženje posle gomile apokaliptičnih strategija i pucačina koje su obeležile proteklih par meseci. Ovide ćete imati posla sa Evisovim imitatorima (mesto im je, naravno, na psihijatriji), a vasi lekari će lečiti mnoge uvrnute bolesti, poput kancerne pacijenti obrasli kosom po čitavom telu, *navodnost* (umesto frajlova pacijenta, videte samo njegove cipele kako letaju po bolnici) i sl.

Iako je bilo izuzetno teško ovu igru ne napraviti krvavom, prevlađala je želja programera da je učine dostupnom i mladju publici. To znači da se nećete nagledati krvavih operacija, crevaca i nekih morbidnijih scena, ali ćete se sasvim sigurno prepisno nasmejati.

Zadaci igrača jeste da, u ulogu upravnika bolnice, obezbedi sve što je potrebno za napredak svoje ustanove. To podrazumeva poslove oko budžeta, sredstvenje „smiranjaka“, kako bi privukli što veći broj pacijenata, zatim istraživanje novih tehnologija i lekova, borbu protiv konkurencije i drugo, jedinstveno, sve što biste morali da radite i u pravo bolnici. Osnovni resurs je, naravno, novac. Njega u početku imate dovoljno da oformite natrosnija odeljenja i zaposlite nekoliko ne previše skupih radnika (lekara, sestara, recepionerki i pomoćnog osoblja). Kako se posao bude zahukavao, ako sve postavite kako treba, uvećavaće se i broj zadovoljnih pacijenata koje onida vaju propisno raspaliti po novčaniku.

Od sjajnog setup programa, do duhovite uvodne animacije i genijalno menjanja, sve teče glatko kao po ulju. To se prenosi i na samu igru koju, iznad svega, krasni veoma intuitivni interfejs. Sve komande i ikone su objašnjene kratkim tekstom u strip-skop obličku koji se postavlja kao da pointer nađe iznad ikone, a porci

toza postoji i kratak praktični help koji se može uključiti na početku nove igre (na pitanje o prvom igranju treba odgovoriti potvrđno). Osnovne komande smeštene su u pull-down menijima koji se nalaze u vrhu ekrana, a pozivaju se držanjem levog dugmeta miša.

Igrivost i atmosfera su zadržali svoj prepoznatljiv kvalitet iz *Theme Parka*. Postoji, međutim, nekoliko markantnih razlika između ove igre i *Theme Hospitala*. Prvo se uočavaju znatno krupniji spratovi i divna SVGA grafika (postoji mogućnost igranja i u niskoj rezoluciji). Najvažnije je, ipak, to što ovide možete videti detaljno animiranu interakciju između likova i između likova i predmeta. Recimo, lekar prilazi kariofetu, otvara je, uzima karticu, zatvara pregradu, odlazi do svog stola, smešta karticu pored kompjutera i seda za sto. Svi pokreti i animacije su tečni i, što je još važnije, realistični i prirodni. Sa brojnim tako animiranim spratovima, bez i najmanjeg usporjenja, vizuelni efekat je stvarno savršen. Dodatni realizmu predstavljaju i drugi igrači koje vodi kompjuter, a koji se trude da naprave bolje bolnice i pretruu vam posao. U nirežnoj opciji mogu se takmičiti do tri igrača, kada svaki vodi svoju bolnicu i direktno se suprotstavlja saigračima.

Veliki broj različitih predmeta i složene interakcije između njih i likova isključuju njihovo opisanje u okviru ovog kratkog prikaza. Umesto toga, pročitaćete nekoliko saveta kako što bolje početi igru.

Na početku svakog nivoa imate određeno vreme da izgradite i opremite svoju bolnicu pre nego što zvanično počne sa radom. Stoga je pametno postaviti u najsporiju brzinu izvođenja (preko menija ili priliškom na „T“), kako bi taj deo posla obavili bez žurbe i otvorili bolnicu pre protivnika. Savetujemo vam da postavite dve recepcije, kako biste izbegli poteškoće kada pacijenti navale u većim redovima. Dobro je uvek imati dve ordinacije opšte prakse (GP office), kao i što veći broj soba i osoblja od samog početka (ako se malo i zadužite u banci, ne treba brinuti).

U svakoj prostornoj stavici bar po jedan priružni predmet (accessories) sem, možda, svega, jer ono za hieva posebnu negu i oduzima domarista dostojno vremena. To će sigurno privući veći broj pacijenata. Izgradite sobu za obuku lekara dok vam se bolnica ne procuje. Kako bi što pre imali dovoljan broj specijalista. Sem toga, obucavanje lekara izade jeftinije

od zapošljavanja novih. Na kasnijim nivoima se otvaraju mogućnosti za unapređenja postojećih odeljenja, naročito u istraživačkom sektoru.

Postavite dosta klupa i mašina za piće u hodnicima, jer zadovoljstvo pacijenata treba da vam bude najveća briga. Obratite pažnju na skale umora zaposlenih, gradite im sobe za odmor i velike ordinacije (koliko to veličina bolnice dopušta). Dodatni predmeti kao što su biljar ili TV aparat dosta ubrzavaju period oporavka. Kada izgledate besposlenog lekara, premestite ga iz ordinacije u hodnik (pomoću desnog dugmeta), odakle će moći da ode tamo gde je najpotrebniji.

Na višim nivoima čekaju vas ozbiljniji zadaci. Moraćete da se borite sa hitnim slučajevima, suzbijanjem epidemija, održavanjem mašina, pa čak i pacovima koji, srećom, nemaju neki značajniji uticaj na vašu reputaciju. U svakom slučaju, pored osećaja za finansije, trebaće vam i znatna doza koncentracije i hladna glava, naročito kada više stvari koncentrirano krenu naopako.

Svojim neiscrpnom duhovitošću, sjajnim tehničkim karakteristikama, kompleksnošću, uz očuvanu jednostavnost igranja, *Theme Hospital* nezadrživo krči put ka najvećim visinama. Da li će dostići neslućenu popularnost, svet prethodnika, ne znamo, ali sigurno je da spada u kategoriju onih igara koje jednostavno morate videti.

Gradimir JOKSIMOVIC

Softver ustupio „Espro“

ZANR: upravljačka simulacija
PLATFORMA: 486/66, 8 MB RAM-a
MEDIJUM: 1 kompaktni disk

Duhovita atmosfera, jednostavnost igranja, tehnički kvaliteti.

Mršav izbor melodija.

Outlaws

Podnevno sunce je nemilosrdno obasjavalo maleni gradić na Divljem Zapadu u kome je vladao neprirodan mir. Šerif koji je stajao na sredini centralne gradske ulice pogleda na sat. „Još samo nekoliko minuta i sve će biti rešeno“, pomisli on. U tom momentu začu se topot konjskih kopita. Jahač, očito meksičkog porekla, zaustavi svoj ljubimca na pedesetak metara od mesta gde je šerif stajao, a zatim lenjo sjaha, zavuču ruku u džep i izvadi upaljač i cigaru. Meksičanac potom prezivio pogleda šerifa, stavi cigaru u usta i kresnu upaljač. Jednom, drugi put, treći put. Ništa. „Stop! Stop!“, dreknju čovek koji je sedeo po strani. „Pobogu ljudi, pa dokle ovako?! Dajte sredite već jednom taj upaljač, jer ako ovako nastavimo do sutra nećemo snimiti ovi sceni! Ajmo, svi na svoja mesta! Idemo iz početka.“

Ne znam da li je Serdo (Sergio) Leone snimajući svoje filmove imao ovakvih problema, ali ono što definitivno znam jeste da je on čovek čije je stvaralaštvo ušlo u istoriju sedme umetnosti i čije se ime najčešće vezuje za specifičan filmski žanr po imenu „špageti vestern“. Ovi filmovi kod kritike nikada nisu prošli li kako reha, ali ih je za publika obemne prihvatili, pa su „špageti vesterni“ tokom šezdesetih godina doživeli pravi „bum“. Širom sveta i dan-danas postoji veliki broj Leonovih obožavalaca, među kojima su i dva Amerikanca, Derron Sinyet i Steven So. Platze se sigurno šta je tu toliko mešobitno. Pa, ništa... sem činjenice da su obojica programeri u kompaniji „Lucas Arts“, jedne večeri, dok su zajednički gledali Leonovo remek-delo „Dobar, loš, zao“, shvatili su šta im je činiti. Tako se rodio *Outlaws*.

Da softverske kuće često umeju da „farbaju“ svoje kupce, opšte je poznata stvar. To se najčešće svodi na lansiranje netačnih informacija o datumu izlaska igre, njenju dužini ili nekim tehničkim detaljima. Međutim, ono što se dogodilo u slučaju *Outlawsa* je bez presedana. Ova igra je do poslednjeg trenutka najavljivana kao avantura na Divljem Zapadu u kojoj će revolveraški obračuni biti urađeni u *Doom* fazonu. Ali, što bi neki rekli, malo morgan. *Outlaws* je u stvari čista *Doom*olika pucačina u kojoj postoji tek poneko zrnice avanture, i to samo ako bi u upotrebu došava, pajserski ih ključeva proglasili avanturističkim elementima. Moram da priznam da me je to u prvom momentu razočaralo, ali sam ipak, posle izvesnog vremena, prihvatio igru onakvom kakva jeste, da

bih tek tada shvatio da razočarenju nije bilo mesta i da je *Outlaws* u osnovi kvalitetna igra.

Outlaws se sastoji od tri zasebne celine. Osnovna igra prati osvetnički pohod bivšeg šerifa Džejmisa Andersona kome su plaćenici izvesnog Poma Grejema ubili ženu i kidnapovali kćerku, a sve zarad toga što je Džejmis odbio da pro-

da sopstveno imanje da bi kroz njega prošla pruga koju inače finansira Grejemen. Ova priča neodoljivo podseća na radnju filma „Bilo jednom na Divljem Zapadu“, verovatno najpoznatiji špageti vesterna kojeg je Serdo Leone snimio. Druga celina igre nosi naziv „Istorije se misije“. U pitanju je serija zasebnih misija, smeštenih u vreme kada je Džejmis Anderson još uvek radio kao šerif, u kojima je cilj polvratiti grupu desperadosa koji su u to vreme harali Divljim Zapodom. Zanimljivost vezana za ove misije je to što je odmetnike potrebno uhvatiti žive i strpati ih u zatvor. Konačno, treći deo *Outlawsa* su „multiplayer“ misije namenjene igranju u mreži (do osam igrača), ili preko modema ili obične serije vezje (dva igrača).

Izuzetna atmosfera je ono što krase *Outlaws*. Autori su se svojski potrudili da igra zaisita ponese titulu prvog kompjuterskog špageti vesterna. Nivoti su zato dizajnirani kao zasebne epizode koje su povezane prelepim animacijama kakve smo imali prilike da vidimo kod *Fall Throta*, što sve zajedno daje utisak pravog filma. Svaki ni-vo se odvija u drugačijem okruženju (ranc, gradić, kanyon, indijansko naselje, rudnik itd.), a sve to prati fenomenalna muzika koja stilski jeste kopija onoga što je radio Enio Morikone, ali bez obzira na to zvuči maestralno.

Na račun *Outlawsa* bih stavio dve primedbe. Prvo, osnovna igra sadrži svega devet nivosa što je nedopustivo malo. Taman što se čovek poštono zagreje i navikne na okruženje, igra doduše kraj. Druga primedba ide na račun ko-

riščenja danas zastarelog „3D enginea“ (napravljen za potrebe *Dark Forcesa* koji čak i u visokoj rezoluciji daje relativno grube sprajtove i teksture. Povrh toga, igra je namenjena isključivo *Windowsu 95*, pa je za komforno igranje potreban brz kompjuter (Pentium svakako).

Uprkos svim svojim lepim osobinama, lako se može desiti da *Outlaws* ne naiđe na veliki odjek kod ljubitelja „pravih“ 3D pucačina. Naime, u ovoj igri nema raznetih tela, potoka krvi i sličnih „atraktivnih“ prizora kojima obiluju *Quake* ili *Duke Nukem 3D*. *Outlaws* je, jednostavno rečeno, realna igra u kojoj su skoro podjednake šanse date i igraču i njegovim neprijateljima. Natprirodnih živih, magičnih životinja i besmrtnosti nema, što znači da se sve za života na fer obračunu po sistemu „kom' oboji, kom' opanci“, ti, koja prvog zadese metak, taj ide u večna lovišta. Realnost igre doprinosi i stalna potreba za dopunjavanjem oružja, ali će i to verovatno odvratiti neke igrače koji su navikli da u *Doom*-račinama „rokaaju“ na sve strane ne pitajući se odakle sve ta municija potiče i kako se našla u cevima njihovih puca.

Outlaws je odlična igra koja u potpunosti opravdava svoja dva CD-a. Ako ste ljubitelj trodimenzionalnih pucački obavezno je isprobajte, ali znajte da u njoj surovosti nema. To je istavljeno za neku drugu priliku (*Dark Forces 2C*).

Slobodan MACEDONIC

Originalni softver dobili smo od izdavača „Virgin Interactive Entertainment“

ŽANR: pucačka igra

PLATFORMA: P/60, 16 MB RAM-a

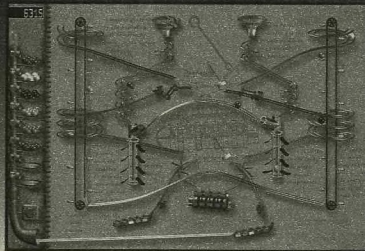
MEDIJUM: 2 kompaktna diska

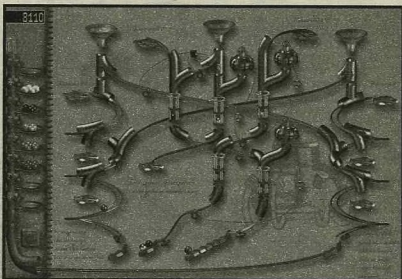
Prvi kompjuterski špageti vestern. Fenomenalna muzika. Atmosfera.

Stari „3D engine“, Gde nestade avantura?

Marble Drop

Poznata je naša sklonost da pojam dobre igre vezujemo za njene tehničke karakteristike, tj. kompleksnu izradu, sočnu i bogatu grafiku ili moćan zvuk. S druge strane, kako vreme prolazi, sve se manje pažnje usmerava na idejna rešenja, ono suštinsko i jedino što igru može učiniti aktuelnom na duži vremenski period. Srećom, sporadično nailazimo na programe koji se trude da demantuju ovakvo razmišljanje. Jedan takav, častan izuzetak od ovog pravila predstavlja prva logička igra u desetiogodišnjoj istoriji kuće „Maxis“ namenjena u prvom redu, mladim igračima.

Marble Drop je, generalno uzet, š, jedinstvena kombinacija Rub Glodbergove puzzle igre (sisteme rampa i liftova) i filpera, idejno najsišniji poznatiji igri *The Incredible Machine*. Donekle, ova igra je neka vrsta „anti-*Tetrisa*“. Umesto manipulacije objektima koje treba utglaviti u okvir, ovde su okviri predefinisani, a objekti lišeni kontrole. Iako to, sročeno na ovaj način, deluje komplikovano, radi se igri koja po jednostavnosti i potpunosti odgovara *Tetrisu*. U ulozu objekata ovde se nalaze različito obojeni klikeri koje treba smestiti u odgovarajuće pregrade iste boje. Za prelazak na viši nivo treba popuniti sva mesta u pregradama.

Ono što stvara čini komplikovanim jeste serija smetala otelotvorena u najrazličitijim oblicima. Od levka u koji smestate klikere, pa do pregrade nalazi se čitav sistem kanala, petlji, rampi, vrainca, teleporta, transportera i sličnih zavrzlana koji preusmeravaju klikere na (ne)željenu putanju. Neki od predmeta su plamenik (preko njega kliker može da prođe samo jednim), hladnjak (važi isto), bloker, lift, merdžer (menja boju klikera), lanser, top, razarač, splitter (od jednog pravi dva identična klikera), lepak, teleporter itd. Ostrim okom, uz malo koncentracije i sreće treba dobro analizirati svaki sistem i unapred predvideti putanju klikera. Trebaće vam i dosta strpljenja i ponovljenih pokušaja dok ne naučite sve principe. U tome je čitava mudrost, mada neki problema zaista traže angažovanje iz petnih žila.

Poeni mogu biti od velike važnosti, a stižu se prilikom prolaska klikera kroz zamke ili druge segmente koji donose poene (liftovi, mostići i dr.). Kada sakupite dovoljno poena, možete kupiti klikere koji vam nedostaju da popunite pregrade. To je više nego potrebno, jer se prilikom prelaska na viši nivo rezervira klikera ne obnavlja (kao što se u *Lemmings*, recimo, ne povećava broj Leminga pri prelasku na sledeći nivo). Cena običnog obojenog klikera je 500 bodova. Gvozdeni (steel) kliker košta svega 100 poena, ali njime nije moguće popuniti pregrade, jer se ne može obojiti. Koristi se samo za podešavanje staze (preusmeravanje) rampi, podizanje mostića i sl.). Crni kliker je skup (1500 poena), ali popunjava sve pregrade. Jedina mana mu je da se ne može obojiti.

Pričati o grafici i zvuku u *Marble Dropu*, i posebno ih istaći ili ocenjivati, lišeno je svakog smisla. Dominacija idejne komponente je u toj meri izražena da svi drugi aspekti padaju u drugi plan. Radnja se odvija u jednostavnom prozoru, sa lepm skicama Leonarda da Vincija u pozadini, zvuk se svodi na jednostavne smjlove - i to je sve.

Ekran je statičan, dok jedinu mobilnu komponentu čine klikeri i po koja spravica, poput lifta. U levom delu su posude sa klikerima koje do levka premeštate pomoću miša. Skalamerija zauzima najveći, centralni deo ekrana.

Evolucija utisaka o *Marble Dropu* otprilike ide sledećim tokom. Prvi pogled dovodi do zaključka da se radi o još jednoj „Microsoftovoj“ gluposti za šminkanje Windowsa 95. Drugog dana će vas sustići umor, usled učestalih pokušaja da pređete treći nivo. Idućeg dana, igra već i nije tako loša, sedmi nivo je prošao bez problema, da bi se četvrtog dana našli već na tridesetom. Osam dana posle prvog kontakta, sijušteno je svih pedeset nivoa... Bilo je zabavno, ali su mogli da ubace još koji nivo!.

Šalu na stranu, *Marble Drop* je zaista sjajna zabava na kratke staze za sve ljubitelje logičkih igara. S nadom da ćete se malo zagrejati, daćemo vam neke smernice.

Budite strpljivi. Nemojte olako bacati klikere i zanositi se idejom da ćete lako kupiti nove, jer teži nivoi zahtevaju veći broj klikera. Tada će vam bodovi biti zla vredni.

Uvek dobro izanalizirajte putanju klikera u mislima. Vreme nije ograničeno, a tako ćete sačuvati mnogo bodova. Koristite bez uestezanja gvozdeno klikere, kad god je to potrebno.

Gradimir JOKSIMOVIĆ

Softver ustupio „Diler Soft“

ZANR: logička igra

PLATFORMA: 486/66, 8 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompakt disk

Sjajna ideja i zaraznost

Više liči na interaktivni screen saver nego na igru.

RELOADED

Posle izuzetnog uspeha na Playstation konzoli, programeri „Gremlin Interactive“ odlučili su da traume iz svog nesrećnog dejetinstva pretoče i na kućne kompjutere. Pred nama se na taj način našao *Reloaded*, neobična pucačina prepuna krvi i raznih bizarnih likova.

Zahvaljujući svemirskim silama i zločinačkom umu, glavni negativac **FUB** (potpuno nepoznat širem igračkom auditorijumu) nastanio se na miroljubivoj planeti tunjavih hipika i mirotvoraca. Koristeći ovu situaciju, pomenuti lik na ko zna koji način vrbuje sirotane u svoju ubilačku armiju. Time ostvaruje san nasamarenim likovima iz prvog dela igre (SK 7/96) tj. neutoljenu želju za masakriranjem i genocidom stanovništva. Tako se pred vlasnike PC-a pojavljuju po prvi put **Mamma**, **Bounca**, **Butch**, **Cap'n Hands**, **Sister Magpie** i **Consumer**. Svaki od nabrojanih likova koristi sebi svojevistu pucnu i ima karakteristične osobine. No, krenimo redom. **Mamma** - je ogromni bilder u kostimu bebe (zeck) i inteligencijom tog uzrasa. Obožava da koristi brutalnu lasersku čuclu (!!!) kojom uništava sve protivnike. Specijalnost su mu bombe za izvrtnje okolnog reliefa tj. povećano delovanje gravitacije na sve prolaznike. **Bounca** - posle povlačenja iz ubilačkog posla. **Bounca** se odmarao na svom ostrvu. Kada je saznao da je **FUB** pobeo, kreće za omraženim protivnikom naoružan omanjim bacačem granata. Specijalnost su mu kružne rakete. Koliko je lik sa metalnom vilicom srećan zbog ovih okolnosti, poka-

žeće vam u introu igre. **Butch** - je predstavljao zaštitni znak *Loaded* igre. Manijakalni transvestit se vraća naoružan sa dva uzi pištolja i sa specijalnim vatrenim prstenom kojim priži sve oko sebe. **Cap'n Hands** - svemirski pirat koji sebe održava u životu kiber nadogradnjama, ponovo se vraća sa svojim ubisivenim revolverima, poboljšanim laserskim nišanima. Specijalnost mu se zove **Bloodball** i predstavlja crvene talase koje se linearno šire od lika. Šta ostaje od neprijatelja videćete sami. **Sister Magpie** - je časna sestra iz pakla (???) koja se zanima pribavljanju dobrovoljne žrtve za svog gospodara. Opremljena je jakim oklopom i ručnim topom kojim zlostavlja sve oko sebe. Specijalka su joj neka vrsta navodnih plazma oružja za svog neprijatelja. **Consumer** je samo na prvi pogled simpatična devojčica iz susedstva. Po opredeljenju kanibal, naoružana je opasnim zubima koji probijaju čelik (tako ukoliko

ostanete bez municije nemate razloga za brigu), „omanjom“ pucnom **Hot lips** i specijalkom kojom oko sebe širi zelene fluorescentne oblake gasa.

Tehničke karakteristike su verovatno jedina pozitivna strana programa. Rezolucija i koloriti mogu se menjati u zavisnosti od jačine vašeg računara. Grafika je višeslojna sa izuzetno dobro renderovanim terenom na kome se svirepa ubisiva odigravaju. Animacije koje prate svaki od šest svetova vrhunskog su kvaliteta. Brzi morfing terena posebna je poslastica pri prelasku sa jednog na drugi sloj. Ovaj 3D efekat će nekisne igrače u početku malo zbunjivati, ali posle nekoliko minuta već će se naviknuti. Kamera ima „lutaluću tačku“ tako da će vam prikazivati lik iz uglova pičiće perspektive do horizontalne projekcije. Zvuku treba uputiti sve pohvale. Tu se mogu naći najmoderniji žanrovi muzike, tipa jakog **Drum n'Bassa** do **Hard Trance** techno te-

ma. Efekte ne vredi opisivati, pošto se za svako današnje kompjutersko ostvarenje priprema standardan kvalitet semplova i vokalnih deonica.

Marketišni potezi koje je „Gremlin Interactive“ uključio u prezentaciju igre su i izdavanje posebnog stripa posvećenog igri. Tu se čitaci pobliže upoznaju sa avanturnima likova na njima svojstven „duhoviti“ način. Koliko morbidnih scena u ovoj igri ima, govori i **Parental Advisory 18+** ograničenje. Nažalost, nije zastupljena nikakva zaštita kojom bi roditelji sprečili svoje potomke da gledaju razne scene masovnih ubistava praćanih lasicno obučanim likovima.

Branislav BABOVIĆ

Originalni softver
dobili smo
od izdavača
„Gremlin Interactive“

ŽANR: pucačka igra

PLATFORMA: P/75, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompakt disk

Odličan zvuk
i grafika.

Prevelika zahtevnost,
previše
morbidna igra
za nečiji ukus.

Power F1

čizlaska „MicroProseov“ *Formula 1 Grand Prix 2* koja je denela pravu revoluciju u svom žanru, nijedna simulacija ovog popularnog i skutog sporta nije uspjela ni da priđe „MicroProseov“ četu. Da to ne ostane tako, potvrdilo se „Eidos Interactive“, firma stacionirana u San Franciscu, permata kao izdavač, po mnogima igre godine, *Tomix Raidera*.

Na samom početku treba naglasiti da igra ne donosi ništa novo - a šta bi i moglo biti novo - posle „MicroProse“ - samo se postavlja pitanje da li su momci iz „Eidos“ uradili dobru varijaciju na temu. Odgovor na to pitanje je jasan - jeste. Igra stiče na jednom disku, na kome pored falšova stiču i četiri audio tracka blaže tehno muzike odlične za vožnju. Jedina stvar koja bi potencijalnog igrača sprečila da pesme snimi na kasetu i odnese u auto, jeste relativno kratak trajanje. Naime, sve četiri pesme traju nešto preko jedanaest minuta, pa već posle dva dana nastaju dosade.

Najveći hendikep ove igre predstavlja za starelost podataka. Iako su proizvođači na reklamama stavili da su oni bazirani na oficijelnim podacima Formule 1, što je istina, ako previdimo činjenicu da isti datiraju iz 1995. godine - pa će tako Schmaher još uvek voziti Benettonov bolid, a Alesi Ferrarijev. U igri možete voziti svih sedamnaest staza Formule 1, i to: Silverstone, Spa Francorchamps, Monaco, Imola, Estoril, Adolafle Ti Circuit, Montreal, Monza Autodromo Hungaroring, Suzuka, Nurburgring, Interlagos, Buenos Aires, Catalunya, Magny cours i Hockenheim. Fasciniramo je da su za napravljenje autentično, i da je raspored krivina verodostojan, pa čete tako imati priliku da se na stazi u San Marinu ukakate u žid u krivini koja iz poznatih razloga nosi ime veličana ovog sporta Ajerto na Sene. Inače, kao što već znate, skoro svaka krivina u Formuli 1 ima svoje ime, koje će uvek biti pe-

danino ispisano u dnu ekrana. Ako ne volite nijednog vozača Formule 1, možete mu promeniti ime preko „edit team“ opcije i, na primer, voziti kao Brana Mitrović Floyd. Imu dati ime „Nacionalna klasa“, ispušt izabrati Menču, zamisliti da imate suvozača i da se on uz to zove Mile rent-a-hubreg, i na kraju odvoziti poslednji Krug. Ako sve ova traditije, onda za sebe možete reći da ste Dragan Nikolić, a da vam je suvozač Bogdan Dikić.

No, šalu na stranu, još jedan bitan elementarije pripremanje bolika za izlazak na stazu. Tu ste već stavljeni u menadžersku poziciju. Da biste dobro odredili posao, morate pogledati dnevnu vremensku progno-

zu i teži deo - do tačnina poznavati svaku stazu. Da je vam se mogućnost izbora vrste guma, pri čemu bi rate između vrh (za brze staze kao npr. Monza), srednjih, mekih (za spronje staze) i guma za vlažnu podlogu. Zatim možete podavati količinu pritiska u gumama, nagib prednjih i zadnjih krilaca u zavisnosti od nagiba staze, i gomulu drugih, takode bitnih stvari. No, ako za sve ovo nemate žilavca, sliavite se na Defulte i vikanite - „Vozi, Miško!“ Ali onda začujete - „Daj, nećeš moći“, jer vas igra pita da li hocete da vozite šampionat, single race i show out. Pošto ste prebrodili ovu prepreku, igra ponovo pita: Free Practice, Quality ili Race. Pa, pošto se upoznate sa stazom, potom se izborite za dobru startnu poziciju (po mogućnosti pol poziciju), konačno možete početi sa trkom. E kada ste već došli došli, shvatite da niste uradili Redefine keys, jer su tasteni idletski rasporedeni, vratite se u Main Menu, promenite tastere, ponovo predate kroz mučnu proceduru, pogledate finu uvrednu animaciju koja je, nažalost, uvek ista i kada se na vašem „malom ekranu TV prijemnika“ pojavi GO, ubacite u prvu brzinu - bez obzira da li je menjač automatski ili manualni - date gas i čujete izžasan zvuk koji pušta vaš bolid. Ali ne, nije kriva vaša zvučna kartica, kriv

je „Eidos“ koji je dozvolio da se zvučni efekti u celoj igri svaku na neoprijatan zvuk turiranja motora. Onda se ponovo vratite u Main Menu, ugustite zvuk i ostatak znate. Što se same vožnje tike, može se reći da je malčice teža nego u *Formula 1 Grand Prix 2*. Naime, svi koji su navikli da im u pomenutoj igri bolid automatski koči pri ulasku u krivinu, morace na to da zabore - sem ako misu čitav život voziti po cr. Jer da bi bolid automatski kočio, potrebno je voziti po idealnoj putanji, a to je beta linija. Ali, ipak moramo reći da je *Formula 1 Grand Prix 2* mnogo realističnija, što se same vožnje tike.

Tehnički, svi segmenti sem zvuka zadovoljavaju visok kriterijum. Grafika je, naravno, u svga rezoluciji, ali ako ne posedujete Pentiuma, možete morate voziti u vga rezoluciji. Detalji predere staze su uradjeni fantastično, i to je jedna od stvari koja je napredovala. Druga, i možda najbitnija stvar u celoj ovoj priči, jeste Split Screen opcija - koja nam daje mogućnost igranja dva igrača na jednoj tastaturi, pri čemu je ekran horizontalno podeljen na dva dela - dobro poznata iz *Le Mansa*, koji je umro zajedno sa dinosaurusima, kao i „Virginovog“ *Scrammera 2*. Naravno, tu je i mrežna opcija kao i opcija za igranje modomom.

„Eidos“ se zaista potrudilo, i veoma malo je falilo da simkne „MicroProsa“ sa trona. Da su neke segmente bolje odredili, sigurno bi u tome uspeeli. No, nemaju oni za čim da žale, jer je ovo ipak odlična igra, igra koja donosi novac.

Petar NGO

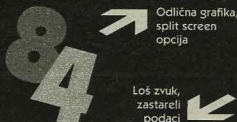
Autor teksta se zahvaljuje porodici Radosavljević - velikim poznavaćima auto-moto sporta.

Soliver ustupio „Espro“

ŽANR: auto-moto simulacija

PLATFORMA: 486/66, 8 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompakt disk

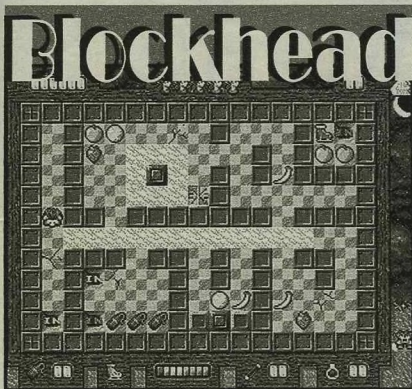

Odlična grafika, split screen opcija

Loš zvuk, zastareli podaci

Ulaganom izumiranju igračkih ostvarenja za Amiga računare, sem morbidno teških logičkih igri iz produkcije „Vulcan Softwarea“, gotovo da nema logičkih igri. Firma koja je izazvala prilično jak odjek sa svojim prvencom *DNA: Variety of Life* (SK 11/96), „Applaud Software“ vratila se sa svojim novim logičkim zavrzlamama. Reč je o klonu *Sokoban*, *X-it* i sličnih programa, u kojima je cilj pomeriti određeni broj objekata da bi se stiglo do izlaza. Nekih revolucionarnih elemenata nema, no igra ipak odliče prijatnom atmosferom i predstavlja egzibiciju za „male sive ćelije“.

Pomerajući kutije različite boje čovečuljak kojim upravljate mora doći do izlaza. Naravno, svaku kutiju prethodno mora dovesti do njenog „izlaza“ karakteristične boje. Ovo igra čini mnogo težom nego što je uobičajeno za ovu vrstu logičkih igara. Da bi sve bilo još zanimljivije u igri su i polja koja oduzimaju energiju, polja sa elektricitetom (gde ćete dobiti ugljenisanog čovečuljka), kao i led preko koga kutije klize i ne zaustavljaju se tako lako. Vrhunac igre svakako predstavlja vremensko ograničenje, koje se ipak, može isključiti. Sa druge strane usput se mogu kupiti razni oblici bonus-dodataka kao štipani dinamita kojima možete razneti zidove koji vam smetaju, vočke koje vam donose pregršni poena, energetska osveženja i vremenske proizvodnje. Posebna dopuna su kizaljke sa kojima ćete prestići odleglu kutiju i vratiti je na pravi put.

U igri se nalazi i detaljan tutorial koji vam može pomoći pri prvim nivoima. On se uglavnom odnosi na pamćenje grešaka učinjenih na nivou i kasnijeg objašnjavanja pravog rešenja. Karakteristika logičkih igara je da što više napredujete u igri (prelazite više nivoa), upoznajete i kompleksnije probleme. Na kasnijim ni-

voima *Blockheada* jedna greška i pogrešno iskoristiš predmet može značiti kraj. Takođe, neki lavirini (njihovo rešavanje) izgledaju prilično jednostavni, međutim usledice neprijatno iznenađenje potpuno obrnutog rasporeda šarenih kutija. Treba se čuvati raznih zamki, kojih ima možda čak i previše, pošto počinjate sa (samo) tri života.

Korisna opcija sa šifrom na kraju svakog uspešno završenog nivoa, više je nego potrebna. Ovo se naročito ogleda na nivoima u kojima se prvi put susrećete sa nekim predmetima i morate isprobati njihovo delovanje. Ukoliko pogrešno upotrebite predmet, uvek se možete vratiti i probati ponovo drugu soluciju određenog problema. Zvučna podloga se sastoji iz nekoliko siromašnih kompjuterizovanih dance tema, dok su efekti škripuckanje i mrmljanje čovečuljka (na to najviše podsećaju!). Iako je stvarno mnogo igara ovog tipa ugledalo globalno tržište, još jedna ne može biti višak. Pomalo je ironično da se u trenutku velikih projekata na PC-u (npr. *Marble Drop*), pojavljuju igre standardnog kvaliteta na siromašnoj Amigi.

Branislav BABOVIĆ

Softver za Amiga ustupio „Amiga Center“

ZANR: logička igra

PLATFORMA: Amiga 1200

MEDIJUM: 2 floppy diska

72

Čista grafika bez mnogo kozmetičkih detaljsana.

Bedna muzička podloga.

Heroes of Might & Magic II

Autori: Branislav Babović
i Viktor Todorović;
Izdavač: PC Program;
Obim: 104 stranice

U poslednje vreme nastupila je prava pljava kompjuterskih igara koje se baziraju na fantaziji. Glavne osobine tih igara su izuzetna lepota i maštovitost, ali i velika složenost pošto se one obično zasnivaju na mitiskim svetovima i bićima koja nisu previše poznata jednom prosečnom domaćem igraču. I dok na engleskom postoji čitav pravac u književnosti koji razrađuje razne teme iz ove oblasti, kod nas je štivo iz te oblasti više nego skromno, skoro nepostojeće.

Ova knjiga je napravljena sa ciljem da pomogne pre svega igračima izuzetno popularnog *Heroes of Might & Magic II*, ali pored toga postize i drugi cilj, jer svojom detaljnošću i ozbiljnošću omogućava jednom laiku da uđe u predivne svetove mašte i susretne se sa mitiskim bićima. Prvi deo knjige uveće čitaoca u svet fantazijskih igara koje se igraju bez kompjutera i koje predstavljaju osnovu za skoro sve kompjuterske igre. Zatim slede iscrpni podaci o instalaciji i podešavanju igre i samom načinu igranja. Posle tog pomalo svoparnog, ali neophodnog uvoda autori se posvećuju samim scenarijima, i taj deo knjige obiluje odličnim savetima koji će biti od velike pomoći prilikom rešavanja mnogih problema koje ova izuzetna

igra nemilice postavlja pred korisnika.

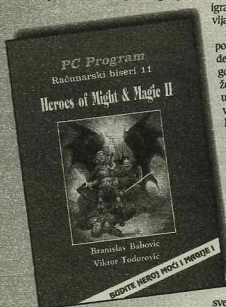
Svakog igrača će posle nekoliko pređenih scenarija za golgolicati mašta i poželeće da se uljubi u kočast sa čitavom kampanjom, koja predstavlja vrhunac složenosti i kojoj je posvećena izuzetna pažnja. Kampanja je razradjena sa svih mogućih strana i omogućava igraču da bez velike muke i previše uložene vremena shvati

svu pojedinosti i za-

vrši je. Posle dela posvećenog kampanji sledi spisak svih heroja i bića koja mogu da se sretnu u igri. Ovaj deo je jedinstven, pošto jednom početniku u fantaziji omogućava da se upozna sa ovim kompleksnim svetom, ali i iskusnom igraču pomaže služić mu kao podsetnik. Osobine svih rasa i jedinica su detaljno objašnjene, s tim što je učinjen napor da se nazivi mitoloških bića iz, uglavnom severnih mitologija, prevu- du na naš jezik.

Ova knjiga predstavlja jedan moderno sređen i izuzetno pregledan priručnik koji je praktično neophodan svakom ko želi da se upusti u avanturu zvanu *Heroes of Might & Magic II*. Ne treba zaboraviti ni onu publiku koja samo želi da se upozna sa svetovima fantazije, jer njima ova knjiga može da posluži kao odličan uvod i osnova za kasnija čitanja.

Mario LUKIĆ

COMANCHE 3

Početkom devedesetih godina američka vojna avijacija je shvatila da joj nedostaje idealan helikopter koji bi služio za izviđanje i napade na kratkim relacijama. Piloti vrlo popularnih OH-58-C Kiowa i AH-1 Cobra su bili znatno limitirani noćnim akcijama (nedostatak filtera za noć), kao i elektronicom za korektno praćenje i izveštavanje (mape su pregledavali ručno!). Vrlo brzo potom je usvojen novi LHX (Light Experimental Helicopter). Iz saradnje firme Boeing-Sikorsky američka mornarica je dobila RAH-66 (Reconnaissance/Attack Helicopter) sa radnim nazivom *Comanche*. Novi dodatak vazdušnoj konjici bi trebalo da obezbedi senzore, komunikaciju i preciznu navigaciju američke mornarice. Takođe, treba da se bori kao nijedan helikopter do sada...

Iz firme „Nova Logic“, reanimirane u pravljenju isključivo simulacionog tipa igara, stiže nam treći nastavak „divljeg indijanaca“. Na početku jedno upozorenje i opazanje autora. Za sve one koji očekuju realističnu tj. autentičnu simulaciju pravih helikoptera od ove igre, ona to nije. Reč je o arhaidnoj pucačini sa izuzetno mnogo lepe šminke. Pošto lepa šminka povlači i ogromne hardverske zahteve, ovaj program ne odstupa od pravila. Odmah posle siromašnog introa ulazite u bogati meni prepun raznih misija. Trening misije su izuzetno korisne, i upoznaje vas sa osnovnim principima upravljanja i borbe helikopterom uz pratnju naratora. U meniju se nalazi i omanja animacija koja će vas šturou poznati sa detaljima letelice. Korz nekoliko scenarija uleteće u pakao borbe protiv raznih vozila, vazdušnog karaktera ili ne. Svaki scenario poseduje 6 do 7 pojedinačnih zadataka (doduše, u nekim misijama imate timsku pratnju). Misije su u većini slučajeva izuzetno lake, tako da vam ostaje posle uspešno završenog zadatka gledanje Playbacka i uživanje u grafici i animaciji. Ako vam ponestane municije možete laskerskim obeleživačom odrediti metu i poslati kolegu da to obaví umesto vas.

Ono što je pravom *Comanche*-u donelo ogromnu popularnost su svakako tehničke karakteristike. Kao izviđačkom helikopteru ugrađen mu je Westinghouse-Marieta Longbow radar (koji je pre toga imao isključivo AH-64D Apache). U igri će se uveklo koristiti radarom, i videće ste njegove karakteristike, mađa je on daleko od pravih (po mogućnostima). Helikopter poseduje T800-LHX (801 dva motora i treći Williams International WTS 124. Ono što ovaj poslednji omogućava je startovanje

prethodna dva, održavanje kontrolnog sistema i hidrauličke helikoptera. Programeri igre su smatrali da je ovaj deo suvišan, pa su ga jednostavno „izvadili“ i ostavili samo dva motora, čisto da se nadu. Glavna elisa helikoptera je petostrana. Glavna karakteristika ovog sistema rotora je stabilno održavanje letelice pri centriranju mete lakim naoružanjem (u ovom slučaju Vulcanz 20 mm topovima). Primitiće čak i posle izuzetno mnogo pređenih misija da je nemoguće izravnati mušice (X), ali to je nevažno za igru pošto možete uključiti Lock sistem (7) i bušiti neprijatelje topom do mile volje. Ne treba ni pominjati da je helikopter poznat po svojoj brzini od 177-190 kts (vorova). U igri je maksimum 150 kts (pri poniranju - „Shift“) zavisno od tovara oružja. Vistina penjanja je procenjena na 360 metara ili 1182 ft (stopa) - u simulaciji je maksimum 500 ft. I ne bismo preterivali u blaženju ne-profesionalnog odnosa programera prema progra-

mu, treba ih i pohvaliti za neke karakteristike. Još jedna od prednosti *Comanche* je tzv. TAS sistem (Target Acquisition System). On omogućava pilotima selektivnije više meta istovremeno i ispaljivanje kompletnog tovara Hellfire raketa. Da ih zbog atraktivnosti ili zbog pokušaja realističnosti, sistem postoji u igri („Tab“ taster) zove se Ripple fire.

Nemojte se uplašiti činjenicom da svaki taster na tastaturi ima svoju ulogu u igri. Vrlo brzo ćete savladati osnovne komande (koje su više nego dovoljne za izvršavanje misija) dok su druge stavljene uglavnom zbog šminke. Ova jednostavnost upravljanja će vam omogućiti vrlo brzo obavljanje zadataka (od 2-40 minuta), tako da nećete biti u mogućnosti da se srušite zbog gubitka goriva (max. 2.5 sata). Najlepsi element igre je predivna grafika. Visoki koloritet i uspešno izvedene teksture pogodno pa kojima se borite su izuzetne. Poseban efekat je presek sunčevih zraka preko optike kamere kada gledate helikopter van kabine. Može se sigurno tvrditi da su „Nova Logic“ napredovali od svog revolucionarnog ostvarenja *F-22 Lightning*. Novi pristup izradi detalja planina, drveća, neba i svih vozila je toliko dobar, da se graniči sa fotorealističnošću. Sa sigurnošću se može tvrditi da je grafika u igri zaslužila 100 poena kao ocenu. Problem je što se ne ocenjuje samo grafika programa. Činjenica koje se neki pridržavaju da je zvuk u svakom današnjem izdanju kvalitetan i ne može biti toliko loš ovde svakako opada. Efekti u koje ubrajamo semplovane vokale i siromašne eksplozije i pucnjeve, i nisu toliko loši. Ali, ovaj, oni padaju u zasenak preda stornu stupidnih muzičkih tema, koje svakako ne zaslužuju da se nudi u igri vrhunskog kvaliteta. Simulacija ili ne, igru svakako treba pogledati zbog atraktivne grafike.

Branislav BABOVIĆ

Softver ustupio „M & S Soft“

ŽANR: pucačka igra

PLATFORMA: P/75, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

Grafika, doživljavanje, isticavanje, protivnika.

Muzičke teme i „malo“ odstupanje od pravih tehnika.

z meseca u mesec tržište kompjuterskih igara trpi enorman priliv novih naslova što ima pozitivne, ali i negativne posledice po razvoj ove vrste softvera. Jedna od osnovnih pozitivnih strana pomenute pojave je to što kvantitet donosi kvalitet. Odličnih igara ima kao nikada do sada, tako da čovek, sve i da želi, ne može da stigne da pogleda sve ono što ga zanima, a kamoli da to isto i odigra.

Izuzetnih ostvarenja, međutim, ima jako malo. U periodu od, recimo, godinu dana na prste jedne ruke mogu se nabrojati igre koje zaista donesu nešto novo. E, pa, evo jednog takvog primera. Zove se *MDK* i dolazi nam iz firme „Shiny Entertainment“ koja se poslavila dvema igrama o Crviću Džimu, jedinom beskačmenjaku među kompjuterskim junacima koji

kakvim ga prikazuju hollywoodski filmovi, nivoi u ovoj igri jednostavno oduzimaju dah svakom neprijemljenom posmatraču. Kako u konceptualnom smislu, tako i u pogledu tekstura, svetlosnih efekata, animacija sprajfova i svega onoga što čini grafički segment jedne igre. Sve deluje tako nestvarno da se stiče utisak da je *MDK* delo, ako ne vanzemaljaca, ono nekih ljudi koji su došli iz daleke budućnosti. Ne dajte da vas priložene slike u tom pogledu zavaravaju zato što se veliki procenat igre dešava u mračnom ambijentu. Inače, nivoi su podeljeni na određeni broj zona, pri čemu svaka zona zaslužuje da se nazove nezavisnom mini igrom. Napredovanje je u većini slučajeva moguće tek kada igrač ispuni zadatak koji je predviđen u zoni u kojoj se trenutno nalazi.

Glavni junak ima na raspolaganju samo jednu vrstu oružja koje posedca na automatsku pištolu i koristi dva tipa municije: običnu (ima je u neograničenim količinama) i „super“ (zalihe su joj ograničene i može se pokupiti na određenim mestima na sva-

veliku dozu komike. Tu su, recimo, droidi koji lče na Darta Veldera iz „Zvezdanih ratova“ i pozivaju na uzbunu, vojnici koji „govore“ jezikom sličnim onome koji koristi junak italijanskog crtanog filma „La linea“ (od milošte zvanj „barum-barum“), mehanički komandosi na antigravitacionim skejborovima, kompjuterski operateri tipa „čiča Gliša“ itd. Drugim rečima, gomila „udarenih“ tipova spremnih da igraču zagorčaju život, ali i da ga slatko nasmeju.

Konfiguracija koja prija ovoj igri je za naše uslove „svemirska“. *MDK* je prilagođen „pazite sad na ovo... Pentiumu Pro 200 i podržava MMX tehnologiju. Igra sama ispituje kompjuter na kome je instal-

se usudio da krene u misiju spasavanja sveta. Zakle- ti protivnici „Sege“ i ostalih konzola treba da znaju da je *MDK* prava PC igra (dakle, ne radi se o nekakvoj konverziji sa druge mašine), te da nema nikakvih dodirnih tačaka sa *Earthworm Jimom*. Izuzetno možda činjenice da je ponovo potrebno eliminisati pretnje vanzemaljaca koji su se okomili na našu plavu planetu.

Odmah pošto su se pojavile varijante za ovu igru, u optički se našlo nekoliko najintimnijih rešenja zagonetke šta zapravo znači skraćeniica „MDK“. Bilo je raznih interpretacija u zavisnosti od toga kako je ko- me odgovaralo (Miting dekontinirani kompjuter- ša?), no, opšteprilivačena je ona koja kaže da je u pitanju skraćeniica od pacifističkog izraza „Murder, Death, Kill“. Sada kada se *MDK* konačno pojavio dileme oko glupog naslova su i dalje ostale, ali, ako je suditi po karakteru ove igre, pomenuti izraz je vi- še nego prikladan.

MDK je pucačka igra kakve do sada nije bilo. Radi se zapravo o *Demomolko* igri u kojoj je subjektivno kadranje zaamenjeno pogledom koji se javlja kod, recimo, *Tomb Raidera*. Ono što razlikuje *MDK* od pomenute igre je to što je kamera strogo fiksirana za glavnog junaka. Što znači da ga uvek kadriira na istom odstojanju i pod istim prostornim uglom. Novina je i to da se prilikom naglih obrta od vertikale ne ose junaka, kao i u slučaju kada on trči duž krivolinijske putanje, javlja uticaj sile inercije na kame- ru, tako da se kompletna scena naginje na odgovarajuću stranu. Ovaj izuzetan efekat je samo jedna u nizu genialnih osobina koje krasi *MDK*.

Sa grafičkog aspekta *MDK* predstavlja pravu revoluciju. Smešteni u okruženje koje liči na saljberspejs

kom nivou). Pored toga, uz nju se mogu naći rutne granate, lake atomske bombe, nekakve „magije“ (tornado, kečik itd.) i, što je vrlo važno, raznorazni ti- povi projektila. Ovi projektili se, međutim, ne mogu koristiti bile kada, već samo onda kada je aktiviran tzv. snajper mod. Funkcije „zoom in“ i „zoom out“ u snajper modu omogućuju precizno mišljenje i poga- danje mere koja se nalazi na velikoj udaljenosti. Po- red projektila koji tada dolaze do izražaja, u ovom modu se može aktivirati ubedljivo najludije oružje u igri – „bone strike“, letilica kojom pilotira malo kuće i koja na selektivno metu izbacuje gomilu koski (?). Negativna strana snajper moda je i to što je glavni lik u tim momentima nepokretan, što ga čini idealnom metom za neprijatelje koji paroliraju u okolini.

A u isti neprijatelji su posebna priča. Zeleni da izbegnu stereotipnu predstavu o tome da protivnici uvek treba da budu krvožedni monstrumi, autori su odlučili da za potrebe ove igre dizajniraju gomilu sa- šavih likova koji, doduše, jesu opasni, ali u sebi nose

rana, procenjuje indeks brzine (P-Pro200 ima ideal- ni indeks 100), i na osnovi toga automatski pode- šava parametre koji utiču na njen kvalitet. *MDK* se zato može igrati i na sporijim Pentiumima, ali je za maksimalni vizuelni doživljaj potreban barem P166. Vlasnicima 486-ica, nažalost, ostaje jedino da se če- škaju po glavi.

MDK je, usudujemo se to da kažemo, pravu ume- tničko delo programiranja i grafičkog dizajna. Igra nove generacije koja je u momentu izlaska bila i još uvek jeste daleko ispred svog vremena. Ukoliko imate dovoljno moćnu mašinu koja će barem done- kle zadovoljiti megalomanijske zahtevne ove igre, ne- može se dvoumiti ni sekundni – *MDK* opravdava sva- ki svoj megabajt, a time i uloženi novac.

Slobodan MACEDONIC
Softver ustupio „M & S Soft“

ŽANR: pucačka igra

PLATFORMA: P/60, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompakt disk

Jednom rečju...sv.
Himm...igra ipak ima kraj.

Tunnel B1

Sloro da je zaborav u potpunosti prešlo vreme kada je engleska firma „Ocean“ bila najznačajnije ime na tržištu igara za kućne računare. U to vreme vladavine osamostalnih računara, pa i nešto kasnije, u Amiginoj eri, „Ocean“ je svakog meseca plasirao barem po jednu dobru igru. U proteklih nekoliko godina taj trend je prekinut najviše zbog reorientacije na izradu igara za konzole. Nedavno smo, na ispostaviće se, našu veliku sreću dobili prvi vez ozbiljniju „Oceanovu“ igru namenjenu PC računarima, *Tunnel B1*.

Iako se radi o prilično neinventivnoj pucačini, možemo odmah na početku reći da je igra itekako vredna pažnje. Ne radi se toliko o revolucionarnom engineu, nekom maksimalno iskomplikovanom izvođenju ili tehnikalljama od kojih se smrzava krv u žilama. Staviše, prvi pogled na igru, naročito statične slike poput ovih koje vidite ispred sebe, teško da će ikoga odmah šamirati. Ali, sedite par minuta za tastaturu i koncentrišite se na ekran i osetičte ono što se rečima teško može opisati. Grubo rečeno, lakoća kojom se sve odvija, od prelepih uvodnih animacija, pa sve do perfektno uskladenih kontrola, čini ono što će vas jednodavno vezati za ekran. O ostalim karakteristikama pročitajte nešto kasnije, a sada ćemo se pozabaviti pričom.

Zaplet je smešten u futurističku urbanu tehno sredinu, novu mračnu epizodu ljudske budućnosti, gde važi jedino i samo govor oružja i nasilja (pomalo smo već umorni od toga, zar ne?). I pored zalaganja preadnih čuvara mira, društvo je stiglo do svog sudbinskog kraja, razvijajući oružje daleko izvan okvira koji se može kontrolisati. Ljudi su se gubili u požudi, grabeći se za partiće novih ideologija. Umreti je značilo imati ulogu, boriti se za sebe i svoja ubeđenja. Strane su određene, a pravilo da se uvek nađe neko ko će vladati primenom sile još jednom se potvrdilo. Sve je počelo od jednog čoveka, diktatora sa oružjem koje mani srahopošivanje. Naša šansa za opstanak je u njegovoj smrti. Oružja mora nestati, čovečanstvo ipak zaslužuje još jednu priliku. Jedino oružje na našoj strani jesu veština i strpljenje koji će nam trebati za pobijanje kroz diktatorske sisteme odbrane. Vozilo je spremno, a vi? Uništi da bi prešlo sopstveni kraj!

Upravljaajući levitirajućim vozilom nalik na mali hovercraft, morate se probiti kroz ogroman sistem hodnika, tunela i lavirinata. Na tom putu isprečiće

se nepregledne horde neprijatelja svih veličina i sposobnosti. Oružja ćete sakaupljati u hodu, uništavajući sve pred sobom. Na isti način će se nizati i bodovi. Važi staro pravilo: rasturi sve pred sobom.

Čitava misija je podeljena na sektore, tj. nivoe koji se razlikuju kako po težini, tako i po izgledu i osnovnim zadacima. Početak svakog nivoa obeležava kratak i precizan briefing koji definiše primarni i nekoliko sekundarnih ciljeva. U većini slučajeva misije su u stilu „pokupi predmet, razbučaj agresora, a zatim se tornjaj glavom bez obzira“. Na kraju nivoa čeka spasonosni teleport.

Neka vas ne izubuduje previše izvođenje u vidu lavirinta, jer se, u stvari, radi o manje-više linearnom sistemu hodnika. To, ukratko, znači da je pucaanje jedina stvar na koju se treba koncentrisati. Neophodnost dobrih refleksa i iskustvo u igrama ovog tipa nisu obavezan, ali su svakako dobrodošao preduslov. Brzo i lako se nauči rukovanje letilicom, manipulacija oružjem i prepoznavanje dodataka. Uz malo vežbe naučićete sve složene manevre koje je vaše vozilo u stanju da izvede (neophodno u borbi sa opasnijim protivnicima, poput helikoptera), kao i brzo menjanje oružja (u zavisnosti od mete) i sakupljanje pravih dodataka. U stvari, jedini pravi problem je zadržati glavu na ramenima.

Za završetak nivoa neophodno je ispuniti zadatke primarne misije. Sekundarni ciljevi nisu uslojni, ali znatno olakšavaju posao na višim nivoima, naročito ako treba pokupiti postojeće za neko uružje ili sličan dodatak koji će se kasnije višestruko isplatiiti. Slabiši mitraljez s početka (kome, doduše, ne treba munjica) ćete brzo moći da zamenite raketaima, projektilima i argonskim laserom (primarna oružja, biraju se tasterima 'F5'-'F8', predstavljena u gornjem desnom delu ekrana), odnosno ometaćima projektila, minama, bombama i superbombama (sekundarna

oružja, tasteri 'F1'-'F4', na ekranu gore levo). Primarna oružja imaju još po dva nivoa oblačenja (duple cevi, navođeći sistemi i slično). U ostale dodatke spadaju turbo pogon, energija (kako je skupljati, morate to učiniti brzo, inače će se radioaktivno rasprosti i dodatno vas oštetiti) i vreme (na vremenski limitiranim nivoima). Na svakih milion bodova dobija se po jedan nagradni život.

S obzirom da ćete često morati da uništavate generatore, imajte na umu i ove činjenice. Kad generator ili energetski kontejner (misi

se na energiju kojom se snabdevaju neprijatelji) eksplođira, osloboda se znatna doza radioaktivnosti koje se itekako treba kloniti. U negodne pojave jada i alarmi koje ćete često nehotice aktivirati i tada će vas sa svih strana spopasti razne napasti, ostavljajući vam dovoljno vremena samo za molitvu. Vrata najčešće otvarate prolaskom pored fotočelija koje su uglavnom smeštene uz ivicu zidova.

Tehnički posmatrano, grafika i nije toliko kvalitetna, najviše zbog grubosti i pikselizacije na blizinu. Strečom, izrazita šarolikost u mnogome vadi stvar i daje fenomenalan utisak 3D prostora, naročito pri prolasku kroz tunele. Čitav niz dosad nevidenih vizuelnih efekata ostavlja divan utisak. Animacija je savršeno glatka samo kada uskladite detaljnost pozadine sa brzinom vašeg Pentiuma. CD zvuk je definitivno najjači udar čitave igre i savetujemo da ga konzumirate na dobrim zvučnicima ili slušalicama.

Gradimir JOKSIMOVIĆ

Softver ustupio „Espro“

ŽANR: pucačka igra

PLATFORMA: P/75, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

Sjajno izvođenje, mnogobrojni novi efekti i fenomenalan zvuk.

Pomalo ajkava grafika i teško nišanjenje.

Obsidian

Naučnici su upozoravali, ali sve je bilo uzalud. Sredinom 21. veka ozonski omotač je toliko oslabio da je negativan uticaj kosmičkog zračenja počeo da se oseća na svakom koraku. S obzirom da je situacija bila više nego alarmantna, mudre glave ovog sveta odlučile su da jednom za svagda reše ovaj gorući problem i to na najsigurniji mogući način - stvaranjem potpuno novog ozonskog omotača oko Zemlje. U tu svrhu je 2066. godine lansirao satelit „Ceres“ koji je imao zadatak da uz pomoć tzv. „nanotehnologije“, metode koju je patentirala mlada fizičarka Lajla Kerlajn, povрати atmosferu u stabilno stanje.

Ubrzo pošto je „Ceres“ uspešno započeo svoju istorijsku misiju, Lajla i njen prijatelj Maks su otišli na zaslužni odmor. Tokom jednog izleta u planini oni pronalaze neobičnu stenu od crnog materijala nepoznatog porekla (šta bi Klark rekao na ovo?). Zaintrigirani ovim otkrićem Lajla i Maks odlučuju da provedu nekoliko dana u blizini stene koju su nazvali Obsidian ne bi li ih detaljnije proučili. Na njihovu zaprepaštenje ispostaviće se da je Obsidian na čudan način povezan sa „Ceresom“ i da je u mogućnosti da čita ljudske snove. Činilo se ipak da je sve to puka fantazija sve dok jednog dana stena nije bukvalno ujisela Maksa u sebe. Rešena da pronade svog prijatelja, Lajla odlučuje da se suoči sa njenim tajnama.

Verujete li u snove i u tumačenja koja sanovnici daju? Ako ste potvrdno odgovorili na ovo pitanje, onda je *Obsidian* igra namenjena upravo vama. Nastala u saradnji „SegaSofta“ (ne, ovo nije opis igre za konzolu) i „Rocket Science Softwarea“, ova avan-

tura u stilu *Mysta* povešće vas u svetove iz snova u kojima vlada samo jedno pravilo, a to je da nikakvih pravila nema. Zajedno sa Lajlom Kerlajn naći ćete se tamo gde čovekova mašta i podsvest dosežu krajnje granice i pokušati da pronađete put do izgubljenog Maksa. Taj put neće biti nimalo lak jer podrazumeva da prođete kroz tri velike celine načikane mnogim logičkim problemima. Najpre ćete morati da istupite birokratsku toruru u administrativnom centru iz snova (eh, da programeri znaju kako izgleda u Jugi, shvatili bi da ono što su oni smislili i nije bogznašta), zatim ćete morati da rešite zagonetke četiri elementala u ogromnom industrijskom kompleksu,

i konačno da otkrijete tajne kibernetičkog sistema koga čine tri planete, jedno smetište (?) i jedna umetnička slika u ulju (?).

Sa tehničkog aspekta *Obsidian* stvarno deluje kao igra iz snova. Grafika je renderovana u High Coloru i veoma podseća na onu iz *Zork Nemesisa*. Kretanje, sa druge strane, nije kao kod ostalih *Myst*olikih igara (korak po korak), već se zasniva na kontinualnim animacijama koje su nešto najsavršenije što smo do sada imali prilike da vidimo. Animacije su toliko lepe i realne da se čoveku zaista čini da se našao u neakavom virtualnom svetu u kome ovomezanski zakoni ne vladaju ništa. Zanimljivo je da je muziku za igru napisao

Tomas Dolby (Thomas Dolby), danas već pomalo zaboravljeni muzičar čija je karijera počela i sredinom osamdesetih bila u velikom usponu. *Obsidian* inače radi isključivo pod *Windows 95* okruženjem i zahteva Pentiuma, mada će i na najbržim 486-icama korektno raditi.

Recimo da ste posle svega što je rečeno odlučili da nabavite *Obsidian*. Instalirali ste igru, odgledali intro, uradili nekoliko elementarnih radnji u uvodnom poglavlju i konačno se našli u administrativno-birokratskom centru spremni da se suočite sa gomilom pravih problema. A onda je pamet stala i ostali ste beznačajno zaglavljani. Da vam se ne bi desilo ovakav maler i da potpisnik ovih redova ne bi nekog nosio na duši u finansijskom smislu („...eto...\$%!!&...kupih igru koju je on preporučio, a sada ne umem da pređem ni prvi disk...&#1\$#!...“), dužni smo da kažemo sledeće: *Obsidian* je ekstremno teška igra, jedna od najtežih sa kojima se autor teksta ikada suočio. Sedite obrazloženo.

Poznat je da se rešavanje problema kod igara ovog tipa obično svodi na tri faze: identifikacija zadatka, uočavanje osnovnih zakonitosti i kona-

čna realizacija postupka koji treba da dovede do rešenja. Lepo zvuči, ali samo u slučaju kada su igraču na raspolaganju informacije koje treba da ga asociraju na ono što se od njega očekuje da uradi. Kod *Obsidiana* su zagonetke većinom apstraktne prirode (u osnovi normalna pojava, s obzirom da se sve događa u svetu snova), vrlo komplikovane i iziskuju mnogo vremena da bi se uopšte dokucila njihova suština. Odnosno, da bi se shvatilo „šta je pisac htio da kaže“. Neprimereno teški problemi, čini nam se, samo stvaraju kontraproduktivan efekat koji se manifestuje na jedan jedini način - odustajanjem od igranja. Jasno se vidi da su sa ovakvom taktikom autori

uspeali da svoju igru svrstaju u red onih koje se dugo igraju, ali su time, svesno ili ne, suzili potencijalno tržište samo na najveće fanove ovakvih igara. Pošto pretiranje u bilo kom obliku nije dobra osobina, *Obsidianu* smo dali nižu ocenu od one koju on zaslužuje po ostalim kriterijumima.

I to bi bilo to. Postoje mnogi razlozi zbog kojih bi trebalo da pogledate *Obsidian*, mada ima i onih koji sugerisu suprotno. Da ne bude zabune - igra nije neresiva, ali zahteva puno strpljenja (čitaj: neprospavanih noći) i visok IQ. Pa, ukoliko imate živaca, samo napred - snovi su oduvek bili jedna velika zagonetka.

Slobodan MACEDONIC

Softver ustupio „Espro“

ZANR: logička igra/avantura

PLATFORMA: P/90, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 5 kompaktnih diskova

Tehničko savršenstvo i otkaćena ideja. Poslastica za najupornije.

Suviše komplikovano za sve koji od igre traže samo laku zabavu.

fallen Haven

U praskozarije kosmičke ere, kolonisti pridobili iz sistema Sol IV (legenda kaže čak sa mitičke treće planete, kolečke humanoidne rase) zauzeli planetu Fallen Haven. Isprijava idilično mesto krlež je u sebi neku zlu kob. Kolonisti se podelile međusobno i izbise ratovi oko kontrole nad resursima. I taman kada krvave sukobe zamene nestabilni mir, iz kosmosa se spusti nova mora. Tehnički superforna rasa Taurani, do tada nepoznata ljudima, privučena malim istraživačkim brodovima koji su povremeno potali sa Fallen Havena u potrazi za novim nastanjivim svetovima, spusti se u ognju i sili preglavši planetu svojom.

Novo oствarenje, na našim prostorima prilično nepoznate firme "Interactive Magic", tako ne donosi ništa novo na polju strategija predstavlja ipak prijatno iznenađenje. Vešće Izveden spoj *UFO, Dune II i Laser Squad* čini ovu igru interesantnom za veoma širok krug ljubitelja vojne veštine.

Poput *Dune II* postoji više teritorija koje treba ovladati da bi se rat uspešno priveo kraju. Svaka ovladana teritorija predstavlja fazu operacija, u kojoj su smešteni objekti za preradu resursa, proizvodnju i transport jedinica. I sl. - što veoma podseća na *UFO*. Samo izvođenje bitke urađeno je u maniru *Laser Squad* tako da ne bi trebalo da bude većih problema prilikom komandovanja.

Postoje dva glavna ekrana u igri: jedan je strateška mapa (različita u zavisnosti od izabrane kampanje) na kojoj se odvija sve mirmodopske aktivnosti - ukoliko se i slanje nuklearnih projektila na protivnika može smatrati takvom aktivnošću. Naizmenjačnja stavka na "velikoj" mapi je ikona sa stilizovanim stjalcom, koja vam omogućava da učite na istraživanju u različitim naučnim granama važim za vođenje kampanje. Izuzetno je bitno da stalno proveravate šta se dešava na polju nauke jer su nevaljali istraživači u stanju da bez konsultacija promene procentualnu raspodelu finansija na različite naučne grane. Na taktičkoj mapi prikazane su pojedinačne provincije. Ovdje postoje mogućnosti izgradnje mnoštva građevina, kao i vojnih jedinica (transportni bro-

devi se mogu graditi samo u provinciji iz koje počinje rat). Izuzetno je bitno pre svih drugih objekata izgraditi elektrane i rafinerije, jer bez njih nema napretka. Takođe je neophodno pod hitno sazidati što veći broj laboratorija, naročito u provincijama koje su okarakterisane kao pogodine za istraživanje (Research - Rich), jer ako vas neprijatelj pretekne na polju nauke, obrali ste zelen bosan. Sa taktičke mape izdaju se i komande za transport trupa i napad na neprijatelja. Tu se takođe skupljaju i špijunske informacije (ukoliko posedujete odgovarajuće skupe uređaje). I naravno, kao posebna poslastica sa taktičke mape se šalju nuklearni projektili na protivnike. Bitno je napomenuti da ukoliko napadate teritoriju sa izgrađenim odbrambenim sistemima koncentrišete nuklearni udar (bar tri projektila) na dotične sisteme.

Postoji verovatnoća da će se neki od projektila probiti, a po uništenju zaštitnih uređaja možete da žarite i palite po provinciji kako hoćete. Veoma je važno držati se ovog recepta, da vam ne bi propale silne pare koje morate da uložite u projekte.

Kada izdate sve komande prepuštate potez protivniku.

posle čega gledate posledice puvućenih poteza. Bitke (ukoliko do njih uopšte dođe) se odvijaju na samom kraju poteza, tako da je uputno poslati nekoliko nukleara da prethodno očiste teren.

Bitka je, kao i sama igra na globalnom nivou, podeljena u poteze. Odvija se na taktičkom ekranu, i u najvećem broju slučajeva cilj je ukloniti sve neprijateljske jedinice sa ekrana (bilo surovom likvidacijom, bilo teranjem u pametni beg), izuzetak predstavljaju napadi na provincije označene belim krstićem.

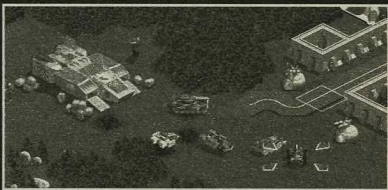
Pre iskrcavanja trupa u pomenute oblasti, dobijate detaljan izveštaj o misiji koju treba da obavite, kao i o potencijalnoj nagradi. Ovdje su isključeni popravni ispit, ukoliko misija propadne, krstić nestaje sa provincije, a vaši neprijatelji se veselo skakući po lobanjama neznanih junaka.

O komandama ne treba posebne govoriti jer ne samo da su maksimalno jednostavne, već za neupućene postoji i pomoć. Naime, ukoliko predugo držite kursor iznad neke od opcija, pojavice se opis komande. Mnogo značajnija od komandi je takti-

čka razrada bitke, jer se i prilično jak neprijatelj može potući dobrima komandovanjem kao i dobrim izborom jedinica. Sem individualnih razlika među igračima, postoje i razlike u rasama koje mogu da učine na ishod bitke. Taurani su orijentisani na teško oklopljene jedinice velike vatrene moći, a ljudi pored brzih jedinica sposobnih za rafalnu paljbu poseduju i dosta dobru balistikometnu artiljeriju.

To bi, uglavnom bilo sve, uz poltavne autoritama da su napravili igru koja će vas (uz šoljicu kafe i dobar seks) držati budnim noćima i noćima, da nije jedne veoma zanimljive činjenice koja zaslužuje da se pomeni u posebnom pasusu.

Poseban pasus: **Upozorenje!** Ukoliko ste daltonista džaba čitate ovaj pasus, neće vam značiti ništa!

Kao biolog, autor ovih redova je odmah uočio da je deo programerskog tima zadužen za grafiku ili potpuno slep za boje, ili je radio na crno-belim monitoru. Naime, pored svih varijanti sivog, u igri se javlja svega još nekoliko potpuno nerealnih boja (zeleno drveće, liliplave vodene površine...). I sve bi to bilo u redu, da se povremeno slika na ekranu ne pretvori u kamuflažnu šaru poput onih na pešačijskim uniformama. Naročito je teška situacija na kamernim terenima gde je sve sivo, pa je veoma teško ubiti jedinicu. Zavisita je zanimljivo da se takav tehnički nedostatak prevuče neprimećen, što samo govori da je podatak o skoro 10% daltonista u muškoj populaciji zapadnih zemalja blizak istini.

Viktor TODOROVIC

Softver ustupio „Espro“

ZANR: strateška igra

PLATFORMA: 486/66, 8 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

Više od nostalgicnog prisecanja na neka-
dašnje strateške hitove.

Deluje čudno, ali mene od ovih „boja“ glava boli.

Nemesis

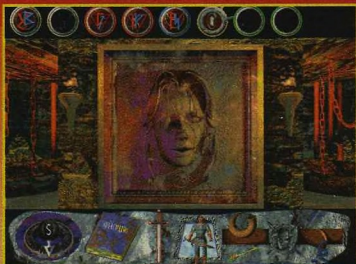
The Wizardry Adventure

Za FRP igre dolaze bolji dani. Posle višegodišnje stagnacije ovog žanra (u izboru za „naj“ igru 1996. godine nije bilo kategorije FRP igara zato što ni pored najbolje volje nismo uspjeli da odaberemo pet kvalitetnijih naslova), stvari su očigledno počele da se pomeraju sa mrtve tačke, i to u pozitivnom smeru. Ovakav optimistički zaključak može se doneti na osnovu neuobičajeno velikog broja najava za igre ovog tipa koje bi trebale da se pojave do kraja godine (*Lands of Lore 2*, *Shadows over Rivra*, *Betrayal in Antara*, *Birchright*, *Descent into Undermountain*, *Dungeon Keeper* itd.).

Ovaj tekst, međutim, treba da predstavi jednu odličnu igru koja se već uveliko može naći u domaćim odetekama. U pitanju je „Sir-Techov“ *Nemesis: The Wizardry Adventure* koji je uprkos svojim izuzetnim kvalitetima kod nas prošao potpuno nezapaženo i tako potpuno sudbini mnogih ostvarenja koja zahvaljujući slaboj reklamici nikada nisu ostvarila uspeh koji su zaslužila. Iako *Nemesis* datira sa početka ove godine (što ga iz današnje perspektive čini pomalo „bajajim“), odlučili smo se da mu posvetimo pažnju kako bi ljubiteljima FRP igara (i ne samo njima) ukazali na igru za koju verovatno nisu ni čuli, a koja po svojim karakteristikama „šije“ neke mnogo poznatije naslove.

Nad mitskom zemljom Niterom (Nithera) nadvila se opasnost. Čarobnjak po imenu Jaren, za koga su svi mislili da je očišćen poštenja i morala, tokom svojih tajnih istraživanja otkriva postupak za prizivanje niteranskog čudovišta koje svom vlasniku garantuje apsolutnu vlast nad čitavom zemljom. Ali, prizivanje se može izvesti samo ako se na okupu nađu sedam talismana koje su drevni čarobnjaci stvorili upravo da bi smanjili mogućnost da nekoj ludoj glavi padne na pamet da uradi tako nešto.

Ova otežavajuća okolnost nije pokolebala Jarena, te je on svoje sluge poslao u potragu za talismanima. Ne znajući da iza svega stoji njegov kolega, jedan drugi čarobnjak, pronalazi mladog farmera u kome prepoznaje heroja koji bi mogao da spreči propast Nitere. On mladića neohotice upućuje kod Jarena...

Od kada su nastale u obliku u kome ih danas poznamo, kompjuterske FRP avanture su za mnoge igrače bile „one dosadne igre u kojima lutaš kroz beskrajne hodnike i ubijaš kojekakva stvorenja iz mašte“. Iako se ovakva „definicija“ ne može u celosti prihvatiti, mora se priznati da u njoj ipak ima istine. Autori *Nemesis* su verovatno imali u vidu da lutajući kroz monotone lavirinte, sem što ume da zamori igrača, nema neku veliku poentu, pa su imu dizajnirali na potpuno netipičan način. Umesto da se svode na vijugavaj splet hodnika u kojima se tek ponegd pojavljuje prostorija u kojoj je potrebno nešto uraditi (slučaj *Daggerfall*), nivou u ovoj igri su jedinstvena kombinacija unikarnih lokacija od kojih skoro svaka krije poneku tajnu. Zato u *Nemesis* ne postoje dve slične sobe, dva slična hodnika ili nivou. Svaki nivou je rešen potpuno drugačije, kako grafički tako i konceptualno, neprijatelji koji se pojavljuju nisu brojni ali su inteligentni, a problemi avonturističke prirode nisu nimalo naivni; štaviše, spadaju u red najtežih koje je autor teksta ikada sreo u slučaju nekog FRP-a.

Sledeći adut kojim se *Nemesis* može pohvaliti je vrhunska grafika. Igra je renderovana „od A do S“ u visokoj rezoluciji što joj obezbeđuje titulu tehnički najatraktivnije FRP igre do sada. Kompromisno rešenje da kretanje bude kvazikontinualno nametnuto je hardverskim ograničenjima, jer bi u suprotnom verovatno bio neophodan Pentium Pro. Ovakvo, *Nemesis* je više nego prijateljski nastrojeno prema slabijim konfiguracijama - radi savršeno i na običnoj „stoki“. Malu zamerku mogli bismo uputiti na račun organizacije podataka na diskovima. Ako ste zaboravili na vreme kada ste na Amigi

svaku čas meniali diskete tokom igranja, sada ćete se toga brzo priseliti. Naravno, ovde ćete često menjati diskove, ali, što bi jedan naš kantautor rekao: „...princip je isti, sve su ostalo nijanse.“

U skladu sa modernim trendovima, igrač u *Nemesis*u sve vreme vodi samo jednog lik. Na početku je to ubogi seljačički koji je jedva u stanju da se obračuna sa omanjim šumskim zverčicama, da bi kasnije prerastao u moćnog ratnika kome ni vatra iz zmajevih čeljusti ne može naškoditi. Za razliku od ostalih FRP igara, ovaj junak ne može da obnavlja energiju i magijske poente pu-kim odmaranjem, već to može činiti na druga dva načina: konzumiranjem napitaka i bacanjem magija.

Kad smo već kod magija, one su, kao što je poznato, jedan od osnovnih elemenata svake FRP igre. U *Nemesis*u nije izuzetak po tom pitanju, ali su, nažalost, magije i sve ono što je vezano za njih upravo najlošija strana ove igre. Pre svega, svakom elementalu odgovaraju po dve čarolije, što znači da ih ukupno ima samo osam (kone u gornjem delu ekrana). Svaka od njih se javlja u određenoj zavisnosti od toga da li se koristi u ofanzivne ili odbrambene (zaštite) svrhe. Malo broj magija i ne bi bio tako veliki povod za kritiku da nije činjenice da su sve, izuzev „Cruc Poison“ i „Heal“, totalno neefikasne i da praktično ne služe ničemu. I magični štapovi, koji se tu i tamo mogu naći, takođe predstavljaju samo opterećenje u inventari, jer se efekat koji se dobija njihovom upotrebom po pravilu jedva primećuje. Posle svega se postavlja pitanje zašto su programeri „Sir-Tech“ uopšte uvrstili magije i u ovu igru i šta su želeli njima da postignu.

Pet kompaktnih diskova za jednu nedigitalizovanu igru je zaista mnogo. Iako je ovo činjenica i našim uslovima teško zanemariti, igrači FRP-ova koji su (prejugo) čekali na ostvarenje u njihovom fazonu bi trebali da odigraju *Nemesis* (ako to do sada već nisu učinili) zato što im otvara potpuno novu stranu u razvoju ove vrste igara.

Slobodan MACEDONIC

Softver ustupio „Espro“

ZANR: FRP avantura

PLATFORMA: 486DX4/100, 8 MB RAM-a

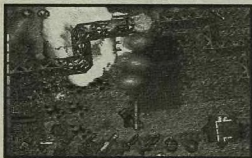
MEDIJUM: 5 kompaktnih diskova

Vizuelno najbolja FRP igra do sada. Dužina.

Potreba za čestim menjanjem kompaktnih diskova. Neefikasne magije.

Project Paradise

from Project Paradise lansirala satelit koji bi trebao da istrebi sve ljude koji kao članovi pokreta otpora odbijaju da žive u korporacijskim kolonijama. Pošto nije uspeo da uništi svoju ciljnu grupu, Project Paradise odlučuje da zbrise sve ljude sa lica Zemlje. Da biste spasili čovečanstvo, vodite ratnika Ravena, hakera Quicksilvera ili čarobnjaka Damiama. Cilj je da kroz deset svetova dodete do Cyberlink centrale i uništite satelit pre nego što on uništi Zemlju. Raven je klasičan tamnitenitelj svega pred sobom, Quicksilver može da pristupa terminalima i tako otvara vrata i nalazi skrivene prozore, a Damien jedini može da prepozna magična bića i da se protiv njih bori čarolijama. U modu za jednog igrača, likovi se transformišu jedan u drugog i tako olakšavaju vođenje, a preko modema ili mreže, dva ili tri igrača mogu likove da vode odvojeno. *Project Paradise* je prva igra za DOS koja podržava *Microsoft Sidevinder Gamepad*. (dk)

U 22. veku, granica između magije tehnologije i ratne tehnike je nestala. Svetom vladaju velike korporacije, a najveća od njih, "Cyberlink Technologies" (važno da je sajber) je pod si-

The Quivering

na raspolaganju i do četrdeset odgovora na postavljeno pitanje. (dk)

Novu „Gametekovu“ akcionu avanturu napravili su programeri iz tima „Chryostasis“ koji su nam već poznati po avanturi *Spud!*. Genijalni naučnik Oliveti Franken Stamp napravio je kutiju u kojoj je zarobljeno sve zlo. Naravno, ne bi bilo zapleta, a time ni igre, da neko nije pobe- gao iz kutije. To su Big D. i njegovi demoni. Na vama je nezahvalan posao da ih zaustavite. Pored unapređenog 3D engi- na korišćenog u *Spud!*-u, velika pažnja je posvećena konverzaciji sa drugim likovi- ma tako da u nekim slučajevima imate

Extreme Assault

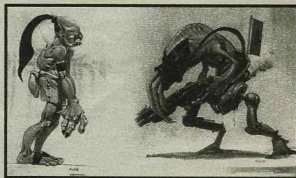
Extreme Assault ime je nove akcione simulacije koja dolazi iz kuće „Blue Byte“. U igri naizmenično vodite tenk i helikopter sa teškim mentalnim zadatkom tamanjenja svega pred sobom. Brza, vektorska SVGA grafika u 65 356 boja sa bogatim tekstura- ma na poli- gonima i br- za pretača muzika će se pobrinuti za sate zabave. (dk)

Abe's Oddworld Oddyssey

Na pola puta između Los Angelesa i San Franciska nalazi se mali grad San Luis Obispo u kome se u jednoj uličici nalazi sedište nove firme „Oddworld Inhabitants“. Njeni osnivači radili su na filmovima „2010“, „Babe“, „Back to the future“ i na animiranim filmovima kuće „Hanna-Barbera“. *Abe's Oddworld Oddyssey* bi trebalo da bude prva od pet igara koja se bavi stanovnicima planete Mudos. Heroj prve igre, Abe, radi u lokalnoj fabrici mesa, a nevolje počinju kada sazna da se novi proizvod u fabrici sastoji od

mesa njegovih saplemenika. Abe kreće u po- tragu za le- gendarnim šamanom koji bi mu pomogao da zastavi svog šefa Moloka. Ono što bi trebalo da razlikuje

ovu od ostalih akcionih avantura je „Game-Speak“ koji su u „Oddworldu“ patentirali. Reč je o govoru glavnog lika kao sredstvu koje pomaže u rešavanju zagonetki. Tako neke treba reći: „Sagni se“, a nekoga prokliništi zviždruk. Takođe je moguće izazivati protivnike da izađu iz skloništa. Igra koju distribuira „GT Interactive“ odlikuje se nelinearnošću i programe- ri koji su se trudili da što više povećaju slobodu pokreta vrde da iskusnom igraču treba preko dvadeset sati da završe uo igru. U svakoj od narednih igara, glavni lik će biti neko drugi od osam rasa koje žive na Mudosu. (dk)

Eradicator

„Accolade“ predstavlja novu 3D akcionu pucačinu, sa minimalnim elementima avanture. Na planeti Lexia, tri rase su naučile da žive u miru i baš kada je sve izgledalo nedovoljno zanimljivo da bude predložak za igru, niotkuda se pojavila stara civilizacija za koju su svi verovali da se odavno ugasila. Naravno novopridošli su agresivni i tehnološki superiorniji - sukob je izbežban. Izabran je po jedan predstavnik svake rase: Eleena Brynstaar! (kao da će više ljudi kupiti igru ako je ime blavajete), Kamchak i Dan Blaze. U igri ćete voditi jednog od ova tri lika zaviso čemu dajete prednost: brzini - Eleena, snaga - Kamchak ili ste za uravnotežen karakteristike - Dan. Misije su od tipično ubilačkih do pronalazjenja određenog predmeta. Uz igru će se dobijati i level editor, a u mrežnoj verziji će igrati do osam igrača. (dk)

Dreadnought

„Ocean“ je počeo ne samo da distribuira nego i da pravi svoje igre. *Dreadnought* bi se mogao opisati kao mešavina simulacija vožnje i letenja u mračno zamišljenoj budućnosti. Iako je radnja igre u budućnosti, njena prošlost je drugačija od naše, tako čovečanstvo nikad nije našlo bolji izvor energije od pame mašine, a veoma komplikovanim postupkom je glava kraljice Viktorije konzervisana vekovima pa je ona još uvek na vlasti. Pored ograničenja sa parom, radnja se odvija na Marsu. Misije počinjete izborom jednog od deset donudnih vozila. Pored pucačkih postoje i logičke misije gde trebate pobeći iz labirinta. Predivna 3D grafika koju opisuju kao Silicon Graphics slična krasi sve nivoe, a za međusekvence su korišteni gmurci. Igra treba da se pojavi pre sredine godine. (dk)

F-16 Fighting Falcon

Posle uspešnih simulacija *Apache Longbow* i *HIND*, „Digital Integrati-on“ najavljuje novu borbenu simulaciju letenja. Nova simulacija posveće-nom jednom od najuspešnijih projekata u istoriji svetske vojne avioindu-strije biće prava poslastica za ljubitelje borbi u visinama. Obrađene su tri ratne zone (Koreja, Izrael i Kipar), svaka na osnovu realnih podataka.

Zone sadrže po 10 solo misija i čak po 20 kampanji, čemu treba dodati još 20 trenajznih misija. Nešto modifikovan kokpit

omogućava isto vreme lako praćenje instrumenata i dobru preglednost okoline. Neprijateljstva pokreće izrsna AI rutina, što rezultuje njihovim nepredvidivim ponašanjem, baš kao u stvarnosti. Multiplayer opcija podržava do 16 igrača koji se mogu boriti zajedno ili međusobno, u ludom Head to Head duelu. Grafika je vrlo lepa, sa dosta boja i kvalitetnim teksturama terena. Programeri ubrzo posle ove igre planiraju izdavanje adekvatne simulacije sa nekim od ruskih aviona. Jedva čekamo. (gj)

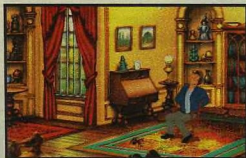
šanjem, baš kao u stvarnosti. Multiplayer opcija podržava do 16 igrača koji se mogu boriti zajedno ili međusobno, u ludom Head to Head duelu. Grafika je vrlo lepa, sa dosta boja i kvalitetnim teksturama terena. Programeri ubrzo posle ove igre planiraju izdavanje adekvatne simulacije sa nekim od ruskih aviona. Jedva čekamo. (gj)

Broken Sword 2: The Smoking Mirror

Prošla su svega tri meseca otkako smo opisali avanturu *Broken Sword*,

a sada smo već u prilici da najavimo drugi nastavak čije se objavljivanje planira tokom septembra ove godine. Zahvaljujući hiperproduktivnosti ljudi iz „Revolution Softwarea“ Džordž Stobart i njegova prijateljica Nikol ponovo će se naći oči u oči sa lošim momcima koji (treba li to uopšte da naglašavamo?) imaju ambiciju da zavladaju svetom. Zaplet se ovog puta vrti oko kriminalne organizacije koja se bavi krijumčarenjem droge na području centralne Amerike. Aktivnosti te organizacije se, međutim, ne završavaju samo na prostom dilovanju narkotika, već podrazumevaju i neke surove običaje koji vuku korene još od starih Maja i Acteka (npr. žrtvovanje ljudi). Od tehničkih novina izdvajamo četvoroslojni paralakalni skrol, senke, transparentnost sprajtova itd. Nadajmo se da će *The Smoking Mirror* biti na nivou svog ne mnogo starijeg brata. (sm)

Isnogud

Pre tridesetpet godina, pisac Rene Goscinny i crtač Jean Tobeury stvorili su simpatičnog iznoguda, Velikog Vezira iz Bagdada, i njegovu nezadrživu želju da postane Kalif umesto Kalifa. *Isnogud* je platforma u kojoj morate preći petnaest nivoa sa preko pedeset vrsta protivnika da biste ostvarili svoj dugogodišnji san. Nivoi se kreću od meseca do pakla, a imaćete priliku da sretnete i poznate likove iz stripa (kao npr. slugu Dil-el-Tanta ili vešticu). Igra je radena u rezoluciji 640x480 u 65 536 boja. (dk)

Bazooka Sue

„Starbyte“ nam donosi crtanu avanturu čija glavna junakinja, Bazooka Sue, dolazi u mali grad na američkom zapadu, Swamp Rock, u kom je vlast podeljena između šerifa, koji pokušava da nagovori azijske investitore da ulože novac u grad, i ludog naučnika po imenu Dr. Bruth koji želi da klonira građane i napravi armiju svojih robova. Na preko

sto lokacija u već standardnoj SVGA grafici u 265 boja, srećaćete brojne komične i bizarne likove i pomoći Sue da spasi Swamp Rock. (dk)

The Tone Rebellion

Iz firme „The Logic Factory“, nama poznatoj po igri *Agendancy*, dolaze vesti o novoj igri koja će se u prodaji naći tokom septembra. *The Tone Rebellion* je specifična real-time strategija za jednog, odnosno četiri igrača, u mrežnoj opciji. Iako postoji mogućnost borbe između igrača, poenta igre je više na zajedničkoj borbi protiv znatno nadmoćnijeg neprijatelja koga vodi kompjuter, što znači da će igrači morati znatno više da saraduju nego da se međusobno mlate. Sudeći po slikama koje smo videli, pogled na teren igre je iz nešto drugačije perspektive nego što smo navikli. SVGA grafika je, naravno, veoma kvalitetna. Zaplet? Pa, da uprostito:

loši momci, zvani Leviatani žele da utepaju četiri razbijena plemena Floatera, a sve zbog Tonea, značajne energetske supstance od koje zavisi opstanak obe sukobljene strane. Dejavu? (gj)

Kako su „zakucali“ Džordana

Nakon filma „Who framed Roger Rabbit“ i u drugom celovečernjem filmu u kom su uklopljeni crtani i igрани likovi, jedan od glavnih likova je jedan zec. Naravno radi se o Dušku Dudoušku i filmu „Space Jam“ koga smo i mi imali prilike da vidimo.

Za vreme snimanja koje je trajalo četrdeset dana, glumci (najviše Majkl Džordana - Michael Jordan) su proveli u green-screen studiju. Da bi se Majkl olakšalo komuniciranje sa imaginarnim likovima i da bi gledao u pravom smeru, sa njim su glumili ljudi u zelenim odelim koje je režiser Ivan Reitman u šali zvao „mali zeleni“. Kada su takvi snimci došli

na kompjutersku obradu, mali zeleni su išezli zajedno za pozadnom. Tada su crtačima date početne slike kadrova na osnovu kojih su oni na foliju „oko glumaca“ crtali likove. Takva dva filma, samo sa igranim i samo sa animiranim likovima su spajani, grafički maksimalno doterivani i laserskim zrakom prenošeni na 35 mm filmsku traku. Od starog Zeke Rođžera napravljen je veliki korak napred tako da su sad likovi manje ravni i zbog mogućnosti beskonačno mnogo slojeva slike, odnos animiranih likova je realniji. Više o samoj grafici u filmu možete naći na <http://www.spacejam.com/jam.htm> (dk)

Five Aside Football

AMIGA

Produkcija „Vulcan softwarea“ u današnje vreme garantuje kvalitet svim Amiga korisnicima. Može se reći da njihova nova akcija prebacivanja Amiga tržišta na CD medijum, pronalazi dosta pristalica. Prvi projekat koji će osvanuti na novom medijumu je fudbalska simulacija, standardnih kvaliteta. Novina koju „Vulcan“ uvodi je programsko podržavanje više jezika. Tako da ovo ostvarenje možete igrati na engleskom, nemačkom, italijanskom, španskom, švedskom, holandskom i slovačkom jeziku. (bb)

Dobra reklama - bez napora

Već ste imali priliku da citate o interesantnoj „GameTekovoj“ „She really wants it“ reklami. Engleski lanac za prodju igara „THQ International“ objavio je reklamu koja parodira pomenutu i to sa tekstem: „Sa ovako dobrim igrama, ne morate toliko da se naprezete“ (pri pravljenju reklame). Da li će „GameTek“ odgovoriti na ovo još ludom reklamom, videćemo. (dk)

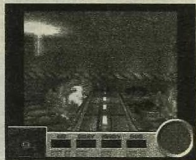
with games as good as these

Brain Killer

AMIGA

Nova *Doomačina* nemačke firme „Titan computers“ treba da nas iznenadi tokom leta. Igra poseduje standardni 3D engine, ali sa mnoštvom oružja, neprijatelja i tajnama kroz petnaest ogromnih nivoa. Naravno, igra je isključivo Hard-disk instalaciona, a o memorijskoj zahtevnosti ne treba ni govoriti. Grafika je fenomenalno urađena, sa neobičnim detaljima koji podsećaju na visokokomercijalne produkte za PC-a. (bb)

PC pikado

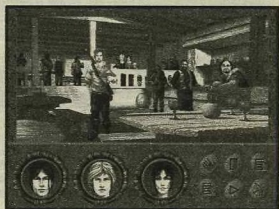
Kompanija NBG za 398 DEM nudi pikado metu prečnika 18 inča koja se povezuje sa PC-jem preko serijskog porta. Priloženi program nudi 7 različitih igara za do 12 igrača. Kabl koji povezuje *PC-Dart* sa kompjuterom je dugačak 6 metara što je dovoljno da ne morate da gađate prema samom računaru. (dk)

Betrayal at Antara

PC

Jedan od najboljih FRP ostvarenja svih vremena *Betrayal at Krondor* po Riftwar sagi pisca Rejmund E. Fista (Raymond E. Feist) doživljava povratk u obliku nove igre softverske kuće „Sierra On-line“ *Betrayal at Antara*. Vodite tri lika po istočnim kraljevstvima fantazijske zemlje Antara, i obavljajte postavljene zadatke. Novina u FRP ostvarenjima je posebna

Flashback opcija pomoću koje se likovi prisećaju značajnijih događaja iz svojih avantura. Grafika je SVGA sa ručno crtanim slikama što osvaruje san svakom FRP igraču kompjuterskih ostvarenja. (bb)

OnEscapee

AMIGA

Iz susedne Madarske dolazi nam nova softverska kuća „Invictus team“. Njihov prvi projekat je vezan za *Flashback* klon sa nazivom *OnEscapee*. Igra je prilično optimistički zamišljena sa petominutnim introm, kretnjem pod vodom, detaljnim senčenjem likova i sve to kroz osam ogromnih svetova. Programer navode čak pedeset vrsta pokreta (što je dva puta više nego u *Flashbacku*) i preko šesto frejmova animacije. Igru možete potražiti na tržištu tokom druge polovine godine na CD medijumu. (bb)

Golem

Tokom 4096. godine ljudski rod je porobljen od strane Biotech Droida. U cilju spasenja čovečanstva Dr. Meglan aktivira svoj specijalni projekat - Golem. U prvom interaktivnom filmu za Amigu

kontrolisaćete neobično stvorene Golema. Ujedno, igra nas upoznaje sa novom softverskom firmom „Underground software“ od koje se puno očekuje. (bb)

Konverzije na Amigu

Na radost svih Amigista, mlada i ambiciozna softverska firma „clickBOOM“ (*Capital Punishment*, SK 2/97) namerava da u sledećem periodu radi konverzije renomiranih PC igara na Amigu. Redosled izrade igara zavisiće od želja Amigista širom sveta, koji mogu da dostave svoje predloge na adresu:

info@clickboom.com .(nv)

Nautilus

Posle avanture *The Gene Machine*, dolazi nam još jedna avantura sa motivima dela Zila Verna „20.000 milja pod morem“. U *Nautilusu*, glavni junak Patrik Finč (Patrick Finch) mora

da pronađe tri dela medaljona, a zatim i tajnu podmornicu. Konkurencija vam je sin jednog od saradnika kapetana Nemoa koji pokušava da dođe do podmornice pre vas. (dk)

Alien F1

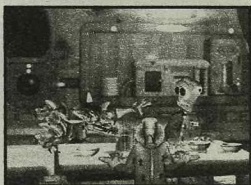

Neoficijalni nastavak famznog *Formula One Grand Prix*a očekuje se početkom leta. *Alien F1* odlikuje se unapređenom grafikom i poboljšanom igrivošću. Igra se može opisati kao 3D

stur-mapirana sa neverovatnim svetlosnim efektima. Reflektovanje neba i objekata ispod kojih kola prolaze (drveće, mostovi...) pružaju utisak izuzetno kvalitetnog programskog i dizajnerskog ostvarenja. Prva verzija se kontrolise isključivo mišem, što povećava težinu upravljanja bolidima. Kao i u svakoj dobroj trkačkoj simulaciji moguća je izmena raznih delova kola (spoileri, gume, motori...) kao i postavljanje karakterističnih reklamnih poruka. Da li će distribuciju igre obaviti poznata firma „Vulcan software“ ostaje da vidimo. (bb)

Floyd

Simon i Mike Woodruffe, odgovorni za *Simon the Sorcerer 1 i 2*, uzvraćaju udarac. U svojoj novoj avanturi, koju im distribuira „Adventure Soft“, menjaju žanr iz fantasy u SF. Floyd, koji živi o Orvelovskom svetu, dopseva u zatvor i tamo upoznaje prelepu Dolores koja je član pokreta otpora. Floyd pristaje

da im pomogne da unište superkomputer Omni Brain (negativca tričave inteligencije). Zajedno sa vama kreće i psihopatski robot-ubica SAM. Pored klasičnih avanturističkih problema postoji i mnogo podigara kao automati za igru. Više od sto ludih likova su renderovani na Silicon Graphics stanicama, a više od 10% pazidina su crtane ručno. (dk)

Heroes of Might & Magic 2: The Price of Loyalty Expansion Pack

Ljubitelji igre *Heroes of Might & Magic 2* imaju razloga za radost... New

World Computing“ uskoro treba da pusti u prodaju dodatni disk za ovu popularnu stratešku igru. CD pod nazivom *The Price of Loyalty* će sadržati četiri kampanje sa velikim brojem novih nivoa. Naravno, novi heroji i magični predmeti se podrzumevaju. (sm)

Lara strikes again

Izuzetan i svakako zaslužan uspeh koji je postigao *Tomb Raider* podstakao je programere „Core Designa“ da nastave tako gde su stali, u bukvalnom smislu te reči. Oni koji su odigrali ovu arkanud avanturu znaju da se ona završava eksplozijom velike piramide u srcu Atlantide. Šta se dogodilo neposredno posle toga saznaćemo tokom juna kada bi trebalo da se pojavi disk sa dodatnim misijama pod imenom *Unfinished Business*. Larino kretanje će biti znatno poboljšano, na raspolaganju će biti još veći dijapan pokreta, a nivoi nastanjeni novim i opasnijim kreaturama. Međutim,

prava svrha ovog Data diska je da održi prvi deo u centru pažnje do pojave zvaničnog nastavka koji će (nadajmo se) biti objavljen do kraja godine. To će biti potpuno nova igra o kojoj se za sada ne zna skoro ništa. Čim budemo imali detaljnije informacije podelićemo ih sa vama. (sm)

Zavrtite SVET oko prsta

Da bi se svet vrteo oko vas ne morate biti iako će se dosta ljudi okretati za vama.

{zanosna plavusa}

Čak i da ste i imate dara za strategiju, nikada nećete vladati celim svetom.

{veliki vojskovođa}

Istina je da okreće svet, ali ga treba dovoljno sakupiti.

{novac}

Sve što je potrebno da zavrtite svet je vaš

i nova, najsvršenija konzola.

{palac}

Svojom perfektnom 64-bitnom grafikom sa preko 16 miliona boja, 24-vo-ro kanalnim zvukom dočaraće vam neverovatne, potpuno stvarne trodimenzionalne svetove.

{NINTENDO 64}

Kroz njih ćete se kretati uz pomoću vašeg palca i revolucionarnog

{kontrolera}

On ima ugradeni i analogni 3D džojstik koji vam omogućava slobodno i neograničeno kretanje u prostoru. Moći ćete da vrtite svetove oko svoga prsta, da ovladate njima ako ste dovoljno vešti a za sve to vam nije potrebno puno para.

 NINTENDO 64

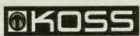
Gospodara Vučića 162, 11000 Beograd
Beograd (011) 421-355, 429-848 i Novi Sad: (021) 23-121
generalni zastupnik firme za Jugoslaviju

CDP 650RF
 DASP
 (digital anti shock protection - 10 sec)
 CAR power adapter
 Radio Frequency adapter
 (bežični adapter za slušanje na radiju)

CDP 428RF
 CAR power adapter
 Radio Frequency adapter
 (bežični adapter za slušanje na radiju)

www.tmcomp.co.yu

TM Thing IX

MB Intel Triton TX
 32 MB SDRAM
 3.5 FDD, Desktop Case
 Tastatura, Genius Mouse
 Hard disk 3.1GB
 STB Velocity 3D, 4MB OpenGL
 16 x Speed CD ROM Teac / Sony
 Sound Blaster AWE 64
 Zvučnici KOSS SX/100 + SX/1
 Monitor Samsung 700p
 Intel Pentium 200 MHz MMX

TM Thing V

MB Intel Triton VX
 16 MB EDO RAM
 3.5 FDD, Mini Tower
 Tastatura, Genius Mouse
 Hard disk 2.0GB
 S3 Trio 64V+, 2 MB
 12 x Speed CD ROM Pioneer
 Sound Card 16 bit
 Zvučnici KOSS SX/5
 Color monitor Daewoo ili Samsung
 non-interlaced, low radiation
 processor Cyrix 166+

Makedonska 25/II

11000 Beograd

tel. 011 / 3227-136

centrala 3221-433

lokali 277 I 279

STB LightSpeed 138
STB Velocity 3D

600 DPI MOŽE DA ODŠTAMPA SKORO SVAKI LASERSKI ŠTAMPAČ

AAAAA A...

... PO KOJOJ CENI ?

OKI TONER KASETE ZA 2000 KOPIJA - SAMO 180 DINARA

OKI LED ŠTAMPAČI 4W: 2.300; 600ex; 3.325; 610ex; 4.200; 810ex; 5.600; 16X: 8.750 DINARA

OKI

People to People Technology

PRODAJA:

ADACOM
341 496
BIOSFERA
3229 109
BOOK COMPUTERS
034 511 125
CENTAR COMPUTERS
184 466
CHIP
081 30 294
CORTAL
653 762
COMTECH
489 06 31
COMTRADE
038 42 651
ELEKTRA
034 67 714
DELFIN
DATA
648 474

EKOM
RAČUNARI
078 42 409
ICM COMPUTERS
024 53 525
INSTITUT VINČA
454 945
MEDRA
444 3080
MIG COM
031 24 263
MONTEX
ELEKTRONIKA
081 25 900
NET
021 616 977
ORKA
3281 483
PC SHOP
812 4686
PC TRADE
018 329 862
STIL COMPUTERS
3282 464
ZVIS
086 51 186

DISTRIBUCIJA,
SERVIS, SUPPORT
CORES, 444 333 1